

POÈME ALLÉGORIQUE

DE MELITÉNIOTE.

POÈME ALLÉGORIQUE

DE MELITÉNIOTE,

PUBLIÉ

D'APRÈS UN MANUSCRIT GREC DE LA BIBLIOTHÈQUE IMPÉRIALE.

PAR M. E. MILLER.

PARIS.

IMPRIMERIE IMPÉRIALE.

M DCCC LVII.

POÈME ALLÉGORIQUE

DE MELITÉNIOTE,

PUBLIÉ D'APRÈS UN MANUSCRIT DE LA BIBLIOTHÈQUE IMPÉRIALE

PAR M. MILLER.

Le poëme dont je donne ici la première édition provient d'un manuscrit grec de la Bibliothèque impériale, lequel, après avoir porté le n° 3561² dans l'ancien fonds du roi, est aujourd'hui inscrit au catalogue imprimé sous le chiffre 1720.

Ce manuscrit, apporté d'Orient en 1687, est un petit in-folio contenant 192 feuillets en papier de coton et très-fort endommagé par les vers. A la fin du feuillet 72 verso, on trouve un calcul d'années, de mois, de semaines, de jours et d'heures, qui répond à l'année 1492, époque à laquelle le manuscrit paraît avoir été écrit. Il est extrêmement incorrect, et l'encre est devenue si pâle, que la lecture en est à la fois pénible et difficile. En tête est placée une notice détaillée de la main de Boivin, laquelle ressemble, à très-peu de chose près, à celle du catalogue imprimé. Dans ce dernier, l'article 14° est ainsi conçu : « *Melitiniotæ versus politici de temperantia, in quibus*

De Psellis, qui sont bien moins importantes. Comme peu de personnes ont à leur disposition la nouvelle collection du Vatican, je pense qu'il ne sera pas sans intérêt pour le lecteur de reproduire ici la notice de Léon Allatius sur Théodore Meliténiote.

« CXXXIII. Theodori Meliteniotæ *græca Evangeliorum expositio* extat Romæ in bibliotheca vaticana; Gesnerus. *Theodorus Meliteniotes græce Ëvangelia interpretatus*, extat ms. in bibliotheca vaticana; Possevinus. Ego legi ipsius harum in Evangelia enarrationum librum quartum, cujus titulus ita se habebat : Τοῦ μεγάλου σακελλαρίου τῆς ἀγιωτάτης μεγάλης τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίας, καὶ διδασκάλου τῶν διδασκάλων, καὶ ἀρχidiaκόνου Θεοδώρου τοῦ Μελιτηνιώτου τῶν εἰς τριάδα τριπλῆν ἐξηγήσεων τοῦ διὰ τεσσάρων Εὐαγγελίου τὸ τέταρτον. « Magni sacellarij sanctissimæ magnæ Dei ecclesiæ, et magistri magistrorum, et archidiaconi Theodori Meliteniotæ, enarrationum in triplam triadem Evangelii, quod ex quatuor unum factum est, liber quartus. » — Ejus introductio hæc est : Θεοῦ τρισυποστάτου καὶ παντοδυνάμου συναιρομένου, πέρασ μὲν δέχεται σὺν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ καὶ τῷ δευτέρῳ, καὶ τὸ τρίτον τοῦ παρόντος συντάγματος, ἐν ᾧ δὴ συντάγματι σκοπὸς οὗτος ἐμοὶ τῷ μεγάλῳ σακελλαρίῳ τῆς ἀγιωτάτης μεγάλης τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίας, καὶ διδασκάλῳ τῶν διδασκάλων, καὶ ἀρχidiaκόνῳ Θεοδώρῳ τῷ Μελιτηνιώτῃ, πᾶσαν κατὰ μέρος τὴν ἱεράν τοῦ Θεοῦ Λουκᾶ βίβλον εὐαγγελικὴν ἐρμηνεῦσαι καθ' ὅσον οἶόν τε, ταύτη τε σὺν ἐξηγήσει προσθεῖναι, κατὰ γε τὸν τῷ λόγῳ καιρὸν προσήκοντα, καὶ ἅ τοῖς ἄλλοις εὐαγγελιστῆαῖς τούτου παραλιπόντος εἴρηται, μίαν ὡσπερὶ συγγραφὴν τὸ διὰ τεσσάρων ἁγίου Εὐαγγέλιον πεποιηκότι, καὶ τὴν τῶν Θεῶν εὐαγγελιστῶν συμφωνίαν ἐν ἅπασιν ἀποδεδειχότι, καὶ ἅμα τὴν παροῦσαν διελεῖν πραγματείαν εἰς τριάδα τριπλῆν βιβλίων, καὶ

τούτων ἑκάστου πάλιν εἰς τριάδα τριπλῆν διαλέξεων, καὶ τὸ σύγγραμμα πᾶν οὕτω πῶς ἐπιγράψαι, εἰς τριάδα τριπλῆν ἐξηγήσεις τοῦ διὰ τεσσάρων ἁγίου εὐαγγελίου· τὸ τέταρτον δὲ βιβλίον τοῦ παρόντος συντάγματος λαμβάνου ἀρχὴν, τὰ ἐξῆς τῶν τοῦ ἱεροῦ Ματθαίου ῥημάτων ἔχει προκειμένα κατὰ τὴν πρῶτην αὐτοῦ διάλεξιν, οὕτω διεξιόντα. « Deo, qui est unus in
 « tribus personis, itemque omnipotens, cooperante, finem acci-
 « pit cum primo et secundo horum commentariorum tertius
 « liber, in quo propositum est mihi magno sacellario sanctis-
 « simæ magnæ Dei ecclesiæ, et magistro magistrorum, et archi-
 « diacono Theodoro Meliteniotæ, omne secundum partes sacro-
 « sanctum divi Lucæ Evangelium ut potero exponere, illique
 « cum expositione apponere, tempore secundum rationem ta-
 « men opportuno, quæ ab aliis evangelistis dicta sunt, et ipse
 « omiserit; veluti una compositione Evangelio, quod ex quatuor
 « fuerit, facto, et divinorum evangelistarum concordia in om-
 « nibus demonstrata. Item in animo est, præsens opus dividere
 « in triadem triplam librorum, rursusque librorum unum-
 « quemque in triadem triplam disceptationum, et universo
 « operi titulum hunc præfigere, in triadem triplam enarratio-
 « num sancti Evangelii, quod ex quatuor unum factum est.
 « Quartus vero liber operis incipit ab illis quæ sequuntur
 « Matthæi verbis in prima sua disceptatione hoc modo. » — Ex
 quatuor itaque Evangeliiis unum Meliteniota fecit, et novem
 libris exposuit, quorum singuli novem disceptationibus com-
 plebantur. Opus est, quod ipse vidi, doctum, divina doctrina
 refertum, et dignum quod lucem videat¹. Deus faxit ut reliqui
 octo libri gravi reipublicæ christianæ jactura non intercide-

¹ « Reapse nos insignes hujus præstantis
 « operis partes aliquantas prelo mox sub-
 « jiciemus. A. M. » Peut-être ces extraits pa-

raîtront-ils dans les volumes suivants, dont
 l'illustre cardinal avait préparé la publi-
 cation.

rint! In eadem bibliotheca habentur ejus ἀστρολογούμενα, astrologica. Scoriaci vero in regia, ejusdem ἐκ τοῦ πρώτου τῆς ἀστρονομικῆς βίβλου προοίμιον εἰς τὴν ἀστρονομίαν. Τί ἐστὶν ἀστρονομία, καὶ παρὰ τίνων εὐρεθεῖσα ἦλθεν εἰς Ἑλληνας. « Ex « primo astronomico libro proœmium in astronomiam. Quid « est astronomia, et a quibus inventa ad Græcos pervenit? » — Ejusdem illic ¹ prope est ἀστρονομικῆς τριβίβλου ἢ πρώτη, ἢ ψηφηφοριῶν εἰσαγωγῆς, « astronomicorum trium librorum pri- « mus, sive de calculandi ratione introductio. » P. Θεὸς ἡγείσθω παντὸς ἔργου τε καὶ λόγου, φησὶ τις τῶν πάλαι σοφῶν. Δευ- τέρα, ἢ ψηφηφοριῶν ἐρμηνεία καὶ συμφωνία, « secundus, sive « calculandi interpretatio et concordia. » P. Θεοῦ συναυρομέ- νου τοῦτο πᾶν ἐν σοφία πεποιηκός, τὸν τε ἄνθρωπον. Τρίτη, ἢ ψηφηφοριῶν κατὰ Πέρσας διάταξις, « tertius, sive modi cal- « culandi secundum Persas descriptio. » P. Τριάδος τῆς μακα- ρίας παντοδυνάμου τε καὶ ἀγίας καὶ ζωαρχικῆς. Argumentum horum librorum idem auctor in proœmio libri tertii hunc in modum prosequitur: Ἐν μὲν τῷ πρώτῳ τῆς ἀστρονομικῆς τρι- βίβλου τὴν ψηφηφοριῶν εἰσαγωγὴν διαγράψαντες, ἐν δὲ δευ- τέρῃ τὰς τῆς μαθηματικῆς καὶ μεγάλης συντάξεως ψηφηφορίας δι' ἀκριβείας, ὡς ἐνήν, ἐφοδεύσαντες, ἅμ' αὐταῖς καὶ τὰς τῶν προχείρων δι' ὑποδειγμάτων ἐκθέμενοι καὶ τὴν τούτων συμ- φωνίαν ἀκριβῶς ὑποδείξαντες· ἐνταῦθα ἐν τῇ τρίτῃ δηλαδὴ καὶ λοιπῇ τῶν ὑποκειμένων τὰς τῶν Περσικῶν προχείρων κανό- νων ψηφηφορίας προήχθημεν ἀνατάξασθαι, ἥδη μὲν ἄλλοις ἐσπουδασμένας, πλειόνος δὲ ὕμωσ δεομένας τῆς σαφηνείας, καὶ μάλιστα τῷ μὴ κατὰ τὴν προσκήκουσαν αὐταῖς ἐρμηνείαν καθ' Ἑλληνας ἐκδεδόσθαι, ἃς ἡμεῖς, ὡς ἂν οἰοί τε ὦμεν ἐκθεῖ-

¹ Dans le Man. gr. Φ. I, 5, fol. 121 r.: εἰσαγωγῆς Θεοδώρου τοῦ Μελιτηνιώτου.
 Ἐκ τοῦ πρώτου τῆς ἀστρονομικῆς τριβίβλου Voy. mon *Calcul. des mss. gr. de l'Escorial*,
 ἢ ψηφηφοριῶν (prius erat ψηφηφορικου) p. 142.

ναι σαφῶς πειρασόμεθα· και δὴ καὶ τὰς τῶν κανόνων ἐπιγραφὰς ἐπιγράψομεν ἀκολουθῶς τοῖς ἡμετέροις¹. « Cum astronomico-
« rum trium librorum in primo calculandi rationis introduc-
« tionem descripserimus; in secundo vero mathematicæ magnæ
« constructionis calculandi rationes accuratæ, ut potuimus, di-
« gesserimus, una cum illis, qui ad manum sunt parati, cano-
« nibus expositis per exempla, et eorum concordia exquisite
« ostensa; hic in tertio nempe, et qui reliquus est in ista trac-
« tatione, Persicorum faciliū canonum calculationes digerere
« adducimur, ab aliis etiam olim enucleatas, sed majore tamen
« expositione indigentes; eoque potissimum quod non uti de-
« cebat in græcam linguam translatae sunt, quas nos pro viri-
« bus clare exponere conabimur, et etiam canonum descriptio-
« nes, nostros sequentes, perscribemus. »

« Non defuere qui eum et convicio insectarentur, et operi maledicerent, quibus respondit quisquis ille fuerit in ipso operis prospectu : Ὁ ἀνὴρ οὗτος ὁ τὴν παροῦσαν βίβλον συγγεγραφώς, δοκεῖ δὲ καὶ μοι μηδενὶ ἀποδεῖν τῶν ἐν σοφίᾳ περιβοήτων, κατὰ γε τὸ μαθηματικὸν εἶδος τῆς φιλοσοφίας, εἴ τι καὶ γὰρ δοκῶ δύνασθαι κρίνειν περὶ τὰ τοιαῦτα. Ἀπεριμερίμνωσ οὖν δεῖ χρῆσθαι τοῖς ὑπ' αὐτοῦ λεγομένοις μηδένα λόγου ποιουμένουσ τῶν ἐπιχειρούντων αὐτὸν διασύρειν· εἰσὶ γὰρ τινεσ ὀλίγοι κομιδῇ τῶν ἐπ' ἐμοῦ λεγομένων, οἱ διὰ φαυλότητα γνώμης ἀπηριθρασμένωσ² καὶ τοῦτο ποιεῖν ἐτόλμησαν. « Vir iste, qui
« librum hunc composuit, videtur mihi, inter eos qui nomen ali-
« quod in sapientia consecuti sunt, in ea parte philosophiæ quæ

La préface et le premier chapitre de cet ouvrage ont été publiés par Ism. Bouil-
laud. en grec et en latin, à la suite de
l'ouvrage de Ptolémée *De judicandi facul-
tate et animi principata*, Paris, 1663, in-4°.
d'après un manuscrit de la bibliothèque

d'Isaac Vossius, et reproduits dans la *Bibl.
Gr.* de Fabricius, t. X, p. 400 et suiv. Sous
le n° 2290, la Bibliothèque impériale de
Paris possède aussi un manuscrit de cette
préface et de ce premier chapitre.

² Lisez ἀπηριθρασμένωσ.

« mathematica tractat nemini esse secundus, si quid ego circa
« scripta hujusmodi iudicium ferre posse non ineptus existimor.
« Absque examine itaque dictis illius assentiendum est, illis ne-
« glectis qui in eum dentem exacuunt. Sunt etenim nonnulli,
« sed pauci admodum, qui mente læsi, inverecunde hoc ipsum
« patrare ausi sunt. » — Scribebat anno Christi 1361¹, sub
Johanne Palæologo. Leguntur ejusdem tractatus *Περὶ συνο-*
δοπανσελήνων (*De pleniluniis*), et alia plane innumera in astro-
nomicis. »

2° Constantin Meliténiole fut aussi archidiacre de la grande
église de Constantinople, et vivait à la fin du XIIIe siècle; il est
rangé parmi les *λατινόφρονες* qui travaillèrent avec tant de
zèle à la réconciliation et à l'union des deux Églises d'Orient
et d'Occident². En 1270, Michel Paléologue, inquiet des pré-
paratifs que saint Louis faisait alors pour la guerre contre les
Sarrasins, fit partir des ambassadeurs; c'étaient le chartophy-
lax Veccus et Constantin Meliténiole³. Ils arrivèrent en Afrique
la veille de la mort du saint roi, qui leur fit un très-bon accueil
et écouta favorablement les lettres de Michel; mais leur am-
bassade resta sans résultat. Plus tard, lorsque Jean Veccus fut
patriarche de Constantinople, Meliténiole partagea fidèlement
les opinions et les malheurs de ce dernier, qu'il accompagna
en exil avec Théodore Meliténiole et George de Chypre⁴, et il
fut entièrement privé de ses dignités⁵.

On a de Constantin Meliténiole un traité, *De unione Latino-*
rum et Græcorum et de processione Spiritus sancti, qui a été publié
en grec et en latin par Léon Allatius⁶.

¹ Fabric. *Bibl. Gr.* t. X, p. 400, le fait
vivre à la fin du XIIIe siècle, *circa a. 1300.*

² Pachym. t. I, p. 374.

³ Niceph. *Gr.* p. 1177, ed. Bonn.

⁴ Niceph. *Greg.* p. 130. Un historien

byzantin l'appelle à tort Jean Meliténiole.
Voy. Fabr. *Bibl. Gr.* t. X, p. 436, vet. ed.

⁵ Pachym. t. II, p. 21.

⁶ T. II, p. 642 et 765-921 de la *Græc.*
orthod. Rom. 1659, 2 vol in-4°. Voy. Ban-

3° Constantin Meliténiote, différent du précédent, était médecin. On ne sait rien de lui, si ce n'est qu'il est auteur d'une composition médicale conservée en manuscrit dans la Bibliothèque impériale sous le n° 2194. Ce petit traité, traduit du persan, est sans importance et ne contient que quelques feuillets (du fol. 400 v. au fol. 404 v.). Il est intitulé : *Αὐται αἱ ἀντίδοτοι ἐμεθερμηνευτίσθησαν¹ ἐκ τῶν Περσῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα παρὰ Κωνσταντίνου ἰατροῦ τοῦ Μελιτηνιώτου²* (leg. *Μελιτηνιώτου*). Les auteurs du Catalogue imprimé de la Bibliothèque de Paris le font vivre à la fin du XIIIe siècle, sans doute parce qu'ils l'ont confondu avec le précédent.

4° Un autre Meliténiote, appelé Manuel, et frère peut-être d'un des précédents, est mentionné dans un recueil de lettres anonymes du commencement du XIVe siècle³, conservé en manuscrit dans la bibliothèque royale de Munich⁴. Deux lettres lui sont adressées avec la suscription : *Τῷ ἀδελφῷ Μελιτηνιωτῇ* (leg. *Μελιτηνιώτῃ*), et *Τῷ Μελιτηνιωτῇ* (leg. *Μελιτηνιώτῃ*) *Μανουὴλ καὶ συγγενῇ* (leg. *συγγενεῖ*). Si nous avions sous les yeux le texte de ces lettres, peut-être y trouverions-nous quelques renseignements qui nous permettraient d'établir si Manuel occupait un rang dans la société, soit comme homme public, soit comme homme littéraire. Mais, dans l'absence de ces documents, nous sommes forcé de nous en tenir aux deux seuls faits qu'il nous soit possible de constater, le nom d'abord du personnage en question, et l'époque où il vivait.

dini, *Catal. bibl. Laurent. codd. Gr. t. I.* p. 384.

¹ Fabricius, qui reproduit ce titre (*Bibl. Gr. t. XII*, p. 780, vet. ed.), écrit à tort *ἐμεθερμηνευθήσασαι*. Le cod. reg. 2686 cité par Fabricius répond au 2194 actuel.

² Fabric. *Μελιτηνιώτου*.

³ Parmi les correspondants de cet anonyme on retrouve les noms de plusieurs personnages auxquels Manuel Philé a adressé quelques pièces de vers, ce qui permet de fixer l'époque de ce recueil de lettres. Voy. l'addition de la fin.

⁴ Voy. le *Catal. de Hardt*, t. II, p. 287.

De ces différents membres de la famille des Meliténiotes, en est-il un auquel on puisse, avec quelque certitude, attribuer le poëme que nous publions ici? Nous ne le pensons pas. Théodore et Constantin l'archidiacre nous semblent devoir être mis hors de cause; les connaissances astronomiques et les travaux sérieux du premier, la vie agitée du second, à la suite du patriarche Veccus, aux efforts duquel il s'associait avec le plus grand zèle, pour établir l'union des deux Églises, ne permettent pas de supposer qu'ils auraient perdu un temps précieux dans une occupation aussi futile. Leur style, d'ailleurs, n'a aucune espèce de rapport avec celui de notre poëte. Quant à Constantin le médecin, nous ne pouvons partager l'opinion des auteurs du Catalogue imprimé, qui lui attribuent le poëme en question; la nature seule de ses études et de ses fonctions suffit pour détruire une pareille attribution, qui, du reste, n'est peut-être due qu'à une erreur de la personne chargée de faire la table des auteurs, qui, par inadvertance, aura mis sous le même nom, *Constantinus Meliteniota*, et l'*Antidotarium* et le poëme allégorique.

Reste donc Manuel Meliténiote, sur lequel nous ne savons absolument rien, si ce n'est qu'il vivait au commencement du xive siècle. Que ceux qui se contentent d'une simple conformité de nom admettent que ce Manuel est l'auteur de notre poëme, je n'ai rien à objecter contre une semblable hypothèse; mais je ne vois rien non plus qui puisse lui donner du poids et de la consistance. Quoi qu'il en soit, l'auteur se nomme Meliténiote, et il paraît avoir écrit à peu près vers la même époque, c'est-à-dire à la fin du xiiie siècle, ou au commencement du xive.

Dans la notice donnée par le Catalogue imprimé, et que nous avons reproduite plus haut, les mots *amatoriæ quædam* ne

sont point justifiés par la lecture du poëme. En parcourant ce poëme, l'auteur de la notice a vu qu'il y était question de Vénus et de l'Amour, dont, en effet, on trouve une description avec des détails sur leurs attributs. Mais, comme le poëte passe en revue, de la même manière, tous les personnages de la fable, il a dû ne pas omettre les deux divinités en question; c'est ce qui a donné lieu à la méprise que nous venons de signaler. Quant aux mots *multaque scitu non indigna complectens*, ils sont de toute justesse. En effet, ce poëte, peu recommandable du reste sous le rapport du goût, du style et de la versification, entre parfois dans des détails très-curieux, qui touchent à des matières dignes de fixer l'attention des antiquaires et des philologues. Laisant de côté cette histoire fabuleuse de la civilisation, qu'on a composée au moyen âge, souvent sur des erreurs amplifiées par la fiction et dont on trouve de nombreuses traces dans Cédrene et dans Jean Malalas, nous citerons une galerie mythologique où il décrit, avec leurs attributs physiques ou moraux, tous les dieux de l'antiquité, une galerie biblique consacrée aux personnages de la Bible, une liste très-considérable de toutes les pierres précieuses connues alors et qui permettent des rapprochements curieux avec Pline, Dioscoride, Galien, Psellus, etc., et la description des animaux monstrueux qui ont tant occupé la téréatologie du moyen âge, tels que le Dragon, la Chimère, Pégase, Cerbère, la Gorgone, l'Hydre, etc. On y trouve aussi des détails sur les inventeurs des arts et des sciences, sur les artistes et les grands écrivains de l'antiquité, et sur d'autres points qui ne manqueront point d'intéresser le lecteur.

Le manuscrit unique dans lequel ce poëme est conservé est, ainsi que nous l'avons dit plus haut, d'une incorrection déplorable. Il y a quelques lacunes et de nombreuses trans-

positions, un grand nombre de vers faux, des mots oubliés, réunis ou coupés maladroitement; la confusion perpétuelle de ε avec αι, de ο avec ω, des voyelles η, ι, υ entre elles et avec les diphthongues ει et οι, multiplie à tel point les erreurs, qu'il n'y a pas deux vers de suite sans une ou plusieurs fautes. Il serait inutile et fastidieux de reproduire toutes ces leçons vicieuses; nous citerons seulement les principales. Le vers politique employé par l'auteur est celui de quinze syllabes, avec un repos à l'hémistiche, c'est-à-dire à la huitième; quant à l'accent, il doit être placé rigoureusement sur la sixième ou sur la huitième syllabe, et, à la fin du vers, sur la quatorzième. C'est la forme de vers employée par Jean Tzetzés dans ses Chiliades.

ΣΤΙΧΟΙ ΤΟΥ ΜΕΛΙΤΗΝΙΩΤΟΥ¹

Εἰς τὴν σωφροσύνην.

Ἐχουσι δὲ καὶ τινὰ ἐρωτικά, ἀλλὰ καὶ τινὰ διηγήματα κατὰ ἀναγωγὴν νοούμενα,
ὧν δὴ² ἢ ἀλληγορία ἐπιτροχάδην ἐλέγχθη ἐν ἀρχῇ³ τῆς διηγέσεως.

Ἐρωτικὴ διήγησις, ἀλλὰ σωφρονεσίατη,
Μέτρον ~~π~~ καθιδύνουσα τοὺς ἐρασίᾳς τῶν λόγων.

Θαυμάζονται παρὰ πολλῶν οἱ μυθολογογράφοι⁴,
Ὡς ψευδομυθοπλάττουσι ψευδοσυνθέτους λόγους,
5 Καὶ δι' αὐτῶν τοὺς λογισμοὺς θέλγουσι τῶν ἀνθρώπων,

¹ Ms. Μελιτινιώτου.

² Ms. ὧν δὴ ἀλληγ.

³ A la marge, de la main de Boivin :
« Fort. ἐλέγχθη ἐν ἀρχῇ, » au lieu de
ἐλέγχθη. Ἀρχὴ τῆς donné par le ma-

nuscrit. Tout le titre est à l'encre rouge.

⁴ Ce mot manque au *Thesaurus*, auquel on peut ajouter aussi le composé μυθοπλάσιμα employé dans le codex Par. 1234, fol. 67 v.

Compositio. - ἰσοπόου,
ἰσοπόου - ἰσοπόου
| ω τε

Σπεύδοντες τὴν ἀλήθειαν αἰεὶ παραχαράττειν,
Καὶ παριστῆναι ὡς ἀληθεῖς τοῦ ψεύδους τὰς εἰκόνας¹.
Καὶ πρῶτα μὲν θαυμάζεται παρὰ τῶν λογογράφων
Αἰσωπος ὁ μυθοποιὸς καὶ ψευδολογογράφος,
10 Ὡς συγγραψάμενος πολλοὺς ψευδεπιπλάστους μύθους,
Καὶ ζῶων² συστήσάμενος φιλίας πρὸς ἀνθρώπους,
Καὶ μάχας αὔθις δι' αὐτῶν³ πολλὰς κατασκευάσας,
Δι' ὧν εὐφραίνει τὰς ψυχὰς τῶν ἀναγνωσκόντων,
Καὶ τὰς καρδίας καὶ τὸν νοῦν τῶν ἀκουόντων θέλλει.
15 Ἐπειτα τὸν ψευδώνυμον ὕμνοῦσι Στεφανίτην,
Ὡς δολιόφρονά τινά καὶ ξένον καὶ πανούργον,
Καὶ ψευδοκομπορρήμονα, δεινὸν ἀπατεῶνα.
Ἄλλοι φημίζουσι δεινὸν εἶναι μηχανορράφον
Τὸν Ἰχνηλάτην πονηρὸν ὄντα καὶ κακεργάτην,
20 Καὶ ταῖς τῶν λόγων ἐμπλοκαῖς καὶ ταῖς ἀπάταις τούτου
Ἄνω καὶ κάτω σίρέζονται τὰ πράγματα πανούργως.
Ἔτεροι δὲ θαυμάζουσι ἄλλους σοφοὺς ἀρχαίους,
Πολλὰ ψευδολογήσαντας ψευδοσυνθέτους μύθους,
Καὶ παραδειγματίσαντας τοὺς τῶν ἀνθρώπων βίους,
25 Ὅποιοι δὲ πεφύκασι καὶ ποίους δεῖ⁴ τυγχάνειν.
Ἡ δέ γε νῦν διήγησις, ἣν μέλλω διηγεῖσθαι,
Οὐκ ἔστι λόγος μυθικὸς, οὐδὲ ψευδῆς τις μῦθος,
Οὐ φαντασία δαίμονος⁵ οὐδὲ παραφροσύνης,
Οὐδέ ψευδοκομπόμυθοι λόγοι τῶν φληναφούντων,
30 Οὐκ ὄνειρος ὁ τοὺς πολλοὺς ἐξαπατῶν ἀνθρώπους,
Ἀλλὰ λαμπρὰ διήγησις καὶ παναληθεσιότης.
Ἐν τῷ καιρῷ τοῦ ἔαρος, τῇ πρῶτῃ τοῦ μαΐου,

¹ Jean Philéponus, *Contra Psellum de mundi aeternitate*, ed. Ald. p. 6 : Οἴχεται ἄρα αὐτοῖς καὶ ἡ διὰ τῆς εἰκόνας τοῦ ψεύδους πιθανότης. Cicéron, *De orat. ad Herenn.* III, 17 : *De imaginibus memoriae.*

² Ms. ζῶων.

³ Ms. δ' αὐτῶν, ce qui rompt la mesure.

⁴ Ms. δεῖ.

⁵ Dans le ms. δαιμόνων, ce qui rend le vers faux. Voy. v. 120 et 147.

(Οὗτος δὲ κρείττων τῶν μηνῶν τῶν δώδεκα τυγχάνει,
Ὡς ὅτι κόσμος πέφυκε πᾶσι τοῖς ὑφ' ἡλίου
35 Καὶ τῶν φυτῶν καὶ τῶν ἀνθῶν ἀγλαΐσμα καὶ κάλλος·
Ἐρώτων γὰρ ἀνάμεστος οὗτός ἐστι καὶ πόθων,
Καὶ τῆς μυθώδους πρόξενος Θεᾶς τῆς Ἀφροδίτης
Τὴν γῆν μιμεῖσθαι οὐρανὸν λαμπρῶς παρασκευάζει,
Ἄνθεσι ταύτην ψηλαφῶν πολλοῖς ποικιλοχρῶσι)·
40 Ἐν ταύταις γοῦν, ὡς εἴρηται, ταῖς τοῦ μηνὸς ἡμέραις,
Ὅταν ἡ γῆ λαμπρύνεται¹ ταῖς χλοεραῖς βοτάναις,
Ὅταν καταφαιδρύνεται² ποικιλομόρφοις πόαις,
Καὶ βοτανῶν σπολίζεται καὶ δένδρων ποικιλίαις,
Ὡς φαίνεσθαι νεόνυμφον³ ἐστολισμένην κόρην,
45 Πορφυρολευκοκόκκινον⁴ δεικνύσασα⁵ τὴν ὄψιν,
Καὶ χρυσοπρασινίζουσα τῇ Θεᾷ τῶν πλοκάμων·
Ὅταν τὰ πλήθη τῶν πτηνῶν πάντων τῶν πετομένων
Ἄρχονται⁶ μέγα κελαδεῖν καὶ συχνοτερετίζεν⁷,
Καὶ πάντας τοὺς ἀκροατὰς εἰς ἡδονὴν ὠθῶσι,
50 Καὶ τιτυβίζειν εὐφυῶς τὰ χελιδόνων γένη·
Ὅταν αἱ κίσσαι τὰς φωνὰς μιμῶνται τῶν ἀνθρώπων,
Καὶ φθέγγονται⁸ γλυκύτερον πάντων τῶν κελαδούντων·
Ὅταν φωνῶσι λιγυρὸν καὶ σειρηναῖον μέλος
Τῶν ἀηδόνων οἱ χοροὶ καὶ τῶν λοιπῶν σίρουθίων,
55 Ἄλλων ἀδόντων γλαφυρὸν, ἄλλων δὲ συριττόντων,
Ἄλλων κραζόντων γοερῶς τῶν πεφιλμένων ἤτηθ⁹,
Καὶ Ξρηνωδούντων ὡσανεὶ καὶ μοιρολογουμένων¹⁰.

100

101 100

¹ Avec όταν il faudrait λαμπρύνεται et les autres verbes au subjonctif.

² Lisez καταφαιδρύνεται, et au vers suivant σπολίζηται.

³ Ms. νεόνυμφον.

⁴ Ce composé, qui manque aux lexiques, se retrouve vers 81 et 2842.

⁵ Se rapportant à ἡ γῆ du v. 41.

⁶ Lis. ἀρχονται.

⁷ Ajoutez ce mot au *Thesaurus*.

⁸ Lis. φθέγγονται.

⁹ Peut-être ἤτηον.

¹⁰ Ms. μοιρολογουμένων. Voy. *Notices et extr. des mss.* t. XIII, p. 244.

Όταν αἱ γλαῦκαι¹ κάθηνται πρὸς ἀοικήτους δόμους,
Καὶ τὰς αὐγὰς κικάζουσι² καὶ πάσας τὰς ἐσπέρας·
60 Ὄταν ἀναπηδίωσι³ πᾶσαι πηγαὶ καὶ βρύσαι⁴,
Καὶ διειδὲς καὶ πότιμον ὕδωρ ἀναβλυσίανει⁵,
Καὶ πᾶς ὀδίτης θέλεται τῇ τούτων εὐποσίᾳ⁶,
Ἡθέλησα τερπόμενος ὑδεῦσαι καταμόνας,
Καὶ τέρψαι μὲν τὴν ὄρασιν πρῶτον ἐν ταῖς βοτάναις,
65 Ἐν ταῖς βαφαῖς τῶν γλυκερῶν καὶ πορφυρῶν ἀνθέων
Ὀλων⁷ ἀνθέων γέμουσαν καὶ δένδρων περικύκλων
Ἐν ταῖς χροιαῖς ταῖς τῶν φυτῶν, ἐν τοῖς τῶν δένδρων φύλλοις⁸,
Ἡδύναι μὲν τὴν ὄσφρησιν ταῖς ὀδμαῖς ταῖς τῶν ρόδων,
Ἐν ταῖς πνοαῖς τῶν εὐωδῶν ὠκίμων καὶ βαλσάμων,
70 Καὶ ταῖς λοιπαῖς ἀναπνοαῖς τῶν ἡδυπνόνων ἴων,
Καὶ θέλξαι μὲν τὴν ἀκοὴν τῇ τῶν σίρουθῶν πληθύει
Τῶν κελαδούντων γλαφυρὸν καὶ τῶν τερετιζόντων,
Καὶ πετομένων γύρωθεν⁹ καὶ λιγυροφθογγούτων¹⁰.
Τῇ γεύσει¹¹ δὲ γλυκάναι μου τῶν ὀπωρῶν τῷ κόρω,
75 Καὶ ταῖς βοτάναις ταῖς τῆς γῆς ταῖς οὐσαῖς ἐδαδίμοις·
Καὶ θεραπεῦσαι τῇ ἀφῆ τῶν βοτανῶν τῇ ψαύσει
Καὶ τῶν ἀνθῶν καὶ τῶν φυτῶν τῇ θίξει καὶ τῶν δένδρων.
Ὁδεύων οὖν, ὡς εἴρηται, τὸ τότε καταμόνας

¹ Peut-être γλαῦκες. Du reste, γλαῦκαι était probablement une forme usitée au moyen âge.

² Lisez κικάζωσι. Ce verbe est peut-être une forme de κικαζάω qu'on trouve dans Eustathe, p. 229, 29. Voy. le *Thesaurus* s. v. Κικαζαῦ.

³ Peut-être ἀνακηκίωσι. Dans Bekker, *Anecd.* p. 7, on trouve ἀναπηδίωσι.

⁴ Ms. βρύσαι. Au moyen âge on disait βρύση pour βρύσις. Mais peut-être l'auteur a-t-il écrit βρύσεις, comme ailleurs.

⁵ Peut-être ἀναβλυσίανη, et plus loin θέλγηται.

⁶ Ajoutez au *Thesaurus* le mot εὐποσία ainsi que les composés suivants : Βραδυποσία, Theod. Stud. cod. Par. 1197, fol. 8 v. — Ζωροποσία, cod. Par. 2403, fol. 174 v.

⁷ Peut-être ὀλων. Dans le ms. γέμουσα.

⁸ Ms. ταῖς τ. δ. φύλλοις. Voy. v. 182.

⁹ Ms. γύρωθεν. Le copiste écrit tantôt γυρόθεν et tantôt γύρωθεν. La place de l'accent décide la forme qui doit être adoptée.

¹⁰ Ajoutez ce mot aux lexiques.

¹¹ Lisez τὴν γεύσιν.

- Ἐθαύμαζον κατὰ πολὺ τῶν βοτανῶν τὰς θεσεις,
80 Τὰς ποιικιλίας τῶν ἀνθῶν, τὴν βαφὴν τῶν χρωμάτων
Πορφυρολευκοκόκκινον ἐν μέρει φαινομένην,
Καὶ χρυσοπρασινίζουσαν¹ καὶ βενετοφοροῦσαν,
Ἐν μέρει δὲ λευκίζουσαν, πορφυροβεβαμμένην,
Καὶ λευκομελανίζουσαν ταῖς πολυχρόοις πόαις·
85 Ἐξεπληττόμην κατὰ νοῦν καὶ τὰ τῶν δένδρων πλήθη,
Καὶ τούτων τὴν εὐπρέπειαν μᾶλλον ὑπερεπήνου²
Βλέπων τὴν συνηρέθειαν τῶν κλάδων τῶν ἀπείρων,
Καὶ τῶν ὀρπήκων τὴν πλεθύν, καὶ τὰ τῶν ἀκρεμόνων,
Καὶ τῶν καρπῶν τὴν ἡδονὴν τῶν ἐν τοῖς κλωναρίοις.
90 Ὁ τῶν φυτῶν δὲ θάλαμος καὶ τῶν ἀναδενδράδων,
Καὶ τῶν καλάμων τὸ δασύ καὶ τὸ βαλτώδες ἄλσος
Πλέον τῶν ἄλλων ἔθελγε τὴν ταπεινὴν ψυχὴν μου·
Πλέον δὲ τούτων τῶν τερπνῶν καὶ ξένων θεαμάτων
Ὁ τῶν ὀρνέων με χορὸς ἠΰφρανε τῶν ἐκεῖσε
95 Καὶ φθειγγομένων γλυκερὸν μέλος καὶ μελιτώδες.
Ταῦτα γοῦν πάντα τὰ τερπνὰ τῆς ὀρωμένης θεᾶς
Εἰς αἶνον διηγείρασι καὶ κεκινήκασί με
Εἰς ὑμνωδίαν τε τερπνὴν καὶ θεϊκὴν τὴν δόξαν,
Εἰς ἔπαινον ἀπλήρωτον τοῦ πλάστου καὶ θεοῦ μου.
100 Ὡς οὖν ὑπερεθαύμαζον τὰς ξένας ὀπλισίας³,
Τῶν βοτανῶν τὰς χάριτας, τῶν δένδρων τὰς κοσμήσεις,
Τὰς ὠραῖσεις τῶν πτηνῶν καὶ τῶν ἀνθῶν τὰς θεάς,
Εἶδον ἐκεῖσε διαυγεῖς καὶ ξένας λαμπηδόνας,
Ὡσπερ τι τάχος ἀστραπῆς σφοδρῶς ἐξερχομένης,
105 Καὶ δαδουχούσας τηλαυγῶς, καὶ πάλιν κρυπτιομένας·

¹ Ms. χρυσοπρασινίζουσα καὶ βενετοφοροῦσα et partout le nominalif au lieu de l'accusatif. Pour le premier de ces deux verbes voy. plus haut v. 46: quant à βενετοφορέω il ne se trouve point dans le The-

saurus. Mais peut-être faut-il βενετοχροοῦσαν, qui manque également aux lexiques.

² Ms. ὑπερπαῖνον.

³ Ms. ὀπτοίας. V. 102, ms. ἀνθέων. La mesure exige absolument la contraction.

Καθ' ἑαυτὸν οὖν ἐκπλαγεῖς τὴν ξένην λαμπηδόνα
Καταλιπὼν τὴν ἐκλαμπρον βλέπειν τῶν δένδρων φύσιν,
Καὶ τῶν ἀνθῶν καὶ βοτανῶν τὰς ξένας ὠραῖσεις,
Καὶ τῶν πτηνῶν τὴν εὐμελον φωνῆς¹ λαμπροφωνίαν,
110 Τὸν νοῦν ἐθέμην εἰς αὐτὰς δραμεῖν τὰς λαμπηδόνας,
Ὅπως τὴν τούτων ἐκλαμφῶν θεάσωμαι τίς ἔστιν,
Πόθεν ἐξέρχεται λαμπρὰ τοιαύτη φρυκτωρία,
Καὶ τίς ὁ τούτων πρῶτος, καὶ τί τὸ φωτοφόρον.
Ποιοῦντος δέ μου τὴν ὁρμὴν μᾶλλον συντομωτέραν,
115 Εἶδον μακρόθεν μέγιστον ὠάτον² λαμπρὸν πάνυ,
Πέμπων³ τὰς ξένας ἀστράπαδ' ἐκ τῶν κεράμων τούτου.
Κατὰ πολὺ γοῦν ἐκπλαγεῖς τὸ ξένοι τῆς ιδέας⁴
Ἔστιν καθάπερ ἐννεὸς ἐκ τῆς ὁδοιπορίας,
Πολλοὺς τοὺς διαλογισμοὺς φέρων ἐν τῇ καρδίᾳ,
120 Καὶ λέγων· « Ἄρα φάντασμα δαίμονος μισανθρώπου
Πλάσματα πλάττει πυραυγῆ θέλον με κατακαῦσαι; »
Ἄρα πολλὴν τοῦ λογισμοῦ παραφροσύνην ἔσχον,
Μὴ δαίμων ἐναέριος φθονήσας με τὸν τάλαν
Πρὸς ἀπωλείας βάραθρον σπεύδη καταβαλεῖν με.

Περὶ τῆς Σωφροσύνης⁵.

125 Ταῦτα καὶ τούτων πλείονα κατὰ νοῦν σφίγγοντός μου,
Νεῆνις τίς πανευπρεπῆς⁶ ἐξαίφνης ἐξελθοῦσα
Ἐνώπιόν μου συνετῶς ἔστη μετ' εὐλαθείας,
Κόσμιον σχῆμα φέρουσα καὶ τὴν ιδέαν ξένην,
Καὶ τοῦ προσώπου τὴν μορφὴν ἄγαν εὐπρεπεσίᾳτι,

¹ Ms. ἀφῆς.

² Voy. Ducange, v. ὠάτος.

³ Ms. πέμπων.

⁴ Ms. εἰδέας. Cette confusion revient fréquemment.

⁵ Ce titre et les suivants sont placés à la marge et écrits à l'encre rouge.

⁶ L'adverbe πανευπρεπῶς, qui manque au Thesaurus, est employé dans le Codex Par. 250. fol. 77 r.

130 Ἦν ὀφθαλμὸς ἀνθρώπινος οὐκ εἶδεν¹ εἰς αἰῶνας,
Οὐδὲ ἰδεῖν² δυνησεται τοιούτου χαρακτηῖρος·
Τὰ κάλλη γὰρ τῶν γυναικῶν ἐνίκησεν εἰς κάλλος,
καὶ τὴν εὐπρέπειαν πολλὴν εἶχε τῆς εὐκοσμίας.

Ἐρώτησις τῆς Σωφροσύνης.

Μετὰ πολλῆς δὲ τῆς αἰδοῦς ἔφησε τάδε πρὸς με·
135 « Πῶς, ξένη, ταύτην³ τὴν ὁδὸν τὴν ἄβατοι ὁδεύεις;
καὶ ποῦ τὴν κίνησιν ποιεῖς τὴν τῆς ὁδοιπορίας,
Ἀβάτου ταύτης τῆς ὁδοῦ μειούσης τοῖς ἀνθρώποις;
καὶ πόθεν παραγέγονας σὺ μόνος πρὸς τὰ τῆδε
Μὴ συνιῶν, ὡς εἶοικε, πόθεν καὶ ποῦ πορεύῃ; »
140 Ἐγὼ δὲ ταύτην φάντασμα τυγχάνειν προσδοκήσας,
Ἐντρομος ὄλος γέγονα, καὶ πρὸς φυγὴν ἐτρέπην⁴,
Μηδὲ τολμήσας πρὸς αὐτὴν ποσῶς αὐτομολῆσαι.
Ἐκείνη τὴν προσοῦσαι μοὶ δειλίαν ἐπιγνοῦσα,
καὶ τὴν φυγὴν ἰδοῦσα μοὶ σφοδρὰ συντομωτάτην,
145 Αὐθις ἐφώνησε φωνὴν⁵ πρὸς μὲ συνετωτάτην·
« Ἄνθρωπε, στήθι, μὴ φοβοῦ· οὐ φάντασμα τυγχάνω,
οὐ δαίμων τις παμπόνηρος πλαιῆσαι σέ σπουδάξωμι,
Ἄλλ' ἄφθαρτον κατέστηκα χρῆμα καὶ δῶρον μόνου
τοῦ πλαστουργήσαντος Θεοῦ πάλαι τοὺς πρωτοπλάστους.
150 Δεῦρο γοῦν πρὸς με, ἄνθρωπε, δεῦρο καὶ μὴ δειλία·
Μὴ δέδοικάς⁶ μου τὴν μορφήν, μηδὲ συνέχου τρόμα,
Μηδὲ δειλία συσχεθεὶς πάλαι φυγὰς πορεύση,

¹ Au lieu d'εἶδεν, il y a dans le manuscrit οἶ, sans doute le commencement du mot οἶδεν, par confusion avec εἶδεν.

² Ms. εἶδεῖν.

ταύτην ajoutée à la marge.

³ Ms. ἐτραπον. Voy. v. 169 et 190.

⁵ ἐφώνησε φωνήν, comme plus bas,

Meliténiole.

v. 158: συρίζειν συριγμούς. C'est ainsi que le poète Platon (ap. Athen. p. 665) dit Ἀύλοὺς δ' ἔχουσά τις κορίσκη Καρικὸν ΜΕΛΟΣ τι ΜΕΛΙΖΕΤΑΙ τοῖς συμπόταις. Hiéroth. Philos. ms. gr. 2249, fol. 64 v. ΕΚΒΑΥΣΜΑ πηγῆς ΕΚΒΑΥΣΑΣ.

Peut-être δέδοικώς.

Καὶ πάντα γνώης καὶ αὐτὸς τὰ κατ' ἐμέ προδήλως,
Ὅποιου γένους πέφυκα, καὶ ποία δὴ τυγχάνω,
155 Καὶ πόθεν παραγέγονα, καὶ πόθεν παρεισιήχθην,
Καὶ τίς ἐστίν ὁ φύσας μέ, τίς ἢ γεννήσασά με,
Καὶ τίνες μοὶ συναίμονες, καὶ τίς καὶ πῶς καλοῦμαι.
Θαρσοποιήθητι¹ λοιπὸν, καὶ πρόσσελθέ μοι, ξένε·
Καὶ πάλιν παλινοσήσον καὶ συνομίλησόν μοι,
160 Καὶ τῶν ἐμῶν ἐπάκουσον ἐπωφελῶν ῥημάτων.»

Ἔσθην οὖν, ἔσθην τῆς φωνῆς ἀκούσας τοῦ γυναιίου,
Καὶ πρὸς αὐτὴν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐρείσας τῶν ὀμμάτων²
Καλῶς τὴν ὄψιν ἐβλεπον τῆς Θαυμασίας Κόρης·
Καὶ σίτοχασάμενος αὐτὴν μὴ φάντασμα τυγχάνειν,
165 Πρὸς αὐτὴν ἠύτομόλησα τὸν φόβον ἀπορρήψας,
Καὶ προσεκύνησα³ χαμαὶ, «Χαίροις, εἰπὼν, κυρία.»
Ἡ δὲ μετὰ πρᾶότητος προσυπαντήσασά μοι⁴,
«Τί, ξένε, τρόμῳ συσχεθεῖς, ἐφησε, καὶ δειλία
Οὕτως ἀθρόον εἰς φυγὴν ἐτρέπης δειλανδρήσας,
170 Μὴ θεασάμενός τινας ἐνόπλους, ξιφηφόρους,
Ζητοῦντας ἀναιρῆσαι σέ, φόβιον ἀπειλοῦντας,
Ἡ δράκοντας, ἢ λέοντας, ἢ θῆρας πυριπιόους,
Σπεύδοντας θέσθαι σέ βορὰν ἐν ταῖς αὐτῶν γαστέραις⁵.
Ἄνθρωπε, γύναιον ὄρα· τί δειλανδρεῖς, εἰπέ μοι;
175 Ἀπόθου φόβον ἅπαντα νῦν καὶ πειθάρχησόν μοι,
Καὶ πάντα μοι τὰ κατὰ σέ σαφῆνισον προδήλως.»

Ταύτης ἀκούσας τῆς φωνῆς ἀνέθορα τοῦ φόβου·
Καί, «Ἐένος, ἐφην, δέσποινα, τυγχάνω παροδίτης·
Ἡρετισάμην, ὡς ὄρα· ὄντα μεμονωμένον⁶,

¹ Pantaleon in S. Michael. cod. Par. 501, fol. 129 r· Ὅς καὶ θαρσοποιῶν αὐτὸν μὴ καταπλήξει τὸν δῖονκοντα.

² Noter l'expression οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν ὀμμάτων

³ Ms. προσκυνήσασα.

⁴ Ms. με au-dessus de μοι.

⁵ Γαστέραις dans le grec moderne au lieu de γαστήρασι ου γαστήρασι.

⁶ Ms. μεμονομένος.

προσέκύνησα
qui propose de faire rétablir le
mètre est-il justifié?

- 180 Εἰς τὸν τοῦ ἔαρος καιρὸν ὀδεῦσαι καταμόνας,
Ὡς εὐφρανθῶ τῷ ἔαρι καὶ τῇ τροπῇ τοῦ χρόνου,
Καὶ τῶν ζεφύρων ταῖς πνοαῖς καὶ τοῖς τῶν δένδρων φύλλοις¹,
Καὶ τῶν ἀνθῶν ταῖς καλλοναῖς, καὶ τῶν πτηνῶν τοῖς φθόγ-
ῶ καὶ ποιήσας ἔβαινον τερπόμενος καὶ χαίρων, [γούις·
185 Καὶ τὸν Θεὸν ὑμνολογῶν τὸν ποιητὴν ἀπάντων.
Ἀλλὰ τηρήσας ἅς ὕρᾱς ἐκεῖθεν λαμπηδόνας
Ἐξερχομένας δι' αὐτῶν ἀπὸ τινος ὠάτου²,
Πρὸς ταύτας εἶχον τὴν ὀρμὴν θέλωι μαθεῖν καὶ ταύτας.
Τὴν σὴν δὲ θεασάμενος ἄφνω μορφήν ἐνταῦθα
190 Καταπλαγεῖς τὴν ὄρασιι ἐτράπηι εἰς δειλίαν·
Ἐπεὶ δὲ πάλιν ἀπ' ἐμοῦ τὸν φόβον ἀπεσείσω
Καὶ τῆς ψυχῆς ἐδίωξας τὸ θορυβοῦν με³ δέος,
Ἴδου, νῦν πᾶρειμι καὶ σοὶ τὰ πάντα σαφηνίζω.
Ἀλλὰ καὶ σὺ τὰ κατὰ σέ σαφηνίσον μοι, Κόρη,
195 Καὶ δίδαξον ἃ δεῖ μαθεῖν, ὡς γνώσωμαι⁴ τί κρεῖττιον,
Καὶ τῶν ἀπάντων ποιητὴν ὑμνολογήσω πλέον·
Ἔτι γὰρ τὸ ψυχίδιον βάλλεται μου τῷ φύβῳ,
Καὶ πᾶλλεται κινούμενον τὸ περικάρδιόν μου. »

Ἑρμηνεία τῆς Κόρης.

- Ἡ Κόρη γοῦν ἀντέφησε ταῦτα μετ' εὐλαβείας·
200 « Ὠάτου νῦν ὅπερ⁵ ὄραξ, ὦ ξένη, λάμπων μέγα,
Ἐμὸν ἐστὶ τὸ οἶκημα, Θεοῦ δὲ τοῦτο δῶρον.
Ἐγὼ κυρία πέφυκα τοῦδε τοῦ Θείου δόμου,
Καὶ τοῦ συνόντος ἐπ' αὐτῷ κυκλόθεν⁶ Παραδείσου,
Καὶ πάντων τούτων τῶν τερπνῶν καὶ ξένων θεαμάτων »

¹ Ms. καὶ τῶν δένδρων τοῖς φύλλοις. Voy. v. 67.

² Ms. ὠάτου. Du reste, on voit qu'il faut accentuer ὠάτου, que l'auteur fait toujours neutre. Voy. v. 200.

³ Ms. θορυβοῦμαι (sic) ὁ. os.

⁴ Ms. γνώσομαι

⁵ ὅπερ ajouté par une main plus moderne.

⁶ Ms. κύκλωθεν.

- 205 Ἐγὼ δεσπότης¹ πέφυκα, ἐγὼ μόνη κυρία·
Ἐμοὶ καθυποτάσσονται καὶ πάντα τὰ Ξηρία,
καὶ πάντα τὰ συρόμενα, καὶ πᾶν ἔρπετόν² ζῶον,
καὶ ζῶα μυριάριθμα³, καὶ τῶν πτηνῶν τὰ πλῆθη
τῶν σίρεζομένων ἐνταυθοῖ καὶ τῶν περιπολούντων.
- 210 Ἐγὼ Θεόθεν ἔλαβον τοῦδε τοῦ τόπου, ξένη,
Ἐξουσιάζειν καὶ κρατεῖν, ἄρχειν καὶ βασιλεύειν.
Συνήθους δὲ προκύψασα τοῦ διειδοῦς ὤατου,
Ὅπως τοῖς πᾶσιν εὐφρανθῶ τοῖς οὔσι κύκλωθέν μου,
Ὡκτείρησά σου τὴν μορφήν, ἠλέησα τὴν Θεάν
- 215 Ἰδοῦσα σέ μονώτατον, πλανώμενον ὁδίτην⁴,
Μὴ συνιέντα πόθεν, ποῦ, καὶ πῶς ἔσται σοι βλάβη,
καὶ τὸν προκείμενόν σοι νῦν Θάνατον ἀγνοοῦντα,
καὶ διὰ τοῦτο τὴν ὁρμὴν ἐποίησα ταχείαν·
Ἡρὸς σέ κατήλθον, ὡς ὄρας, ταῦτά σοι φθεγγομένη·
- 220 Μάτην ὀδεύεις τὴν ὁδόν, ἣν ἔσπευδες ἀνύειν·
Μάτην τοὺς κόπους ἔχεας καὶ τοὺς πολλοὺς ἰδρώτας·
Ἄβατον νόει τὴν ὁδὸν ταύτην ἀνθρώπων γένει,
καὶ τοῖς ἀγγέλοις ἀγνωστον ἄνευ ἐμῶν ῥημάτων.
Πολλοὶ γὰρ φύλακες εἰσὶ καὶ φρούρια μεγάλα,
225 καὶ φυλακῆς ἀσφάλεια μεγίστη καὶ μεγάλη.

Περὶ τῶν ἐπὶ τὰ φρουρίων τῶν ἐν τῷ Παραδείσῳ
καὶ τῷ οἴκῳ τῆς Σωφροσύνης.

Τὸ πρῶτον.

Ἔστι γοῦν πρῶτος ποταμὸς μέγας καὶ βαθυρρόας⁵,

Ms. δεσπότης.

¹ Il faudrait πᾶν ἔρπετόν τε, sans καί.

² V. 543 : Εἶχε κεφαλὰς, δοκῶ, μυριαριθμούς. V. 2777 : Καὶ τετρημένη γύρωθεν ὅπαις μυριαριθμοῖς. Niceph. Xanthop. Synax. cod. Par. 1525, fol. 14 v. : Στίφην μυ-

ριάριθμα ἐπαγόμενος. Jean Stauracius, in S. Denetr. cod. Coisl. 146, fol. 73 r. : Στρατηγικώτατος δ' οὗτος ἦν τὰ πολεμικά, στρατὸν μυριάριθμον συντάττομενος.

⁴ Ms. ὁδοίτην.

⁵ Nonnus, Dionys. II. 55 : καὶ βαθύρροα

Πλατὺς καὶ δυσπεραίωτος, ταχὺς, ῥευματοφόρος,
καὶ τοῖς ἀνθρώποις ἀπλευσίος, πόρον¹ μὴ κεκτημένος.

Δεύτερον φρούριον. Ἡ γέφυρα.

Ἔστι δὲ τοῦτο² γέφυρα μεγάλη, σιδηρέα,
230 Βαθμιδοσιδηρόσπρωτος, δύσβατος καὶ τραχεῖα,
Κλονιζομένη πάντοθεν, πλώσῃ ἐπαπειλοῦσα,
καὶ τοὺς ἐνταῦθα βαίνοντας ῥιπιοῦσα πρὸς τὸ ῥεῦμα.
Οὕς ἀξαρπάζων ποταμὸς ὁ κάτωθεν προσρέων
βάλλει τοῖς ῥεύμασιν αὐτοῦ ἐν οἷς καταποντίζει
235 καὶ βρῶμα δίδωσιν αὐτοῦς³ τοῖς ποταμίοις ζώοις.

Τρίτον φρούριον. Ἡ πύλη τῆς γεφύρας.

Τῆς δὲ γεφύρας πάντοθεν ἴσλατο πύλη, ξένη,
Μεγίστη, μονοσίδηρος⁴, σιδήρῳ κεκλεισμένη,
κωλύουσα τὴν εἴσοδον ὁδεύειν τὴν ἐκεῖσε,
διὰ τὸ ταύτης στερεὸν καὶ κατωχυρωμένον.

Τέταρτον φρούριον. Τὰ δ' Ξηρία⁵.

240 Ἐκεῖθεν δὲ τοῦ ποταμοῦ τόπος τυγχάνει λεῖος,
Λιβαδιαῖος⁶ καὶ πολλὰς ἔχων ἀγέλας ζώων,
Πολλῶν ἡμέρων, καὶ τινὰ τῶν μὴ ἡμερωμένων·
Ἄλλ' ἔχει καὶ τινὰ φρικτὰ Ξηρία, τερατώδη,
Σφοδρῶς πρὸς τοὺς ὁδεύοντας ἐκεῖθεν προπηδῶντα,

σίστιχουσι ΒΑΤὸΝ ΡΟΟΝ ὕδατι πεζῶ. J'aimerais mieux ΒΑΘῆΝ ΡΟΟΝ.

¹ Πόρον, *locum ubi transiri possit*. Dans le ms. πόρρω μὴ κεκτημένος, ce qui n'a point de sens. Cette correction paraît certaine.

² Se rapportant à φρούριον du titre.
Ms. αὐτοῖς.

³ Ajoutez ce mot au *Thesaurus*.

⁴ On ne comprend pas le chiffre δ', qui probablement doit être retranché. Voy. plus bas v. 428 et sqq. les détails du quatrième φρούριον.

⁵ Christophor, *Patric. Mencl. col. Pat.* 1578, p. 350: καὶ μέσον πάντων μιας κοίτης λιβαδιαίαν γῆν καὶ χλοεράν.

245 Καὶ φθάνων τούτοις τάχιστα τοῖς ὀξυτάτοις δρόμοις·
Δι' ὧν ὁ τόπος ἄβατος καθέστηκε τελείως.

Πέμπτον φρούριον. Ἡ τάφος.

Εἰτά τις τάφος πέφυκε βάθιστος καὶ πλατεῖα,
Κακείνη δυσδιόδευτον ἔχουσα τὴν πορείαν.
Τελείως ἀνεπίβατον τὴν τρίβον ἔχει ταύτην,
250 Διὰ τὸ πλάτος τὸ πολὺ καὶ τὸ κρημνῶδες βάθος,
Ὅπερ ἀθέατον ἐστὶν ὄμμασιν ἀνθρωπίνοις.

Ἐκτον φρούριον. Τὸ ἄλσος.

Ἄλσος δὲ πέφυκε δασύ, καὶ σύγχυσις μεγάλη,
Ἦν ἄνθρωπος οὐ δύναται φράσαι καὶ καταλέξει,
Διὰ τὸ ταύτης σύνδενδρον καὶ τὸ θαμνῶδες¹ πλήθος·
255 Ἦτις κυκλοῦσα γύρωθεν τοῦ τείχους² Σεμελίου
Οἶμαι συγκλείει³ καὶ αὐτὰ τὰ γένη τῶν σίρουθίων,
Ὡς μὴ διέρχεσθαι ποσῶς⁴ ἐνδοθεν τῶν τειχέων.
Τοσοῦτον ἐστὶ σύσκιον, δασύ τε καὶ βαλτῶδες,
Ὡς μὴδ' αὐτὸν τὸν ἥλιον ἀκτῖνος ρίπτειν μέρος.
260 Ταῦτα μὲν πάντα φρούρια δύσβατα καὶ μεγάλα.

Ἐβδομον φρούριον, τοῦ τείχους⁵ τοῦ λειμῶνος.

Ἐστὶ δὲ τείχος πάντοθεν πᾶμπαν ὠχυρωμένον⁶,
Ἐναποκλείων ἔσωθεν τὸν κῆπον καὶ τὸν δόμον,
Οὐδ' ἔχω πρὸς κατοίκησιν καὶ πρὸς πολλήν μου τέρψιν·
Οὔπερ τὸ μῆκος, ἄνθρωπε, καὶ τὸ πολὺ καὶ μέγα

¹ Strab. p. 725 et 739. La forme Θαμνοειδής pour Θαμνώδης est employée dans le ms. Par. 2286, fol. 2 r.

² Ms. τοῦ τείχους τοὺς Σεμελίου. J'ai retranché τοὺς.

³ Ms. συγκλείειν — γένη τὰ τῶν.

⁴ Ms. ποσός.

⁵ Peut-être τὸ τείχος.

⁶ Ms. ὀχυρωμένος. On pourrait conserver cette leçon en corrigeant τείχος en τοῖχος, ce qui justifierait aussi ἐναποκλείων, donné par le ms.

Τοιαῦτα μοί λελάληκε ῥήματα χαρμοσύνης·
290 « Ἐπεὶ καθικετεύεις με καὶ δυσωπεῖς, ὦ ξένη,
Καὶ βούλει πάντα κατιδεῖν τὰ προσυπάρχοντά μοι,
Μαθεῖν δὲ μοῦ καὶ τοῦνομα καὶ τὴν τοῦ γένους ῥίζαν,
Δεῦρο κατόπιν ὄδευε, καὶ μὲ νῦν ἀκολούθει,
Καὶ βλέπε πάντα φανερῶς ὥνπερ εἰμι κυρία. »
295 Τούτων αὐτῆς ἀκηκοῶς τῶν μελιρρύτων¹ λόγων
Ὁδευον τρέχων ἀδεῶς τὸν δρόμον σὺν τῇ Κόρῃ,
Ἐκείνης ὁδηγούσης με καὶ συνοδοιπορούσης.
Ἐθαύμαζον δὲ καθορῶν τοὺς ἀνθηφόρους τόπους,
Ἐκαλλυνόμεν ταῖς κραυγαῖς τῶν λιγυρῶν ὀρνέων,
300 Ἠγλαίζόμεν τῇ χαρᾷ τῶν χρυσαυγῶν ἀνθέων·
Μᾶλλον δὲ τούτων ἔχαιρον τῇ τῆς χαρᾶς ἐλπίδι,
Τῇ προσδοκίᾳ τῶν πολλῶν καὶ ξένων Ἰεραμάτων.
Πολὺν γοῦν τόπον διελθὼν ἐπίπεδον καὶ λεῖον
Εἶδον τὸ πρῶτον φρούριον τοῦ Θείου Παραδείσου.

Πρῶτον φρούριον. Ὁ ποταμὸς.

305 Ποταμὸς γὰρ δῆρχετο μακρόθεν τῶν τειχέων
Ἐναποκλείων², καὶ φρουρῶν γυρούθεν, καὶ φυλάττιον
Ἄπαντα τὸν Παράδεισον μετὰ καὶ τοῦ ᾠάτου,
Ὅπως μὴ ᾧσι τοῖς ἐχθροῖς τοῖς μισοφθονοτρόφοις³
Εὐχείρωτα⁴ πρὸς πόλεμον καὶ μάχας ἐναντίων.
310 Ἐῤῥεε γοῦν ὁ ποταμὸς μέγας καὶ βαθυδίνης,

¹ Ms μελιρήτων. Vs. 1425 : Καν τούτοις συνεγράψατο καὶ μελιρρύτους λόγους. Vs. 2491 : Τὴν μελιρρύτον φωνήν. Notag. Epist. ap. Boisson. An. gr. t. V, p. 132 : Ὅταν ἐρεθίζωμέν σου τὴν μελιρρύτον γλωτταν, ἀπολαύουσι πάντες εὐοσμίας τοῦ λόγου.

² D'où le mot ἐναπόκλειστος, employé par Théod. Stud. Epist. p. 270, B, éd. Ven. Ce composé manque au *Thesaurus*.

³ Ce composé manque aux lexiques.

⁴ Vs. 478 : Οὐδὲ ταῖς τούτων ἡδοναῖς εὐχείρωτος ὄραται. Theodoret. IV, 191: Chion. Epist. 15.

Πνευματοφόρος καὶ πλατύς, χρυσόρρους, μαργαρόρρους¹,
 Δεινὰ ἐπαπειλούμενος τοῖς ρεῖθροις Φυμωδέσι²
 Τοῖς βουλομένοις εἰσελθεῖν ἐντὸς τοῦ Παραδείσου.
 Ἄλφειος³ δ' ἦν ὁ ποταμὸς ὁ κύκλω περιρρέων,
 315 Τοῖς τῶν ἐρώτων βέλεσι πάντοθεν ὠλερωμένος⁴,
 Καὶ σπεύδων εἰς συνάφειαν φθάσαι τῆς ἐρωμένης.
 Κυκλῶν δὲ τὸν Παράδεισον μετὰ καὶ τοῦ ὠάτου
 Ἐρωτικῶς⁵ ἐμίγνυτο τῇ Ἀρεθούσῃ λίμνῃ,
 Ἦτις ἐγγύστουχάουσα τοῦ Θείου Παραδείσου
 320 Ἀσμένως προσεδέχετο τὸν φίλτατον νυμφίον.
 Ἦν οὖν ἰδεῖν τι Θέαμα ξέρον καὶ τερατῶδες
 Καὶ καταπλήττιον τὰς ψυχὰς τὰς τῶν ἐρωτολήπιων,
 Τὴν λίμνην τὴν Ἀρέθουσαν ὑπλίαν ἠπλωμένην⁶,
 Καὶ μειδιῶσαν ὡσανεὶ καὶ ρεῖθρα μὴ κινοῦσαν⁷,
 325 Καὶ δεχομένην τὴν ὀρμὴν τοῦ ποταμοῦ γλυκέως,
 Ἐρωτικῆν διάθεσιν φυλάττουσαν πρὸς τοῦτον
 Καὶ ταῖς συγκράσεσιν αὐτοῦ οἶμαι γαληνιῶσαν.

Φυμωδέσι

Περὶ τῶν δένδρων⁸.

Πλήθος δὲ δένδρων ἴσλατο τοῦ ποταμοῦ ταῖς ὄχθαις
 Καὶ πλείστη συνηρέφεια πυκνοδενδροφυίας⁹.
 330 Ἰτέαι τε¹⁰ καὶ πλάταιοι καὶ λεῦκαι καὶ πτελέαι,

¹ Ms. μαρδοόρους. Bien qu'on ne trouve point d'exemple du mot μαργαρόρρους, je pense qu'il ne peut y avoir doute sur la correction.

² Ms. Φυμῶδες.
Ms. ἄλφι δ' ἦν.

³ Ms. πτερόμενος.

⁵ Anon. cod. Pag. 39, fol. 185 v.: Ἐρωτικῶς μανέντα, καὶ παρακινήσαντα του προτέρου βίου τὰ πάθη πρὸς ἀρετὴν ἐνθουσιάζουσι.

Meliténiote.

⁶ Ms. ὑπλιανοπλωμένην.

⁷ Ms. κινούσα, et les participes qui suivent au nominatif au lieu d'être à l'accusatif.

⁸ Dans le ms. ce titre est placé avant le v. 330.

⁹ Ms. πυκνοδενδροφυία. Ajoutez ce composé aux lexicques.

¹⁰ Pour ἰτέαι τε le ms. donne αἴτε αἴτε. Homère (*Od.* K, 510) joint aussi les ἰτέαι et les αἴγειροι.

Αἴγειροι, κληῖθροι, πίτυες, πύξοι τε σὺν καλάμοις,
Καί τινα δένδρα πλείονα τὰ μὴ καρποφοροῦντα,
Δί' ὧν σχεδὸν ἀθέατος ὁ ποταμὸς ὠρᾶτο.

Περὶ πτηνῶν.

Πτηνῶν δὲ γένος ἄπειρον τῷ ποταμῷ κατ᾿αἶψα,
335 Καὶ κύκνοι μακροτράχηλοι καὶ λευκοπτεροφόροι,
Καὶ πελεκᾶνες πλείονες καὶ πλῆθος ἀλκυόνων,
Καὶ χῆνες ὑδατόζωοι, καὶ νῆσσαι ρειθροβάται,
Καὶ πελαργοὶ μακρόρρινες¹ βατραχοσαυροφάγοι,
Καὶ τινα φιλοπόταμα καὶ φίλυδρα σίρουθια
340 Οὐκ εὐαρίθμητα πολλοῖς οὐδὲ γνωστὰ τοῖς πᾶσι.

Περὶ ἔρωτος.

Μέσον δὲ τούτων ἔπλεε τῶν ποταμίων ρείθρων
Ὁ τῆς Κυθείρας τῆς Θεᾶς γόνος γεγυμνωμένος,
Βασιάζων τόξον σιδηροῦν καὶ βέλεμνα πυρφόρα,
Καὶ φλογοφόρον κήριον, ἀνάπλουσαν² λαμπάδα,
345 Μὴ σβεννυμένην τῷ σφοδρῷ τοῦ ποταμοῦ ροθίᾳ,
Μηδὲ τοῖς κύμασιν αὐτοῦ κατακαλυπτομένην,
Μᾶλλον δ' ἀνάπλουσαν λαμπρῶς καὶ μᾶλλον δαδουχοῦσαι³,
Ὡς τοῖς τοῦ ἔρωτος πτεροῖς συχνῶς ριπιζομένην.
Ἐπαιζε δὲ τοῦ ποταμοῦ νηχόμενος ταῖς ὄχθαις,
350 Καὶ πτερωτὸς φερόμενος τῶν ρείθρων ὑπεράνω,
Ποτὲ μὲν τούτοις κολυμβῶν καὶ πρὸς τὸ βάθος δύνων,
Ποτὲ δὲ τρέχων ἄνωθεν ὥσπερ αἰθεροδρόμος,
Καὶ πυρακτῶν τὸν ποταμὸν καὶ καίων καὶ φλογίζων

¹ Tzet. *All. Hom.* Prolegom. v. 668.
edit. Boiss. : Μακρόρριν, μικροπρόσωπος,
παμφρόνιμος, λευκότριξ. Et deux vers
après : Λευκός, μακρόρριν καὶ γλυκός, εὐ-

τράχηλος, εὐήλιξ. Il. v. 723: Εὐήλικες,
εὐτράχηλοι, μακρόρρινες συμμέτρως.

² Ms. ἀνάπλουσα.

³ Ms. ἀνάπλουσα — δαδουχοῦσα.

- Καὶ κατασφάττων¹ τὰ πῆλνὰ τὰ βέλη τοῦ τοξότου.
355 Ἐχόρευον² καὶ χάριτες τοῦ ποταμοῦ τοῖς ρεῖθροις,
Καὶ καλλοναὶ παρέπλεον καὶ βρέφη τῶν ἐρώτων,
Καὶ τρεῖς σειρῆνες παίζουσαι τοῦ ποταμοῦ τῷ πλάτει
Γεγυμνωμένα φέρουσαι τοῦ σώματος τὰ μέλη·
Καὶ τοὺς μαζοὺς προκύπτοντας δεικνύουσαι τοῖς σιέρνοις,
360 Τὴν κόμην χρυσαυγίζουσαν ἔχουσαι τῶν πλοκάμων,
Καὶ βλέπουσαι τὸν Ἔρωτα ταύταις συνομιλοῦντα,
Καὶ μειδιῶντα πρὸς αὐτὰς καὶ θελοντα χορεύειν·
Λίτνες καὶ συμπαίζουσι τοῖς τῶν ἐρώτων βρέφοις,
Καὶ τραγωδοῦσαι³ λιγυρὸν καὶ λιγυροφθογοῦσαι.
365 Κύθειραν⁴ δὲ γινώσκετε πάντως τὴν Ἀφροδίτην,
Καὶ γόνου ταύτης οἶδατε τὸν Ἔρωτα τὸν νέου,
Ὅστις ἀκμάζων πάντοτε ταῖς τῶν βροτῶν καρδίαις,
Ἀθάνατος, αἰζῶος, ἀγήρατος⁵ τυγχάνει,
Τοξεύων καὶ τὴν ἄλογον φύσιν εὐστοχωτάτως⁶.
370 Τῶν πετομένων ἄνωθεν, τῶν συρομένων κάτω,
Τῶν βαδιζόντων ἐπὶ γῆς, καὶ τῶν ὑδατοσίροφων,
Τοξεύων καὶ τὴν ἄψυχον φύσιν τῶν ἀναισθητῶν
Τὴν μὴ γινώσκουσαν ποτέ τὴν ἐρωτομανίαν,
Λίθους φημί καὶ ποταμούς, καὶ δένδρα καρποφόρα⁷,
375 Καὶ πᾶσαν φύσιν ἄψυχον καὶ κατεψυχωμένην·
Καὶ μαρτυρεῖ μοι ποταμὸς Ἄλφειος χρυσορρόας,

Κυθίραν μου λέγειται

¹ Peut-être κατασάπτων. Ms. τὰ πῆλνὰ τὰ.
² Les vers 355-427 sont entièrement confondus dans le manuscrit. J'ai cherché à y rétablir l'ordre; voici celui dans lequel ils se trouvent : 354, 365-376, 359-364, 402-406, 409-427, 377, 378, 382, 379, 383, 384, 380, 381, 385-401, 407, 408, 355-358 et 428.

³ Ms. τραγωδοῦσαν et λιγυροφθογοῦσαν.

⁴ Ms. κισ^σρι (sic).

⁵ Ms. ἀγήρατος.

⁶ Ajoutez cet adverbe au *Thesaurus*, ainsi que le composé suivant ὑδατοσίροφος. Mais peut-être faut-il ὑδατοτρόφων.

⁷ De ce mot *Cosmas Vestitor* forme le composé καρποφορικὸς, qui manque au *Thesaurus*. Cod. Par. 760, fol. 14 r.: Ἢ δὲ γῆρα καταχερσώσεως καρποφορικὴ μεταποιηθεῖσα γῆ.

Ὁ λίμνην τὴν Ἀρέθουσαν ποθήσας καὶ φιλήσας,
Καὶ ταύτη μὲν μιγνύμενος, ὡς γαμετὴ φιλτάτη,
Πρὸς ἑαυτὴν¹ ἐφέλκουσα τῷ πόθῳ τῆς ἀγάπης
380 Καὶ πείθουσα τὸν ἔρασίην ταύτη προσκολληθῆναι,
Φαίνουσα² τὴν συνάφειαν δήλην ἐκ τῶν πραγμάτων.
Συμμαρτυρεῖ τοῖς λόγοις μου καὶ λίθος ὁ μαγνήτης
Ἐλκόμενος, συρόμενος τὸν λίθον³ ὡς βιαίως,
Καθάπερ ἀργυρώνητον δοῦλόν τινα δεσπότης.
385 Πλέον δὲ τούτων κράζουσι καὶ προκηρύττουσί μοι
Καὶ τῶν φοινίκων⁴ τῶν φυτῶν ἐρωτικὴ φίλια,
Καὶ πρὸς ἀλλήλους συμπλοκαὶ τῶν κλώνων τῶν ἐν τρόποις⁵.
Ἄν γὰρ ἀπέχουσι μακρὰν οἱ φοίνικες ἀλλήλων
Φαίνονται μαραινόμενοι τῷ πόθῳ τῆς ἀγάπης,
390 Τοῖς τῆς φιλίας βέλεσιν ἐρωτοτετρωμένοι⁶,
Φυλορροεῖν σπουδάζοντες καὶ κατακλᾶν τοὺς κλώνους
Καὶ κάτω νεύειν πρὸς τὴν γῆν τὰς κορυφὰς ὀρμῶντες,
Ὡσπερ προσκύνησιν τινα ποιοῦντες πρὸς ἀλλήλους.
Οὐκ οὐκ λαυθάνει τὸ λοιπὸν τοῦτο τὸν φυτηκόμον⁷,
395 Ἀλλὰ τὴν ἴασιν αὐτῶν ῥαδίως ἐφευρίσκει·
Λαμβάνει κλάδον φοινίκος ἄρρενος ὁ γηπόνος
Καὶ τοῦτον εἰς τὸ στέλεχος ἐμπήξας τῆς Ξηλείας
Νόσον⁸ τὴν ἐρωτόβλητον ἰᾶται τῶν φοινίκων,
Ὡσπερ τις ἄλλος ἰατρὸς δόκιμος καὶ τεχνίτης
400 Φάρμακον ἀκεσώδυνον προσφέρων τοῖς νοσοῦσιν
Καὶ Ξεραπεύων δι' αὐτοῦ τῆς νόσου τὴν ὀδύνην.

¹ Ms. πρὸς ἑαυτόν. Il manque ici probablement un ou plusieurs vers consacrés à Aréthuse, à moins qu'on ne les place plus haut à la suite du v. 320.

² Ms. φαίνουσιν.

³ Au lieu des mots τὸν λίθον, on s'attendrait à trouver σίδηρον. On lirait alors σίδηρον, ὡς βιαίως.

⁴ Sur la différence des sexes parmi les palmiers, appliquée à l'amour, voy. Achilles Tatius, I, xvii, et Eumathic. X. iii, p. 366. éd. Gaubmin.

⁵ Peut-être τόποις.

⁶ Ce composé manque aux lexiques.

⁷ Ms. τούτῳ τῶν φυτικομένων.

⁸ Ms. νόσον.

Εὐφήμισον τὸν Ἔρωτα μετὰ τῶν βρεφυλλίων,
Πῶς τῶν ἀπάντων ἀπλεται καὶ ξένων αὐτοκράτωρ,
Πῶς βασιλεύει τῶν φυτῶν, τῶν λίθων καὶ τῶν ζώων,
405 Καὶ τῶν ὑδάτων ἐν τῇ γῆ¹ καὶ πάντων τῶν ἀνθρώπων,
Καὶ μονοκράτωρ δεικνυται καὶ ξένος αὐτοκράτωρ.
Τοιοῦτος ἦν ὁ ποταμὸς ὁ κύκλω περιρρέων
Εἰς φυλακῆς ἀσφάλειαν οἶμαι τοῦ Παραδείσου.
Τοιοῦτος² ἦν ὁ ποταμὸς φρούριον οἶμαι πρῶτον,
410 Καὶ φοβερὸς πολεμιστῆς πάντων τῶν ὀδεύοντων,
Καὶ τῶν μελλόντων εἰς αὐτὸν ὀδεῦσαι καὶ περάσαι.

Φρούριον β'. Ἡ γέφυρα τοῦ ποταμοῦ.

Τοίγουν³ ἐνταῦθα Θρηνηδῶν ἐβόων πρὸς τὴν Κόρην·
« Στήθι, κυρία, στήθι ἴνυ, μὴ βαῖνε περαιτέρω,
Καὶ δεῖξον μοὶ τοῦ ποταμοῦ ῥαδίαν τὴν πορείαν·
415 Φόβος γὰρ μέγας με δεσμεῖ πρὸς τοῦτον εἰσορῶντα. »
Ἡ δὲ⁴, « Μεῖνον, ἀντέφησεν, ὀλίγον, πεφιλμένε,
Καὶ Θᾶτλον τὴν τοῦ ποταμοῦ τρίβον εὐθυπορήσεις·
Πλήν οὖν διάσθημα μικρὸν βὰς τῆς γεφύρας στήθι,
Κάμου στήσάσης τοῦς⁵ αὐτῆς κλόνοῦς καὶ τὰς κινήσεις
420 Ὀδεύσεις ὑπερθεν αὐτῆς μενούσης ἀκινήτου. »
Φθάσας οὖν τὸ ἀκρότατον ταχέως τῆς γεφύρας
Δεύτερον εἶδον φρούριον τὴν Θέα⁶ τῆς γεφύρας
Τηρούσης τὸν Παράδεισον ἄβατον τοῖς ἀνθρώποις.

Φρούριον γ'. Ἡ πύλη τῆς γεφύρας.

Στοὰ δὲ τίς ἐσκεύαστο μεγάλη καὶ πλατεῖα
425 Μέχρι τῆς ὕχθης ἔχουσα βάθρον ἐν τοῖς ἐκεῖθεν,

¹ Ms. ἐν γῆ.

² Peut-être ces trois vers 409-411 doivent-ils être placés ailleurs.

³ Ms. τί γούν.

⁴ Peut-être ἡ δ' ἔμμεινον, à cause de l'accent. Plus loin ms. πεφιλμένη.

⁵ Ms. τῆς αὐτῆς.

⁶ Peut-être ἰθέαν, pour ἰθεῖον.

Καὶ βάρθρον ἄλλο σιδηροῦν μέχρι τῆς ἐνθεν ὄχθης,
Καὶ συναγκείας φέρουσα τὰς ἄκρας ἀμφοτέρας.

Φρούριον δ'. Τὰ Σηρία¹.

Τὴν τῶν Σηρῶν δ' ἐθαύμαζον δυσμορφοτάτην θεάν
Τοσοῦτον ὡς καὶ πρὸς φυγὴν τοὺς πόδας ἀναχάξειν²,
430 Μὴ καθορᾶν δυνάμενος τοὺς θεῆρας τοὺς ἀγρίους·
Ἄλλων γὰρ ζώων ἔβλεπον μορφώματα καὶ θεάν,
Ἄλλων σωμάτων σύμμιξιν, ἄλλας ἐνώσεις ξένας.

Περὶ δράκοντος.

Εἶδον γὰρ δράκοντα δεινὸν συρόμενον ἐκεῖσε,
Κατὰ τὰ νῶτα δαφνοῖον, μέγαν τὴν ἡλικίαν,
435 Φολίδας φέροντα πολλὰς ξένας ποικιλοχρῶσας,
Καὶ πῦρ ἀπὸ τοῦ στόματος πέμποντα φλογοφόρον,
Τοὺς ὀφθαλμοὺς δεικνύοντα πυριλαμπεῖς μεγάλους,
Καὶ τῶν μυκτῆρων δύσπνοον πνοὴν ἐκφερομένην³.
ἔχοντα κέρας ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς ὀσιῶδες
440 Καὶ κάτωθεν τοῦ πώγωνος ὀφεις ἀντὶ γενεῖων,
Βοῶς μεγάλου κεφαλὴν ὀφιοδρακοντώδη⁴,
Καὶ μυριόπλεκτον⁵ οὐρὰν ὡς σχοῖνον δεδεμένην,

Il est évident que c'est ici que commence le quatrième φρούριον. J'ai ajouté le titre qui manquait.

² Ms. ἀναχάξειν.

³ Ms. ἐκφερομένη.

⁴ Ce mot manque aux lexiques.

⁵ Ajoutez ce mot au *Thesaurus*, ainsi que les composés suivants : Μυριόβλητος, Ἀποῖν. cod. Escur. II, γ. 10, fol. 420 v. : Σφενδόνην μυριόβλητον. — Μυριοενάρτος, Theod. Stud. cod. Par. 891, fol. 258 v. : Καὶ τίς λοιπὸν τοσοῦτον πολυκατόρθωτος καὶ μυριοενάρτος ; — Sur les deux mots Μυριο-

λογέω et Μυριολόγημα voir *Μοιρολογ. Ἰ. ογ. M. Berger de Xivrey, Not. des mss. t. XIII. p. 244.* — Μυριόπλωτος, Theodor. Stud. 93 r. — Μυριοστῆ, Theodor. Lascar. cod. Par. 1193, fol. 86 v. : Πολὺς γὰρ καὶ τηλικούτος ὁ ταύτης ἐστὶ Σησαυρὸς μυριοστῆ προχέμενος. — Μυριοτάλαντος, Jo. Staurac. codex Coisl. 146, fol. 50 v. : Λίθον ἐκεῖνον σχεδὸν τὸν μυριοτάλαντον. — Μυριοφλέβες, An. ap. Bolland. Act. SS. ocl. t. IV, p. 206 : Σκεῦος οἶον μωπὸν καὶ μύραν μυριοφλέβες (sed Iori. μυρίαι φλέβες) ἐκ τῶν ὑπᾶν ἀνεπήγαζον.

Καὶ τρεῖς ὀρθίους ἔχουσαν ἑλεφαντώδεις κάρας
Δεινὸν βλεπούσας καὶ δριμύ και φόνιον πνεούσας
445 Καὶ στρεβομένας πρὸς αὐτὴν τὴν δρακοντώδη κάραν·
Μικρὰν δὲ κίνησιν αὐτοῦ ποιοῦντος ἐν τῷ τόπῳ
Ὡς ἦχος γήϊνος βροντῆς ἀπετελεῖτο μέγας
Καίων τὸν τόπον ἅπαντα τῇ τούτου πυρακτώσει.

Περὶ Χιμαίρας.

Ἦν δὲ καὶ Χίμαιραν ἰδεῖν ἐκεῖσε στρεβομένην,
450 Λέοντος ἔχουσαν μορφήν ἔμπροσθεν Ξηριάδη,
Ἐκ τῶν μυκτῆρων πέμπουσαν καπνὸν ἀνθρακοφόρον¹,
Δυσῶδες ἀποπνέουσαν καὶ ζοφερὸν καὶ μέλαν·
Ὅπισθεν δὲ τὸ τῆς οὐρᾶς σχῆμα δρακοντοφόρον²,
Τὸ στόμα φέρον ἄνωθεν χανδὸν ἀνεωγμένον,
455 Καὶ πυριπνόας τὰς πνοὰς πέμπον καὶ φλογιζούσας,
Τοὺς ὀφθαλμοὺς κοκκοβαφεῖς ἔχον αἱματοχρόους³
Καὶ τὸν ἀυχένα πυραυγῆ⁴ μικρὸν λελοξωμένον,
Συρίζον ξένους συριγμοὺς καὶ πλείστους καὶ μεγάλους.
Μέσον δὲ Χίμαιρα προσῆν ὁμοφυῆς τοῖς ὅμοις
460 Αἰγὸς ἔχουσα μόρφωσιν καὶ κάραν κερατώδη,
Καὶ τὴν τοῦ στόματος πνοὴν ὡσπερ σπιθηρακάδη.
Θαυμάζων δὲ τὴν Χίμαιραν κατ' ἑμαυτὸν ὁποῖα,
Πῶς λέων ἐστὶν ἔμπροσθεν, ὅπισθεν δὲ τις δράκων,
Τὸ τριμερὲς ἐνόησα τῆς ταπεινῆς ψυχῆς μου,
465 Τὸ θυμικὸν, λογιστικὸν, ἐπιθυμητικὸν τε⁵.
Ἡ γὰρ τοῦ λέοντος μορφή τὸ θυμικὸν σημαίνει,

¹ Plus bas, v. 491, ἀνθρακοπυρφόρον.

² Planud. Ovid. *Metam.* XLV, 731. Τῆ δρακοντοφόρῳ κεφαλῇ. Voy. Cramer *An. Gr.* t. III, p. 182, 24.

Ce mot manque au *Thesaurus*, qui ne donne que la forme αἱμόχρους.

⁴ Le substantif πυραύγεια, qui ne se

trouve point dans les *Lexiques*, a été employé par saint Germain de Constantinople, cod. Coisl. 278, fol. 26 r. : Ὡς τοῦ βροντώδους ἡχήματος ἢ ἀστραπαῖα πυραύγεια.

⁵ Écrit en rouge à la marge, et comme un titre : Θυμικὸν καὶ λογικὸν καὶ ἐπιθυμητικόν.

Θυμῶδες γὰρ ζῶον ἐστίν¹ ὁ λέων ὑπὲρ Θῆρας·
Τὸ δ' αὖ ἐπιθυμητικὸν ἢ αἰξ αἰνίττεται μοι·
Μόνη γὰρ πέφυκεν ἢ αἰξ τῶν ζῶων λαγνιστέρα,
170 Ἐπιθυμίαν ἔχουσα πολλὴν τῆς συναφείας.
Τὸ δέ γε δὴ λογιστικὸν ὁ δράκων προδεικνύει·
Σφόδρα γὰρ ἐστὶ πονηρὸς καὶ φρόνιμος ὁ ὄφις.
Τὸ τριμερές οὖν τῆς ψυχῆς εἰσὶ τὰ τρία ταῦτα²·
Θυμὸς, ἀσέλγεια πολλή καὶ ποιηρίας τρόπος.
175 Τοῦ τριμεροῦς οὖν τῆς ψυχῆς ὅσῃς κατακρατήσῃ
καὶ κυριεύσῃ τῶν τριῶν τούτων σωφρονεστιάτως,
οὐκ οὖν τοῖς πάθεσι ποτὲ δουλοῦται καὶ δεσμεῖται,
οὐδὲ ταῖς³ τούτων ἡδοναῖς εὐχείρωτος ὀράται,
ἀλλὰ γε πάντων τῶν παθῶν ἀνώτερος τυγχάνει,
180 πρὸς τὴν οὐράνιον μονὴν οὐρανοδρόμος φθάνει.
Νόησον δὲ καὶ τριμερῶν τὰ τρία ταῦτα μόνα⁴,
Μακροθυμίαν πρῶτιστον, δεύτερον σωφροσύνην,
καὶ τρίτον τὴν πραότητα καὶ τὴν ἀγαθωσύνην.
Ἐν ταύταις μόναις ταῖς τρισὶν ἦν ὁ Βελλεροφόντης
185 καθωπλισμένος, καὶ φονεὺς ἐδέιχθη τῆς Χίμαιρας·
ταύτας εἶχεν ὡς θώρακα, καὶ φάσγανον, καὶ δόρυ,
καὶ καὶ τι ξίφος ταῖς χερσὶν οὐκ ἔφερεν ἰδίαις.
εἰ μὴ⁵ γὰρ πρῶτον τοῦ θυμοῦ καὶ τῆς ἐπιθυμίας
σωφρόνως κατεκράτησεν ἥτιαν τῆς πονηρίας
190 οὐκ ἂν ἀνήρησε⁶ ποτὲ τὴν Χίμαιραν ἐκεῖνην

¹ Ms. γὰρ ἐστὶ ὁ λέων. J'ai ajouté le mot ζῶον.

² Ecrit en rouge a la marge, et comme un titre.

³ Ms. τῆς τ. ἡδοναῖς. Mais peut-être construit-il εὐχείρωτος avec le génitif, comme ἡττων. Alors on lirait τῆς ἡδονῆς.

⁴ Le v. 481 est écrit en rouge et comme

un titre à la marge; mais c'est certainement un vers qui est nécessaire à ce qui suit. J'ai ajouté μόνα pour le compléter; l'auteur dit plus bas v. 484: Ἐν ταύταις μόναις ταῖς τρισὶν.

⁵ Ms. εἰμί.

⁶ Ms. ἀνείμερος. J'ai corrigé ἀνήρησε. V. 504: Ὁ συνετός ἀνήρησε.

Τὴν ξένην, τὴν τρικάρηνον, τὴν ἀνθρακοπυρφόρον,
Συμμάχου ξέου φθάσαιτος ἐκεῖνου τοῦ Πηγάσου.

Περὶ τοῦ Πηγάσου.

Ἦν οὖν ἰδεῖν σίρεφόμενον ἐκεῖσε καὶ τι ζῶον,
Καὶ τοῦτο καταπληκτικὸν καὶ πάντη τερατῶδες.
495 Ἴππος ὑπῆρχε πλερωτὸς, ἄγριος τὴν ἰδέαν,
Ἴππου μὲν ἔχων μόρφωσιν καὶ πᾶσαι ἄλλην πλάσιν,
Πτερὰ δὲ δύο μέγιστα τοῖς ὤμοις ἀμφοτέροις,
Καὶ ποτε μὲν πετόμενος εἰς ὕψος ὡς σίρουθιον,
Ποτὲ δὲ κάτω πρὸς τὴν γῆν περιπατῶν ὠρᾶτο,
500 Ὡς φαίνεσθαι τοῖς βλέπουσι τὴν μόρφωσιν τοῦ ζώου
Ἴππον χερσαῖον καὶ πτηνὸν αὖθις ἀεροδρόμον.
Πήγασος ὄνομα προσῆν, οἶμαι, τῷ ζῷῳ τούτῳ,
Δι' οὐπὲρ τὴν Παταρικὴν Χίμαιραν τὴν πυρφόρον
Ὁ συνετὸς ἀνήρησε πάλαι Βελλεροφόντης·
505 Οὕτω καὶ οὗτος τὴν μορφήν εἶχε φρικωδεσιάτην
Ἀπαντας καταπλήττουςαν¹ τοὺς τοῦτον καθορῶντας.

Περὶ κυνὸς τοῦ Κερβέρου.

Περιεπάτει δὲ καὶ τίς ἐκεῖσε κύων μέγας,
Ἄγριος, ὑλακόμωρος, ὠρυόμενος² μέγα,
Τρικάρχαρος, αἰμόφθαλμος³, συὸς ἔχων ὀδόντας
510 Ἐπικαμπεῖς τὴν σύνθεσιν, ἀγκύλους, κεκλιμένους⁴,
Τὴν μίαν ἔχων κεφαλήν ὡς κυνὸς δρακοιτώδη,
Τὴν δ' ἄλλην φέρων ὡς βοὸς μεγίστην ὀφειώδη,
Καὶ τὴν ἑτέραν ὡς συὸς πυρφόρον φλογοφόρον⁵.
Οἶομαι δὲ τὸν Κέρβερον εἶναι τὸν κύνα τοῦτον,

¹ Ms. καταπλήττουςας.

v. 1954. — ⁴ Ms. κεκλημένους.

² Ms. ὑλακόμορος, ὠρύόμενος.

⁵ Ms. φλογοφόρος.

³ Ajoutez ce mot au *Thesaurus*. Voy. le

515 Ὅν τὰς τοῦ Ἄδου φάσκουσι πύλας φυλάττειν μόνον,
 Ἀσμένως εἰσδεχόμενον πάντας τοὺς εἰσιόντας,
 Τοὺς δ' ἐξελθεῖν σπουδάζοντας πάντας κατασπαράττειν·
 Ὅς καὶ παρεῖχε μέγιστον τὸν φόβον τοῖς ὀδίταις,
 Βάλλων δειλίαν εἰς αὐτοὺς καὶ φεύγειν ἀναγκάζων.

Περὶ τῆς Γοργόνης.

520 Ἄλλο τερατωδέστερον εἶδον ἐκεῖσε ζῶον,
 Γυναῖκα σίλβουσαν γυμνὴν καὶ βοῶσαν ἀγρίως,
 Καὶ πᾶσαν κρίζουσαν φωνὴν θηρίων αἰμοβόρων,
 Καὶ συρομένων ἐπὶ γῆς, καὶ ζώων ἀνημέρων,
 Καὶ μᾶλλον ἀγριώτερον ὡς ἄνθρωπος βοῶσαν,
 525 Ἄπαν τὸ σχῆμα φέρουσαν εἰς ἀνθρωπίνην θέαν,
 Ὡραίαν δὲ καὶ κάλλιστον τὴν ὄψιν τοῦ προσώπου.
 Πλὴν εἶχε τὰς τῆς κεφαλῆς τρίχας ἀγρίους ὄφεις,
 Ὡσπερ πλοκάμους τῶν τριχῶν ὄντας συμπεπλεγμένους¹,
 Καὶ κεκλωσμένους κατὰ γῆς καὶ κυρτωμένους² κάτω,
 530 Ἐνθεν κἀκεῖθεν σείοντας τὰς κεφαλὰς ἀλλήλων,
 Ἀλλὰ δευρὸν συρίζοντας καὶ βλοσυρὸν ὀρῶντας,
 Καὶ χαλεπὸν ἐκπνέοντας καπνὸν ἐκ τῶν μυκτήρων,
 Ὡς ταύτας τρίχας φαίνεσθαι τῆς γυναικὸς ἐκείνης
 Ὑπό τινος ἀναπνοῆς ἀνέμῳ κινουμένας·
 535 Αἴτινες καθορώμεναι τῇ κεφαλῇ τῆς Κόρης
 Φρικώδη ταύτην τὴν ὁδὸν παρεῖχον³ τοῖς ὀδίταις.
 Γοργόνην ταύτην λέγουσιν οἱ μυθολογογράφοι⁴
 Ἐν τοῖς ἀβάτοις ὄρεσι τῆς δύσεως φοιτῶσαν,
 Καὶ παρὰ μόνων⁵ τῶν ἐκεῖ σοφῶς θηρευομένην.

¹ Ms. ὄντα συμπεπλεγμένα.

¹ Voy. le v. 3.

² Ms. κεκλωσμένοι. — κυρτωμένοι.

³ Ms. παραμάγων. Je doute que l'auteur

Ms. παρεῖχε.

ait écrit παρὰ μάγων.

Περὶ ὕδρας.

- 540 Ἄλλο θηρίον ἦν ἰδεῖν δυσινόητον καὶ ξένον·
Οὐκ εἶχε γάρ τι σώματος μέρος ὡσπερ τὰ ζῶα,
Ἄνωθεν ἔχον κεφαλὴν καὶ κάτω φέρον¹ πόδας,
Ἄλλ' ὕλον εἶχε κεφαλὰς δοκῶ μυριαρίθμους,
Ἰχθύων λέγω² καὶ κτηνῶν καὶ ζῶων ἀνημέρων
545 Καὶ πετεινῶν καὶ ἐρπετῶν τῶν συρομένωι κάτω,
Καὶ μέσσοι ἔχον κεφαλὴν δύσμορφον, ἀνθρωπίνην,
Ἀγρία, μελανίζουσαν, φόνιοι ἀπειλοῦσαν,
Καὶ πρὸς τὰς ἄλλας κεφαλὰς συχινάκισ σίρρομεμένη.
Τοσοῦτον πολυκέφαλον ὑπῆρχε τὸ θηρίον,
550 Ὡς πάντων ἔχειν κεφαλὰς τῶν ἐν τῷ κόσμῳ ζῶων·
Οὐ καὶ τὴν θῆραν βλέποντες οὔσαν θανατηφόρον
Οἱ τὴν ὁδὸν βαδίζοντες τὴν ἄβατον ἐκείνην
Τὸν θάνατον ἐνόμιζον ζωῆς προτιμητέον,
Ἢ βλέπει πολυκέφαλον καὶ τερατῶδες ζῶον
555 Ἐπαπειλοῦν τὸν θάνατον ἐκ μόνης τῆς ιδέας,
Καὶ καταπληκτικώτατον καὶ ξένον πρὸς τὴν θῆραν,
Οἷόν οὐκ εἶδεν³ ὄφθαλμὸς ἀνθρώπου γεννηθέντος.
Ὑδραν τὴν πολυκέφαλον ταύτην δοκῶ τυγχάνειν,
Ἢν Ἡρακλῆς ἐφόνευσεν, ὁ μέγας ἐν δυνάμει,
560 Τὰς πολυμόρφους καὶ πολλὰς ταύτης τεμῶν τὰς κάρας
Τῷ πυριμόρφῳ τῆς αὐτοῦ φρονήσεως φασγάνῳ.

Περὶ γρυπός.

Ἐτερον ἦν ἀλλόκοτον ἰδεῖν ἐκεῖσε θῆρα,
Ἴππου μὲν πάντα φέροντα, τὴν κεφαλὴν δὲ μόνην
Ὡς αἰετοῦ σαμμέγιστον⁴ κάραν ἀγριωτάτην,

¹ Ms. ἔχων — φέρειν.

Ms. λέων.

² Ms. οἶδεν.

³ Voy. v. 526.

- 565 Τὸ ράμφος φέρουσαν αὐτῆς καμπύλον πρὸς τὸ γένειον¹,
Καὶ κάτωθεν τοῦ πώγωνος ἀντὶ γενειῶν πῖλλα²,
Ἄνωθεν δὲ τῆς κεφαλῆς ὠτα καθάπερ ἵππου.
Ἦσαν δὲ τούτων αἱ χηλαὶ καμπύλαι κεκλιμέναι³
Τὰς ἄκρας τούτων φέρουσαι πρὸς γῆν συννενευκυίας,
570 Ὡς Θαῦμα ταῦτα πρόκεισθαι τοῖς ταῦτα καθορῶσιν,
Ὅ⁴ καὶ κατήσθιε δεινῶς ἅπαντας τοὺς ὀδίτας.
Γρυπα τὸν Ξῆρα γράφουσι τοῦτον οἱ λογογράφοι,
Ὅς⁵ βόας καὶ ἐλέφαντας τοῖς ὄνουσιν ἀρπάξων
Λιθεροδρόμος ἵππεται καὶ κατεσθίει τούτους.

Περὶ πολυμόρφου.

- 575 Ἄλλο δὲ ζῶον ἦν ἐκεῖ πολύμορφον τὴν Θεαν,
Μετασχηματιζόμενον εἰς ξένας φαντασίας,
Ποτὲ μὲν φέρον μόρφωσιν κυνὸς ἀναιδιστάτου,
Ποτὲ δὲ σχῆμα λέοντος δεικνύον αιμοβόρου,
Ἄλλοτε δράκοντος μορφὴν καὶ κάραν ἀνθρωπίνην.
580 Ἄλλοτε δὲ δυσνόητον ἐμφαῖνον ὀπλάσιαν,
Ποτὲ μεταποιούμενον εἰς πολυμόρφους ὄψεις⁶,
Ἄλλην δεικνύον κεφαλὴν, ἄλλο δὲ πᾶν τὸ σίωμα,
Ὅ τέλειον ἐκώλυσε τὴν ἀτραπὸν ἐκείνην,
Ἐκ μόνης τῆς ὀράσεως φονεῦον⁷ τοῖς ὀδίταις⁸.
585 Πολύμορφον δὲ λέγουσι τοῦτο τὸ ζῶον πάντες
Ὡς πολυμόρφους τὰς μορφὰς δεικνύον τοῖς ἀνθρώποις.

Περὶ μυρμηκολέοντος.

Βλοσυρόν ἄλλο καὶ δεινὸν ἐσπρέφετο Ξηρίον.

¹ Forme moderne pour γένειον.

² Ms. πῖλλα.

³ Ms. κεκλιμέναι.

⁴ Peut-être ὄς.

⁵ Ms. ὄς.

⁶ Ms. ἑψεις.

⁷ Ms. φονεύειν.

⁸ Je lirais tous ὀδίτας.

Μυρμηκολέων τούνομα, διφυής¹ δὲ καὶ μέγας,
Λέοντος ἔχων πρόσωπον, καὶ σπόνδυλον, καὶ ῥάχιν,
595 Τὸ δὲ λοιπὸν τοῦ σώματος μύρμηκος σιτοκλέπλου·
Ὅς τοὺς ἐκεῖθεν ὑπαντῶν βαίνοντας ἀναισχύντως
Κατασπαράττειν ἀναιδῶς ἐπιχειρεῖ καὶ βία²,
Πῆ μὲν ὡς λέων προπηδῶν, πῆ δ' αὖ ὡς μύρμηξ τρέχων.
Καὶ ἦν καὶ τοῦτο κώλυμα μέγα τοῖς ὀδοιπόροις.

Περὶ ὄνοκενταύρου.

Ἦν δὲ καὶ ὄνοκένταυρος παραπολῶν³ ἐκεῖσε,
Τὸ μέρος τὸ⁴ τῆς κεφαλῆς μέχρις αὐτοῦ τοῦ στήθους
Ἔχων⁵ ἀνθρώπου μόρφωσιν ξένην, παρηλλαγμένην·
Ἀπὸ τοῦ στήθιδίου δὲ μέχρις αὐτοῦ τοῦ τέλους
Ἄγριου ὄνου μόρφωσιν μεγάλην κεκτημένος,
600 Διφυής ὢν, Ξανάσιμος πᾶσι τοῖς ὀδοιπόροις,
Ὡς κατὰ κόρρης προπηδῶν καὶ τούτους κατεσθίων.

Περὶ χοιροπιθήκου.

Καὶ χοιροπιθήκος τις ἦν Ξηρίον βροτοφθόρον⁶,
Πρόσωπον χαμαιλέοντος ἔχων Ξανατηφόρον,
Ἄλῳπεκος διασκευῆν⁷ τοῦ σώματος πανοῦργος,
605 Ἄγριος δὲ καὶ σύντομος καὶ σφόδρα ταχυδρόμος,
Καταδιώκων καὶ αὐτὸς πάντας τοὺς ὀδοιπόρους.

Περὶ σατύρου.

Προσῆν δ' αὐτοῖς καὶ σάτυρος, ἀνθρωπόμορφον ζῶον.

¹ Ms. διφυής. Voy. plus bas vers 600 et 608.

² Ms. ἐπιχειρεῖ καὶ βεῖα.
Ms. πρὸ πολλῶν.

³ Ms. τὸ μέρος τοῖς της.

⁴ Ms. ἦχων.

⁵ Ms. βροτοφθόρον. Sur les désinences

φορος et φθόρος, voyez le *Journal des Savants*, 1854, p. 378. Quant au mot βροτοφθόρος, on le retrouve plus bas, v. 2278 Il a été employé aussi par S. Germain de Constantinople, cod. Coisl. 378, fol. 215 r.

⁶ Ms. δὲ δυσκευῖν. Après σώματος il manque peut-être un vers.

Πιθήκιου μὲν ὡς διζυῆς ἔχων τὴν ἡλικίαν,
 Ἀνθρώπου δὲ τὰ ξύμπαινα μέλη δυσειδιστάτου.
 610 Ἐν τῷ μετώπῳ δὲ προσῆν κέρατα δύο τούτῳ·
 Αἰγὸς δὲ πόδας ἔφερεν, φωνὴν δ' ἀνθρώπου τάχα.
 Δεινὸς καὶ οὗτος τοῖς πολλοῖς φαινόμενος ἐκεῖσε,
 καὶ τὴν ὁδὸν διατηρῶν, ὥσπερ τις ὁδοσίτης,
 Φονεύων πάντας καὶ κρατῶν¹ ὀδεύειν τῶν μελλόντων,
 615 καὶ τὴν ἐκεῖσε φέρουσαν ὁδὸν ἀπερχομένων.
 Πρὸς τούτοις δὲ καὶ ἕτερα Ξηρία τερατώδη
 Ἦσαν ἐκείνῃ τὴν ὁδὸν ὡς φύλακες τηροῦντα,
 Ἄπαντας κατεσθίοντα² τοὺς βαινόντας ἐκεῖσε.
 Ταῦτα τετάρτη φυλακὴ πάντα τοῦ Παραδείσου.

Φρούριον ε'. Ἡ τάφος.

620 Ἄλλο δὲ φυλακτῆριον ὁ Παράδεισος εἶχε,
 Τὴν οὔσαν τάφρον κάτωθεν ἐγγὺς τῶν Ξεμελίων,
 Βαθυδρομοῦσαν³ πρὸς τὴν γῆν καὶ κατορωρυγμένην,

Ms. φονεύειν — κρατεῖν.

Ms. κατεσθίοντας.

Ce composé manque aux lexiques, ainsi que les suivants, dans lesquels le mot *δρόμος* entre en composition : *Ἀετοδρόμος*, Theod. Lascar. cod. Par. 3048, fol. 37 r. : *Μεγαλόδμου αετοδρόμου μεγάλου βασιλεως Θεοδώρου Λάσκαρι*. — *Βραχυδρομία*, Theognostus Monach. *Codd. Gr. Naniar.* p. 145 : *Τη βραχυδρομία τῶν ὑποδιφρίων ἰππων*. — *δρομαρχέω*, Theod. Stud. cod. Coisl. 94, fol. 231 v. : *Μεσιτεία τοῦ καλοῦ ἀνδρός καὶ δρομαρχοῦντος*. — *Ἐλευθεροδρομέω*, Anon. in *Psalms*, cod. Par. 371, A, fol. 263 v. : *Καὶ ἀπὸ τοῦ σκότου ἐλευθεροδρομῶν εἰς τὸ φῶς*. — *Ἰθυδρομία*, Hermès Trismég. *De botan.* p. 330. — *Ἰπποδρομέω*, Theodor. Prodr. ap. Mai *Bibl.*

Patr. t. VI, p. 405 : *Πόσους ἵπποδρομίας Ἀπλώτους καὶ μορμύροντας καὶ κυματομαχοῦντας*. — *Καταδρομέω*, Constantin Panthechnès, cod. Esc. II, T, 10 fol. 84 v. : *Οἱ γὰρ κρεωφόροι καταδρομεῖς τῶν στρούθων τὰς τῶν ὀνύχων ἀμάς ταῖς σαρκῆν αὐτῶν ἐνερεῖδοντες μεληδὸν κατακερατίζουσι*. — *Κυκλοδρόμιον τοῦ ὄλου εἰκουτοῦ*, titre dans le cod. Par. 1210, fol. 72 v. — *Νεφελοδρομέω*, Theodor. Stud. ap. Mai, *Bibl. Patr.* t. V, p. 41, 2e partie : *Οὐκ ἀεροπύνησα, φησὶν, οὐκ ἐνεφελοδρόμησα*. — *Νεφελοδρόμος ἀετός*, Jo. Damasc. *Spicil. Roman.* t. IX, p. 727. — *Ὀξύδρομος*, Manuel Philé; voy. mon édition. — *Παρεισδρομή*, S. Cyrille ap. Mai, *Bibl. Patr.* t. III, p. 9 : *Καὶ τίς ἂν νοῖτο πάλιν τῆς του νόμου παρεισδρομῆς ἢ χρεῖα*; — *Σταδιοδρομιον*, S. Ger-

- Ἐνθεν κἀκεῖθεν φέρουσιν τὴν κτίσιν θαυμασίαν
Ἀπὸ ποικίλων τὴν μορφήν λίθων καὶ πολυχρῶων,
625 Ἦτις τῶν ὄμβρων τὰς ῥοὰς τὰς ἀπὸ τοῦ ὕδατος
Ἐνδεχομένη φανερῶς, καθάπερ τις κινσίερνα,
Ταύτας ἐκεῖθεν ἔπεμπε τοῦ ποταμοῦ τῷ βάθει
Διὰ τινων μηχανικῶν σωλήνων μολυβδίνων,
Οὕς ὁ τεχνίτης ἔτευξεν, ὡς οἶμαι, τοῦ ὕδατος,
630 Ποικίλος ὢν καὶ φρόνιμος δομήτωρ ὁ πανοῦργος·
Τοσοῦτον δὲ κατάρυξε τὸ μῆκος καὶ τὸ βάθος,
Ὡς φαίνεσθαι ἀθέατον ὄμμασιν ἀνθρωπίνοις.
Ἦτις καὶ τὴν¹ διόδευτον ῥαδίως οὐκ ἐδίδου,
Ἀλλὰ καὶ πάνυ δύσκολον καὶ παγχαλεπωτάτην.
635 Ἦν οὖν ἡ σέμπη φυλακὴ τάφρου ζοφῶδες χάος,
Ἦσπερ ἐξῆλθον ἀβλαβῶς τῆς Κόρης τῆ προστάξει
Ἴππον τινὰ πῆρόντα πρόσφορον παρασχούσης,
Οὔσης ἐφ' ἵππου σὺν ἐμοί καὶ τῆσδε τῆς κυρίας.
Πήγασος δ' ἦν, ὡς οἶμαι², τὴν γενεὰν ὁ ἵππος,
640 Ἐπειπερ ἦρθη ἐκ τῆς γῆς³ αἰθεροδρόμος οὕτω,
Καὶ τὸ τοῦ λόγου πετασθεῖς ἐκεῖθεν ἐπετάσθη.

Φρούριον ε'. Τὸ ἀκανθῶδες ἄλτος.

- Ἄλλο δὲ ξένον φρούριον προσῆν τῷ Παραδείσῳ·
Ἐξωθεν γὰρ τοῦ τείχεος πολὺς κισσὸς ἐκόμα,
Καὶ φύλαξ⁴ ἔστρεφεν αὐτὸν, καὶ βᾶτος οὐκ ὀλίγος,
645 Καὶ πρήνων πλῆθος ἄπειρον, κεντρῶδες, ἀκανθῶδες,

main de Constantinople, codex Coislin. 278, fol. 154 v. : Καὶ τὰ τῆς πνευματικῆς σταδιοδρόμια προφέρονται.

¹ Peut-être αὐτήν. La forme διόδευτος manque au *Thesaurus*; plus loin, v. 2901, le ms. donne διοδύτην, au lieu de διόδευτον. Cet adjectif doit être épique comme

ἀδιόδευτος et δυσδιόδευτος, et la place de l'accent exige διόδευτον.

² Ms. οἶμαι.

³ J'ai ajouté l'article, sans lequel le vers est faux.

⁴ Peut-être σμιλαξ, et plus loin ὀλίγη pour ὀλίγος.

Και θάμνων συνηρέφεια καὶ σύγχυσις καθόλου,
Καὶ δένδρων ἄλσος τοῖς πολλοῖς ἔλιξι' πεπλεγμένα.
Ἄμφω περιπλεκόμενα καὶ στέφοντα τὸ τεῖχος,
Ὡς τινες ἄλλοι φύλακες² τοῦδε τοῦ Παραδείσου·
650 Οὐ γάρ τι ζῶον ἡμερον οὔτε τῶν ἀνημέρων,
Εἶτε ὀρνέων τῶν μικρῶν ἃ κατοικοῦν ἐκεῖσε,
Ἄλλ' οὐδὲ λάμπων ἥλιος ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις
Ἀκτῖνος μέρος ἔρριψεν ἐντὸς τοῦ τόπου τούτου.
Τοσαύτη συνηρέφεια τὸν τοῖχον ἐπεκράτει,
655 Ὡς τε σχεδὸν μὴ φαίνεσθαι τὰ θεμέθλα τοῦ τεύχους.
Καὶ ἦν ποιοῦν τὴν δίοδον δύσβατον καὶ βαρεῖαν,
Καὶ τοῦτο φυλακτῆριον ἔκτον τοῦ Παραδείσου.

Ἐβδομον³ ἄρτι φρούριον. Τὸ Παραδείσου τεῖχος.

Τὸ δ' ἔβδομον τὸ φρούριον ἦν ὑφεξηρημένον·
Καὶ βλέπε ξένην φυλακὴν τοῦ Παραδείσου τούτου,
660 Βλέπε τεχνίτου φρόνησιν, βλέπε μηχανουργίαν,
Βλέπε σοφὸν τι τέχνασμα θαύματος πεπλησμένον,
Κατὰ τὸ βορειότερον μέρος τὸ τῆς ἐψῆς.
Ἐνθα τροπὴν ἐαρινὴν ὁ χρόνος ἐναλλάσσει,
Παράδεισον ἐποίησε μέγιστον ὁ τεχνίτης,
665 Οὕτως τὴν εὐπρέπειαν καὶ τὰ τῶν δένδρων κάλλη
Ἵσπερον διηγῆσομαι καὶ πάντα σαφηνίσω.
Τὴν δὲ τοῦ τεύχους σύνθεσιν καὶ τὴν πυργοποιίαν,
Ἄκουσον ποῖα πῆρυκε καὶ θαύμασον, ὦ ξένη.
Ἄπας μὲν ὁ Παράδεισος περικαλλῆς ὑπῆρχεν·
670 Εἶχε δὲ τοῖχους τέσσαρας τὸν γῦρον κεκτισμένους
Στάδια τεσσαράκοντα περίμετρον εἰσφέρων,
Ἐξ ἡμισυ γινόμενα μίλια σὺν τοῖς τοῖχοις,
Μεγίστην ἔχων κόσμησιν καὶ ξένην τὴν ἰδέαν

¹ Ms. ἐν λιξί. — ² Voy. v. 644. — ³ Pourrait former un vers.

- Ἀπὸ κρυστάλλων φαειῶν, λίθων ὕδατοχρόων
675 Συγκεκομμένων τετραχῶς καὶ τετραγωνισμένων
τῶν λιθοξόων ταῖς χερσὶ καὶ ταῖς μηχανουργίαις.
Ὁ λίθος γὰρ προσήρμοστο τῷ λίθῳ τῷ κρυστάλλῳ,
Ὡςτε μὴ φαίνεσθαι ποσῶς τὴν σύνθεσιν ἐκείνην,
Ἡ τὴν συνάφειαν αὐτῶν ὁρᾶσθαι μεμιγμένην.
680 Ἀρίστως γὰρ κεκόλλητο¹ παρὰ τῶν λιθοξόων,
Ὡςτε δοκεῖν τοὺς βλέποντας τὴν σύνθεσιν τοῦ τείχους
Ἰδῶρ ὑπάρχειν πεπηγὸς ἐκ σφοδροτάτου κρύους,
καὶ φαίνεσθαι κρυστάλλινον τὸ τεῖχος ἐκ χειμῶνος.
οὐ καὶ τὸ ὕψος ἑκατὸν ὀργυιῶν² ἦν εἰς μέτρον,
685 σοφῶς ἀνυποδόμητο παρὰ τῶν λιθοτόμων
εἰς φυλακὴν, ὡς ἔοικε, τῶν ἐν τῷ Παραδείσῳ.
καὶ ἦν καὶ τοῦτο φρούριον ἑβδομον τὸ τειχίον,
φυλάσσειν ἀδιόδευτον τὴν γῆν τοῦ Παραδείσου,
ἄτε τοῦ ὕψους ἀφανοῦς τυγχάνοντος³ τοῦ τείχους,
690 καὶ παχυτάτου τῶν μερῶν τοῦ τείχους τῶν τειχίων
καὶ φάραξιν, ὡς εἴρηται, πολλαῖς ὑπερρώγυιαις⁴
γυρόθεν τούτου πάντοθεν ὄντος συγκεκλεισμένου.
δυσάλωτον δὲ φρούριον τοῦτο τοῖς ἐναντίοις.

Περὶ τῶν ἐπὶ τῷ φρουρίῳ.

- Ἐγὼ γοῦν τὸ παράδοξον τῆς φυλακῆς σκοπήσας
695 τὸν ἀριθμὸν τὸν ἑβδομον κατ' ἑμαυτὸν ἐσκόπουν.
πρῶτον μὲν πῶς ὁ ποταμὸς ὁ φοβερὸς ἐκεῖνος
τοῦ Παραδείσου φυλακὴν ἐποιεῖτο μεγάλην,
τηρῶν καὶ τὸν Παράδεισον μετὰ καὶ τοῦ ὕδατος,
καὶ τὴν αὐτοῦ περαιώσιν ἔχων δυσκολωτάτην.

¹ Ms. κεκόλυτο.

² Ms. οὐργίων.

³ Ms. τυγχάνοντα.

Meliténote.

⁴ Ms. ὑπερρώγυιαις. Parlait moyen du verbe ὑπορρήγνυμι, « in profundum aper-tis, deliscentibus. »

- 700 Δεύτερον γὰρ ἢ γέφυρα τῆ τῶν βαθμίδων Ψέσει,
Καὶ τῆ κινήσει τῆ πολλῆ, καὶ τῶ πολλῶ τῶ τρόμῳ.
Τρίτον ἢ σιδηρότευκτος καὶ μοιωτάτη πύλη,
Καὶ τῶν μοχλῶν καὶ τῶν κλειδῶν¹ ἢ σιδηράδης Ψέσις,
Τέταρτον τὸ δυσάντητον² τῶν πυριπιῶν ζῶνι,
710 Καὶ τῶν πυρήνιων ὄφρων τὸ σχῆμα καὶ τὸ γένος
Ἄβατον κατεσκευάζε³ τὸν τόπον τὸν ἐκεῖσε.
Πέμπτον τῆς τάφρου τὸ πλατὺ μῆκος καὶ τὸ κρημινῶδες,
Καὶ το βαθύτατον αὐτῆς ὄρυγμα τὸ πετρῶδες
Δεινὴν καὶ δυσπεραίωτον τῆν βάσιν ἐποιοῦντο.
715 Ἐκτον δὲ τὸ βαθύσκιον τῶν δένδρων καὶ τῶν Ψάμνιων,
Καὶ τῶν ἐλίκαν τὸ δασὺ καὶ τὸ σκιῶδες ἄλσος,
Τὰ ἀκαιθώδη τέ φυτὰ καὶ τὰ τῶν κλωνῶν πλήθη
Δεινὸν παρείχασι πολλὰ τὸν κλόνιον τοῖς ὑδίταις.
Ἐβδομοὶ δὲ τὸ κάλλιστον καὶ κρυσταλλῶδες τεῖχος,
720 Ὅπερ ἀπομιμούμενοι τῆν ἐρυθρὰν ἐκεῖνην
Ῥειθρόκτιστον⁴ ἐφαίμετο καινοτομοῦν τῆν φύσιν,
Υδάτων δίκην γύρωθεν τῶν τοίχων ὑψουμένων,
Καὶ πολεμίους ἀπαντας σιερῶς προσυπαντώντων,
Ὡς τῆ Μωσέως μάστιγι φανέντων ρειθροκτίσιων.

Περὶ τοῦ ἔσδομου αἰῶνος.

- 20 Ταύτην οὖν τῆν ἐπίκριθμον⁵ τῆς φυλακῆς αἰτίαν,
Τῆν τοῦ ἔσδομου προσδοκῶ συντέλειαν αἰῶνος.
Ὅταν καὶ γὰρ διέλθωσι τὸν ἔσδομον αἰῶνα
Οἱ τὰ καλὰ ποιήσαντες καὶ πράξαντες ἐν βίῳ,

Ms. κλειῶν. Voy. v. 750.

² German. Crol. codex Coisl. 278, fol. 127 r. : Σοβαρὸν ἐργάζονται καὶ δυσάντητον.

¹ Peut-être κατεσκευάζου.

⁴ Ce mot, qui se trouve encore un peu plus loin, manque au *Thesaurus*.

⁵ Ajoutez aux lexiques l'adverbe ἐπίκριθμως d'après le codex Paris. 2750 A. fol. 8 r.

Σπεύδουσιν ἐνδοθεὶ ἐλθεῖν τοῦ Θείου Παραδείσου,
725 Καὶ τῆς τρυφῆς τῆς¹ ἐν αὐτῷ καλῶς ἐπαναπαῦσαι.

Περὶ τῆς πύλης τοῦ Παραδείσου.

Εἶτα² ἐξῆς ἐκ τῆς χειρὸς ἡ Κόρη λαβοῦσά με³
Πρὸς τοίαν πύλην φοβεράν, μεγάλην, ἐξαισίαν⁴,
Υψηλοτάτην, σπεραὶν ἄγει με τοῦ τειχίου,
Ἄδαμαντινοχάλκευτον⁵, καλῶς ἠσφαλισμένην.
730 Τὰ κλειθρα τὲ καὶ τοὺς μοχλοὺς εἶχει ἀδαμαντίνους.

Περὶ τοῦ κυνὸς τοῦ Κερβέρου τοῦ τηρουῖντος τὴν πύλην
τοῦ Παραδείσου τῆς Σωφροσύνης.

Ἐν δὲ τῇ πύλῃ κύων τις τρικέφαλος ὑπῆρχε,
Τῷ σώματι μὲν φοβερός, τῇ γνώμῃ θηριώδης,
Καὶ φλόγα⁶ ροῖζον⁷ πέμπουσα ἐκ τῶν ὀμμάτων τούτου.
Φόνοιον βλέπων καὶ σὺν ὀδόντων θέσει,
735 Ὡς καὶ κατέφαγε μικροῦ καὶ κατεσφιγξέ⁷ με,
Εἰ μὴ συνείχετο σφοδρῶς τῷ φόβῳ τῷ τῆς Κόρης.
« Στῆθι γὰρ, ἔφησεν εὐθύς, ὦ πυλωρὲ σὺ κύων,
Καὶ τὸν ὀδίτην ἔασον ἀπήμαντον τῆς βλάβης. »
Ὅθει ὁ κύων συστλαεὶς ἠρέμησεν αὐτίκα,
740 Ἐμὲ δὲ φόβος οὐ μικρὸς κατέλαβε καὶ τρόμος.

¹ Je lirai *ta*s τρυφαῖς *ta*is.

² Ms. *Ti to* au lieu de *Eita*.

³ J'aimerais mieux *me* λαβοῦσα.

⁴ Cet adjectif est ordinairement épithète. Voy. v. 796. On pourrait lire *ἐξαισίον, μεγάλην*.

⁵ Ce composé manque aux lexiques, auxquels on peut ajouter aussi *θεοχάλκευτος*, Greg. Nyss. *Vit. S. Ephr. Opp.* t. I. p. 12. E. Tarasius Cp. cod. Coisl. 146, fol. 282 r. : *τῆν λυχνίαν τὴν θεοχάλκευτον*. Basil. Neo-

patr. ap. Mai, *Bibl. Patr.* t. VI. p. 541. ἔχομεν τὰ ὄπλα τὰ θεοχάλκευτα. — Οὐρανοχάλκευτος, S. Germain de Constantinople, cod. Coisl. 278, fol. 59 r. : *Οὐρανοχάλκευτα εἶφῃ*. *Id.* fol. 24 v.

⁶ Pour *φλόξ*. Voy. Ducange.

⁷ Ms. *κατέσφιξε*, et au-dessus *φα*, d'une main plus moderne. Sans doute *κατέσφιξε με*. Mais, comme il manque une syllabe, je proposerais *κατεσφάρυξε με*, de *σφάρυγω* pour *σφρυγίζω*.

Τὴν τοῦ κυῖος τρικάρηνοι¹ βλέποντα² δυσμορφίαι.
Οἶμαι τὸν Κέρβερον αὐτὸν τὸν πυλωρὸν τυγχάνειν,
Ὃν εἶδον διερχόμενον ἐξώθει τοῦ τειχίου
Ὁμοῦ συναυλιζόμενον τοῖς ἀλλοκότοις ζώοις.

Περὶ τῆς φυλατίουσης ἐνδοθεν τοῦ λειμῶνος φλογίνης³ ρομφαίας
ἦν ἄγγελος κατέχει.

- 74^b Κρουσάσης⁴ δὲ τὴν φοβεράν πύλιν τοῦ Παραδείσου,
Ὡσπέρ τις ἦχος μέγιστος βροντῆς φοβερωτάτης,
Αἱ πύλαι διηνοιχθήσαν, εὐθύς δὲ ξιφηφόρος
Ἄγγελος ἔχων πύρινον ρομφαίαν ἐσπασμένην,
Πρὸς μὲ ραδίαν τὴν ὀρμὴν ἐποίησε τὸ τότε,
75° Καί με κατεφλογίσατο τῇ πυριφλόγῃ ξίφει,
Εἰ μὴ καὶ πάλιν ἐφθασε τῆς Κόρης ἡ ταχύτης
Καὶ τούτου τὴν θρασύτητα κατέπαυσε ταχέως,
Εἰποῦσα· « Νῶτα δὸς ἡμῖν, μηδὲν κωλύσης ὕλως,
Τὸν ξένοι τοῦτοι ἀβλαβῆ σώσας τῆς σῆς ρομφαίας. »
76° Ὑπεῖξε οὖν, καὶ σὺν αὐτῇ τῶν πύλων ἦλθον ἔσω,
Καὶ θᾶττον ἀπεκλείσθησαν πάλιν αἱ θεῖαι πύλαι.
Ἐμὲ δὲ φόβος εἴλιφε καὶ τρήμος ὑπὲρ φόβου.

Πάλιν τὰ ἐντὸς τοῦ λειμῶνος λέγονται⁵ κατὰ τάξιν.

- Ἢ Κόρη δὲ με σὺντρομον ἰσλάμενοι ἰδοῦσα
Ἐφῆσε· Χαῖρε, ὦ ξροτέ, μὴ δέδοικας, μὴ τρέμε·
76° Τὰ γὰρ παραίτια ταινῶν παρέδραμες τοῦ φόβου,
Ἄλλ' ἐῖδον βλέπε, θαύμαζε πάντα καθὼς ἠτήσω
Ἄχρι τὸν δόμον τὸν ἐμὸν πρὸς ὃν καὶ καταμείνω,

¹ Voy. plus haut, v. 488. German. Cp. col. Coisl. 278. fol. 195 r.: Ἀντίκρυς γὰρ τέρας Λερναῖον τρικάρηνον τῇ Κωνσταντίνου σὺ παρεισέφρησας. S. Justin. Opp. p. 3.

² Ms. βλέποντος.
Ms. φλογ....

³ Sous entendu της Κόρης

⁵ Ms. λέ. sic!.

- Καὶ τὴν κειμένην κλίην μου, ξένη, μὴ δὴ παρόψει.
Βλέπε καὶ τὸν Παράδεισον καὶ τὰ τοῦ Παραδείσου,
765 Καὶ τὰς κειμένας ἐν αὐτῷ σήλας τῶν λιθοξόων
Τὰς ἰσλαμένας ἀνωθεν γυρόθει τῶν τειχίων,
Τὰς μὲν σιδηροχάλκευτον¹ ἐχούσας τὴν ἰδέαν,
Τὰς δὲ χαλκοσφυρίλατον μορφήν ἐνδεικνυμένας,
Τὰς δ' ἐκ χρυσοῦ, τὰς δ' ἐκ τιῶς ἀργύρου σκευασθείσας.
770 Ἰδέ² τὴν Θέσιν τὴν τερπιήν τοῦδε τοῦ Παραδείσου,
Καὶ τὴν κοιλάδα τὴν αὐτοῦ, καὶ τὴν τοῦ τόπου Ψέσιν,
Τὴν εὐωδίαν τῶν ἀνθῶν τῶν ἐν τῷ Παραδείσῳ,
Τὰς ὠραιΐσεις καὶ βαφὰς τῶν βοτανῶν τὰς ξένας,
Τὰς πόας ἄσπερ ὄφθαλμὸς ἀνθρώπινος οὐκ εἶδε,
775 Καὶ τὴν τῶν Θάμνων καλλονὴν τὴν ἄρρητον καὶ Ψείαν,
Καὶ τῶν ἀπείρων τήρησον φυτῶν τὴν εὐμορφίαν,
Καὶ Ψάμασον τὴν ἡδοιήν ἣν φέρουσι ἐνθάδε.
Θέασαι τὴν ὑμήγυριν τῶν ἀειφύλλων δένδρων,
Μὴ δὴ παρέλθῃς ἀδεῶς, μὴ πρὸς Θεόν³, ὡς ξένη·
780 Τὰς γὰρ ἐν τούτῳ ἐκπλαγῆς καινοφανεῖς ὑπώρας,
Ἄλλὰ μηδὲ τὰς ἐν αὐτῷ φυγῆς ἀναδειδράδας,
Καὶ τῶν βοτρύων τὰς μορφὰς ἰδῆς οὕτω⁴ τυγχάνων·
Πολλὴν γὰρ αὐταὶ φέρουσι τὴν τέρψιν τοῖς ὀρῶσι
Καὶ τὴν χαρὰν⁵ ἀπλήρωτον τοῖς βλέπουσι πρὸς ταῦτα.
785 Θέασαι καὶ τὴν ἄμπελον, εἶπερ οὐ κατοκινήσεις·
Ῥάγας γὰρ ἰδῆς ἐν ταύτῳ πολλὰς ποικιλοχρόας,
Κρυσίαλλίζουσας μὲν τιὰς, ἄλλας μελανιζούσας,
Ἐτέρας φοινικίζουσας τὴν ὄψιν κεκτημένας,
Καὶ χαρμοιήν πολυειδῆ καὶ ξένην παρεχούσας,

¹ Ms. σιδηροχάλκευτας ἐχουσα τὴν εἰδέαν. Ajoutez au *Thesaurus* ce mot employé aussi v. 388 et 1951. Au v. 1817 on trouve le composé σιδηροχρυσοχάλκευτος. Voyez aussi les v. 729 et 1740.

² Ms. Εἶδε.

³ Il faudrait le génitif πρὸς Θεῶν. L'auteur a peut-être écrit πρὸς Θεοῦ.

⁴ Peut-être ὠδί.

⁵ Ms. κάραν.

- 79^ο Τὰ χειροῖθι τε σῆμιά καὶ τὴν μορφὴν ὠραῖα,
 Τὰ κελαδοῦντα τὸ γλυκὺ καὶ τὰ κυνηγετοῦντα,
 Καὶ ὅσα μᾶλλον φιλυδρα, μᾶλλον δ' ἰχθυοφάγα.
 Μὴ δὴ παρόψει, σφόδρα γὰρ τερφθήσει καὶ χαρήσει¹.
 Θέασαι δέ καὶ τὴν πλιθὺν τῶν τετραπόδων ζώων,
 79^ς Καὶ μᾶλλον βλέπων² τὰς πηγὰς καὶ βρύσεις τοῦ λειμῶνιός.
 Καὶ τῆς κινσίερινος θαύμασον τὴν ἑξαισίαν³ κτίσιν,
 Τὴν ξένην καθαρότητα θεωρῶν⁴ τῶν ὑδάτων,
 Καὶ τῶν ἰχθύων τὴν πλιθὺν οὔσαν ἐν⁵ τῇ κινσίερινῃ,
 Καὶ τὰς σειρήνας θαύμαζε μετὰ καὶ τῶν ἐρώτων,
 80^ο Καὶ τὸν χορὸν τὸν εὐκοσμον⁶ καὶ μέγα τῶν χαρίτων·
 Τὰ δένδρα τε τὰ φιλυδρα τὰ κύκλω τῆς κινσίερινος,
 Καὶ τὰ φιλοῦντα πετεινὰ τὴν φύσιν τῶν ὑδάτων,
 Καὶ τὸ λουτρόν μου θαύμασον ὕπερ ᾠκοδομήθη
 Παρὰ τεχνίτου νομιοχόου πλιθίον τῆς κινσίερινος·
 80^ς Καὶ τὸν ἐμὸν περιφανῆ θρόνον μὴ παραδράμης,
 Ὅστις εἰς κάλλος προσδοκῶν⁷ καὶ λίθων εὐκοσμίαν
 Ἐνίκησε κατὰ πολὺ τὸν θρόνον τὸν τοῦ Κύρου,
 Ὃν αἱ Γραφαὶ φημίζουσι σφόδρα λαμπρὸν τυγχάνειν.
 Τὰς δὲ προσούσας ἐν αὐτῷ θαύμαζε δύο σήλας
 81^ο Καὶ γνώσῃ πάντως φρόνησιν τεχνίτου σοφωτάτου.
 Ἰδὲ καὶ τὸν θεότευκτον⁸ ναὸν ὃν ἔχω, ξένη,
 Εἰς ὄνομα τοῦ λυτρωτοῦ Θεοῦ μου καὶ σωτῆρος·

¹ Ms. κ ... αρήσει.

² Dépend de θαύμασον, qui se trouve au vers suivant.

³ Voy. v. 724.

⁴ Ms. Σιάρων.

⁵ J'ai ajouté ἐν. On pourrait peut-être lire τὴν οὔσαν τῇ κινσίερινῃ.

⁶ Ms. ἰκοσμον.

⁷ Ms. προσδοκῶ.

⁸ German. Cpol. cod. Coisl. 278. fol.

46 r. : Ἀλλὰ τὴν Θεοῦφαντον σίολην τῆς ψυχῆς καὶ Θεότευκτον, ἥτις καὶ ἐνδυμα λέγεται γάμου. Tarasius Cpol. cod. Coisl. 146. fol. 284 r. : Θεότευκτος βίβλος. Orac. priosm. p. 31. Theod. Stud. p. 776, ed. Sirni. Agapet. cod. Par. 2661, fol. 254 v. Ἰθι ὠ εὐσεβείας Θεότευκτον ἄγαλμα. Eil an-dessus, à l'encre rouge, Θεοκατασκευάστων. Hésychius donne la même glose au mot Θεότευκτον.

- Καὶ τὸ πλῆσιον τοῦ ἰαοῦ βλεψὸν κιβώτιόν μου,
Ὅπερ ἐστὶ μοι ζοφερόν μνημεῖον τῇ ταλαίῃ.
815 Ὅσπερον πάλιν θεάσῃσιν τὴν πύλιν τὴν μεγάλην
Ἦν οὗτος ὁ Παράδεισος ὡς κεκλεισμένην ἔχει·
Καὶ τούτων πάντων γεγωνῶς σὺ θεατῆς ἐνταῦθα
Τερφθήσει μὲν ὡς ἀνθρώπος, θαυμάσεις δὲ τὸ πλέον
Καὶ τοῦ θεοῦ τὴν δύναμιν τὴν θεῖαν καὶ μεγάλην.
820 Εἰ δέ τι γρίψωιν πρόσσεσι καὶ δυσνοιήτως¹ ἔχει,
Ἐγὼ σοι τούτων εἶποιμι τὴν γνώσιν ἀριδῆλως,
Καὶ τὴν ἐμὴν εὐγένειαν μάθῃς ἐκ τῶν πραγμάτων.
Τίς οὖν, τίς ἄρα βρότειος νοῦς ἐξαρκέσει λέγειν;
Τοὺς δὲ μακρόθεν βλέποντας τὴν κτίσιν τὴν τοῦ πύργου
825 Εἶδες ἂν ἐκθειάζοντάς² τοῦτον ὡς ἐν ἐκπλήξει·
Χιόνα γὰρ ἐνόμιζον βλέπειν συμπεπλεγμένοι
Τῶν λίθων τὴν λευκότητα καὶ τὴν εὐαρμοσίαν.

Περὶ ἀνδρῶνος ἐτέρου σταυροειδοῦς.

- Ἄνωθεν δὲ τοῦ θαυμαστοῦ πύργου καὶ θείου τούτου
Ἀνδρῶνα κατεσκεύασεν ἄλλον λαμπρὸν, ὠραῖον,
830 Σταυροειδῆ τὴν σύνθεσιν καὶ τοῦτον κεκτημένον.
Τῶν δέ γε κάτωθεν μερῶν³ ἐσκεύασεν ὠάτα,
Σφαιροειδῆ τὸν ὄροφον τούτων κατασκευάσας,
Διορροφώσας⁴ διαυγῶς ψηφίσι χρυσοχόοις·
Τοὺς πάτους δὲ πολυειδεῖς πεποίηκε καὶ ξείνους
835 Ἐκ τινῶν λίθων φαεινῶν τούτους κατασκευάσας.

Περὶ τῶν ὑκτῶ κογχίων τοῦ κουβουκλείου καὶ τῶν τεσσάρων
πάτων αὐτοῦ.

Πλησίον τούτου τί ποιεῖ; κουβούκλεια σκευάζει

¹ Le *Thesaurus* donne cet adverbe, mais sans exemple.

² Ms. ἐκθειάζοντες.

³ Il y avait d'abord τῶν μερῶν δέ γε κάτωθεν.

⁴ Ms. διορροφός... sic.

Ὀκτώκογχα, πανευπρεπῆ, καὶ μέγιστα τῇ θεᾷ,
καὶ πεντακούδουκλα¹ λαμπρὰ τέσσαρα² παρασήσας·
Τοσοῦτον κατεκάλλυε τὴν τέχνην ὁ τεχνίτης,
840 Ὡστε νομίζεσθαι πολλοῖς ἐξ ὑφασμάτων εἶναι
Ἐκ τε τῶν λίθων τὰς πολλὰς καὶ πολυμόρφους θεᾶς,
καὶ τῶν μαργάρων τῆς λαμπρᾶς καὶ γαλακτώδους αἴγλης,
καὶ τῶν χρυσῶν καὶ τῶν λοιπῶν ἀργύρων τῶν ἐν τούτοις.
Ἐκατέρωθεν δ' ἴδρυσεν τῶν μερῶν τῶν ἀνδρῶνων
845 Χαμαὶ πρὸς γῆν πανευπρεπεῖς ἀνδρῶνας πάλιν ἄλλους
Εὐμήκεις ὄντας καὶ αὐτοὺς καὶ πάντας χρυσορόφους³.

Περὶ τοῦ μεγάλου κουβουκλείου.

Ἦν δὲ λαμπρὸν κουβούκλειον περιφανές καὶ μέγα·
σοφῶς ἀνωκοδόμησεν ὁ πάνσοφος τεχνίτης
Ὡραῖον καὶ λαμπρότατον, ἐξαΐσιον εἰς θεᾶν,
850 εἰς ὕψος ἐναέριον ἄπειρον ἐπηρμένον,
ἔχον τὸ τεῖχος ἐκ πριστῶν λίθων καὶ τετραγώνων
συνηρμοσμένον τετραχῶς καὶ κεκαλλωπισμένον,
ταῖς ἀρμονίαις ἀργυρον βαλὸν προσηλωμένον,
καὶ σιδηρεῖους ἰσχυροὺς ἤλους προσπεπηγμένους,
855 Δεικνύντας τὴν ἐνέργειαν τὴν τοῦ τεχνίτου ξείην,
καὶ τὴν τοῦ τείχους ποιήσιν πᾶσαι παρηλλαγήην.
οὕτω γὰρ τὴν ἀνάβασιν εἶχεν ὁ τοῖχος ἅπας,
ἔχων καὶ πᾶτους τέσσαρας ἀυγάζοντας τὴν θεᾶν
μετὰ φαιδρῶν ἠλιακῶν καὶ ποικιλοσυνθέτων⁴.
860 Ἐσίτησε δὲ καὶ κάτωθεν ἔξωθεν τῶν τειχιῶν

¹ Voy. Ducange, v. Πεντακούδουκλον.

² Ms. τέσσαρας.

³ A la suite de ce vers on lit, à l'encre rouge : θαύμασον θεᾶν τοῦ μεγάλου κου-

βουκλείου. On pourrait en faire un vers en lisant Μεγάλου θεᾶν θαύμασον τούτου τοῦ κουβουκλείου.

⁴ Ce mot manque au *Thesaurus*.

Πισσοὺς¹ εὐμήκεις ἰσχυροὺς καὶ κεκαλλωπισμένους
Στήσας τὸν δόμον γύρωθεν τούτων² τῶν θεμελίων,
Ἐν οἷς ὁ πρῶτος ἔκειτο πάτος τοῦ κουβουκλείου,
Εὐτάκτως βασιζόμενος τῇ τῶν πισσῶν πληθύνει³.
865 Ὑπερθεν τούτων τῶν πισσῶν τῶν κατορυχομένων
Κίονας ἔστησε πολλοὺς πορφυραυγεῖς, μεγάλους,
Κοκκινοπορφυρίζοντας⁴ τῷ χρώματι τῷ ξένῳ,
Καὶ διειδὲς δεικνύοντας τὸ κάλλος καὶ τὴν θέαν.
Ἐν οἷς ὁ δεύτερος προσῆν πάτος τοῦ κουβουκλείου,
870 Ἐντέχνως βασιζόμενος καὶ πανεπιστήμων⁵.
Ἄνωθεν δὲ τῶν φαινῶν καὶ πορφυρῶν κίωνων
Ἔτερος ἴστατο χορὸς κίωνων πεπλεγμένων,
Τετορνευμένων θαυμασίως καὶ λελατομημένων
Χερσὶν ἀνδρῶν μηχανικῶν ἀρχαίων λιθοτόμων,
875 Ἐκ σαρδονύχων ἐσχηκῶς τὴν θέσιν μονωτάτην
Λίθων γνωρίμων τοῖς πολλοῖς καὶ πᾶσιν ἀριδῆλων,
Φέρον τῷ χρώματι⁶ βαφαῖς μελανοχιονῶδες⁷,
Καὶ τρίτον ἄλλον θαυμασίον⁸ μέλιτος εἶδος ἔχων.
Οἱ γὰρ σαρδόνυχες αἰεὶ ταῖς τρισὶ ταύταις χροαῖς
880 Ὡς ζῶναι⁹ συμπλεκόμεναι τρέπουσι¹⁰ τοὺς ὀρώντας.
Ἐν οἷς ὁ τρίτος ἤρμοσι¹¹ πάτος τοῦ κουβουκλείου,
Συντεθειμένος καὶ αὐτὸς ἀρίστως καὶ κοσμῶς.
Ἄνωθεν δὲ τῶν τριφεγγῶν¹² τριχρῶν σαρδονύχων

¹ Probablement pour πινσούς. Voyez Ducange.

² Ms. τούτους.

³ Ms. πληθήει.

⁴ J'ai cité ce vers dans le *Thesaurus*, auquel on peut ajouter un autre composé du même genre, κοκκινόχρους, employé dans la traduction grecque d'Avicenne *De urinis*, cod. Par. 2256, fol. 529 r. : Καὶ ἡ τρίτη σιζφάνη κοκκινόχρους γένοιτο.

Meliténiote.

⁵ Ajoutez cet adverbe aux lexiques.

⁶ Peut-être φέρων τῷ χρώματι βαφὰς μελανοχιονῶδεις, ou mieux φερόντων χρωματι βαφαῖς μελανοχιονῶδες.

⁷ Ce composé manque aux lexiques.

⁸ Peut-être καὶ τρίτος ἄλλος θαυμασίος.

⁹ Ms. ζῶνη συμπλεκόμενη.

¹⁰ Probablement τέρπουσι.

¹¹ Ms. εἴρμοσι.

¹² Ms. τριφεγγῶν.

- Πλήθος κίωνων ἴστατο σαπφείρων ἐξαισιῶν
885 Ἐχόντων χρῶμα βένετον καὶ ζώνας χρυσιζούσας,
Ἄς φέρει πάντως φυσικῶς ἢ φύσις τῶν σαπφείρων,
Καὶ κάρας ἄνωθεν αὐτῶν ἐκ καθαροῦ χρυσίου,
Εἰς ἐλεφάντων κεφαλὰς πάσας ἐγγεγλυμμένας
Ἐπικαμπεῖς τὰς ἑαυτῶν φερόντων προδοσκίδας¹.
890 Ἐν οἷς ὁ τέταρτος προσῆν πάτος ἐρηρισμένος
Κάτωθεν βασιάζομενος ὑπὸ τῶν ἐλεφάντων.
Ἦν οὖν ἰδεῖν πανήγυριν ἄλλων λαμπρῶν κίωνων
Τῶν ἱσταμένων ἄνωθεν τοῦ τεταρταίου πάτου·
Βένετοι² μὲν οἱ κίονες ἦσαν κατὰ τὸ χρῶμα,
895 Λαμπρῶς ὑακινθίζοντες καὶ μέγα δαδουχοῦντες·
Πλὴν ἐδόκησαν³ τοῖς πολλοῖσι ὕδωρ ἐντὸς φυλάττειν,
Ὡς φαίνεται⁴ τοῖς βλέπουσι τὴν ἐλλαμψὴν τῶν λίθων
Κρυσταλλοβενετίζουσαν⁵, λάμπουσαν ὕδατῶδες,
Τὰς κεφαλὰς κογχοειδεῖς ἔχοντας ἐκ σμαράγδων
900 Ἐγγεγλυμμένας τεχνικῶς εἰς δρακοντώδεις κάρας,
Καμπύλους σχοῦσας τῶν αὐτῶν τραχήλων τὰς συνθέσεις,
Καὶ βλοσυροὺς τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὴν μορφὴν ἀγρίαν,
Ὡστε δοκεῖν καὶ συρισμοὺς πέμπειν ἐκ τῶν σιομάτων.

Περὶ τῶν σιῶν τοῦ κουβουκλείου.

- Ἄλλ' ὄρα μοι τὸ τέχνασμα καὶ πάλιν τοῦ τεχνίτου,
905 Καὶ τὸ σοφὸν ἐκθείασον τούτου⁶ καὶ τὸ βαθύνουν.
Στοὰς πολλὰς ἐσκεύασεν ἐκεῖνος ὁ δομήτωρ
Αὐτοφουεῖς, μονοειδεῖς ἐκ λίθων γαλακτίτων,
Ἐρηρισμένας τεχνικῶς ταῖς τῶν δρακόντων κάραις
Ταῖς ἱσταμέναις ἄνωθεν τοῦ τεταρταίου πάτου.

¹ Ms. πρὸς βοσκίδας.

² Voy. Ducange v. Βένετος.

³ Ms. ἐδόκσαν.

⁴ Peut-être φαίνεσθαι.

⁵ Ce mot manque aux lexiques.

⁶ Ms. τοῦτον.

- 910 Ἀντί δὲ σπέτλων¹ ἐμβαλὼν ἐν ταύταις ταῖς καμάραις
Λίθους κρυστάλλων διαυγεῖς, λεπτοὺς, μεμονωμένους,
Ὡςτε δοκεῖν τοὺς βλέποντας ἐν ταῖς σλοαῖς ἐκεῖναις
Ἵδωρ ὑπάρχειν πεπηγὸς ἀπὸ σφοδροῦ χειμῶνος,
Δι' ὧν ἀῆρ εἰσήρχετο φαιδρῶς τοῦ κουβουκλείου².
915 Ἐν αἷς τὸν ὄροφον λαμπρὸν σλεγάσας ὁ τεχνίτης
Πολυειδεῖς³ ἐποίησεν τὰς τροπικὰς τῆς στέγης,
Γυρώσας τῶν ἠλιακῶν εὐκύκλων τὰς ἀψίδας.

Περὶ τῶν τεσσάρων πάτων τοῦ κουβουκλείου.

- Ἄκουσον οὖν ὁποῖος ἦν καὶ ὁ τοῖς πάτοις κόσμος,
Καὶ πάντως ἐπαινέσειας ἐκ τούτων τὸν τεχνίτην.
920 Οἱ τρεῖς μὲν πάτοι τοῦ λαμπροῦ καὶ ξένου κουβουκλείου
Ἄργυρον εἶχασιν πολὺν ἀντὶ πρισιῶν μαρμάρων
Ἐκκεχυμένον κάτωθεν παρὰ τῶν χρυσοχόων,
Μηδὲ μικρὰν εἰσφέροντες κόλλησιν ἀρμονίας·
Δι' ὧν καὶ κατηυγάζετο τὸ τοῦ ὕδατος κάλλος,
925 Πέμπτον ἀκτῖνας φεραυγεῖς, μαρμαροχιονώδεις⁴.
Ὁ δ' ὕστερος καὶ τέταρτος πάτος τοῦ κουβουκλείου
Εἶχε μὲν χάριτας πολλὰς, εἶχε καὶ ποικιλίας·
Ἄλλ' εἶχεν ἐν τι τέχνασμα ξένον ἀνθρώποις, μέγα,
Καὶ καταπλήϊτον καὶ τὸν νοῦν, ὡς οἶμαι, τῶν ὀρώντων.
930 Χρυσὸς γὰρ ἦν μονώτατος τῷ πάτῳ κεχυμένος,
Φέρων ἀπὸ χυμεύσεως⁵ παντοίων ζώων γένη⁶,
Καὶ τετραπόδων, καὶ πτηνῶν, καὶ τινων θαλασσίων,
Κινούμενα φαινόμενα τῇ τέχνῃ τοῦ τεχνίτου,
Καὶ ὡσανεὶ φαινόμενα φυσίζωα τὰ ζῶα.

¹ Voy. Ducange, v. Σπέκλον.

² Peut-être τὸ κουβουκλείον.

³ Ms. πολυειδῆς.

⁴ Ms. μαρμάρων χιονώδεις.

⁵ Peut-être χυμεύσεως

⁶ Ms. γένει.

Περὶ τοῦ ὄντος λυχνίτου λίθου μέσον τοῦ κουβουκλείου¹... τοῦ πάτου.

935 Μέσον δὲ τούτου τοῦ λαμπροῦ καὶ χρυσοτάτου πάτου
 Λίθος λυχνίτης ἔκειτο κυκλοφερῆς καὶ μέγας,
 Κυκλοειδῆς φαινόμενος ὡσεὶ² τροχὸς ἀμάξης,
 Συνηρμοσμένος καὶ αὐτὸς καὶ συγκεκολαμμένος
 Τῷ χρυσοχύτῳ καὶ λαμπρῷ τοῦ κουβουκλείου πάτῳ,
 940 Λίαν τὴν ὀμαλότητα γυρόθεν κεκτημένος,
 Ὡστε δοκεῖν αὐτοφθεῖν τῷ λίθῳ τῷ χρυσίῳ³.
 Οὕτως αὐτὸν ἐκόσμησεν ὁ κάλλιστος τεχνίτης
 Ὡς φαίνεσθαι τοῖς βλέπουσιν τὴν μόρφωσιν τοῦ τύπου
 Λυχνίτην εἶναι καὶ χρυσοὶν μονώτατον ὁ πάτος⁴,
 945 Ἢ λίθον ἄλλον φαιεῖον χρυσόλιθον λυχνίτην.
 Τίς δὲ νῦν διηγῆσεται τὰς χάριτας τοῦ λίθου,
 Τὰς λαμπηδόνας τὰς αὐτοῦ, τὰς πυραυγεῖς ἀκτῖνας,
 Τὰς ἀνθρακώδεις εἰσβολὰς καὶ τὰς σπινοθηριζούσας,
 Ἄς ὁ λυχνίτης ἔπεμπεν ἐντὸς τοῦ κουβουκλείου;
 950 Ἐδόκει γὰρ τὸν ὄροφον ἐκεῖνον ἐμπυρίζειν
 Καὶ κατακαίειν πάντοθεν τοὺς τοίχους καὶ φλογίζειν·
 Ἀστραπηφόρος γὰρ λαμπτήρ ἐδείκνυτο καθ' ὥραν
 Φλογῶδες πῦρ ὀρώμενον ἀνθρακοσπινοθηρίζων⁵,
 Καὶ μᾶλλον ὅταν ἔλαμπεν ὁ φαιεὸς φωσφόρος
 955 Καὶ πᾶσαν τὴν ὑφήλιον ἠϋγαζεν οὐρανόθεν⁶,
 Ὡσπερ τις ἄλλος ἥλιος ὁ λίθος καθωρᾶτο
 Ταχθεῖς θεόθεν ἐπὶ γῆς διφρηλατεῖν⁷ καὶ λάμπειν,
 Καὶ φέρειν τὴν ἀνάπαυσιν ἡγουν τὴν κατοικίαν
 Ἐντὸς τοῦ θείου καὶ φαιδροῦ τοῦδε τοῦ κουβουκλείου.

¹ Probablement ἡγουν του πάτου.

² Ms. ὡς εἰ. Voy. v. 1076.

³ Lisetz χρυσεῖω ου plutiōi τὸ χρυσίον.

⁴ Peut-être τὸν πάτον.

⁵ Peut-être ἀνθρακοσπινοθηρίζον.

⁶ German. Cpol. codex Coisl. 278, fol. 129 v. : Εἰ ἐδέξατο τὸν οὐρανόθεν κατερχόμενον ἕτερον τῆς διδασκαλίας. (Copt. Inscr. n° 511, et Aliénagor. p. 702, B.

⁷ Aristobule cité par Strabon, 14. p. 695.

Περὶ τῆς ὀρθομαρμαρώσεως¹ τοῦ κουβουκλείου.

960 Τῆς δ' ὀρθομαρμαρώσεως τὸ κάλλος τίς ἐξείπη²;
Ἐφερεν γὰρ τὴν κόσμησιν ἐκ λίθων τοπαζίων
Συνηρμοσμένων καὶ αὐτῶν ἀλλήλοισι εὐαρμόστως,
Καὶ τοῖς τοῦ τοίχου μέλεσιν καλῶς προσηλωμένων.

Περὶ τῆς ὀροφῆς τοῦ κουβουκλείου ἡγουν τῆς στέγης.

Μάνθανε γοῦν, ἀκροατὰ, καὶ βλέπε θάμβος ἄλλο,
965 Καὶ τοῦ τεχνίτου θαύμασον τὴν φρόνησιν ὅποια.
Τὴν ὀροφὴν ὠρόφωσεν πᾶσαν τοῦ κουβουκλείου
Ὡς ἄριστος ὀροφουργὸς³, ὡς ξένος ἄλλος τέκτων,
Σφαιροειδῆ κυκλοφερῆ⁴ ταύτην κατασκευάσας,
Μὴ τῶν τετάρτων γωνιῶν καταδραμῶν τὸ σχῆμα,
970 Μηδὲ τὴν στέγην⁵ ὑφαπλῶν μηδὲ τετραγωνίζων.
Τετράγωνος γὰρ κάτωθεν ἐτύγγανεν ὁ τοίχος
Καὶ τετραγώνους ἄνωθεν εἶχε τὰς ἀναβάσεις,
Καὶ τὰ⁶ τοῦ στέγους ἔξωθεν εἶχεν ἐκ τετραγώνων,
Καὶ πᾶσιν ὡς τετράγωνος ἐδείκνυτο τοῖς ἔξω.
975 Ἐσῶθεν δὲ κυκλοειδῆς ἡ στέγη καθωρᾶτο
Στρογγυλοσφαιροσύνθετος, οὐρανοκυκλοδρόμος.
Ὅποια δὲ τῇ μηχανῇ ὑπῆρχεν ἄκουέ μου·
Σάπφειρος λίθος ἔστρεφεν τὸν ὀροφον ἐκεῖνον
Καὶ κατεκόσμει κύκλωθεν πᾶσαν τὴν ἄνω στέγην,
980 Φέρων⁷ ἀστέρας ἄνωθεν χρυσοῦς προσηλωμένους
Τῇ δαδουχίᾳ λάμποντας τῇ τοῦ λυχνίτου λίθου,
Φέρων καὶ τὸν Ὠρίονα⁸ καὶ Κρόνον καὶ τὸν Δία

¹ Ce composé manque aux lexiques.

² Ms. ἐξίπει.

³ Ajoutez ce mot au *Thesaurus*, ainsi que les deux composés du v. 976.

⁴ Ms. σφαιροειδεὶ κυκλοφερεῖ.

⁵ Ms. στέγην et plus bas στέγους. Partout le copiste fait la même faute.

⁶ Ms. τὴν τοῦ στέγους.

⁷ Ms. φέρων, comme plus bas v. 982.

⁸ Ms. Ὠρίονα.

Καὶ τὸν Τρισμέγιστον Ἑρμῆν μετὰ τῆς Ἀφροδίτης,
Καὶ παριστῶν τὸν ἥλιον ὀλόκυκλον ἐν μέρει,
985 Καὶ τῆς σελήνης τὴν ὀρμὴν ἡμίκυκλον δεικνύει,
Ἐν τῇ μιμήσει, προσδοκῶ, τῆς ἀληθοῦς σελήνης,
Λήγουσαν ὥσπερ καὶ αὐτὴν καὶ συναυξανομένην.
Τοσοῦτον γὰρ ἐκάλλυεν τὴν στέγην ὁ τεχνίτης
Ὡς φαίνεσθαι τοῖς βλέπουσιν τὸν ὄροφον ἐκεῖνον
990 Τὸν οὐρανὸν αὐτὸν ὄραν μετὰ καὶ τοῦ φωσφόρου.

Περὶ τῶν τεσσάρων θυρῶν τοῦ κουβουκλείου.

Ἄλλην ἐνθύμησιν σοφὴν νῦν ὄρα τοῦ τεχνίτου,
Καὶ θαύμαζέ μοι δι' αὐτῆς καὶ πάλιν τὸν τεχνίτην.
Τέσσαρας θυράς ἔστησε τῶδε τῷ κουβουκλείῳ
Ἀπὸ σιδήρου καθαροῦ πάσας κεχαλκευμένας,
995 Εἰκονισμένας φαινώς, καὶ κατεσθλιθωμένας,
Καὶ λαμπηδόφωτας¹ αὐγὰς πάσας ἀποπεμπούσας,
Δίκην κατόπτρων διαυγῶν ἄλλων ἀστραπησύλων·
Ἐν αἷς καὶ κατωπρίζοντο πᾶσαι θεραπανίδες
Ὅσαι περιεσπρέφοιτο τῷ ξένῳ κουβουκλείῳ
1000 Βλέπουσαι² τούτων τὰς μορφὰς ἔνδοθεν τῶν κατόπτρων,
Καὶ δι' αὐτῶν ὡς ἔοικε τὰ πρόσωπα κοσμοῦσαι.
Τέσσαρας δὲ πεποίηκε θυράς τῷ κουβουκλείῳ,
Ἀνατολὴν μιμούμενος καὶ δύσιν ὁ τεχνίτης,
Καὶ τὴν μεγίστην καὶ λαμπρὰν ἄρκτον καὶ μεσημβρίαν.

Περὶ τῆς κλίμακος τοῦ κουβουκλείου.

1005 Ἐποίησε τὴν ἄνοδον κλίμακα σιδηρεῖαν
Βαθμίδας ἔχουσιν πολλὰς πάσας εἰκονισμένας
Καὶ τεθειμένας τηλαυγῶς καὶ κατεσθλιθωμένας,

¹ Cette forme féminine est très-irrégulière. Les composés ordinairement sont en φω-
τος, comme ἀγλαόφωτος, λαμπρόφωτος, etc. — ² Ms. βλέπουσα.

Τριακοσίας ἀριθμῶ ἐξήκοντα καὶ πέντε,
Καὶ μίμησιν ὡς ἔοικε τῶν ἡμερῶν τοῦ χρόνου·
1010 Δι' ὧν ἀναβιβάζονται πολλοὶ πρὸς εὐτυχίαν,
Τοῦ βίου τὸ ἀβέβαιον σημαίνων διὰ ταύτης.
Τοσοῦτον δὲ κατηύγαζεν¹ τῆς κλίμακος τὴν ὄψιν,
Ὡς ἀπὸ τῆς σιλινπνότητος τῆς ξένης τοῦ σιδήρου
Κατόπτρα φαίνεσθαι λαμπρὰ τὰς σιδηρᾶς βαθμίδας,
1015 Ἐν αἷς καὶ κατωπρίζοντο πάντες ὡς ἐν κατόπτρῳ
Ὅσοι τὴν ἀνοδὸν αὐτῶν ἐκεῖθεν ἐποιοῦντο.

Περὶ τῶν κεράμων τοῦ κουβουκλείου.

Καὶ ταῦτα μὲν τῆς κλίμακος, τῶν δὲ κεράμων οἶα;
Τίς οὐ θαυμάσει κατὰ νοῦν καὶ τίς οὐκ ἐκπλαγήσει,
Κἄν καὶ σιδήρειος ἐστὶν τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν;
1020 Χρυσήλεκτρον ἐκάλυπτε τὴν ἀνωτάτῳ στέγῃν,
Ἄντι κεράμων χοϊκῶν καὶ καλυπτῶν² πηλίνων
Κεράμων ὄντων φαειῶν καὶ χρυσηλεκτροχύτων³,
Τοῦτο πραγματευσάμενος ὁ κεραμεύς, ὡς οἶμαι,
Ἴνα χειμῶνος ἐν καιρῷ τὸν ὄμβρον ἀπωθῆται,
1025 Καὶ τῶν ἀνέμων τὰς βολὰς ἐκπέμπῃ⁴ πορρώτατῳ·
Ἐν τῷ καιρῷ δὲ τῶν μηνῶν τοῦ καυμάτῳδους θέρους
Διώκειν πορρῶ καὶ μακρὰν τὴν τοῦ φωσφόρου θέρμην,
Καὶ τοὺς ἐν τούτῳ βαίνοντας ἀνθρώπους καταψύχει.
Βλέπε τεχνίτην ἀριστὸν, δόκιμον κεραμέα⁵.
1030 Τέσσαρας βάλλει μηχανὰς τῇ τούτου κεραμῳσει.
Πρῶτον τοὺς ὄμβρους τῶν πολλῶν ὑδάτων ἀπωθεῖται·
Δεύτερον ἀποπέμπεται τὸ καῦμα τοῦ φωσφόρου·
Τρίτον φυλάσσει⁶ τοὺς ἐντὸς ὄντας τοῦ κουβουκλείου

¹ Peut-être κατηύγασεν.

² Peut-être καλυπτῶν.

Ms. χρυσολεκτροχύτων.

⁴ Changement de construction.

⁵ Ms. κεραμαία.

⁶ Ms. φυλάσσειν.

Καὶ τῶν καυμάτων ἀβλαβεῖς καὶ τῶν βροχῶν ἀβρόχους·
 1035 Τέταρτον δὲ τὴν κόσμησιν δεικνύων¹ τῶν κεράμων
 Καὶ τοῖς ἐγγύς καὶ τοῖς μακρὰν οὔσαν ἀστραπηβόλον,
 Ὡς τε νικᾶν εἰς μηχανὴν καὶ τέχνης ἀρμοσίαν
 Τὴν ἀδομένην πλάτανου ἐκείνην τὴν τοῦ Ξέρξου²,
 Ἦν λέγουσιν ὀλόχρυσον ὑπάρχειν καὶ μεγάλην,
 1040 Δένδρου³ πλατάτης φέρουσαν ἀκρέμονας καὶ φύλλα,
 Καὶ πᾶσαν ἄλλην συσκευὴν δενδρίων⁴ πλατανώδη,
 Καὶ συσκιάζουσαν αὐτὸν τὸν Ξέρξην τῇ κοσμήσει
 Κάτωθεν καθεζόμενον ταύτης ὡς βασιλέα,
 Ἐκ τε χειμῶνος καὶ βροχῆς καὶ καύματος ἡλίου,
 1045 Καὶ κρυσταλλώδους ἕτεοῦ⁵ καὶ κρυερᾶς χαλάξης,
 Καὶ πάσης ἄλλης ἐκφορᾶς ἠγμένης οὐρανόθεν.

Περὶ τῶν ἀκροκεράμων⁶ τοῦ κουδουκλείου.

Τὸ δὲ παραδοξότερον τῶν ἄλλων παραδόξων
 Οὕτω προσῆν ὁρώμενον ἐν τοῖς ἀκροκεράμοις.
 Πτηνὰ προσῆσαν ἄκρεμῇ γυρόθεν⁸ τῶν κεράμων
 1050 Ἐκτεταμένας ἔχοντα τὰς πτέρυγας εἰς ὕψος
 Καὶ πρὸς τὴν γῆν τὰς κεφαλὰς κάτω προσνενευκυίας,
 Δεικνύντα καὶ τὰ στόματα χανδὸν ἀνεωγμένα⁹,
 Ὡς ἂν τὸ κατερχόμενον ὕδωρ ἐκ τῶν κεράμων
 Ἐν ταῖς κοιλίαις τῶν πτηνῶν δύνου καὶ καταρρέον¹⁰,
 1055 Ἐκεῖθεν ἐκ τοῦ στόματος ἐξέρχεται¹¹ τῶν ζώων,
 Καὶ οὕτω καταπέμπηται πρὸς τὰς τῆς γῆς χαράδρας,
 Αἵτινες ἦσαν γύρωθεν κάτω τῶν Ψεμελίων,

¹ Je lirais δεικνύει.
² Sur la πλ. χρυσι du roi des Perses
 voy. le *Thesaurus*, v. Πλάτανος.
³ Ms. δένδρα πλ. φέρουσα.
⁴ Ms. δενδρίον.
⁵ Ms. ἕτεούς.

⁶ Ce mot manque aux lexiques
⁷ Ms. προσούσαν.
⁸ Ms. γύρωθεν.
⁹ Ms. χανδῶν ἀνεωγμένα.
¹⁰ Ms. δύνων καὶ καταρρέων.
¹¹ Ms. ἐξέρχεται.

Τὰς ρεύσεις ἐκδεχόμεναι¹ πάσας τὰς ἐκ τῶν ὄμβρων.
Τούτων ἢ ξένη λαμπηδῶν τῶν διαυγῶν κεράμων
1060 Ἢξίωσε μεθ' ἑαυτὴν τῶν τῆδε² Θεαμάτων.
Τούτων αἰτία γέγονεν καὶ πρόξενος ἢ αἶγλη
Καὶ Συμηδίας χάριτας πολλὰς παρέχουσά μοι.

Περὶ τῶν τρούλλων³ τοῦ κουβουκλείου.

Ἄλλο⁴ δὲ ξένον Θεάμα προσῆν τῷ κουβουκλείῳ·
Ὁ τρούλλος ἴσλατο λαμπρὸς ἄνωθεν τῶν κεράμων,
1065 Μάργαρος τίς πολύτιμος, μέγας, λευκὸς, στρογγύλος,
Χιονογαλακτόχροος⁵, σφαιροειδῆς, ὠραῖος,
Πίθῳ τιμὴ παρόμοιος εἰς μέγεθος τυγχάνων,
Καὶ τετρημένος⁶ τεχνικῶς εἰς μέγα κατ' εὐθεΐαν.
Περὸν δὲ σιδήρειος⁷ τὸν μάργαρον ἐκράτει
1070 Προσηλωμένου ἄνωθεν ὄρθιον τῶν κεράμων,
Ὡς φαίνεσθαι τοῖς βλέπουσιν τὸν μάργαρον μακρόθει
Πίθον ὑπάρχειν οἰνηρὸν ἐν ταῖς τροπαῖς τῶν χρόνων,
Καὶ τοῦ χειμῶνος τῷ κρυμῷ καὶ τῇ τοῦ Θερούς ὄσμη
Μετατραπέυτος πρὸς λαμπρὰν καὶ γαλακτὸν Θεάν.
1075 Πνίκα δὲ τίς ζέφυρος⁸ ἔπνει τῷ κουβουκλείῳ
Ὡσεὶ τροχὸς φαινόμενος ὁ μάργαρος ὠρᾶτο
Ἰπὸ ρευμάτων ποταμοῦ δονούμενος ταχέως.
Εἰ γὰρ μικρὸν ἀνέπνευσέν τις αὔρα λεπιοτάτη,
Στρεφόμενος ὁ μάργαρος ὠρᾶτο ταχυτάτως⁹
1080 Ἰπὸ λεπτῆς ἀναπνοῆς κινούμενος ὀξέως·
Καὶ νηνεμίας οὔσης δὲ πολλάκις καὶ γαλήνης

¹ Ms. ἐκδεχόμενα.

² Ms. τοῖδε.

³ Ms. τὸν τρουλον. Voy. Ducange v. τρούλλα.

⁴ Ms. ἄλλον δέ.

⁵ Ce composé manque aux lexiques.

Meliténote.

⁶ Ms. τετρημένος.

⁷ Ms. περὸν δὲ σιδήριος. La forme épiciène σιδήρειος est justifiée par Theognostus, Canon. p. 56, 16: Σιδήρειος λόγχη.

⁸ Ms. ζέφυρος.

⁹ Dans le Thesaurus, mais sans exemple.

Ὁ μαργαρίτης τὴν αὐτοῦ κίνησιν ἐποιεῖτο,
Οἶμαι δεικνύων δι' αὐτῆς τίς τῶν ἀνέμων πνεεῖ,
Τίς κυριεύσει τῶν λοιπῶν ἐκείνην τὴν ἡμέραν,
1085 Προφῆτης τις δεικνύμενος τὰ μέλλοντα σημαίνων.

Περὶ τῶν κίωνων τοῦ κουβουκλείου.

Γυρόθεν δὲ τοῦ Θαυμασίου καὶ Φείου κουβουκλείου
Κίονες κρύσταλλοι πολλοὶ στοιχηδὸν ἦσαν πλειῆστοι,
Οἴτινες ἦσαν εὐφυῶς ἅπαντες τετρημένοι·
Ἔδωρ ἀνέπεμπον πολὺ καὶ γλυκαῖον εἰς ὕψος
1090 Ὡς φαίεσθαι πηγὰς τινὰς γυρόθεν τῶν τειχίων.

Περὶ τῶν κοσμητῶν τοῦ κουβουκλείου.

Τοῦ κουβουκλείου δ' ἔσωθεν ἄλλο τι ποιεῖ ξένοι·
Κοσμήτας κατεκόσμησεν γυρόθεν ἐκ χρυσοῦ·
Ἐπερθεν τούτων ἔστησεν γένος πολλῶν ὀρνέων,
Ἐν ταῖς γωνίαις ἀετοὺς περιηργυρωμένους.
1095 Ἄντ' ὀφθαλμῶν¹ δ' ἐκέκτηντο μεγάλους χρυσολίθους,
Ὡς ἐκφοβεῖν τοὺς βλέποντας εἰς τὰς αὐτῶν ὀράσεις.
Εἶχον δ' αὐτοὶ² τοὺς ὄνυχας ἐκ λίθων ὄνυχίτων·
Τετορνευμένους εὐφυῶς, εὐκύκλους καὶ καμπύλους.
Πλησίον τούτων ἔστησε καὶ³ ταῶνας μεγίστους,
1100 Ἐκτεταμένας πτέρυγας ἔχοντας πρὸς αἰθέρα,
Καὶ τούτων τὴν εὐπρέπειαν φέρων⁴ τοῖς πᾶσι δήλην.
Καὶ μέσοι τούτων ἔστησε πολλῶν ὀρνέων γένη,
Ἄτινα φέροντα πολλὴν ἐκεῖ τὴν εὐκοσμίαν.
Οὕτω μὲν εἶχε τὸ λαμπρὸν κουβούκλειον ἐκεῖνο,
1105 Ἐκπλήττιον νοῦν καὶ ἀκοήν καὶ λογισμὸν ἀνθρώπων,
1120 Καὶ τὸν ναὸν ὑπερνεκῶν οἶμαι τοῦ Σολομῶντος.

¹ Ms. ἀντ' ὀφθαλμούς.

² Ms. εἶχον δ' οὔτοι.

³ Peut-être ταῶνας καὶ μεγ.

⁴ Ms. φέρον, et plus bas ἐκπλήττιων.

Περὶ τῆς κλίνης ταύτης.

Τὴν δὲ κειμένην ἐν αὐτῷ κλίνην καὶ τίς ἐξείποι;
Πολλὰς εἶχε¹ τὰς χάριτας, πολλὰς τὰς καλλωπίσεις.
Ἄλλ' εἶχε καὶ τι λυπηρὸν εἰς μνήμην τοῦ Θανάτου.
1110 Καὶ τοῦτο τῆς φρονήσεως, ὡς οἶμαι, τοῦ τεχνίτου,
ἵνα μὴ² γήϊνα φρονῆ τῆς κλίνης ἢ κυρία,
Μηδὲ καυχᾶται τῇ χαρᾷ τοῦ κομποδόξου βίου,
Ἄλλὰ καὶ τὴν οὐράνιον προσβλέπη³ κατοικίαν,
Εἰς ἣν ἐπαναπαύονται πᾶσαι ψυχαὶ δικαίων.

Περὶ τῶν ἐν τῇ κλίνῃ ταύτῃ ὄντων παντοίων λίθων⁴.

1115 Εἶχεν ἡ κλίνη γύρωθεν πολλὰς τὰς ἀρμονίας
Διὰ χρυσοῦ διαφανοῦς πᾶσας ἐσκευασμένας.
Εἰς ἑκατὸν γὰρ ἀρμογὰς ὑπερχεν ἡρμοσμένη
Χρυσοκολλήτους λίθους τε πολλοὺς καὶ πλείστους λίαν,
Τοπάξιον, ὑάκινθον, ἄνθρακα καὶ λυχνίτην,
1120 Σάπφειρον, σαρδονύχιον, σμάραγδον καὶ νυχῆτην⁵.
Χρυσόλιθον, ἀδάμαντα, κοράλλιον, ἀχάτην,
Πάλλιον⁶ καὶ μηδίκειον⁷, μαγνήτην, σιδηρίτην,
Ἄ...υτήν⁸, περιλεύκιον⁹, κεγχρίτην¹⁰, αἱματίτην,
Τακτώριον¹¹, βηρύλλιον, σάρδιον, γαλακτίτην,

Peut-être eἶχε πολλὰς.

¹ Ms. ἵνα ἢ γήϊνα. Le mot κομποδόξος, qui manque aux lexiques, est aussi employé par Man. Philé. *Carm.* t. I, p. 458.8.

Ms. προσβλέπων.

À la marge on lit : ὦ Θανάτα.

Il faut peut-être lire σμάραγδον, ὀνυχίτην.

² Ms. πάλιον pour ὀπάλλιον.

Pline, XXXVII, xi. Ms. gr. de Paris 2537. fol. 35 v., μηδικός.

⁴ Il faut ici un mot de trois syllabes, peut-être γαγάτην, que le poète ne mentionne pas ailleurs. Voy. Diosc. V, cxlv.

⁵ Pline, XXXVII, lxxvi, περιλευκος : S. Ériphan. t. II, p. 229, Α. παραλεύκιος et un peu plus bas περιλευκος.

⁶ Pline, XXXVII, lxxvii.

⁷ Dans un lapidaire inédit : Ὁ δὲ ὑποχλωρίζων λεγεται σμάραγδος ὑακτωρίων !? ἐάν ὑπόχλωρος ἀσπροειδής· ἔλαττον τούτου λέγεται τακτώριος. Voy. le vers 2729.

- 1125 Ἀμέθυσσον καὶ κρύσιλλον, ἰάσπιον καὶ Φυΐτην¹,
Ἀμίαντον τὸν κύπριον², ἀργυροδάμαντά τε,
Ἀραβικὸν καὶ ἄσιον³ ὁμοῦ καὶ σεληνίτην,
Μόροχθον⁴, Ἰουδαϊκὸν⁵, μεμφίτην τὸν ἐκ Μέμφης,
Πυρίτην⁶ μολυβδοειδῆ καὶ ξένου ὀστράκίτην,
1130 Σάμιον καὶ ἀράδιον, σχιστὸν, ἀστρώτην⁷ Φεΐον,
Φρυγίοναν⁸, ἀχάτην τε καὶ τὸν ἀρωματίτην,
Ἀντιπαθήτην⁹ κράτιστον καὶ μέγαν ἀνεγκίτην¹⁰,
Ἀνθρακίτην περιόρημον, ἀστρίτην¹¹, ἀντιζώνη¹²,
Ἀσπηγάτην¹³, ἀγήτην¹⁴ τε καὶ λίθου ἀφιδνάην¹⁵,
1135 Εὐπλόκαμον Ἀφροδίτην¹⁶, σχόντα τὴν κλήσω οὕτως,
καὶ λίθον ἄλλον ἀψυκτον¹⁷, ἀφροδισιακὸν τε,
Ἔτερον λίθον ὀφθαλμὸν¹⁸ οὕτω πως κεκλημένον,

¹ Diosc. V, cxiv et Galen. t. XII, p. 198.

² Voy. Dioscor. V, clv.

³ Lisez ἄσιον.

⁴ Dioscor. V, cli.

⁵ Voy. Galen. t. XII, p. 199.

⁶ Voy. Plin. XXXVI, xxx, et Dioscor. V, cxlii.

⁷ Probablement pour ἀστρώτην. Plin. XXXVII, xlix : « Celebrant et astroiten, « mirasque laudes ejus in magicis artibus « Zoroastrem cecinisse, qui circa eas diligentes sunt, produnt. » Ce qui explique l'épithète Φεΐον employée ici.

⁸ Je lirais Φρύγιον, αἰμαχάτην. Pour le premier, voy. Galen. t. XII, p. 201 ; et pour le second, Plin. XXXVII, liv.

⁹ La forme ordinaire est ἀντιπαθής. Voy. Diosc. V, cxxxix.

¹⁰ Probablement l'ananchitis de Plin. XXXVII, lxxiii. L'orthographe ἀνεγκίτης, qu'il faudrait lire ἀναγκίτης, justifierait l'étymologie ἀπό τῆς ἀνάγκης, donnée par Turnèbe.

¹¹ L'ordre alphabétique semble exiger un mot commençant par un ἀ. Sans quoi on penserait à l'ὀστρίτης du poëme orphique 33g. Si on prend ἀστρίτης pour l'astroites de Plin. dont nous avons parlé plus haut, v. 112g, on corrigerait l'ἀστρώτης de ce dernier vers en ὀστρίτης.

¹² Plin. XXXVII, liv, dans lequel on pourrait peut-être lire antizoen au lieu de utizoen. L'index donne la variante atizone.

¹³ Je corrigerais ἀσπιλάτην. Voy. Plin. XXXVII, liv.

¹⁴ Il faut lire ἀγήτην ou plutôt ἀγίτην. Voy. Plin. XXXVII, liv.

¹⁵ Lisez ἀφιδνάην.

¹⁶ Probablement la Veneris gemma, une des variétés de l'améthyste mentionnées par Plin. XXXVII, xl.

¹⁷ Ms. ἀψυκτον. V. Plin. XXXVII, liv.

¹⁸ ὀφθαλμὸς ἀμπέλου, gemma, est cité comme glose dans le Thesaurus. C'est probablement la pierre mentionnée ici. Marbod. 4g, ophthalmius.

Και βῶλαν¹, βαλανίτην τε, βάπτην καὶ βατραχίτην,
Βῆλον², βοκάρδιον³ ὁμοῦ καὶ μέγαν βοτρυίτην⁴,
1140 Καὶ βοστρυχίτην⁵ ἐν ταυτῷ βρονταῖον, γεανίδα⁶,
Γαλλαϊκόν⁷ καὶ τράχηλον γεράνου ξένον λίθον,
Γασυδανῆ⁸, γοργόνιον καὶ γαλαξίαν ἄλλον,
Δευδρίτην δῆλον, δαφνικόν μετὰ τῆς γαλσοπέτρας⁹,
Διάδοχον καὶ διφυῆ καὶ δενδραχάτην μέγαν¹⁰,
1145 Διωνησία ἐλυθρα¹¹, δροσόλιθον¹², δρυίτην,
Ἐλαιακόνην¹³, ἔνυδρον μετὰ τοῦ δρακοντίου,
Εὐόρχην¹⁴ καὶ ἐγκάρσιον¹⁵, ἐξέβαινον¹⁶ τὸ κρεῖττον,
Ἐξηκοντάλιθον ὁμοῦ καλούμενον αἰδοῖον,
Ἐρώτηλον¹⁷, ἐρυθραλῆ¹⁸, βακτριανὸν εὐμήκην¹⁹,
1150 Εὐμίθρην²⁰ τε, τὸν εὐσεβῆ τε λίθον, ἐπιτάλλον²¹,
Εὐρήν²², εὐχήτην²³ Θαυμαστόν, ζαμπηλάμπην²⁴, ζανθήτην²⁵.

¹ Ms. βωλαγβαλανίτην d'un seul mot.
Voy. Pline, XXXVII, LV.

² Probablement le *Beli oculus* de Pline, XXXVII, LV, qui distingue le *Belus* et le *Beli oculus*. Plus loin, XXXVII, LVIII, il dit que l'eumithre porte, chez les Assyriens, le nom de *Beli gemma*.

³ Peut-être βοκάρδιον. Pline, l. c. *bu-cardia*.

⁴ Ms. βοτρυίτην.

⁵ Ms. βοτρυχίτην.

⁶ Lisez γεανίδα. Pline, XXXVII, LXVI : « *Pæantides*, quos quidam *gemonidas* vocant. » Dans l'index *geanides*, leçon justifiée par notre auteur.

⁷ Ms. γαλαϊκόν.

⁸ Pline, XXXVII, LIX, *gasidane*.

⁹ Lisez γλωσσοπέτρας. Pline, XXXVII, LIX, *glossopetra*.

¹⁰ Ms. μέγα.

¹¹ Je lirais *διωνυστιαν ἐρυθράν*. Pline, XXXVII, LVII : « *Dionysias nigra ac dura* » « *mixtis rubentibus maculis.* »

¹² Cette pierre m'est inconnue.

¹³ Ms. ἔλαιακόνην. Voy. le *Thesaur. s. h. v.*

¹⁴ Lis. ἐνορχιν.

¹⁵ Lisez ἐγκάρδιον.

¹⁶ Lisez ἐξέβαινον. Ms. τὸν κρεῖττον.

¹⁷ Lisez ἐρώτυλον. Pline, XXXVII, LVIII.

¹⁸ Peut-être l'*eristalis* de Pline, l. c.

¹⁹ Ms. βακτριανὸν εὐμήκην. Pline, XXXVII, LVIII : « *Eumeces in Bactris nascitur.* »

²⁰ Lisez εὐμίθρην. Pline, l. c.

²¹ L'auteur a sans doute voulu mettre *εὐπέταλον*, cité par Pline, XXXVII, LVIII : mais l'accent, se trouvant sur l'antépénultième, rend le vers faux. On pourrait transposer et lire τὸν εὐσεβῆ λίθον εὐπέταλον τε.

²² Peut-être l'auteur a-t-il mis *εὐρήν*, répondant à l'*eucos* de Pline, XXXVII, LVIII.

²³ Rien dans Pline qui puisse se rapporter à ce nom.

²⁴ Pline, XXXVII, LXX : *zpilampis*. Dans le lapidaire inédit dont j'ai déjà parlé, *ζαμπιλάμπις*.

²⁵ Probablement ζανθήτην.

Ζαγάνην¹ καὶ καλούμενον ἄλλον ἡλίου² λίθον,
 Ἄλλον ἡλιοτρόπην³ τε ἕτερον ἠπατίτην⁴,
 Ἡλιότριζον⁵ καὶ Θράκιον, ἠλικτόν⁶, ἠφαισίτην⁷,
 1150 Καὶ Ψηλυκάρδιον⁸ καλὸν καὶ λίθον ὄσπαλάτην⁹,
 Ἰδαίου δάκτυλον τινὰ οἶον ἰερακίτην,
 Καδμίαν καὶ τηρίαν¹⁰ τε, ἠρίτην¹¹ ἰδηκόν τε¹²,
 Καλλαίδα¹³, καλλαϊκόν¹⁴, καπνίτην, καρκινεῖον¹⁵,
 Καὶ καππαδόκιον ὁμοῦ καὶ λίθον κατοχήτην¹⁶,
 ? καυτοειδέτην 1160 Καὶ τρίτην¹⁷ καρχηδόσιον καὶ κατοπλήτην¹⁸ ξένον,
 Κομίτην¹⁹ καὶ κεράμιον²⁰ καὶ μέγαν κεραμίδην²¹,
 Κυηκίτην²², κηραχώτην²³ τε κίναιδον²⁴ καὶ κισσίαν²⁵,
 Κηρόν²⁶, κορολαγχίτην²⁷ τε λαμπρόν κηροειδῆ²⁸ τε,
 Κροκίαν, καρτερίτην²⁹ τε μετὰ τῆς κορκαλίδος³⁰,

¹ Ce nom m'est inconnu.
² Ms. ἡλιον. Dans le lapidaire inédit : λίθος χρυσόθριξ, ὁ καὶ τοῦ ἡλίου καλούμενος. Probablement ἡλιοτρόπιον pour ἡλιοτρόπιον.
³ Ms. ὑπατίτην. Pline, XXXVII, lxxi.
⁴ Ms. Ψυλτριζον. D'où je lirais dans Pline, XXXVII, lxxviii, *thelytrichos*, au lieu de *telirrhizos*.
 Ce nom est probablement corrompu. Ms. ὑφροσίτην.
⁵ Dans Pline, XXXVII, lxxviii, je lirais *thelycardios* au lieu de *telicardios*.
⁶ Peut-être *ἀσπιλάτην*, l'*aspilatis* de Pline, XXXVII, l. iv.
⁷ Dans καὶ τηρίαν, faut-il voir une corruption d'un mot commençant par un κ, ou lire καὶ τυρίαν?
⁸ Probablement *κηρίτην*.
⁹ Lis-z *λυδικόν τε*.
¹⁰ Ms. καλαίδα. Pline, XXXVII, lvi.
¹¹ Ms. καλαϊκόν. Pline, l. c.
¹² Ms. καρκινύον. Pline, XXXVII, xi.
¹³ Lisez κατοχήτην.

¹⁴ Les mots καὶ τρίτην cachent peut-être le nom d'une pierre.
¹⁵ Le *lapis specularis* de Pline, XXXVI, xiv.
¹⁶ Ce nom m'est inconnu.
¹⁷ Peut-être *κεραύνιον*. Pline, XXXVII, l. i, *ceramnia*.
¹⁸ Je lirais *κεραμίτην*.
¹⁹ Peut-être le *cepitis* de Pline, XXXVII, lvi. Il faudrait lire alors *κηπίτην*.
²⁰ Lisez *κηραχάτην*. Pline, XXXVII, l. iv, *cerachates*.
²¹ Ms. κίναιδον.
²² Plin. XXXVII, lxxviii, *cissitis*.
²³ Peut-être *κηρκόν*, qui serait le *circos* de Pline, XXXVII, lvi.
²⁴ Lisez *κοραλαχάτην*.
²⁵ Je lirais *κορσοειδῆ*. Dans le lapidaire inédit *κορσίτης*.
²⁶ Plin. XXXVII, l. vi, *craterites*. Les deux formes *craterites* et *craterites* sont également correctes.
²⁷ Plin. XXXVII, lvi, *crocallis*, d'où il faudrait lire *κορκαλίδος*.

- 1165 Κυρίτην¹ καὶ λεπίδατον² καὶ λεοντοδερίτην³,
Λέσθειον, λευκαχάτην⁴ τε, λευκοποικίλον ἄλλον,
Λιβυκόν⁵ δίχρσον ὁμοῦ καὶ τρίχρσον ὁμοίως,
Λειμωνιάτην⁶, λύγγουρον, λυγοῦμερ⁷, λιπαραιόν⁸,
Λιπαρωνόν⁹ καὶ μάρμαρον, μελίχρσον καὶ ἔφθα¹⁰,
1170 Μεμονόνιον καὶ μήδιον¹¹, μηκωνιάτην¹² ἅμα,
Μηθράξιν¹³ δὲ καὶ μόροχθον¹⁴ καὶ λίθον μυρθυκίτην¹⁵,
Καὶ μυρσινίτην¹⁶ φαινόν, νασμίτην¹⁷, ναρκισσίτην¹⁸,
Νωρίτην¹⁹, νίλειον, νορκάν²⁰, νιπάριον²¹, ὀρείτην,
Ὀμβριον²², ὀνορμάδιον²³, ὀρμίσκιον²⁴, ὀσίριτην,
1175 Ἐτερον ὄδοντοειδῆ²⁵, παχίαν, ὀσίρακιαν,
Ὀψιανόν, παιδέρωτα²⁶, πάγγανον²⁷, παρδαλίτην,
Πανέρασσον²⁸, πολύζωνον, πολύτριχον, πισίριτην²⁹.

¹ Si le *cerilis* ne se trouvait déjà mentionné au v. 1157, on pourrait lire *κηρίτην*.

² Ms. *βλεπίδοτον*.

³ Ce qui justifie pleinement la leçon orphique *λεοντοδέρην*, au lieu de *λεόντοσέρην*, v. 613, que Saumaise voulait défendre.

⁴ Ms. *λευχάτην*. Comme cette leçon fautive donnait au vers une syllabe de moins, une main plus moderne a ajouté l'article *τήν* devant ce mot. Voy. Pline, XXXVII, l. IV.

⁵ Ms. *λυβυκόν* — *τρ. ὄμωσ*.

⁶ Ms. *λιμωνιάτην*.

⁷ Ce nom m'est inconnu.

⁸ Ms. *λιπαρέον*.

⁹ Il est difficile d'admettre que ce mot fasse double emploi avec le précédent *λιπαραιόν*. Toutefois je ne sais comment l'expliquer.

¹⁰ Quel peut être le nom caché sous *ἔφθα* ?

¹¹ Probablement *μήδειον*.

¹² Ms. *μηκωνιάτην*.

¹³ Lisez *μηθράξιν*.

¹⁴ Déjà nommé au v. 1128.

¹⁵ Peut-être *μυρμηκίτην* pour *μυρμηκίαν*.

¹⁶ Ms. *συρσινίτην φαινόν*.

¹⁷ Ne serait-ce pas la *nusamonitis* de Pline, XXXVII, l. XIV.

¹⁸ Ms. *αρκισίτην*.

¹⁹ Lisez *νεβρίτην*.

²⁰ Lisez *ὀλκάν*. Pline, XXXVII, l. XV : « *Olea barbari noniinis*. » Les anciennes éditions portaient *orea*.

²¹ Encore un nom inconnu.

²² Ms. *ὄβριον*.

²³ Lisez *ὀνοκάρδιον*.

²⁴ Peut-être est-ce la véritable leçon au lieu d'*hormision* donné par Pline, XXXVII, l. X.

²⁵ Peut-être *Odontolycius* de Damigeron, 18. Le mot *παχίαν* m'est inconnu.

²⁶ Ms. *παιδέρωτα*. Voy. Pline, XXXVII, XLVI.

²⁷ Probablement le *pungonius* de Pline, XXXVII, l. XLVI.

²⁸ Peut-être *παιδέρασσον*. Plin. XXXVII, l. XVI; *paneros* et *paederustos* dans l'index.

²⁹ Ce nom n'existe point dans Pline.

Πολίων¹, σαγδά, ποντικόν, ροδοειδῆ² καὶ σάνδην³,
Πυρροποικίλον⁴ κάλλιστον, σανδάσηρον⁵, σαρδίτην⁶,
1180 Καὶ σαρδαχάτην κραταιὸν ὁμοῦ καὶ σαρδαμίτην⁷,
Σαρκίτην, πανσπανόπολι⁸, σκόρπητα⁹ καὶ σπογγίτην,
Σιδηροποικίλον ὁμοῦ σμαραγδοχίτην¹⁰, τάνην,
Σύρτιδα καὶ συνόδοντα¹¹ καὶ σίεατίτην κρεῖττον¹²,
Καὶ συριγγίτην καὶ σχισίον, σοκόνδιον, τριγλίτην,
1185 Τηκόλιθον, τριόφθαλμον, ὑόφθαλμον, φυκίτην¹³,
Ἰάινιον καὶ φλογισμὸν¹⁴, ἀνεμῶν¹⁵, Φοινικίτην¹⁶,
Χλωρίτην, χαλκοσμάραγον, χαλκόφωνον τὸν μέγαν¹⁷,
Καὶ χαλαζίαν θαυμαστὸν καὶ χερονίτην¹⁸ Θεῖον,
Χρυσόπρασον, χρυσήλεκτρον¹⁹ καὶ λίθον χροασπίτην,
1190 Χρυσοειδῆ²⁰ τὸν δυνατὸν καὶ μέγαν²¹ χρυσολάμπην²².

? "ἐνεμῶν"

¹ Ms. πολυόν, σαγδαποντικόν.

² Pline, XXXVII, LXXIII, *rhoditis*.

³ Encore un nom inconnu.

⁴ Ms. πυροποικίλον.

Lisez *σανδάρισον*.

Sans doute la *sanda* de Pline, XXXVII, LXXI, que l'on écrit tantôt *σάρδιος* et tantôt *σάρδινος*.

Nom inconnu.

⁷ Au lieu de *πανσπανόπολι*, je lirais *καὶ σπανόπολι*, et peut-être *σπαρτόπολι*, qui serait le *spartopolios* de Pline, XXXVII, LXXIII. On trouve cependant une pierre nommée *σπάνιος* dans le lapidaire inédit cité plus haut.

⁹ Peut-être *σκόρπητην*.

¹⁰ Peut-être faut-il lire *σμαραγδαχάτην*, tenant de l'une et de l'autre pierre. Quant au mot *τάνην*, qui suit, c'est probablement le *tanos* que Pline, XXXVII, XI, plaçait au nombre des émeraudes; mais peut-être faut-il lire *ταίτην*. Cod. 2537, fol. 45 v.: *Ταίτης λίθος ὁ εὐανθής*.

¹¹ Ms. *συνόδεντα*.

¹² Encore ce mot *κρεῖττον*, qui est certainement fautif. Au lieu de *σοκόνδιον*, au vers suivant, Pline (XXXVII, LLI) écrit *saccondion*.

¹³ Ms. *φυκίτην*.

¹⁴ *Phloginos*, dans Pline, XXXVII, LXVI.

¹⁵ Mot probablement corrompu.

¹⁶ Ms. *φοινικήτην*.

¹⁷ Ms. *μέγα*.

¹⁸ Lisez *χελωνίτην*.

¹⁹ Ms. *χρυσήλεκτον*.

²⁰ Serait-ce la *chrysites* de Pline, XXXVI, XLII?

²¹ Ms. *μέγα*.

²² L'accent est irrégulièrement placé. Dans les mots composés avec *λάμπης* l'accent se reporte toujours sur l'antépénultième, comme dans *ἐκλαμψις*, *σύλλαμψις*, *παράλαμψις*. Du reste, ce mot n'entre jamais en composition avec un autre substantif. Peut-être l'auteur a-t-il écrit *χρυσολάμπην* ou *χρυσολάμπην*. Pline, XXXVII, LVI, *chrysolampis*.

Καὶ μελανίζοντα σφοδρῶς τῇ χροῖα δαιμονίτην¹,
Ὄν φέρων εἰς δακτύλιον ὁ Σολομῶν ὁ μέγας
Τὰς τῶν δαιμόνων φάλαγγας ὑπέταξε θεόθεν·
Καὶ λίθων ἄλλων διαυγῶν καὶ ξένων θεωρίας,
1195 Ἄς ἀκριβῶς γινώσκουσιν οἱ συγγραφεῖς τῶν λίθων,
Ὡς τὰς αὐτῶν ποθήσαντες² διδάξαι θεωρίας,
Καὶ τὴν ἐνέργειαν αὐτῶν δεῖξαι φανερωτάτην.

Περὶ τῶν κανονίων τῆς κλίνης.

Τὰ ταύτης δὲ κανόνια λίθος ὀφίτης ἦσαν,
Ταῖς τούτων ἄκραις ἔχοντα δρακοντομόρφους κάρας
1200 Καὶ βλοσυροὺς τοὺς ὀφθαλμοὺς, δεινὰ ἐπαπειλοῦντα,
Ὡς τε τοῖς πᾶσι φαίνεσθαι ποικιλοχρόεις³ ὄφεις
Τὸν ἐν τῇ κλίνῃ κείμενον ζητοῦντας ἀναιρῆσαι.

Περὶ τῶν ποδῶν τῆς κλίνης.

Οἱ πόδες δὲ τῆς θαυμαστῆς καὶ περιφήμου κλίνης
Ἰππῆρχον ἄνδρες τέσσαρες, ἦσαν δ' ἠργυρωμένοι⁴,
1205 Κεχρυσωμένοι καὶ αὐτοὶ λυσίτριχοι τὴν θέαν,
Ἐκτεταμένους φέροντες⁵ τὰς χεῖρας πρὸς τὴν κλίνην,
Καὶ ταύτην ὑπερθεῖν αὐτῶν βασιάζοντες τῶν ὤμων,
Γυμνὸν τὸ εἶδος ἔχοντες καὶ κατηφῆ τὴν ὄψιν,
Καὶ Θρήνων ἄξιον πολλῶν δεικνύοντες τὸ σχῆμα,
1210 Ὡς τε καὶ πέμπειν σιναγμὸν εἰ δυνατὸν καὶ γόον.
Σχήματος δὲ τοῦ πενθικοῦ σύμβολον ἦν τὸ ζῶδον
Τούτων ἐν ᾧ κατ' ἑμαυτὸν ἔτι⁶ ποτὲ τῶ χρόνῳ
Ἡ κλίνη βασιαζομένη παρά τινων τεσσάρων

¹ On lit à la marge et à l'encre rouge :
Λίθος ὃν ἐφόρει Σολομῶν ἐν τῷ δακτυλιδίῳ
αὐτοῦ.

² Ms. ποθήσαντας.

Meliténiote.

³ Ms. ποικιλοχρόοις.

⁴ Ms. ἀργυρομένοι.

⁵ Ms. φέροντας.

⁶ Ms. κατ' ἑμαυτοῦ ὅτι.

Καὶ τὴν κειμένην ἄνωθεν δείξει νενεκρωμένην,
1215 Κομιζομένην παρ' αὐτῶν τῷ τάφῳ καλυφθῆναι,
Καὶ τὴν λιθοχρυσόσῳρωτον¹ καὶ μαργαρώδη κλίνην
Δυσμορφοτάτῃ δείξεται καὶ νεκροφοροκλίνη².

Περὶ τοῦ πέπλου τῆς κλίνης.

Ἦν δὲ καὶ πέπλον ἄνωθεν πορφυροβεβαμμένον,
ῤεραντισμένον πάντοθεν καὶ κεκαλλωπισμένον,
1220 Καλύπτειν πάντα κύκλωθεν³ τὰ κείμενα τῇ κλίνῃ,
Ἄ πρὸς ἀνάπαυσιν αὐτῆς εἶχεν ἡ Θεία Κόρη.
Ἐθαύμαζον γοῦν ἅπαντα τὸν δόμον τὸν τῆς Κόρης·
Πλέον δ' ὑπερεθαύμαζον⁴ τὴν τοῦ τεχνίτου στέγην.
Ἄνωθεν δ' οὖν ἰστιάμενος τοῦδε τοῦ Θείου δόμου
1225 Εἶδον καὶ γύρωθεν αὐτοῦ λειμῶνα δενδροφόρον,
Οἶον οὐκ εἶδον ἐπὶ γῆς ἄλλον πεφυτευμένον.
Πολλὰ γὰρ εἶδον ἄξια θαυμάτων ἐξαισίων,
Καὶ συγγραφῶν ἐπάξια, καὶ ξένα, καὶ μεγάλα,
Ἄπερ ὁρῶν ἐθαύμαζον τὴν τοῦ τεχνίτου γυνῶσιν,
1230 Καὶ τὸ βαθύνουν⁵ τοῦ νοός αὐτοῦ καὶ τὸ ποικίλον,
Καὶ τὸ μηχανικώτατον καὶ τὴν εὐαρμοσίαν.
Κυκλόθεν δὲ τοῦ θαυμαστοῦ τοῦδε τοῦ Παραδείσου
Εἶδον καὶ τεῖχος θαυμασιὸν μᾶλλον καὶ τερατῶδες,
Ἐκ μόνης τῆς ὀράσεως καὶ τῆς ἐπιφανείας
1235 Νοῦν καταπλήττων βρότειον, ἠδῦνον καὶ καρδίαν.
Ἦν δὲ τὸ τεῖχος⁶ κρύσταλλος λίθος γνωστός τοῖς πᾶσιν,
Ἐχων τὴν ὄψιν διαυγῆ πάνυ καθαρωτάτην·

¹ Ce composé manque aux lexiques.
Après ce vers, il doit y avoir lacune ou
transposition.

² Peut-être νεκροφόρος κλίνη.

Ms. κυκλόθε, ce qui rompt la mesure.

³ Act. SS. Vit. S. Georgii, avril, t. III,

p. xxxv, col. 1 : Πρόσεχε πᾶς οὖν μετ' ἀκρι-
βείας τοῖς λεγομένοις παρακαλῶ, ὅπως καὶ
τὴν του παντοδυνάμου καὶ φιλανθρώπου
Θεοῦ εὐσπλαγγνίαν ὑπερθαυμάσητε.

⁴ Voy. v. 905.

⁶ Ms. ὁ τεῖχος.

Ἄνωθεν δὲ τοῦ διειδοῦς καὶ κρυσταλλώδους τείχους
Πολλῶν σίωων ἦν κύκλωσις γυρόθεν ἰσλαμένη.
1240 Ἐγὼ δὲ νῦν ἰσλάμενος καὶ βλέπων τὸν λειμῶνα
Ἵπερθεαύμαζον αὐτὸ τὸ κρυσταλλῶδες τεῖχος,
Καὶ τὴν πληθὺν ἐθαύμαζον ἀπάντων τῶν ξοάνων
Τῶν ἰσλαμένων ἀνωθεν τοῦ τείχους τοῦ λειμῶνος.
Ἄνωθεν γὰρ, ὡς εἴρηται, τοῦ κρυσταλλώδους τείχους
1245 Πολλῶν σίωων ἦν πύκνωσις γυρόθεν ἰσλαμένη,
Ἐν αἷς καὶ πολυάριθμος χορὸς ἦν ἰνδαλμάτων,
Δεικνύοντα¹ τὴν φρόνησιν τὴν τοῦ τεχνίτου ξένην.

Περὶ τῶν ἐν τῷ τοίχῳ τοῦ λειμῶνος.

Ἀνδριάντες² οὖν συνίσταντό τινες κεχρυσωμένοι·
Εἰκόνες γὰρ ἐσθήκασιν ἔχουσαι χαλκουργίας,
1250 Καὶ τινες σιῆλαι σιδηραῖ καὶ τινες ἐξ ἀργύρου.
Ἄλλας ἐλιθοτόμησεν ἡ χεὶρ τῶν λιθοξόων,
Καὶ κατεσκεύασεν αὐτάς ὡσπερ ἀληθεσιάτας.
Καὶ πάντα δὲ τὰ ξόανα καὶ τῶν σιηλῶν ἢ θεέσις
Ἐντὸς κατεσχημάτιστο βλέπειν τοῦ Παραδείσου·
1255 Τοσοῦτον δὲ κεκόσμηστο παρὰ τῶν λιθοξόων
Ὡςίε καὶ τὸν ὀρώμενον παρὰ τῶν ἰνδαλμάτων
Καὶ τὸν ὀρῶντα πρὸς αὐτὰ σχεδὸν ἀπολιθοῦσθαι·
Ἄπερ ἀγαλματοποιοὶ κάλλιστοὶ συναχθέντες
Ὁμοῦ κατεσκευάσασιν σοφῶς καὶ τεχνηέντως.

Περὶ τῶν ἀγαλματοποιῶν.

1260 Ἦν γοῦν ὁ Βρήξης³ ποιητὴς πρῶτον τῶν ἀγαλμάτων,
Καὶ μετ' ἐκεῖνον Δίπποιος, καὶ Αὔσιππος, καὶ Σκύληξ⁴.
Ὁ Πραξιγένης⁵ Κνίδιος καὶ Βούπαλος ὁ μέγας,

Peut-être δεικνύοντων.

² Il aura fait trois syllabes de ce mot.

³ Probablement Bryaxis.

⁴ Je lirais Σκύλλης. Pline, XXXVI, IV.

⁵ Probablement Πραξιτέλης, sur la patrie duquel on n'est pas d'accord.

Καὶ πᾶς ἀγαματοποιὸς ἀγχίνους καὶ τεχνίτης
Ἐκεῖσε παραγέγονεν, ὡς οἶμαι, πρὸς τὴν Κόρην·
1265 Οἱ μὲν ἐκ λίθων τεύχοντες ξόανα τέχνη ξένη,
Οἱ δὲ χαλκεύοντες τινὰς σήλας ἐκ χαλκοῦ μόνου,
Εἶδωλα δ' ἄλλα τῶ χρυσῷ μόνῳ συνηρμοσμένα,
Ἰνδάλαμά τε φοβερά σιδηροσκευασμένα¹,
Ἀπὸ βαναύσων τεχνιτῶν ἐσφυρηλατισμένα.

Περὶ τοῦ πρώτου τείχους τοῦ λειμῶνος ἐνθα οἱ ποιηταὶ ἴσταντο.

1270 Ἄνωθεν γοῦν τοῦ εὐκτικοῦ τείχους τοῦ Παραδείσου
Οἱ ποιηταὶ παρίσταντο καὶ ῥήτορες ἀρχαῖοι,
Φιλόσοφοι, γραμματικοὶ, καὶ γόητες, καὶ μάγοι,
Καὶ ἀστρονόμοι, καὶ σοφοὶ μάντιες οἰωνοσκόποι,
Καὶ πᾶς τις ἄλλος μετελθὼν ἐλληνικὴν σοφίαν,
1275 Ἐκεῖ παρῆν ἰσλάμενα² εἰκονικῶς τῶ τοίχῳ.
Ἰσλατο πρῶτος ὁ Ἀδάμ ὅλως γεγυμνωμένος,
Φύλλα συκῆς ἀπλόμενος καὶ κρύπτων τὴν αἰσχύνην,
Στυγνὸν ὄρων καὶ κατηφές πρὸς τὰ τῶν δένδρων πλῆθι,
Τὴν ἐκπίωσιν ὡς ἔοικεν τὴν τῆς Ἐδέμ μηνύων,
1280 Ἦν ἐκ τῆς παραβάσεως εἰληφεν ὡς παράφρων·
Οὗτος γὰρ πλάσμα πέφυκεν πρῶτον τοῦ παντεργάτου·
Οὗτος γενάρχης γέγονε πάντων βροτῶν θεόθεν.
Δεύτερος δ' ἦν ἰσλάμενος ὁ Σῆθ ἀστροσκόπος³,
Ὃς πρῶτον τὴν δυσνόητον μαθὼν ἀστρονομίαν
1285 Πρῶτος ἐξεῦρε γράμματα βέλτιστα τῶν Ἑβραίων,
Σοφίαν τε τὴν κάλλιστον⁴ καὶ οὐρανοῦ σημεῖα,
Ἐνιαυτῶν τε τὰς τροπὰς καὶ μῆνας ἐξαισίως,

¹ Ce composé est inconnu aux lexiques.

² Sous-entendu ξόανα, ἀγάλματα.

³ L'auteur a mis en vers le texte de l'anonyme publié en tête de Jean Malalas, p. 5. éd. Bonn.

⁴ La forme féminine devrait être καλλιστήνη, mais le poète fait κάλλιστος épiciène. Cette forme se trouve également dans la prose des Pères apostoliques qui parlaient comme le peuple.

Καὶ ἐβδομάδας θαυμασίως, θεῖς ἅπασι τοῖς ἀστέροις
Ὄνόματα¹ σὺν τοῖς ἐπιὰ πλανήταις τῶν ἀστέρων,
1290 Οὐ καὶ τὸ γένος ὡς καλὸν θεόθεν ἠυλογήθη.

Τρίτος ἦν ὁμισάδελφος ἀδελφοκτόνος² Κάιν,
Σείων τὴν κάραν τὴν αὐτοῦ καὶ τρέμων ἀκρατήτως,
Οἶμαι θεοῦ τὴν ἀπειλήν καὶ τὴν ὀργὴν δεικνύων·
Οὕτως γὰρ ἐχαλκούργησε τὸν Κάιν ὁ τεχνίτης,
1295 Θεῖς ἀρμονίας ἐν αὐτῷ πολλὰς καὶ κινουμένας,
Δι' ὧν ἀπὸ τινος λεπῆς αὔρας κατεκλονεῖτο.

Οὗτος ἐφεῦρεν ἄροτρον πρῶτον ἐν τοῖς ἀνθρώποις.

Καὶ μετ' ἐκεῖνον Σολομῶν ὁ μέγας ἐν φρονήσει,
Φέρων φρικτὸν δακτύλιον³ ἐν τῷ δακτύλῳ τούτου,
1300 Καὶ τοῦτον πᾶσι φοβερόν δεικνύων τοῖς ἀνθρώποις,
Καὶ τῶν δαιμόνων δι' αὐτοῦ κάθειρξιν εἰκονίζων·
Δι' οὗ καὶ καθυπέταξεν τὰ πλήθη τῶν δαιμόνων·
Καὶ ὑστερον ἐξέκλιαν αἱ παλλακαὶ τὴν τούτου
Καρδίαν τὴν ἀκλόνητον ὀπίσω τοῦ θεοῦ μου,

1305 Καὶ τοῖς εἰδώλοις ἐθύον αἱ ἀλλοτρίαι κόραι·
Ὁ δὲ θεὸς διέρρηξεν τὴν τούτου βασιλείαν,
Καὶ ἔδωκεν ὡς ἠθελεν πάλαι τῷ δούλῳ τούτου.

Ἐπὶ τούτου καὶ Ὀμηρος ἦν σὺν τῷ Ἡσιόδῳ,
Οἱ τῶν Ἑλλήνων ἀρραγεῖς σοφώτατοί τε πύργοι·
1310 Οὐ καὶ τὰς βίβλους τὰς πολλὰς ἐκείνας τὰς ἀρήτους
Ὁ βασιλεὺς κατέκαυσεν ὁ μέγας Ἐζεκίας.

Ὀρφεὺς ὁ θράξ ὁ λυρικός, ὁ θεῖς θεογονίαν,
Καὶ κόσμου κτίσιν ἐξειπὼν βροτῶν τε πλαστουργίαν·

¹ Ms. ὀνόματι.

² Theodor. Stud. cod. Paris. 1491, fol. 119 v. : Οὐκ ἴσχυσεν ὁ παρελθὼν χρόνος τὸ τῆς ἀδελφοκτονίας ἀπαλεῖψαι μῖσος, ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν ψέγεται Κάιν ὡς μὴ γνωρίσας τὴν φύσιν, καὶ πρὸρρίζον μὲν ἅπαν αὐτοῦ

διὰ κατακλυσμοῦ τὸ γένος ἀπόλωλεν· ἢ δε μνήμη τῆς ἀδελφοκτονίας οὐδὲ πλήθει τοσούτων ὑδάτων ἐκπέπλυται· παρὰ πολὺ δὲ τεκνοκτόνος ἀδελφοκτόνου βαρύτερον.

³ Voy. Dom Calmet, *Dict. de la Bible*, t. IV, p. 56, éd. de Genève, 1730.

- Ὁ Πειθιμεύς¹ ὁ μουσικὴν εὐρῶν μελικωτάτην,
 1315 Καὶ Δευκαλίων ὁ κλειὸς κατακλυσμὸν προγνώσας,
 Καὶ τοῦτον παῖσι ἐξειπὼν ἀνθρώποις ἀριδήλως·
 Ὁ Κέκρωψ ὁ καὶ διφυῆς ὁ πρῶτον βοῦν θαυμάσας²,
 Καὶ Δία τὸν ψευδόθεον³ Ζῆνα προσαγορεύσας,
 Καὶ παρθενείαν ἐξασκεῖν γυναῖκας θεῖς καὶ νόμον.
 1320 Ὁ Ἴπποκράτης ἰατρὸς καὶ Γαληνὸς ὁ μέγας,
 Καὶ Ποσειδῶνιος ὁμοῦ καὶ Παῦλος Αἰγινήτης,
 Καὶ Ἀρχιγένης, οἱ σοφοὶ τῶν ἰατρῶν καὶ πρῶτοι·
 Ἡρακλῆς ὁ φιλόσοφος ὁ Τύριος ὃς εὔρε
 τὴν ἐκ κογχύλης φαεινὴν βαφὴν τὴν τῆς πορφύρας,
 ω, ο 1325 Ὃς ἐν τοῖς χρόνοις ἠκμαζε φιλοσοφῶν ἀρίστως
 τοῦ βασιλέως Φοῖνικος τοῦ πρώτου τῶν Φοινίκων.
 Ὁ Παλαμήδης ὁ σοφὸς ὃς ἐφευρὼν τὸν κύβον
 Ἐφεῦρε καὶ τὰ τακτικὰ καὶ ἀριθμὸν καὶ μᾶλλον
 τὰ εἴκοσι καὶ τέσσαρα στοιχεῖα τῶν γραμμάτων.
 1330 Ζωρόαστρος⁴ ὁ φρόνιμος καὶ πρῶτος ἀστρουόμος·
 Ὁ μέγας Ἀνδοβάριος καὶ πρῶτιστος ἐφεῦρε
 Ἀστρουομίαν τὴν λαμπρὰν σὺν Ἄτλαντι τῷ θεῷ·
 Ὁ τῶν τυράννων ἑξαρχὸς Ἀπόλλωνις⁵ ὁ μάγος·
 Σερούχ ὁ πρῶτος ἐν βροτοῖς φαεῖς εἰδωλολάτρης.

¹ Lisez Ἐπιμηθεὺς ὁ μουσικὴν εὐρῶν. Joh. Malalas, p. 70. L'inventeur de la musique est Amphion, suivant Suidas, v. Μουσική.

² Peut-être δαμάσας.

³ Ce mot a été aussi employé par Théodore Prodrome, *Notices des mss.* t. VIII, p. 185.

⁴ La forme ordinaire est Ζωροάστρης. On trouve cependant Ζωροάστρος employé par Agathias (*Hist.* II, p. 117, 6), Suidas, v. Ἀστρουομία, et Jean Malalas, p. 18. Les écrivains ne sont pas d'accord sur les pre-

miers inventeurs de l'astronomie. Théodore Prodrome attribue cette découverte aux Cariens, voy. *Notices des mss.* t. VI, p. 553. Dans le ms. gr. de Paris, n° 1140. A, fol. 11 r., elle est attribuée à Sala : φα-sin ὅτι τὸν Σαλά εὐρηκέναι τὴν ἀστρουομίαν, γλυφεῖσαν ἐν πέτρα ὑπὸ τῶν ἐγγρηόρων, τουτέστι τῶν ἀγγέλων. . . . Ἦν ὁ ἐμὲν Σαλά υἱὸς τοῦ Καίνα· ὁ Καίναν δὲ τοῦ Ἀρφαξάδ.

⁵ L'auteur emploie la forme Ἀπολλῶνις au lieu de Ἀπολλώνιος pour faire sou-

- 1335 Ὅς¹ τῆς Δανάης γέγονεν καὶ τοῦ Διὸς τεκνίου,
Ἐκδίδαχθεῖς τοῦ μουσαροῦ σκύφους πολλὰς μαγείας,
Καὶ μουσικὰ καὶ δυσσεβῆ πλανήματα καὶ ξένα,
Τὴν τῆς Γοργόνης κεφαλὴν ἐν τῇ χειρὶ κατέχων,
Καὶ πάντα ἄρδην ἀναιρῶν τῇ ταύτης συνεργείᾳ,
1340 Καὶ μᾶλλον τοὺς Λυκάονας νικήσας κατακράτος,
Κτίσας καὶ πόλεις ὀχυρὰς καὶ στήλην τούτου στήσας,
Ὅπως τιμᾶται παρ' αὐτῶν ὡς βασιλεὺς γενναῖος.
Λάμεχ ὁ δεύτερος φονεὺς, καὶ Σώσανδρος² ὁ θεῖος,
Ὅς τὴν ἰπποϊατρικὴν εὔρε τῶν ἄλλων πρῶτος.
1345 Πυθαγόρας ὁ Σάμιος, Ἡσίοδος ὁ μέγας,
Ὅς ἦν ἀκμάζων ὁ σοφὸς ἐπὶ τοῦ Σολομῶντος·
Ἰώσηπος ὁ ποιητὴς ἀρχαῖος χρονογράφος,
Καὶ Βαλαᾶμ ὁ κάκιστος μάντις ψευδοπροφήτης,
Ὁ Προμηθεὺς³ ὅστις καὶ νοῦς καλεῖται παρὰ πάντων·
1350 Γραμματικὴν ἐφεύρατο πρῶτος αὐτὸς, οὐκ ἄλλος,
Δι' ἧς πολλὴν τὴν αἴνεσιν εὔρατο παρὰ πάντων.
Ὁ ποιητὴς καὶ αὐλητὴς Μαρσύας ὁ βαθύνους,
Ὁ Τειρεσίας ὁ κλεινὸς ὁ συνετὸς καὶ μέγας,
Ζηθῶν ἐνταῦθα καὶ Ταιν⁴ οἱ μουσικῆς οἱ πρῶτοι,
1355 Εὐριπίδης ὁ τραγωδὸς, Ναχῶρ ὁ ξένος μάγος,
Ἄφρικανὸς ὁ ποιητὴς ὁ ξένος χρονογράφος,
Λυκοῦργος ὁ περιδοξὸς καὶ ξένος νομοθέτης,
Ὅς ἐκ τῆς Σπάρτου γέγονε τῆς περιδόξου χώρας.
Ὁ Φοῖνιξ ἀριθμητικὴν εὐρῶν τῶν ἄλλων πρῶτος,

¹ Il y a ici une lacune; Ὅς se rapporte au nom Περσεύς, qui se trouvait dans la partie perdue. Voy. Jo. Malal. p. 34.

² Cedren. t. I, p. 213 : Ὡ (Ἰπποκράτει) ἦν ἀδελφὸς Σώσανδρος ὀνομαζόμενος, καὶ τὴν ἰππιατρικὴν ἄμα δὲ καὶ πάντων τῶν κτηνῶν τέχνην μετερχόμενος.

³ Ms. Προμηθάν. Voy. Cedren t. I. p. 144. Au vs. suivant οὗτος dans le ms

⁴ Peut-être Ζήθος ἐνταῦθα Λίνος τε τῆς μουσικῆς οἱ πρῶτοι. Isidore de Séville nomme, parmi les inventores musicæ « Línus » Thebæus Amphionque, le frère de Zéthus.

- 1360 Καὶ ἄσωμάτους¹ τρεῖς ἀρχὰς καὶ ξένας ἀλλοιώσεις
 Τῶν τε ψυχῶν καὶ τῶν φθαρτῶν σωμάτων τῶν ἀνθρώπων.
 Ὁ τε Ἀσκληπιόδωρος² φιλόσοφος ὁ γέρων,
 Ὁ Κράμβος³, ὁ Νεκρούας⁴ τε καὶ Κάρος τε καὶ Κύρβος,
 Οἱ πρῶτοι καὶ περίφημοι τῶν φιλοσόφων κλάδοι ·
- 1365 Ὁ μέγας Ἀναξίμανδρος ὁ τὰς ἰσημερίας
 Ὡρολόγιόν τε εὐρῶν τῇ ξένῃ τούτου γνώσει⁵.
 Ὁ Πέλλης⁶, ὁ Σιλουανὸς⁷, ὁ Πέλωψ ὁ ταχύνοος,
 Οἱ πρῶτοι καὶ περιφανεῖς τῶν φιλοσόφων κλάδοι,
 Καὶ τὰς τροπὰς ἐκθέμενοι καὶ τὴν γεωμετρίαν ·
- 1370 Ἡράκλειτος καὶ Σοφοκλῆς, Δημόκριτος, Θαλῆς τε
 Ὃς πρῶτος εὗρεν ἐν σοφοῖς φιλοσοφίας ὕρους ·
 Ἀρχέλαος ὁ φυσικὸς φανεῖς φυσιολόγος,
 Καὶ Σκύθης ὢν ἐκ γενετῆς⁸ Ἀνάχαρσις ὁ μέγας,
 Ὁ τῆς σοφίας ἐραστῆς καὶ τῆς φιλοσοφίας, [νην⁹,
- 1375 Κρατῶν τῆς γλώσσης τῆς αὐτοῦ, κρύπτων καὶ τὴν αἰσχύ-
 τὴν σωφροσύνην δι' αὐτῶν εἰκονικῶς δεικνύων.
 Ὁ θεῖος τὲ καὶ θαυμαστὸς Πορφύριος ὁ μέγας,
 Ὁ γόης τε καὶ κάκιστος Μένανδρος ὁ παράφρων,
 Καὶ Ὠριγένης ὁ πολὺς ὁ μέγας καὶ γενναῖος,
- 1380 Ὁ γνοὺς τὴν ἀριθμητικὴν καὶ τὴν γεωμετρίαν,
 Καὶ φάρμακα θανάσιμα διδάξας τοὺς ἀνθρώπους,

¹ Ms. ἄσωμάτου.

² Serait-ce le tacticien appelé tantôt Asclépiodore, tantôt Asclépiodote (voy. Fabr. IV, p. 341)? En admettant la confusion de ces deux noms, je pense qu'il s'agit plutôt ici du philosophe platonicien, disciple de Proclus et maître de Damascius.

Je ne connais point de philosophe de ce nom, qui probablement est corrompu. Il est bien difficile d'y retrouver les éléments de celui de Crantor de Soles, qui avait fait des commentaires sur Platon.

Les noms suivants ne me sont pas connus davantage.

⁴ Probablement Νεκρούας. Les noms suivants me sont inconnus.

⁵ J'ai remis à sa véritable place le vers 1366, qui est évidemment transposé dans le manuscrit, où il est placé le 1369°.

⁶ Probablement Πέλλης. Mais quel est ce Pellès? Voy. Cedren. t. I, p. 278.

⁷ Ms. Σιλθανός contre la mesure.

⁸ Ms. σκύλης ὄν ἐκ γεννητῆς.

⁹ Ms. αἰσχησιν.

- Καὶ δείξας φύσιν βοτανῶν ἰατρικῶν μυρίων,
Καὶ ζῶων αὖθις μέθοδον νόσους ἀποσοδοῦσαν·
Ζαμβρῆς ὁ γόης καὶ κακὸς ὁ πονηρὸς καὶ μάγος·
1385 Λιβάνιος ὁ σοφιστής, Ἰάμβλιχος¹ καὶ Πρόκλος,
Οἱ πρῶτοι ἐκδιδάξαντες τὴν ἀλεκτρομαντείαν,
Καὶ τὰ εἴκοσι τέσσαρα γράμματα γνόντες μόνοι.
Μόνος δ' ὁ Πρόκλος τὸ ὑγρὸν πῦρ συσκευάσας ξένοι
Πρᾶγμα φρικτὸν εἰργάσατο πᾶσι τοῖς ἐναντίοις.
1390 Τοῦτο τὸ πῦρ τὸ ἔνυγρον σκευὴν πολλοὶ καλοῦσι
Πιμπρῶν καὶ καῖον ἅπαντας τοὺς ἔχθιστα φρονοῦντας.
Ἀριστοτέλης ὁ γραφεὺς τῶν ἐν τῇ γαίᾳ ζῶων,
Πλάτων ὁ ῥήτωρ, Πλούταρχος, Αἰλιανὸς, Αὐκόφρων,
Σόλων ὁ νόμους θεμένος, Ἡλιόδωρος θεῖος,
1395 Ἄρατος ὁ περιδοξὸς τῶν ἀστρονόμων κλάδος,
Σωκράτιος ὁ μέγιστος, Ὀππιανὸς ὁ μέγας
Ὁ συγγραφεὺς ὁ κάλλιστος τῶν ἐναλίων ζῶων,
Ὁ Θουκυδίδης ὁ σοφὸς, ὁ Βᾶσαν ἐξ Αἰγύπτου,
Καὶ Φρόντωρ² ὁ σοφώτατος, Σεκοῦνδος ὁ βαθύνομος,
1400 Ἐρμογένης καὶ Αἴσωπος οἱ μυθολογογράφοι,
Διοσκορίδης ὁ κλεινὸς βοτανοδενδρολόγος,
Καὶ Δημοσθένης ὁ πολὺς ῥήτωρ ὁ λογοθέτης,
Ὁ Θάρρος ὁ μηχανικὸς, Ἡρόδοτος ὁ γέρων,
Ὁ μέγας Διονύσιος ὁ περιηγητὴς μου·
1405 Ἐνώχ ὁ πρῶτος γράμματα μανθάνειν ἐκδιδάξας,
Καὶ Φορωνεὺς³ κριτήριον καὶ νόμους θεῖς ἀρχῆθεν·
Ὀμηρὸς ὁ παμβόητος καὶ ποιητὴς ὁ κρείττων,
Κατὰ τὸ σχῆμα γέρων ἂν προβεβηκὸς τῷ χρόνῳ,
Ὡσπερ συνάγων τὸν αὐτοῦ νοῦν ὡς φροντίζων πάντων,
1410 Ἄμφω τὰς χεῖρας τὰς αὐτοῦ συζεύξας ὑπὸ στέρνα·

¹ Ms. ἡ ἀβλιχος. Voyez Cedren. t. I. p. 548.

² Probablement Φρόντων.

³ Cedren. t. I. p. 138.

Ὁ πάγων δὲ ἀπλοῦς αὐτοῦ καθεῖτο πρὸς τὴν Θέαν,
 Ἡ Θριξ δ' ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἐτύχανεν ὁμοία,
 Πλὴν ἐν τοῖς ἐκατέρωθεν τοῦ βρέγματος ὀλίγον
 Ἀραιουμένη, τὸ δ' αὐτοῦ πρόσωπον ἐκ τοῦ γήρους
 1415 Τετριχωμένον¹· ἡ δερρὶς πρὸς ἅπαντα μετρία·
 Ὄμματα συνημμένοι μὲν προσῆσαν τοῖν βλεφάροι·
 Τυφλὸν αὐτὸν ἐμφαίνοντα καθὼς φημίζουσί πως·
 Τριβώνιον δ' ἐμβέβλητο βλέπον ἐπὶ χιτῶνι,
 Ὅσον δ' εἰς βάσιν τὴν αὐτοῦ χαλκοῦς ἰμάς ὑπῆρχεν,
 1420 Καὶ τοῖς ποσὶν ἐπέκειτο τοῖς τούτου δεσμημένον.
 Τοιαύτη τούτου ἢ εἰκὼν χαλκοπεπονημένη.
 Οὔτος καὶ τὴν ἥρωϊκὴν ποιήσιν γυνοὺς ἀρχῆθεν
 Βίβλους ἐξέθετο πολλὰς ἐπὶ τοῦ Σολομῶντος·
 Ἐν γὰρ τοῖς χρόνοις ἠκμαζειν οὔτος τοῦ Σολομῶντος,
 1425 Κὰν τούτοις συνεγράψατο καὶ μελιρρύτους λόγους.
 Ἦν δὲ καὶ τις Πελάγιος ἐγγὺς τοῦ γηραλέου,
 Ὅστις τὰ Ὀμηρόκεντρα πρῶτος εὐρῶν τῶν ἄλλων
 Πατρίκιος ἐλέγετο παρὰ πάντος ἀνθρώπου.
 Ἦν καὶ Σιβύλλα τις γυνὴ βασίλισσα τὸ σχῆμα,
 1430 Ἦν Σαβοχάν² φημίζουσι οἱ παῖδες τῶν Ἑλλήνων·
 Ἦτις καὶ τὸν σοφώτατον ἰδοῦσα Σολομῶντα
 Τὰ κεκρυμμένα ῥήματα τῆ ταύτης διανοία
 Τῷ Σολομῶντι βασιλεῖ λέγει πειράζουσά πως
 Τὴν τούτου ξένην φρόνησιν τὴν ἄρρητον καὶ Θεῖαν·
 1435 Παρ' οὗ καὶ τὰ δυσνόητα πάντα καταμαθοῦσα
 Τὴν τοῦ παντάνακτος Θεοῦ δόξαν ἐκθείαζέ μοι.
 Ἦν δὲ καὶ ἄλλη πάνσοφος Σιβύλλα Θαυμασία·
 Ἦν Μαία μὲν παρὰ τισίν, Σαμαῖα δὲ παρ' ἄλλοις
 Ὀνομασμένη³ καὶ αὐτὴ πλὴν φρόνιμος εἰς ἄκρον.

¹ Ms. τετριχωμένη.

² Appelée ordinairement Σαμβήθη.

³ Ms. ὀνομαζομένη, ce qui rend le vers trop long d'une syllabe.

- 1440 Ἰσῆατο δὲ καὶ ὁ καλὸς Ἄβελ ὁ ταπεινόφρων,
Σχῆμα δεικνύων ταπεινὸν καὶ κάραν ἠμαγμένην,
Οἶμαι δεικνύων δι' αὐτῆς τὸν φόνον ὃν ὁ Κάϊν
Ὁ πονηρὸς μισάδελφος πρὸς τοῦτον ἐπεπράχει.
Οὗτος ὁ ταπεινότατος Ἄβελ ὁ νεανίας
- 1445 Πρῶτος κατέδειξε ποιεῖν Φυσίας τῷ Κυρίῳ,
Ὡς δικαιοτάτος βροτοῖς, ὡς ταπεινός, ὡς πρᾶος.
Καὶ μετ' ἐκεῖνον Ἰωβὰλ ἀνὴρ ἄγαν ἀγχίνους·
Ἐδειξε γὰρ ψαλτήριον, ἐσκεύασε κιθάραν,
Και φίλος ᾤφθη τῶν ψαλτῶν καὶ τῶν κιθαριζόντων
- 1450 Οὐχὶ τῷ πάντων ποιητῇ τῷ παντεργάτῃ τούτοις¹,
Ἀλλὰ Θεοφρενοβλαβεῖ² καὶ ξένῳ καὶ δολίῳ,
Ξένας τε ὑπενόησε σατανικὰς ὑρέξεις,
Καὶ τραγωδίας πονηρὰς δαιμόνων χορευόντων.
Τούτοις πλησίον Ἰσῆατο ἀνὴρ Δοβέρ ἐχεφρων,
- 1455 Ἀδελφὸς ὢν τοῦ Ἰωβὰλ, κατέδειξε δὲ πρῶτος
Σφυροκοπίαν τοῦ χαλκοῦ καὶ τούτου³ τοῦ σιδήρου,
Ὅπλα μηχανησάμενος εἰς πόλεμον καὶ ξίφη.
Ἰσῆατο δὲ καὶ Ἄρφαξὰδ ὁ μέγας ἀσίρονόμος·
Μετὰ γὰρ τὸν κατακλυσμὸν τὸν φοβερόν ἐκεῖνον
- 1460 Οὗτος ἦν συγγραψάμενος πᾶσαν ἀσίρονομίαν
Τοῦ Σῆθ εὐρῶν ἐπὶ κλησιν καὶ τῶν αὐτοῦ τεκνίων,
Καὶ τῶν ἀσίων τὴν πληθύν ἐν ἔργῳ γεγλυμμένην.
Καὶ μετ' ἐκεῖνον ὁ δεινὸς Νεκτανεβὼ τὴν ὄψιν,
Ἄγριος ὡς⁴ καὶ δυσειδὴς δαίμων σχεδὸν καὶ μάγος,
- 1465 Ὡς τὰς μαγείας ἐκτελῶν καὶ λεκανομαντείας⁵,
Γνώριμος ὡς μὴ ᾤφειλεν γίνεσθαι τῷ Φιλίππῳ,
Καὶ τῇ συζύγῳ τῇ αὐτοῦ φεῦ τῇ Ὀλυμπιάδι,

Peut-être ὕμνος οὐ ὁμῶς.

² Peut-être φρενὶ θεοβλαβεῖ.

Peut-être τύπον.

⁴ Peut-être ὢν au lieu de ὡς.

⁵ D'où le mot λεκανομάντευμα, employé par Tzetzes. cod. Par. 2644, 312 v°

ε
H /

ἦτινι συμμηνύμενος διά τινος μαγείας
Ἐτεκε τὸν Ἀλέξανδρον τὸν μέγαν βασιλέα.

2)

1470 Ἦν δὲ καὶ Ζήνων ὁ σοφὸς, Ζήνων ὁ Ἐλειάτης,
καὶ νῦν φημίζεται λαμπρῶς² ἐν πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις.
καὶ Κόραξ ὁ λεγόχρωος³ καὶ πάνσοφός μου ῥήτωρ,
Κόραξ ὁ Συρακούσιος ὅστις ἐφεῦρε πρῶτος
Ῥητορικὴν τὴν κάλλιστον τέχνην τὴν ἐν τῷ βίῳ.

Λαγύχρωος

f. τωδ

1475 καὶ μετ' ἐκεῖνον ἦν ὁ Λῶτ ἀγαλματοποιός τις,
ὃς ἀπὸ ξύλων πλασουργῶν καὶ λίθων θεοὺς ξένους,
Ἐπέπρατίεν ὁ μάταιος τούτους εἰς πάντα κόσμον·
καὶ Ἀριστέας⁴ μελισσῶν καρπὸν διδάξας πρῶτος,
καὶ Ἐλεάζαρ ἐπῳδαῖς χρώμενος καὶ μαγείαις,
1480 Ἐξορκισμοῖς τε φοβεροῖς κατὰ τῶν δαιμονίων·
Πίνδαρος ὁ σοφώτατος, ὁ θεῖος Μεμνονίδης,
Στησίχορος ὁ φρόνιμος, Ἀλκαῖος ὁ ὀξεῖας⁵,
Ἐρατοσθένης ὁ φαιδρὸς καὶ τινες ἄλλοι πλεῖστοι
σοφοὶ παρήσαν ἀνωθεν ἰστιάμενοι τοῦ τείχους.

Περὶ τοῦ δευτέρου τείχους τοῦ λειμῶνος.

1485 εἰς δὲ τὸ δεύτερον αὐτοῦ τοῦ Παραδείσου τεῖχος,
εἰς ὅπερ τὸ μεσημβρινὸν ἦν μέρος ἀποβλέπον,
ὁ τῶν Ἑλλήνων ἦν χορὸς θεῶν τῶν ψευδωνύμων.
Ὁ Κρόνος γὰρ ἦν πρῶτιστος ὁ νεκροβρεφοφάγος,
βρέφος κατέχων λίθινον κατεσπαργανωμένον,
1490 καὶ κατεσθίων καὶ αὐτὸ⁶ καθὼς καὶ τᾶλλα βρέφη·
Ὡρᾶτο δὲ πνιγόμενος ὥσπερ ὑπὸ τοῦ βρέφους,
καὶ μὴ δυνάμενος φαγεῖν ὕπερ ἐκράτει βρέφος.

Ms. ἦτινος.

² Peut-être λαμπρός.

³ Peut-être λογόχρωος.

⁴ Ἀριστέθης dans le ms., ou ce vers est placé avant le précédent.

⁵ Porphyg. ap. Euseb. Pr. Ev. X. 2. ou Alcée est nommé τῶν λοιδῶρων ἰάμεων καὶ ἐπιγραμμάτων ποιητής, ce qui irait avec une formation de ὀξείας.

⁶ Ms. αὐτῶ.

Ἐθαύμασα γοῦν κατ' αὐτὸ τὸ σχῆμα τοῦ τῆς σήλης,
Καὶ πρὸς τὴν Κόρην ἔδραμον τὴν νέαν Σωφροσύνην,
1495 Ζητῶν ἐκ ταύτης ἐκμαθεῖν τίνας ἐστὶν ἡ σήλη,
Λέγων· «Τίς οὗτος ὁ κρατῶν τούτου χειρὶ τὸ βρέφους
Καὶ σπεύδων οὕτως ἀναιδῶς θοοῖν αὐτῷ ποιῆσαι,
Καὶ μέγα συμπιγόμενον ἐν τῇ τοῦ βρέφους βρώσει;»
«Οὗτος ὁ Κρόνος πέφυκεν, ἀντέφησεν ἡ Κόρη,
1500 Ὅν ὡς θεὸν ἐσέβοντο τὰ τῶν Ἑλλήνων πλήθη,
Ὅς καὶ κατήσθιεν αὐτοῦ τὰ γεννηθέντα βρέφη.
Ὅπερ ἡ Ῥέα ἢ αὐτοῦ σύζυγος ἐκμαθοῦσα
Λίθον ἀντεσπαργάνωσεν ἀντὶ τοῦ βρέφους ταύτης,
Καὶ τοῦτον ἀντὶ τοῦ παιδὸς τέθεικεν ἐν τῇ κλίῃη.
1505 Ὅπερ ὁ Κρόνος ὁ πατὴρ λαβὼν καὶ φαγεῖν θέλων
Ἐφάνη συμπιγόμενος τοῦ λίθου τῇ δυνάμει.
Κρόνον γοῦν εἰκονίζουσι τὸν χρόνον εἶναι πάντως.
Πάντα γὰρ τὰ γεννώμενα βρέφη τῷ Κρόνῳ, ξένη,
Πάλιν ὁ χρόνος δαπανᾷ, πάλιν ὁ χρόνος τρώγει·
1510 Τὸν δὲ θεὸν καὶ πλάσθην μου λίθον ἀναφανέντα
Οὐκ ἠδυνήθη παρελθεῖν ὁ χρόνος δαπανῆσαι.
Ἄλλ' ἀπεπνίγη¹ δι' αὐτοῦ φανείς θανατωμένος.
Οὗτος γὰρ λίθος πέφυκεν ὁ ἀκρογωνιαίος²,
Οὗτος ὁ πλήξας κραταιῶς τὸν Ἄδην καὶ σκυλεύσας,
1515 Καὶ ἀναστὰς τριήμερος καὶ τοῦτον θανατώσας.
Τοιαύτην τούτου γίνωσκε τὴν ἐρμηνείαν, ξένη.
Τοιαύτην καὶ τὴν σύνθεσιν τῆς ὀρωμένης σήλης.
Ἦν οὖν ὁ Κρόνος ἐκ φυλῆς τοῦ Σῆμ τοῦ παλαιτάτου.
Ἄνθρωπος γιγαντογενῆς ὀρώμενος τοῖς πᾶσιν·
1520 Ὅς δυνατὸς γενόμενος καὶ πρῶτος βασιλεύσας
Τῶν Ἀσσυρίων γέγονε μέγιστος αὐτοκράτωρ,

¹ Ms. ἀλλ' ἀπεπνίγη. — ² Sur *λίθος ἀκρογωνιαίος*, comme désignation du Christ. voy. M. Boissonade, *An. gr. t. II*, p. 113.

Καθυποτάξας και την γην άπασαν τής Περσίδος
Και πάσαν την ύφήλιον σχεδόν την τής έώας.
Ός δέ πικρός πολεμιστής φόβον πολλοίς παρείχεν
1525 Άπαντας άρδην άναιρών τους τουτον μη τιμώντας,
Κατεστóρισθη¹ δέ σοφώς ασίράσι τοίς πλανήταις,
Και τών Έλλήνων γέγονεν Θεός τών άνοήτων.
Και μετ' έκεινον ήν ο Ζεύς καθήμενος έν Θρόνω
Γυμνά τά άνω φανερών του σώματος τοίς πάσι,
1530 Έσκεπασμένα δέ δεικνύς του σώματος τά κάτω,
Σκήπτρον κρατάν βασιλικόν τή εύωνύμω τουτου
Και τρία μήλα τῶ αυτου σκήπτρω προσηλωμένα²,
Τη δεξιᾷ δέ αετόν προτεινων και δεικνύων.
Όπερ³ την δύναμιν αυτου μη δυνηθείς νοήσαι
1535 Πάλιν αυτην ήρώτησα την Κόριν περι τουτου.
« Ει δέ⁴ τó μέν καθέζεσθαι τον Δία, φησί, ξένε,
Τό στερρόν αινίττεται τής ρώμης και έδραϊον,
Τά δέ του σώματος αυτου τά άνω γυμνημένα⁵,
Ότι περ έστί φανερός τοίς μέρεσι του κόσμου
1540 Τοίς έπιγείοις άπασι και τοίς έπουρανίοις ·
Τά δέ λοιπά του σώματος έχειν έσκεπασμένα,
Τοίς χαμαιζήλοισ ό Θεός άγνωστός έστί πάσι ·
Τό δέ κατέχειν τή λαιᾷ βασιλικόν τι σκήπτρον
Σημαίνει τó βασιλικόν και τó τής έξουσίας ·
1545 Τό δέ προτεινειν αετόν έν τή χειρι τή άλλη
Δηλοϊ κρατεϊν πασών πνοών και τών αεροπόρων,
Καθάπερ δη ό αετός πτηνών τών μεταρσίων.
Τά τρία δέ σφαιροειδη μήλα τά έν τῶ σκήπτρω
Αινίττονται τών ουρανών δεσπότην⁶ και του κόσμου.

¹ Peut-être κατηστóρισθη.

² Ms. το αυτου — προαιλωμένα.

³ Peut-être δθεν.

⁴ Je lirais : Η δέ, « Τό μέν

⁵ Pour γεγυμνημένα.

⁶ Ms. δεσπότης.

- 1550 Τοῦτον και τερπικέραυνον φασιν Ἑλλήνων παῖδες,
 Ὅσῃς ποτέ χρυσὸν πολὺν ἐν τῇ χειρὶ κατέχων
 Ἐνδοθεν τοῦτον ἔρριψεν τοῦ κόλπου τῆς Δανάης,
 Ληροῦντες¹ καὶ τινα πολλὰ μυθῶδη περὶ τούτου,
 Ὃς ἔσχε τέκνα πάμπολλα υἱοὺς και θυγατέρας
 1555 Ὑπονοθεύων εὐπρεπεῖς γυναῖκας οὐκ ὀλίγας,
 Ἐκατὸν και τριάκοντα χρόνους ἐν βίῳ ζήσας,
 Καὶ βασιλεύων τοῖς ἐν γῆ² πᾶσι τοῖς ἐν τῇ δύσει,
 Ποιῶν φαντάσματα πολλὰ και βδελυρὰς μαγείας,
 Καὶ τὰς γυναῖκας ἀπατῶν ταῖς τούτου φαντασίαις.
 1560 Λίτινες εἶχον ὡς θεὸν τοῦτον αἱ ἀφρονοῦσαι³,
 Ὡς ὑπ' αὐτοῦ φθειρόμεναι και χαίρουσαι τῇ μίξει.
 Οὗτος ἔποικος τοῖς πολλοῖς ἐγένετο, θαιῶν δε
 Ἐκέλευσε τὸ λείψανον αὐτοῦ τὸ γελοιῶδες
 Ἐν νήσῳ τῇ περιφανεῖ Κρήτῃ κατατεθῆναι.
 1565 Μυθολογοῦσι δὲ πολλὰ περὶ τοῦ θεοῦ τούτου.
 Ὁ γὰρ σοφώτατος ἀνὴρ και μέγας Εὐριπίδης
 Εἰς ταῦρον τοῦτον ἐφησε μεταβληθῆναι ξένοι,
 Καὶ τὴν Εὐρώπην τὴν λαμπρὰν ὡς εὐμορφοῖν ἀρπάσαι.
 Οὗτος και τέχνην πλευστικήν εὔρεν ἀρχῆθεν μόνος,
 1570 Καὶ τοῖς μωροῖς ὁ μάταιος ἐδόκει θεὸς εἶναι. »
 Ἴστατο δὲ και Ποσειδῶν, θεὸς τῶν ἐναλίων,
 Τρίαιναι ἔχων τῇ χειρὶ σίλβουσαι ἐν τῇ θεᾷ.
 Φέρων ἰχθυοσύνθετον⁴ τοῦ σώματος τὰ κάτω.

¹ Ms. λυρῶντες.

² Ms. ἐν τῇ γῆ.

³ Ms. αἰα φρονοῦσαι.

⁴ Je pense qu'il faut lire ἰχθυοσύνθετα, ou corriger τὸ κάτω, si l'on conserve ἰχθυοσύνθετον. Mais la première correction me semble préférable, à cause du vers suivant : Τὰ δ' ἄνω μέρη. À la rigueur même, ἰχθυοσύνθετον pourrait être pris adverbial-

lement pour ἰχθυοσυνθέτως. (Le composé peut être ajouté au *Thesaurus*, ainsi que les deux suivants : ἰχθυοπρεπῶς. Germ. Constantinopol. cod. Coisl. 278. fol. 220 r. : Καὶ ἄνω βλέπειν καὶ τὸ ἄνω ζητεῖν τοῖς ἐν τῇ θαλάσῃ τοῦ βίου ἰχθυοπρεπῶς ἠχομένοισι ὑπέθετο. — ἰχθυοπρατεω. Tzetz. *Epist.* 57 : Τινὰ δὲ πάλιν ἰχθυοπρατοῦντα ἢ ὕπωροπρατοῦντα.

Ἴα δ' ἄνω μέρη μόρφωσιν ἀνθρώπου κεκτημένα.
 1575 Οὔτος Λιβύην¹ ἔγημε τὴν Διὸς θυγατέρα
 Εὐπρεπεσίατην τὴν μορφήν οὔσαν καὶ τὴν ιδέαίν.
 Οὔτος τὴν κυβερνητικὴν τέχνην ἐφεῦρε πρῶτος,
 καὶ τοῖς πολλοῖς ἐγένετο θεὸς τῶν ἐναλίων.
 Καὶ μετ' ἐκεῖνον ἴσῆατο θεὸς (ἦν ὁ Ἀπόλλων
 1580 Ὁ θυμβραῖος² καλούμενος), τῇ λαίᾳ φέρων τόξον,
 καὶ τῇ χειρὶ τῇ δεξιᾷ λιγύφθογγον κιθάραν·
 ὅν ἥλιον ἀνόμαζεν ἡ κόρη ζωοτρόφον.
 Μοιρῶμενος γὰρ τοῖς πολλοῖς ἀσπράσιν ὁ τοιοῦτος³
 καὶ τίχτει καὶ ζωογονεῖ καὶ πάντα θεραπεύει.
 1585 Κιθάραν δὲ τὴν τοῦ παντὸς ἔλεγεν ἀρμονίαν·
 τοῦτο καὶ γὰρ συμβολικῶ⁴ ταύτη σημαίνει λόγῳ.
 οὕτω καὶ τούτου τὴν μορφήν ἠρμήνευσεν ἡ κόρη.
 φασὶ δὲ τοῦτον μουσικὸν γλυκύτετον τυγχάνειν·
 καὶ πρῶτος καὶ τὴν μουσικὴν εὔρεν ἐν τοῖς ἀνθρώποις,
 1590 ἀέλγων ἀπάντων τὰς ψυχὰς τῆς μουσικῆς τῷ φθόγγῳ.
 Ἦν δὲ καὶ Ἄδης ὡς θεὸς ἰσθίμενος ἐκεῖσε,
 τῶν τεθνεώτων βασιλεὺς τυγχάνων, οὐ τῶν ζώντων,
 τὴν θέαν ἔχων ἀμειδῆ καὶ κατηφῆ τὴν ὄψιν,
 καὶ τοῦ προσώπου τὴν μορφήν ἔχων ζεζοφωμένην.
 1595 τούτῳ προσῆν καὶ Τιτυὸς καὶ Τάνταλος⁵ καὶ Χάρων·
 Ὁ νεκροπέρνας γεγωναὶ τῶν τεθνατωμένων.
 Ὁμοίως καὶ Ῥαδάμανθυς⁶ καὶ οὔτος θεὸς τούτων,
 κρῖνων ἐκεῖσε τὰς ψυχὰς, ὡς τῆς παραφροσύνης!
 Ὡς ψευδομυθοπλάττιουσιν⁷ οἱ πρῶτοι τῶν Ἑλλήνων.

¹ Ms. Λιβύης.

² Ms. ὁ Σ' θυμβρεος.

Ms. οὐ τοιοῦτος.

⁴ Ms. συμβολικῶς.

⁵ Ms. προσῆν Τιὸς καὶ Πάνταλος. Le premier de ces noms doit être corrompu: il

manque d'ailleurs deux syllabes à ce vers que je corrigerais ainsi: τούτῳ προσῆν καὶ Τιτυὸς καὶ Τάνταλος καὶ Χάρων. Voy. les Mythogr. de M. Westermann, p. 386.

⁶ Ms. καὶ δ' ἀραμανθίς.

⁷ Voy. plus haut, v. 4.

- 1600 Ἰσίοιο καὶ τις πυραυγῆς ἀκτινοφλογοφόρος¹,
 Φαέθων δὲ καλούμενος, τοῦ δὲ Φωσφόρου γόνος,
 Γίγας ὀρώμενος λαμπρὸς καὶ ξένος διφρηλάτης,
 Καὶ πᾶσαν τὴν ὑφήλιον τρέχων οὐρανοδρόμος,
 Καὶ καταυγάζων ἄνωθεν, καὶ τρέχων ὑπεράνω,
 1605 Ἄρματηλάτης αἰθριος φλογάδης καὶ χρυσόθριξ,
 Ὃν ὡς Θεὸν ἐτίμησαν οἱ μὴ καλῶς φρονοῦντες.
 Καὶ μετ' ἐκεῖνοι ἦν Ἑρμῆς ὁ βιβλολογογράφος².
 Ὁ περιβόητος Θεὸς, ὃς ἦν τοῦ Διὸς τέκνον,
 Τρισμέγιστος καλούμενος παρὰ τῶν μυθολόγων ·
 1610 Τρεῖς γὰρ δυνάμεις ἔφησεν μεγίστας εἶναι μόνας
 Τὸ τοῦ ἀρρήτου ὄνομα Θεοῦ τοῦ παντεπόπιου,
 Μίαν δὲ τὴν Θεότητα τούτου τοῖς λόγοις εἶπεν ·
 Διὸ Τρισμέγιστος Ἑρμῆς παρὰ πολλῶν ἐκλήθη.
 Καὶ γὰρ τὸ μέλλον ἀγνοεῖν ὠμολόγησε ξένως
 1615 Τριάδα ὁμοούσιον, κἂν Ἕλληνας ἦν καὶ οὗτος.
 Φιλοσοφῶν δ' ἐτύγχανεν ἐν τοῖς τοῦ Αὔστρου³ χρόνοις,
 Ἄνθρωπος Αἰγυπτίος τις ὢν καὶ μέγας τῇ σοφίᾳ.
 Ἐλέγετο καὶ Φαῦνος τις αὔθις παρὰ τῶν ἄλλων ·
 Λόγιος μὲν καὶ συνετὸς, κἂν Ἕλληνας ἦν τὸ γένος,
 1620 Οὗτος ἐφεῦρε τὸν χρυσὸν πρῶτος ἐν τοῖς ἀνθρώποις ·
 Νεὸς δ' ἦν καὶ τετράγωνος, μαρσίπιον βασιλάζων,

¹ Ce composé manque au *Thesaurus*, auquel on peut ajouter les suivants : Ἀκτινοδόλημα, German. Constantinopol. cod. Coisl. 278. fol. 119r. : Ἀετοῦ δὲ μόνου τῶν πάντων ζώων τὸ ἐπεντρανίζειν ἀσκαρδαμυκτὶ καὶ δίχα καταμύσεως τοῖς ἡλιακοῖς ἀκτινοβολήμασιν. — Ἀκτινολογέω, Radianter loquor, Anon. in *Psalm.* cod. Par. 371, A. fol. 328 v. : Οὐκοῦν ἀκούωμεν αὐτοῦ χαριγλωττοῦτος (fort. χαριτογλωττοῦτος) ἢ ἀκτινολογοῦτος. — Ἀκτινοφανής, ὁ, ἡ.

Meliténote.

Radians, S. Maximi Opp. t. II, p. 35. — Ἀκτινοφανῶς, Radianter, Anon. cod. Par. 39, fol. 96, r. : Καὶ τὴν μὲν ἀκτινοφανῶς ἐκλάμπουσαν τοῦ προσώπου πανόλειον ἀγλήν.

² Ajoutez ce mot aux lexiques.

³ Hermès Trismégiste vivait du temps de Sésostris, suivant Cédrene l. I, p. 36. D'où il faudrait admettre que Αὔστρου est la corruption d'une forme du nom de Sésostris.

Καὶ τῇ ιδέᾳ διαυγῆς γαινύμενος καὶ χαίρων·
Οὕτως σαφηνίζουσα τὴν στήλην ἢ νεάνις
Οὕτως ἠρμήνευσεν αὐτοῦ τὸ σχῆμα καὶ τὴν ὕψιν·
1625 « Νέον μὲν φάσκουσι αὐτὸν διὰ τὸ μὴ γηράσκειν,
Ὁ λόγος γὰρ οὐδέποτε γηράσκει ταῖς ἡμέραις·
Τετράγωνον δὲ λέγουσι αὐτὸν οἱ λογογράφοι
Διὰ τε τὸν σπερρότατον τῆς ἀληθείας λόγον·
Βασιάζει δὲ μαρσίπιον διὰ τὰς ἐμπορίας·
1630 Ἐμπορικὸς γὰρ ὁ Ἑρμῆς καὶ ποριστῆς χρημάτων,
Καὶ λόγων νοῦς ἀπλήρωτος καὶ βρύσις πλεμμυροῦσα. »
Ἦν δὲ καὶ ὁ περίδοξος Ὠρίων θεὸς δῆθεν,
Νεβρώδ ὀνομαζόμενος, γίγας οὐρανομήκης,
Ἐκ τῆς φυλῆς ἀρχόμενος τοῦ Κάμ τοῦ πατραλοῖα·
1635 Ὃς ἔκτισε τὴν εὐκοσμον πόλιν τὴν Βαβυλῶνα,
Καὶ πρῶτος Πέρσας ἔδειξεν τὰς μιὰς μαγείας
Καὶ ζῶν κινήσια καὶ τὴν ἀστρονομίαν,
Ἀστρολογίαν τε λαμπρὰν τῇ οὐρανοκινήσει¹.
Ἦν καὶ τις στήλη σιδηρᾶ, περίδοξος, μεγάλη·
1640 Ἄρεος δ' ἦν τὸ ξόανον ἄρμασιν ὠπλισμένοι.
Οὗτος καὶ Βῆλ² ἐλέγετο καὶ Βάλ, πρὸς δὲ καὶ Θεῦρος³.
Μαντείας δὲ βροτολοιγούς⁴ ὡς ἐραστῆς πολέμωι
Ἐξέθετο μαντεύεσθαι περὶ μηνῶν καὶ χρόνωι·
Οὗτος ὁ Θεῦρος πᾶν κασίγητος τὴν θέαν,
1645 Ὡ⁵ καὶ Φανόντι πρῶτιστον Ἀσσύριοι τὴν στήλην

¹ Ajoutez ce mot au *Thesaurus*.

² Voy. Dom Calmet, *Dict. de la Bible*, v. Baal.

³ Cédrène, t. I, p. 29 : Μετὰ δὲ Νίνου ἐβασίλευσε τῶν Ἀσσυρίων Θεῦρος ὁ καὶ Ἀρη κληθεὶς ὡς πολεμικώτατος.

⁴ Dans le ms. *μαντείας καὶ βροντολόγου*. Une seconde main a corrigé *βροτολοιγούς*, qui est l'épithète donnée à Mars

par Homère. Le mot corrompu *βροντολόγου* me rappelle le composé *βροντολογέω* employé par Théodore Lascaris, codex Par. 3048, fol. 16 v. : Ὡς λόγους ἀληθείας βροντολογεῖν. Voy. aussi cod. Par. 1193, fol. 60 v. Ce dernier mot peut être ajouté au *Thesaurus*, qui ne donne que *βροντολογής*.

⁵ Ms. Ὁ καί.

Μηχανικῶς ἀνέσθησαν, Θεοποιοῦντες ταύτην,
Θεὸν πολέμων οἱ μαυροὶ ταύτην ἀποκαλοῦντες.

Ἢν¹ καὶ Διόνυσος Θεὸς καὶ οὗτος ἄλλος πάλιν,
Διὰ τὸ σείειν τὴν ληνὸν Σειληνὸς² κεκλημένος.

1650 Οὗτος τὸν οἶνον πρῶτιστος ἐφεῦρεν ἐν ἀνθρώποις·

Ἄριος³ δὲ φημίζεται παρὰ τῶν μὴ φρονούντων,

Ὡς⁴ δὲ τὸν ληνὸν λέγεται εὐφρόνως καὶ Ληναῖος.

Ὁ Πολυμήδων⁵ δ' ὁ κλεινὸς πατήρ ὑπῆρχε τούτου,

Ἐκ γένους καταγόμενος Διὸς τοῦ παραδόξου,

1655 Ὡς τῇ Σεμέλῃ συμμιγείς τῇ Φυγατρὶ τοῦ Κάδμου,

Ὡς τῆς ἀμπέλου τὴν τροφήν εὐρῶν ἐν τοῖς ἀνθρώποις,

Καὶ περὶ τῆς ἀμπελικῆς εὐρῶν τὰς γεωργίας

Τοῖς πολλοῖς ἐσεβάζετο Θεὸς καὶ οὗτος Θεῖος,

Μαθῶν καὶ τινὰς μυστικούς καὶ τερατώδεις⁶ λόγους,

1660 Καὶ φαντασίας ἐκτελῶν θαυμάτων ἐξαισίων,

Τὰς συγγενίδας τὰς αὐτοῦ πᾶσας μυσίαγωγῆσας,

Ἡλιακῶν ὁ δὴλεως⁷ διδάσκων βακχευμάτων,

Ἄς Βάκχας κατωνόμαζον πάντες βροτοὶ τῷ τότε,

Καὶ τοὺς πολίτας δὲ ποιεῖν⁸ ἠνάγκαζε πολλάκις,

1665 Αὐχῶν⁹ τινῶν ἠλιακῶν τελετὰς εἶναι ξένων.

Οὗτος οὖν ὁ Διόνυσος φυγὼν ἀπὸ Καδμίας

Μόνος ἀπῆλθεν εἰς Δελφοὺς, κάκει πηροῖ τὸν βίον·

Τὰ δ' ὄπλα τούτου τὰ λαμπρὰ τὸ ἱερὸν φυλάττει¹⁰.

Τοῦτον ἦν¹¹ δὴ φημίζουσιν μέσον¹² εἶναι τοῦ κόσμου.

ξ. διδασκῶν

Ἰνδός

¹ Ms. Ἢν δὲ καί.

² Le grand Étymol. s. v. Σειληνός: Σειληνός δὲ ὁ Διόνυσος, παρὰ τὸ σείεσθαι ἐν τῷ ληνῷ. Voy. les Anecd. gr. de Villoison, t. I, p. 120, et le Thesaurus, s. v. Σιλλαίνω.

³ Ms. ὁ Ἄριος. Je pense qu'il faut lire Ἄρσιος, dont le copiste aura fait ὁ ἄριος.

⁴ Au lieu de Ὡς δὲ, peut-être faut-il lire Πρὸς οὐ εἰς δὲ.

⁵ Ms. ὁ πολυμήδων. Voy. Cédrene. t. I, p. 43.

⁶ Ms. τερατώδη.

⁷ Peut-être δὴλεωσι.

⁸ Ms. ποιεῖν.

⁹ εὐχῶν dans Cédrene, t. c.

¹⁰ Ms. φυλάττειν.

¹¹ Peut-être οὖν au lieu de ἦν.

¹² Ms. Βεσόν εἶναι του τόπου.

- 1670 Οἶνον αὐτὸν συμβολικῶς πάντες ἀποκαλοῦντες.
 Πλησίον δ' ἦν ἰσλάμενοι ἄγαλμα καινὸν ξένοι,
 Ἡφαίστου φέρον τὴν μορφήν, ὅσ' ἰς χωλὸς τυγχάνει¹.
 Οὗτος τὸ πρῶτον εὔρατο χαλκευτικὴν τὴν τέχνην·
 Ἀμφιγυήεις² οὖν ἀνὴρ ἐλέγετο καὶ οὗτος·
- 1675 Πολεμιστῆς δὲ φοβερός, κἄν καὶ χωλὸς ὑπῆρχεν,
 Καὶ κρυερὰν πυράγραν τε³ θεόθεν ἐσταλμένος⁴,
 Ὃς ἐξελθὼν εἰς πόλεμον καὶ συμπεσὼν τῷ Ἴππῳ,
 Αὐτὸς χωλεύων ἔμεινε τοὺς πόδας ἀμφοτέρους.
 Οὗτος καὶ νόμον ἔθετο πάσας τὰς Αἰγυπτίας
- 1680 Καὶ μοναῖνδρεῖν καὶ σωφρονεῖν καὶ συνειτῶς διάγειν.
 Πρῶτον γὰρ οὗτος εὔρατο τὸν σωφροσύνης νόμον,
 Ἐκ μυστικῆς τινὸς εὐχῆς λαβῶν τινὰ ξυλάβων⁵
 Ἐκ τοῦ ἀέρος πρὸς αὐτὸν ἐξαίφνης κατὰ ῥῶσιν.
 Τίον δὲ τίκτει φαειὸν ὃν Ἥλιον καλοῦσιν·
- 1685 Ὃς ἠλεγξεν, ὡς φάσκουσιν οἱ μυθολογογράφοι,
 Πῶς Ἀφροδίτῃ τῇ νυκτὶ τῷ Ἄρῃ μιγνυμένη.
 Ἦν καὶ ὁ Ἔρως σὺν αὐτοῖς ἰσλάμενος ἐκεῖσε,
 Κουλεὸν φέρων διαυγῆ βελῶν πεπληρωμένον,
 Καὶ τόξον σιδηρότευκτον καὶ κήρινον λαμπάδα,
- 1690 Ἐπιερωμένος καὶ αὐτὸς ὀρώμενος καὶ νέος,
 Τείνω⁶ τοῦ τόξου τὴν νευρὰν, κατέχων καὶ τὸ βέλος
 Ὡσπερ σχηματιζόμενοι τὸν νοητὸν⁶ ἐκπέμπειν,
 Καὶ φλέγειν ὅπου βούλεται καὶ βάλλειν ὅπου θέλει.
 Ἦν δὲ καὶ ἴνδαλμα χαλκοῦν ἄλλο κεχρυσωμένον,
 1695 Ἐχόν τὴν πλάσιν ἐκ χαλκοῦ πάσαν ἐσκευασμένην.

¹ Ms. τυγάνων.

² Ms. ἀμφιγυεκτήης.

Il y avait d'abord πυράγραν ἀκμωνα.
 Le dernier mot a été effacé, et on a mis τε
 au-dessus.

³ Ms. ἐσταλμένος.

⁵ Au lieu de τινὰ ξυλάβων, lisez την
 ὀξυλάβων. Palæphal. 53: Ὁ δὲ αὐτὸς Ἡφαί-
 στος ἀπὸ μυστικῆς τινὸς εὐχῆς ΤΙΝ
 ὈΞΥΛΑΒΙΝ ἐδέξατο ἐκ τοῦ ἀέρος εἰς το
 κατασκευάζειν ἐκ σιδήρου ὄπλα.

⁶ Peut-être τὸν οἰσίου.

Χρόνος δὲ ἦν τὸ ἴνδαλμα γέρωι κατὰ τὴν Θέα,ν,
Τὴν κάραι φέρωι ἔμπροσθεν τριχῶν πεπληρωμένην,
Ὅπισθεν δὲ τις φαλακρὸς φαινόμενος καὶ λειῖος,
Δεικνύς ἐκ τούτου τὴν φορὰν τοῦ χρόνου σοφωτάτως¹.
1700 Ἴσλατο τούτων ἔγγιστά ξόανον ἄλλο ξένοι·
Γύναιον ἦν τὸ ξόανον, λίθος λευκὴ Παρία.
Ἦν δὲ Θεὸς τις καὶ αὐτὸ² τῶν τότε πολυθέων,
Ἦν Ἀφροδίτην λέγουσιν ἤγουι ἐπιθυμίαν.
Καλεῖται δὲ καὶ Κύθειρα³, καλεῖται καὶ Κνιδία,
1705 Γεγυμνωμένην τέλειον τὴν αἰδοιμίαν⁴ ταύτης
Τῇ χειρὶ περιστέλλουσα δῆθεν ὡς αἰδουμένη.
Ἐκράτει δὲ καὶ κτένιον, οὔσα καὶ γενειᾶτις⁵,
Περίγοργος, ἀναίσχυντος, ἔφιππος φαινομένη,
Ἐκ τῆς ὀσφύος ἀνώθεν ὡς Θῆλυς φερομένη,
1710 Τὰ δὲ κατώτερα αὐτῆς ὡσπερ ἠρρενωμένα".
Καὶ ταύτης ὡς δυσνόητον τὴν ἐρμηνείαν οὔσαι
Καταλαβέσθαι καὶ τὸν νοῦν ταύτης οὐκ ἠδυνήθην,
Καὶ πάλιν τὴν ἐρώτησιν ἔλεξα' τὴν συνήθη.
Ἡ Κόρη δὲ τοῖς ῥήμασι Θάτλον μου πειθαρχοῦσα,
1715 « Ἄκουσον πῶς τὸ κτένιον φέρει, φησὶν, ὡ ξένη, »
Καὶ κατ' αὐτὸν⁶ ἐννόησα τὴν ταύτην ἐρμηνείαν·
« Τὰς τῶν Ῥωμαίων λέγουσι γυναῖκας τὰς ἀρχαίας
Ἀπὸ τινος νοσήματος λοιμώδους ἀρρώσθησαι,
Καὶ ξυρομένωι ἀπασῶν αὐτῶν τὰς τούτων κάραι
1720 Γενέσθαι καὶ τὰ κτένια ταῖς γυναιξὶν ἀχρεῖα.

¹ Cette forme adverbiale peut être ajoutée au *Thesaurus*, qui ne donne que le comparatif *σοφωτέρως*. *Act. Andrew*, p. 110, ed. Tischendorf: *Εἰ σοφωτέρως ἀκούσῃ, συνδοκιμάσεις*.

² Ms. *τι καὶ αὐτῶ*.

³ Ms. *Κίθαιρα*.

⁴ L'auteur, probablement, a écrit *τῆν αἰδῶ μόνην*, d'après Cédreus (t. I, p. 564) qu'il semble avoir copié.

⁵ Ms. *γενιῆτης*.

⁶ Ms. *ὡς περηνομένα*.

⁷ Ms. *ἐλεξα*.

⁸ Peut-être *κατ' αὐτό, statim*.

19

19

Τῆς ψευδωνύμου δὲ θεᾶς ταύτης ἐπευξαμένης
 Αὐθις τὰς τούτων κεφαλὰς ἐξανατριχωθῆναι,
 Καὶ τούτου κτένιον αὐτῇ ἐτίμησαν κατέχει.
 Γένειον δὲ τινας αὐτῇ¹ ἔχειν καθιστοροῦσιν,
 1720 Ὅτι Φηλείας ὄργανον καὶ ἄρρενος αἰτεῖται
 ἔχειν ἢ κάκιστος θεὰ καὶ ῥερυπαρωμένη².
 Ἐμφορον γὰρ φημίζουσι ταύτην παντὸς γενέσθαι
 καὶ νεκροθήλυον³ τιὰ καὶ λάγνον ἀνοσίαν⁴.
 Ἐφιππον δὲ τετίμηκεν ὁ παῖς αὐτῆς Αἰνείας.
 1730 Μέχρι καὶ γὰρ τῆς δύσεως ἔφιππος οὔτος πλεύσας
 ἔσῃσε ταύτην ἔφιππον, ὡς βλέπων τὴν εἰκόνα
 Τιμήσας ταύτην τὴν θεάν ἔφιππον καθορᾶσθαι.
 Αὐτὴ νυκτὸς δὲ τῷ Ἄρῃ⁵ νυκτογαμοκλοπεῖσα⁶
 ἔλέχθη⁷ παρὰ τοῦ λαμπροῦ καὶ διαυγοῦς ἡλίου. »
 1735 Ἦν ἰστίαμένη καὶ Παλλὰς Αἰνιδία⁸ καλουμένη,
 Ἀθηνᾶ δὲ τὸ ὄνομα, θεὸς καὶ αὐτὴ οὔσα,
 ἔχουσα κράνος τῇ χειρὶ καὶ τὸ γόργειον τέρας,
 καὶ ὄφεις εἰς τὸν τράχηλον πολλοὺς ἐμπεπλεγμένους,
 τοῖς ὤμοις φέρουσα λαμπρὰν χρυσήλατον ἀσπίδα,
 1740 καὶ πρὸς τὴν κάραιν κόρυθα σιδηροχαλκευμένην,
 κρατοῦσα σκάρφος τῇ χειρὶ σμικρότατον ἐλαίας,
 καὶ φαινομένη διειδῆς καὶ συνετὴ τὴν θεάν.
 Ἦς κτώμενος τὴν ἄγνοιαν ἠρώτησα τὴν Κόριν.
 Δίδαξον οὔν, κυρία μου, » φήσας, « τίς ἐστὶν αὐτῇ,

γ' 00 | 7
 ε-730

τῷ Ἄρῃ

2
 ε-730

Ms. τινες αὐτῇ.
 Ms. ῥερυπαρωμένη. La forme ῥυπα-
 ροῦμαι n'est pas connue, mais elle est con-
 forme à l'analogie. Le *Thesaurus* donne,
 mais sans exemple, le mot ῥυπαρούμαι,
 d'après Schneider, qui le regarde comme
 suspect.
 Ce composé manque aux lexiques.
 * Peu compréhensible.

⁵ Ms. τῷ Ἄρῃ au lieu de δὲ τῷ Ἄρῃ. Je
 crois la correction certaine.
⁶ Ce composé manque aux lexiques;
 mais on connaît le mot γαμοκλοπέω, em-
 ployé par Phocylide.
⁷ Peut-être ἠλέγχθη.
⁸ Sur la Minerve Lindienne, voy. Apol-
 lodore. II. 1. 4. et surtout Cédreus, *Hist.*
 I. I. p. 564.

- 1745 Καὶ τὴν τῆς σίηλης ποιήσον δὴλην διδασκαλίαν.
« Ἄκουσον οὖν καὶ¹ ταύτης σὺ τῆς σίηλης ἐρμηνείαν,
Καὶ θαύμασον τοῦ ποιητοῦ τὴν φρόνησιν ἐν ταύτῃ.
Ἀσπίδα φέρει ταῖς χερσὶ καὶ κράνος καθὰ βλέπεις,
Τὸ σταθιρὸν σημαίνουσα ταύτης καὶ τὸ γενναῖον.
1750 Ἐπίβουλήν γὰρ ἅπασαν ἡ γυνῶσις ἀπωθεῖται.
Ταύτην καλοῦσι φρόνησιν, καλοῦσι καὶ σοφίαν.
Φορεῖ δὲ ταύτης τῇ κάρῃ² καὶ περικεφαλαίαν,
Διὰ τὸ ἀθεώρητον καὶ νέον τῆς σοφίας.
Ἐλαίαν δὲ τεκμήριον εἶναι καθαρωτάτην.
1755 Ἡ γὰρ ἐλαία, γήωσκε, φωτὸς ὕλου τυγχάνει
Τὴν τοῦ νοῦς ταχύτητα τοῖς πᾶσι προδηλοῦσα³.
Αὕτη γοῦν τὴν ὑφαντικὴν ἐφεύρατο πρωτίστως⁴.
Φρόνησις δὲ παρὰ πολλῶν ὡς συνετὴ καλεῖται,
Ἀπὸ τοῦ πάλιν⁵ καὶ κινεῖν τὸ δόρυ καὶ κραδαίνει.
1760 Πολεμικὴ γὰρ ἡ θεὸς καὶ πανσυνετωτέρα⁶
Ἀπέκτεινε καὶ Πάλλαντα γίγαντα ξένου ἀνδρα,
Διὸ καὶ ἔλαβε τιμὴν ὡς θεὸς προσκυνεῖσθαι. »
Ἰσίοτο καὶ Σεμίραμις ἡ καλουμένη Ρέα.
Θεὸν καὶ ταύτην νόησον, σύζυγον δὲ τοῦ Κρόνου.
1765 Ἦν δὲ πρεσβῦτις τὴν μορφήν, τὸ σχῆμα γηραλέα.
Τὴν ἡλικίαν τε μακρὰ⁷ καθάπερ ἐκ γιγάντων.
Ἦν δὲ καὶ Ἰσις ἡ θεὸς Δήμητρα καλουμένη.
Γῆν ταύτην φάσκουσι πολλοὶ γύναιον πυργοφόρον.

¹ J'ai ajouté les mots οὖν καὶ.
- La mesure n'y est pas, si l'on accen-
tue régulièrement κάρῃ, au lieu de κρηῃ,
que donne le manuscrit. Il faudrait ad-
mettre que la faute d'accentuation provient
de l'auteur, ce qui n'est pas probable. Il
pouvait se tromper sur la nature, mais non
sur la place de l'accent. V. 2163 : Φέρων
τῇ τούτου κεφαλῇ καὶ περικεφαλαίαν.

³ Ms. προδηλοῦσαν.

⁴ Ms. πρώτιστος.

⁵ Corrigez πάλιν. Euripide. *Androm.*
697.

⁶ Ms. πᾶν συνετωτέρα. Le composé παν-
σύνετος, qui manque au *Thesaurus*, a
aussi été employé par Théodore Studite.
Epist. p. 327, E.

⁷ Ms. μακράν.

- ἐπὶ τῇ κάρῃ δὲ φορεῖ

- Βασιάζον· τύμπανον ὁμοῦ καὶ σιάχυν· προδεικνύον·
 1770 Περὶ ἧς' ταύτην ἐρωτᾷ· ἠθέλησα τὴν Κόρην,
 Λέγων, « Καὶ ταύτης ἐξειπέε τὰς δυσινόητους Θεάς,
 Καὶ ποίησον ἐν γνώσει με καὶ τῆς εἰκόσιος ταύτης·
 « Λύτη τὸν σῖτον, ἔφησε, καὶ τὴν κριθὴν ἐφεῦρε·
 Πλάττεται δὲ τῷ σχήματι² καὶ πυργοφόρος εἶναι,
 1775 Ἐπειδὴ πάσης πόλεως ἔδρα καὶ βᾶθρον ἔστιν·
 Ἡ γῆ γὰρ ἔστιν στήριγμα βασιάζουσα τὰς πόλεις.
 Κατέχει δὲ καὶ τύμπανον ὡς βλέπεις ἠρτισμένοι·
 Συγκλείει γὰρ ὑφ' ἑαυτῆς³ ἡ γῆ καὶ τοὺς ἀνέμους.
 Ταύτην ὡς Θεὰν οἱ πολλοὶ καλοῦσι τῶν ἀφρόνων·
 1780 Θεὰν καὶ ταύτην λέγουσιν ἀπὸ παραφροσύνης
 ὡς γεωργήσας⁴ ἔμφορον καὶ δῆθεν ζωοδότην. »
 Καὶ μετ' αὐτὴν ἡ Ἄρτεμις ἴστατο ξιφηφόρος,
 Καὶ τρέχουσα τῷ σχήματι⁵ σπαθήρης, τοξοφόρος
 Θεὰ καὶ ταύτη⁶ διειδῆς, κυνηγετικωτάτη,
 1785 Ἡν Ἐφεσείας⁷ λέγουσι τοῖς ὕρεσι φοιτῶσαι,
 Καὶ ταύτην⁸ διατρίβουσαι ὡς κυνηγετὴν ζητοῦσαι.
 Ἰστατο δὲ καὶ ἄγαλμα τῆς Ἡρας ἐκ χρυσοῦ,
 Χαλκῆν ψαλίδα τῇ χειρὶ τῇ δεξιᾷ κατέχον,
 Καὶ ταύτην πᾶσι τοῖς βροτοῖς δεικνύον ἀριδῆλως.
 1790 Καὶ ταύτην δὲ δυσινόητον τὴν ἔμφρασιν νομίσας,
 Συνήθως « Ταύτην, » ἔφησα τῇ Κόρῃ, καὶ Φαρβρούντως,
 « Δίδαξον καὶ τὴν δύναμιν τῆσδέ μου⁹ τῆς εἰκόσιος,
 Καὶ τὴν αὐτῆς ἀνάγγειλον δύσκολον ἔρμηνείαν. »
 Ἡ δὲ καὶ πάλιν συνετῶς ἠρμήνευσε καὶ τάδε·
 1795 « Τὴν Ἡραν ταύτην νόησον σημαίνει¹⁰ τὸν ἀέρα,

¹ Ms. περιης.

" Je lirais καὶ αὐτήν.

² Ms. τὸ σχῆμα τι.

⁷ Ms. Εφεσείας.

Ms. ἀφ' ἑαυτήν.

⁸ Liscez ταύτην, adverbiallement.

14 ⁴ Je lirais γεωργίας.

⁹ J'aimerais mieux με.

Ms. τὸ σχῆμα τι. Voy. v. 1774.

¹⁰ Ms. σημαίνει.

Ἐπει καθαίρει ὁ ἀήρ Θεοῦ πάντως¹ προνοία.
Ἀπό γὰρ τῆς μεταφορᾶς τῆς² τῆς ψαλίδος, ξένε,
Κεῖρει τὰς τρίχας ὡσανεὶ καὶ κόπτει τῇ ψαλίδι,
Καὶ καθαρὰ τὰ σώματα δεικνύει τῶν ἀνθρώπων.

1800 Αὕτη Θεὸς ἐλέγετο παρὰ τινων ἀρχαίων·
Λέγεται γὰρ τὸν σίολισμὸν ταύτην ἐξευρημέναι,
Καὶ διὰ τοῦτο καὶ πολλοῖς ὡς Θεὸς τιμηθῆναι.

Ὀλυμπιάδος ἴσλατο Σελήνης ἄλλη σήλη,
Συνεξευγμένους ἔχουσα βόας μεγάλους δύο,
1805 Δεικνύοντας τοῖς κέρασι τὸ τῆς σελήνης σχῆμα·
Ἐν οἷς ὑπῆρχεν ἄνωθεν ἡ κύρη διφρηλάτης³,
Λευκόπεπλος⁴, ὀλόκυκλος, λευκολαμπαδηφόρος·
(Ἰὰ δὲ ταύτην ἐλεγον οἱ τῶν Ἀργείων παῖδες),
Γύναιον οὔσα καὶ αὐτὴ καὶ Θεὰ καλουμένη·

1810 Ἦν καὶ ποτὲ τὸν Ἄσπαρον⁵ ἐκεῖθεν διασῆσας
Εἰς βούν τινὰ φημίζουσι ταύτην μεταβληθῆναι,
Ὡς τις τῆς Ἡρας σύμβουλον· πρῶτη ζηλοτυποῦσα.

Ἰστέρα πάντων ἴσλατο σήλη παρηλλαγμένη·
Εἰς τὸ μὲν ἄνωθεν χρυσὸς ἄχρις αὐτοῦ τοῦ σήθους,
1815 Τὸ κάτωθεν δὲ σίδηρος μέλας ζεζοφωμένος.
Ἐγὼ δ' ἠπόρουν καθ' αὐτὸν ταύτην ὀρῶν τὴν σήλην·
Σίδηροχρυσοχάλκευτον⁶ οὔσαν ἐξ ἡμισείας,
Καὶ τὴν ἐξ ὕλης διφρυοῦς ἐθαύμαζον εἰκόνα,
Ὡς οὐχὶ πᾶσαν ἐκ χρυσοῦ τέτευχεν ὁ τεχνίτης,

1 Lisez πάντως Θεοῦ.

2 Ms. τῆ τῆς. M. Boissonade. *Anecdota*
gr. t. II, p. 295.

3 Peut-être διφρηλάτις.

4 Employé aussi par Constantin Pan-
technès, cod. Esc. II, γ. 10, fol. 84 r.
Ἦσαν ἐτι καὶ οἷς ἐφακεὶ πᾶχη περιτεθεῖ-
σθαι, καὶ ὅσοις μᾶλλον τὸ ἀπὸ τοῦ χρόνου
παρρηθῆαι λευκοπεπλον

Meliténote.

5 Ajoutez ce mot aux lexiques

6 Je lirais : τον Βόσπορον ἐκεῖθεν δια-
εῖναι, et ensuite μεταβληθῆσαν.

7 Probablement pour τὸ συμβούλιον,
employé par les auteurs byzantins dans le
sens de τὸν νοῦν.

8 Ms. σίδηροχάλκευτον, mot au-dessus
duquel on a ajouté χρυσο. Ce mot manque
aux lexiques. Voyez v. 767.

- 1820 Ἡ πάλιν πῶς οὐ σιδηρᾶν ἐσκεύασε καθόλου,
Ἄλλ' ἐκ σιδήρου καὶ χρυσοῦ ταύτην ἦν χαλκουργήσας·
Καὶ πάλιν ἐπερώτησα μαθεῖν καὶ περὶ τούτου,
« Τίς ἢ παροῦσα¹, προσειπῶν, ἡ διφυῆς τῆ θεᾶ,
Ἡ γηραλέαν τὴν μορφήν ἔχουσα² τοῦ προσώπου,
1825 Τυφλοὺς δὲ ταύτης φέρουσα τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐνταῦθα,
Καὶ κεκτημένη καὶ πλερὰ τοῖς ὄμοις, σάφησόν μοι,
Ἐν τοῖς ποσὶ δὲ μόλυβδον ταύτης ἐξηρητισμένον.
Βαρυνομένη³ ὥσανεὶ τὸ τῶν μολύβδων βᾶρος. »
« Αὕτη θεᾶ τις πᾶφυκεν Ἑλλήνων μὴ φρονούντων
1830 Τύχην δὲ ταύτην φάσκουσιν οἱ ψευδομυθοπλάσται⁴,
Τυφλὴν δὲ ταύτην φάσκουσιν καὶ πάνυ γηραλέαν,
Τοῖς ὄμοις φέρουσαν⁵ πλερὰ καὶ τοῖς ποσὶ μολύβδῳ,
Πρέσβειραν οὔσαν τῆ μορφῇ καὶ ρερυτιδωμένην,
Ὅτι τοῖς μέλλουσι πλουτεῖν συντόμως ἐν τῷ βίῳ
1835 Ἐπιερωμένη φαίνεται καὶ ταχυτάτῳ⁶ φθάνει·
Τότε γὰρ χρῆται⁷ τοῖς πλεροῖς ὥσπερ αἰθεροδρόμος,
Καὶ πετομένη δείκνυται καὶ κατεπιερωμένη·
Οὐδὲ γὰρ χρῆται τοῖς ποσὶν οὐδὲ βαδίζειν θέλει.
Ἄλλ' ὥσπερ ἐναέριον πτηνὸν ἵπταται μόνη.
1840 Τοῖς δὲ γε τὸ βραδυπλουτεῖν⁸ ἀποκεκληρωμένοις
Μολυβδοποδοδέσμητος⁹ φαίνεται καὶ βραδεῖα,
Χαλῶσα ταύτη¹⁰ τὰ πλερὰ καὶ τοῖς ποσὶ χρωμένη,
Καὶ φαίνεται βαδίζουσα μόλις καὶ μετὰ βίας,
Ὡς τοῦ μολύβδου ταῖς βολαῖς μέγα βαρυνομένη·
1845 Τοῖς γὰρ πλουτοῦσι τάχιον ἐπιερωμένως¹¹ ἔχει,

Ms. τίς ὑπαροῦσα.

² Ms. ἔχουσαν.

Peut-être βαρυνομένη.

⁴ Ms. ψευδομυθοπλάσται. Voy. v. 4.

⁵ Ms. φέρουσα.

⁶ Peut-être ταχυτάτως.

⁷ Ms. χρᾶται. comme plus bas, v. 1838.

⁸ Ce verbe manque aux lexicographes. Voy. plus bas le v. 1846.

⁹ Composé inconnu aux lexicographes.

¹⁰ C'est-à-dire βραδέως.

¹¹ Ms. ἐπιερωμένους.

Οἷς δέ γε τὸ βραχυπλουτεῖν¹ παῖσιν² ἀπεκληρώθη
Περιπατεῖ γαλήνιον καὶ ῥάθυμος ὄραται.
Τοιαύτην, ξένη, νόησον καὶ τὴν παροῦσαν σιήλην,
καὶ καταγέλαστον ἡγοῦ ταύτης τὴν ἐρμηνείαν,
1850 Πῶς ταύτην ἐσεβάσθησαν οἱ τῶν Ἑλλήνων παῖδες,
καὶ ὡς θεὸν ἐτίμησαν ἄγαν ἀπρεπεσίαιως,
Μὴ συνιέντες τοῦ θεοῦ τὴν πρόνοιαν τὴν ἄνω. »
καὶ ταῦτα μὲν τὰ ξόανα τὰ τοῦ δευτέρου τείχους.
Ἦσαν δὲ καὶ τινες πολλαὶ σιῆλαι σοφῶν ἀνθρώπων,
1855 οἷς ὡς θεοὺς ἐσέβοντο τινὲς τῶν παλαιτάτων·
Χρὴ δὲ λοιπὸν ἡμῖν εἰπεῖν περὶ τοῦ τρίτου τείχους
καὶ τῶν ἀνδρείων τῶν ποτὲ τὰς ἰσῑαμένας σιήλας,
ὡς μνήμην ἔχειν καθ' αὐτὸν τούτων ἐν τῇ ψυχῇ σου.

Περὶ τοῦ τρίτου τείχους.

Ἰσῑατο πρῶτος ὁ Μωσῆς ἐκεῖνος ὁ θεόπιης,
1860 θάλασσαν σχῶν τὴν Ἐρυθρὰν τῇ θειοτάτῃ³ ῥάβδῳ
καὶ κρούων πέτραν μετ' αὐτῆς, ἀφ' ἧς ἐξῆλθεν ὕδωρ,
κτείνων⁴ καὶ τὸν Αἰγύπτιον καὶ κρύπτων ἐν τῇ ἄμμῳ.
οὗτος δ' ἐκεῖνος ὁ Μωσῆς ὁ τοῦ θεοῦ Σεράπων,
ὡς πρῶτος παραδέδωκεν γράμματα τοῖς Ἑβραίοις,
1865 ἄπερ ὁ θεῖος Ἄβραάμ ἀπὸ Καλδαίων ἤγε,
καὶ προσεπήγαγε πληγὰς δέκα τὰς θεηλάτους
κατὰ τὴν Αἰγύπτion ποτὲ χάριν τῶν Ἰουδαίων
ἡμέρας τεσσαράκοντα ταύτην βασανιζούσας.
Ἐκ γένους δὲ τοῦ Ἄβραάμ Μωσῆς τοῦ πατριάρχου.
1870 τὰ γοῦν ὀσῑᾶ τοῦ Ἰωσήφ λαβὼν ἐκ τῆς Αἰγύπτου
ταῦτα πρὸς γῆν ἀνήγαγεν τὴν τῆς ἐπαγγελίας
οὗτος πολλὰ τεράστια καὶ θαύματ' ἀποιήσας

Ms. τοῖς δὲ γε βραδυπλουτεῖν.

² J'aimez-mieux πάλιν

³ Ms. θειοτάτω.

⁴ Ms. κταίνων

- Ἀνδραγαθίας τε λαμπράς καὶ τρόπαια μεγάλα,
Θείας ἀκήκοε Φωνῆς οὕτως αὐτῷ λεγούσης·
- 1870 « Εἰς ὄρος ἀνελθε Σινά, κάκει, Μωσῆ, τελεύτα
Μετὰ τὸ πλείστους βασιλεῖς τροπώσασθαι γεννηαίως,
Τὸν Ἀμαλήκ¹ καὶ τὸν Σηὼν² Φημί τῶν Ἀμορραίων,
Καὶ Ὡγ³ τὸν ἄρχοντα Βασάν καὶ τινὰς ἄλλους πλείστους.
Ἰστάτο δὲ καὶ σύνεγγυς τῆς τοῦ Μωσέως στήλης
- 1880 Σαμφῶν ὁ περιβόητος τοῦ Μανωέ⁴ τὸ τέκνον,
Τῇ μὲν χειρὶ τῇ δεξιᾷ τὸν λέοντα κατέχων,
Τῇ δὲ λαιᾷ κρατῶν στερρῶς τῆς ὄνου σιαγῶνος
Δί' ἧς χιλίους ἔκτειπεν ἄνδρας μαχμηωτάτους,
Τοὺς ὄντας ἐν Φιλιστιεῖμ καὶ τοὺς προκατοικοῦντας.
- 1885 Οὗτος ἐν χρόνοις εἴκοσι κρήνας τοὺς Ἰουδαίους,
Καὶ χρόνους τεσσαράκοντα Φλίψας τοὺς ἀλλοφύλους,
Υφ' ὧν κλασθεῖς καὶ πόλεως ἐντὸς τῶν Ἀγαζαίων⁵,
Ταυτῆς ἀράμενος στερρῶς τὰς σιδηρέας πύλας
Σύναμα κλειθροῖς καὶ μοχλοῖς καὶ ταῖς φλιαῖς καὶ σιάθμοις
- 1890 Εἰς ὄρος ὑψηλότατον ἀνήγαγεν εὐθέως,
Καὶ πλείστια δράσας τρόπαια δυνάμει Θεουσδότῳ
Στήλης καὶ μετὰ θάνατον ἔτυχεν ὡς ἀνδρεῖος.
Εἶτα Δαβὶδ ὁ βασιλεὺς ἴστατο λαμπροφόρος,
Ὁ Θεοπάτωρ, ὁ κλειὸς, ὁ μέγας ἐν συνέσει
- 1895 Ὁραῖος ἦν εἰς ὄρασιν πᾶσι τοῖς ἐνορῶσι,
Διάδημα βασιλικὸν φορῶν κεχρυσωμένον,
Καὶ βύσσαι πορφυρόχροον ἐκ λίθων καὶ μαργάρων,
Καὶ στέμμα πρὸς τὴν κεφαλὴν βασιλικὸν εἰσφέρων.
Μικρὸς μὲν καθορώμενος κατὰ τὴν ἡλικίαν,

¹ Exod. xvii, 8.

² Numer. xxi, 21.

Ms. καίος. Voy. Numer. xxi, 33.

³ Judic. xiii, 2 et seq.

⁴ Ms. στερως τοῖς ὄνου σιαγῶνος

⁵ Ms. Ἀγαζέων. Le nom syriaque de la ville de Gaza était Ἄζα. Voy. Etienne de Byzance. v. Γάζα.

- 1900 Μεγίστην δὲ τῇ δεξιᾷ χειρὶ σφενδόνην φέρων,
Καὶ Γολιάθ τροπούμενος τὸν βάρβαρον ἐκεῖνον,
Δι' ἧς νεκροῦται Γολιάθ ὁ νοητὸς Βελίαρ,
Ὁ Σατανᾶς ὁ πονηρὸς ὁ ψυχοβροτολέτης,
Ἐκεῖνος ὁ διάβολος ὁ πρὶν τραχηλιάσας
1905 Καὶ κρημμισθεῖς ἐξ οὐρανοῦ μόνη κελεύσει θεία.
Πρὸ τῶν ποδῶν δὲ τοῦ Δαβὶδ ἔκειτο τίς κινύρα,
Δι' ἧς ποτὲ τὰ ποιμνία ποιμαίνων τὰ πατρῶα
Νόμιον ἐκιθάριζε μέλος ὁ Θεοπάτωρ.
Ἐσύστερον δὲ τοῦ Σαοὺλ ἐδίωκε τὸ πνεῦμα,
1910 Πνεῦμα τὸ πονηρότατον τὸ τὸν Σαοὺλ πιέζον,
Ἄγχον τε τοῦτον ὡς αἰεὶ¹ καὶ πνίγον καὶ βαφίζον
Ἠσυχάζουσιν πρὸς μικρὸν τῆς τοῦ Δαβὶδ κινύρας,
Τὸ πονηρὸν δαιμόνιον εὐθέως ἀνεχώρει.
Οὗτος οὖν ὁ Θεσπέσιος Δαβὶδ ὁ νεανίας,
1915 Γενναῖος πρὸς μὲν τὴν ἰσχύν ὑπάρχων καὶ τὴν ρώμην.
Ἄνδρείος τε καὶ τολμηρὸς ὁμοῦ καὶ γενναιόφρων,
Καὶ πρὸς τὸ σθένος κραταιὸς, στερρότατος ὀπλίτης,
Ἐπάταξε καὶ τὸν Μοχλὸν² τὸν Σύρον βασιλέα,³
Δεινότατον πολεμιστὴν ὄντα καὶ ῥωμαλέον,
1920 Καὶ τὴν ἰσχύν ἀήτητον ἐν μάχαις ἐναντίων,
Καὶ σὺν αὐτῷ συνέτριψε πᾶσαν τὴν Ἰδουμαίαν.
Ἔσχε δὲ ἄνδρας μετ' αὐτοῦ πολεμιστὰς ἀνδρείους,
Τὸν ἀριθμὸν τριάκοντα σὺν τοῖς ἐπιπλά γενναίοις.
Τοιούτους ἄνδρας ἔσχηκεν ὥστε μικρὸν τὸν τούτῳ·
1925 Ποιεῖν πρὸς ἄνδρας ἑκατὸν ἰσθίμους, Ξαρσαλέους
Τὸν μέγαν δὲ καὶ πρῶτιστον τούτων τῶν μονομαχῶν
Ἄχρι χιλίων σθεναρῶν ἀνδρῶν ποιεῖν πρὸς μάχην·
Εἶχε δὲ καὶ πολεμιστὰς ἄνδρας ἐτέρους αὐθις,

¹ Peut-être *εἰσαεὶ*.

² Ce verbe manque aux lexiques.

Lisez Μολχομ. *Req.* II. XII. 50

³ Ms. Βισαλία.

- Αριθμουμένους καὶ αὐτοὺς μόνους εἰς μυριάδας
930 Δίς ἑκατὸν τριάκοντα σφόδρα μαχιμωτάτους,
καὶ μυριάδας τέσσαρας πάλιν ἄλλας καὶ κρείττιον
ἰσχυρῶν γενναίων εὐσθειῶν τῶν ἐπιλεκτοτέρων
διαφερόντως φάλαγγας πολλῶν ἀνδρῶν ἠτιώωντων.
Πάσης δὲ τῆς δυνάμεως τῶν στρατοπέδων τούτων
1935 Ὁ ῥωμαλέος Ἰωάβ ἦρχεν ὡς ἄρχειν δέον¹.
Ὁὗτος οὖν ὁ θεσπέσιος Δαβὶδ ὁ θεσπάτωρ,
Ὁ ψαλμωδὸς, ὁ βασιλεὺς ὁ μέγας ἐν προφήταις,
Ὁ τῆς φρονήσεως λαμπιῆρ, ὁ μέγας ὑμνογράφος,
Ἰσχυρῶν ὡς ἄνθρωπος Σινητὸς καὶ σῶμα κεκτημένος
1940 εἰς πᾶσιν τὴν Ἱερουσαλήμ² ἐτάφη τὴν μεγίστην,
εἰς ὑπερκατεσκεύασεν ὁ Σολομῶν μνημεῖον,
ἰσχυρῶδες καὶ βαθυτάτον, εὐρύχωρον καὶ μέγα,
καὶ τεχνικῶς κυκλούμενον καὶ μεμηχανημένον.
Ὅπως τὸ λείψανον Δαβὶδ δυσεύρετον ὑπάρχοι.
1945 Γινῶθι τὴν ὑπερβάλλουσαν τοῦ Σολομῶντος γινῶσι,
καὶ σχέσιν ἀνυπέβλητον πρὸς τὸν αὐτοῦ πατέρα,
ἰσχυρῶς οὐκ ἐφείσατο χρυσοῦ καὶ μετὰ αὐτόματον τούτου,
ἀλλὰ συνέχωσεν αὐτῷ χρημάτων μυριάδας,
καθὰ φησὶν Ἰώσηπος ὁ θεῖος χρονογράφος.
1950 Τούτου πλησίον ἴσταντο τοῦ Γολιάθ ἡ στήλη,
Ξένη, σιδηροχάλκευτος³, πᾶσα παρηλαγμένη
ἰσχυρῶς δὲ φαινόμενος μέγας τὴν ἡλικίαν,
ἰσχυρῶς τε καὶ βουγαίος καὶ σκοτεινὸς τὴν θέαν,
καὶ πλεοναγριώτατος καὶ βλοσυρόφθαλμος⁴ τις,
1955 Πηχῶν τεσσάρων καὶ μιᾶς σπιθαμῆς ἔχων δέμας,
καὶ φοβερὸς ὑρώμενος τὴν ὄψιν καὶ τὸ σχῆμα,

¹ Ms. αρχὴν δέων. Reg. II. XIV. 1.

² Avec Ἱερουσαλήμ le vers n. une syllabe
de trop. Je l'irais Ἱερουσαλήμ. forme jus-

titée par Ἱερουσόλυμα. Voy. le *Thesaurus*

³ Voy. le v. 1817.

⁴ Ce mot manque au *Thesaurus*.

Καὶ δυσειδῆς εἰς πρόσωπον, καὶ φρενὸς τὴν θεῶν,
Καὶ ζοφερὸς, καὶ σκοτεινὸς, καὶ μεμελανωμένος,
Ἐτῶν πέλων τριάκοντα καὶ τριῶν ἡλικία,
1960 Φέρων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τὴν περικεφαλαίαν,
Ἄπο χαλκοῦ διαφανοῦς εὖ κατεσκευασμένην¹,
Καὶ θώρακα σιδήρειον, φολιδωτὸν, ποικίλον,
Κάλλιστον, ἀλυσιδωτὸν, εὐάρμοστον ἐν κρίκοις,
Χιλιᾶδων ποσότητα πέντε σίκλους ἰσίωντα
1965 (Ἔστι δ' ὁ σίκλος ὀβολῶν εἴκοσι στάθμὸς μέτρον),
Κνημίδας τὲ χαλκολαμπὰς² φορῶν ἐπὶ τὰ σκέλη.
Καὶ ξύλον ἀντὶ δόρατος ἐν τῇ χειρὶ κατέχων,
Ὡσπερ ἀντίον σιβαρὸν ἀνθρώπων ὑφαιόντων.
Ἡ δ' ἐπ' αὐτῶ τῷ δόρατι προσηλωμένη λόγχη
1970 Ἐξακοσίῳ ἦν στάθμῶν σίκλου σιδήρου μέτρον·
Χαλκῆ δ' ἀσπίς ἦν ἐκκρεμῆς μέσοι³ τῶν ὤμων τούτου.
Οὗτος ἦν μέγας καὶ πολὺς⁴ ὁ Γολιάθ τῇ θεῶν.
Οὗτος⁵ ἦν ἀνυπέβλητος κατὰ τὴν ἡλικίαν,
Καὶ τὴν ἰσχὺν ὑπέρβατος, καὶ τὴν ιδέαν ξένος,
1975 Κατάφρακτος ἐκ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν σιδήροις.
Ὀλοσιδήριος χρεῖαν⁶ τῇ τέχνῃ τοῦ χαλκέος·
Εἶποις ἂν τοῦτον καὶ αὐτὸν κινήματα κινεῖσθαι,
Καὶ τὸν Δαβὶδ ἐπείγεσθαι τῷ ξίφει θανατώδει.
Τοιοῦτον ἐχαλκούργησεν τὸν Γολιάθ τῇ τέχνῃ,
1980 Ὡς φαίνεσθαι κινούμενον καὶ σείοντα τὸ ξίφος,
Καὶ φόνιον πρὸς τὸν Δαβὶδ βλέποντα καὶ θυμῶδες·
Ἐκεῖθεν δ' αὐθις τὸν Δαβὶδ μικρὸν κατὰ τὸ δέμας.

¹ Ms. εὐκατασκευασμένην.

² Probablement χαλκολαμπείς

Ms. ἐκκρεμῆς μέσων.

³ Ms. πολλῆς.

⁴ Ms. οὕτως.

Il y avait d'abord τὴν χρεῖαν. Si l'on

conservait l'article, il faudrait lire ὀλοσι-

δηρος au lieu de ὀλοσιδήριος, forme in-

connue aux lexiques. Ce vers est faux, car

l'accent est χρεῖαν et non χρεῖαν. Je tirais

ὀλοσιδήριος χερῶν ou χειρῶν. Peut-être

aussi faudrait-il lire χαλκέως

/ ὄσκι

Καί σφειδονοῦντα τολμηρῶς, μᾶλλον λιθολευσίουντα
 Τὸν Γολιάθ τὸν ἀναιδῆ, τὸν πάντολμον ὀπλίτην,
 1975 Καί προπηδῶντα κατ' αὐτοῦ καὶ τρέχοντα ταχέως,
 Καὶ σπεύδοντα τὸν ἀναιδῆ τοῦτον ἐν λίθοις κτεῖναι.
 Κἂν καὶ μικρὸς ἐτύγχανεν κατὰ τὴν ἡλικίαν,
 Κἂν καὶ νεάζων² ἔφερε τοῦ σώματος τὸ σθένος,
 Ὅμως κατετροπώσατο τὸν Γολιάθ εὐκόλως,
 1990 Καὶ τοῦτον ἀπενέκρωσεν τῇ Φεϊκῆ δυνάμει
 Ὅπλον ἀράμενος σιέρρον τοὺς τρεῖς ἐκείνους λίθους
 Εἰς ὄνομα τῆς πανουργοῦ Τριάδος τῆς ἁγίας,
 Δί' ἧς τὸν ἄλλον Γολιάθ τὸν νοητὸν ἐκείνον,
 Τὸν βροτοκτόνον δράκοντα, Σατὰν τὸν ψυχοζθόρον
 1995 Ῥαδίως κατεπάτησεν ὡς σκεύη κεραμέως.
 Μετὰ δὲ τοῦτον ἴσιατο ξόανον ἐξ ἀργύρου,
 Ὡ³ τὴν ἰσχὺν τοῦ Σεβουχὰ δηλοῦν καὶ τὴν ιδέαν.
 Ἡ σώφρων καθηρμίνευσεν Κόρη τὸ σχῆμα τούτου·
 Οὗτος τὸν Σέζ⁴ ἐπάταξεν τὸν μέγαν ἐν δυνάμει,
 2000 Τὸν τοῦ Ῥαζὰν ἀπόγονον, τὸν ἀπὸ τῶν γιγάντων.
 Ἰσίατο δὲ καὶ ἕτερος ἀνὴρ Φωρακοφόρος,
 Ἐλεεινὸς⁵ καλούμενος, ἀνδρεῖος καὶ γενναῖος,
 Ὃς ἀνελών τὸν δυνατὸν Χετῖαῖον ἐν δυνάμει
 Ὡς ὑφαννόντων καὶ αὐτὸς ἀντίον εἶχε δόρυ.
 2005 Πλησίον τούτου τίς χαλκοῦς ἀνὴρ ἴσιατο μέγας.
 Ἰωνάθαν καλούμενος, δόρυ κρατῶν καὶ οὗτος,
 Καὶ σείων τοῦτο κραταιῶς τῇ τέχνῃ τοῦ τεχνίτου.
 Οὗτος⁶ ἀπέκτεινε ποτὲ γενναιότατον ἄνδρα
 Ἀνὰ ἕξ ἔχοντα πλατεῖς δακτύλους καὶ μεγάλους

¹ D'où le substantif λιθολεύσις, employé par S. Germain de Constantinople, cod. Coisl. 278, fol. 112 r.

Je lirais νεάζων.

³ Peut-être Τὸ τὴν ἰσχύν. J'ai ajouté

τοῦ pour compléter le vers, auquel il manque une syllabe.

⁴ I Paralip. xx, 4.

⁵ I Paralip. xx, 5.

⁶ I Paralip. xx, 6.

2010 Ἐν τοῖς ποσὶ καὶ ταῖς χερσὶ τούτους περιλειμμένους,
Ὡς εἴκοσι καὶ τέσσαρας πάντας ἀπαριθμεῖσθαι.

Ἦν κἀκεῖ ἄλλο ἰνδαλμα, κἀκεῖνο σπαθηφόρον
Ἰεσαβὰ¹ τὴν μόρφωσιν σημαῖνον τοῦ γενναίου·
Ὅστις αὐτοῦ σπασάμενος τὴν μάχαιραν ἀνδρείως

2015 Ἐπὶ τινὰς περιφανεῖς ἄνδρας τριακοσίους,
Τοὺς πάντας ἐτραυμάτισεν ἐν ἐνὶ καιρῷ μάχης,
Πλήξας τῷ ξίφει κραταιῶς ἄγαν τοὺς ξιφηφόρους.

Ἦν δὲ καὶ σὴλήη τοῦ Μαρά² ἀνδρὸς ἀνδρικωτάτου,
Ὡς συνδραμόντων πρὸς αὐτὸν ποτὲ τῶν ἀλλοφύλων

2020 Καὶ βουλομένων τὸν ἀγρὸν τούτου συλῆσαι τάχα
Ὅσπριον ἔχοντα φακὴν, καὶ τοῦ λαοῦ φυγόντος
Μόνος σίαθεις ἐδίωξε πάντας ἐκ τῆς μερίδος,
Καὶ τὸν ἀγρὸν ἐφύλαξεν ἐξ ἀρπαγῆς βιαίως.

Ταύτη τῇ σὴλήη τοῦ Μαρά συνίστατό τις σὴλήη

2025 Ἐλεαζάρου³ τοῦ κλεινοῦ, περὶ οὗ κρατεῖ φήμη·
Ὅς τὴν μερίδα τῆς κριθῆς τούτου ποτὲ τῷ χρόνῳ
Τῶν ἀλλοφύλων ἀναιδῶς ἀρπάσαι συνελθόντων,
Μόνος προσεκαρτέρησε τῶν σὺν αὐτῷ φυγόντων
Καὶ πάντας μὲν ἐδίωξεν ὁμοῦ τοὺς ἀλλοφύλους,
2030 Ὡς καὶ τῇ σπάθῃ⁴ τὴν αὐτοῦ συγκολληθῆναι χεῖρα⁵·
Οἱ γοῦν⁶ ἀνάδρωσ φεύγοντες, εὐθύς ὑποσίραφέντας
Τοὺς ἀλλοφύλους⁷ μόνος γοῦν ἐσκύλευσεν ἀφόβως.

Ἦν καὶ Βανέαν⁸ κατ' αὐτὸν ἰστιάμενος⁹ ἐκεῖσε,
Ὅς πολλὰ μὲν ἐποίησεν ἔργα καὶ ἀριστείας

¹ I Paralip. xi. 11.

² II Reg. xxiii. 11.

³ I Paralip. xi. 13.

⁴ Ms. τὴν σπάθην τὴν αὐτοῦ συγκωλυθῆναι χεῖρα. Vs. 2536, le copiste a aussi écrit συγκεκωλυμένων au lieu de συγκολλημένων.

⁵ II Reg. xxiii. 10.

⁶ Ms. ἡγοῦν — ὑποσίραφέντα.

⁷ Postérieurement on a corrigé ce vers, qui se lisait d'abord : Τῶν ἀλλοφύλων ἐσκύλευσεν ἀφόβως.

⁸ I Paralip. xi. 22, Βαναία.

⁹ Ms. ἰστιάμενον.

2035 Καὶ Μωαβίτιδι ἀρήλ¹ κατέσφαξε τοὺς παῖδας,
 Καὶ ἐν ἡμέρᾳ καταβάς χιόνος εἰς τὸν λάκκον
 Λέοντα Θῆρα φοβερόν ἐζόνευσε γενναίως·
 Ἀνεῖλε δὲ καὶ ἄνθρωπον Αἰγύπτιον ἀνδρείον,
 Ἐπλάπηχυν² εἰς μέγεθος ὄντα τὴν ἡλικίαν,
 2040 Ἔχοντα δόρυ φοβερόν ὡς ξύλον διὰ βάρους·
 Οὐ καὶ συντόμως ἐξ αὐτοῦ καὶ ῥᾶον ἐξαρπάσας
 Ἐκτεψε τοῦτον ἐν αὐτῷ χειρὶ παναλκεσίᾳτη.
 Ἐγγὺς δ' αὐτοῦ παρίστατό τις ξιφηφόρος ἄλλος
 Ἄβεσά³ μὲν καλούμενος, ὡς ὁ τῆς Κόρης λόγος,
 2045 Ἀδελφὸς δ' ὦν τοῦ Ἰωάβ, γενναῖος ὑπὲρ πάντας·
 Ὅστις ἀνεῖλε κραταιῶς ἄνδρας ἑξακοσίους⁴.
 Ἀνεῖλε δὲ καὶ Ῥισεβάν⁵ ἄνδρα τῶν ἐπισήμων,
 Θέλοντα κτεῖναι τὸν Δαβὶδ τὸν ἄνακτα τὸν μέγαν⁶.
 Ὁ Ἰεσβάν ἦν ἔγγονος Ῥαφάν τοῦ γιγαντάδου,
 2050 Δόρυ βασιλάζων εἰς σταθμοὺς σίκλων τριακοσίων·
 Ἐτρεχε δὲ ὁ Ἄβεσά ὡσπερ δορκὰς ἐν ὄρει,
 Τοιοῦτος ὦν ὀξύτατος, ταχύπους καὶ γενναῖος,
 Ὡς πάντα ἄνθρωπον νικῶν τῇ τῶν ποδῶν κινήσει.
 Ἰστατό⁷ δὲ καὶ Ἡρακλῆς ὁ μέγας, ὁ γεννάδας,
 2055 Ὁ ἥρωες, ὁ περιφνημος, ὁ μέγας ἐν δυνάμει,
 Ὃν λέγουσι τριέσπερον οἱ τῶν Ἑλλήνων παῖδες,
 Ὁ φθείρας τὰς πεντήκοντα Θεσλίου Ψυγατέρας,
 Καὶ τὴν Αὐγέου⁸ περιτῆην κόπρον ἀποκαθάρας.

L'auteur semblerait faire ἀρήλ de deux syllabes.

² Ms. ἐπλάπηχον. Peut-être faut-il lire πενταπηχυν, comme dans la Bible, ἀνδρα ἰρατὸν πεντάπηχυν.

1 Paralip. xi, 20.

La Bible écrit τριακοσίους au lieu de ἑξακοσίους.

⁵ Il Reg. xxi, 16, où on lit Ἰεσβί. Il

faut sans doute corriger ici καὶ Ἰεσβάν, d'après le vers 2049, où le nom est ainsi écrit.

⁶ Ms. μέγα.

⁷ Peut-être y a-t-il ici transposition. Cette description et les suivantes étaient sans doute placées avant les personnages de la Bible, c'est-à-dire à la fin du δεῦτερον τεῖχος.

⁸ Ms. ὠγέου.

Κτείνας τὸν Ἐρυμάνθειον κάπρον¹ αὐτοῦ τῷ σίει,
 2060 Καὶ Ξανατώσας κραταιῶς καὶ τὴν Λερναίαν ὕδραν·
 Οὗτος υἱὸς ἦν τοῦ Διὸς ἅμα καὶ τῆς Ἀλκμήνης,
 Διδάξας τὸ φιλοσοφεῖν πρῶτος ἐν ἔσπερισι·
 Οἷ καὶ ἀποθεώσαντες οἱ δυτικοὶ² κακίστως³
 Φοροῦντα λέοντος δορὰν αὐτὸν καθιστοροῦσι,
 2065 Καὶ ῥοπάλου κατέχοντα καὶ τρία μῆλα ξένα,
 Ἄπερ αὐτὸς ἀφείλατο τὸν δράκοντα φονεύσας,
 Καὶ τῷ ῥοπάλῳ τὴν αὐτοῦ κάραν σιερρῶς συντρίψας,
 Ἦγουν νικῆσας δράκοντα τὸν τῆς ἐπιθυμίας
 Διὰ ῥοπάλου τῆς αὐτοῦ σιερρᾶς φιλοσοφίας,
 2070 Βασιλικῷ φρονήματος ἰσχὺν ἐνδεδυμένος·
 Οὗτως λέοντος δορὰν Ξηρὸς ἀρχικωτάτου
 Καὶ οὕτως ἀφελόμενος ταῦτα τὰ τρία μῆλα,
 Ἦγουν τὰς τρεῖς περιφανεῖς ἀρετὰς καὶ μεγάλας,
 Τὸ μὴ ὀργίζεσθαι κατὰ⁴ κατὰ τινος εὐκόλως,
 2075 Τὸ μὴ ποσῶς φιλαργυρεῖν ἐν ἀκορέσι γνῶμη,
 Καὶ τὸ μὴ πάνυ ταῖς τρυφαῖς φιληδονεῖν τοῦ βίου
 Διὰ γὰρ τῆς καρτερικῆς ψυχῆς ὡς ἐν ῥοπάλῳ,
 Καὶ ἀρχικοῦ φρονήματος ὡς ἐν δορᾷ λέοντος,
 Ἐνίκησε τὸν γήϊνον καὶ τὸν ρευσίῳ ἀγῶνα
 2080 Τῆς φαύλης καὶ τῆς ποιηρᾶς οὗτος ἐπιθυμίας,
 Φιλοσοφῆσας κάλλιστᾶ μέχρι αὐτοῦ Ξανάτου.
 Οὗτος ἐπὶ τῶν ἡμερῶν Σαμψῶν τοῦ πανευφήμου
 Ἄλλος Σαμψῶν παρ' Ἑλλησι ἀνδρείος καθωρᾶτο.
 Οὗτος ἀνεῖλε τοὺς ληστὰς τοὺς ἐν Εὐξείνῳ Ἠόντῳ·
 2085 (Κακόξεινος δὲ πρότερον ὁ Πόντιος ἐκαλεῖτο
 Διὰ τοὺς φόβους τοὺς πολλοὺς τοὺς τότε γενομένους·

¹ Ms. κοπρον

² Ms. δυτικοί.

· Ajoutez cet adjectif au *Thesaurus*

³ Ce mot monstrueux paraît provenir d'une variante de κατὰ, qui suit. Il faut probablement φημί.

τοῖς 23

Ἄφ' οὗ δὲ τούτους ὁ στερρὸς Ἡρακλῆς ἦν φουεύσας
Εὖξεινος Πόντος ὁ ποτὲ κακόξεινος ἐκλήθη,
Διὰ τὸ βαίνειν ἐν αὐτῷ τοὺς ξένους ἐπ' ἀδείας.)
2090 Οὗτος κατηγωνίσσατο¹ καὶ τοὺς κακοὺς κενταύρους
Καὶ τὴν χρυσόκερων² χερσὶν ἔλαφον ἐπιφέρει,
Ἐλάσας καὶ τὰς ὄρνιθας ἐκείνας τὰς λιμναίας.
Τῆ³ ἐπινοία τῆ αὐτοῦ τὰς ἐκ τῆς Στυμφαλίδος,
Καὶ τὸν ἐκ Κρήτης μέγιστον ταῦρον τῆς Πασιφάης
2095 Ὡσπερ μικρὸν ζωῦριον ἀγάγων Ξαρσαλέως.
Ὅν οἱ θεοὶ φιλήσαντες ὡς ἰσχυρὸν ὀπλίτην
Ἐτιμησαν ἐν δωρεαῖς παντοδαπαῖς πλουσίαις·
Φάσκουσι γὰρ τὴν Ἀθηναῖν πέπλον αὐτῷ παρέξει,
Καὶ θώρακα τὸν Ἡφαισίου καὶ ῥόπαλον ὡσαύτως,
2100 Καὶ ταχυτάτους καὶ Ξρασεῖς ἵππους τὸν Ποσειδῶνα,
Καὶ ξίφει⁴ τέμνον τοὺς ἐχθροὺς Ἑρμῆν τὸν πλουτοδότην,
Καὶ τόξον τὸν Ἀπόλλωνα, πρὸς δὲ καὶ τὴν τοξείαν,
Καὶ ἄλλον⁵ ἄλλο τῶν θεῶν δῶρον ἀντιμισθῶσαι.
Οὗτος κατετροπώσατο καὶ πλήθη τῶν γιγάντων.
2105 Καὶ τοῖς θεοῖς ἐγένετο σύμμαχος ἐν πολέμοις,
Τοξεύσας καὶ τὸν αἰτὸν τῷ βέλει τοῦ τοξότου,
Ποιήσας καὶ τινὰ πολλὰ ξένα καὶ τερατώδη.
Ἰσάτο δὲ καὶ Ἀχιλλεὺς ὁ τοῦ Πηλέος γόνος,
Ὁ τὸν ἀκαταγώνιστον Ἔκτορα θανατώσας,
2110 Καὶ τοῦ Πριάμου τὸν σίρατὸν τὸν Τρωϊκὸν ὀλέσας
Τῆ τῆς χειρὸς στερρότητι καὶ τῆ τῆς σπάθης ῥύμῃ.
Ἦν δὲ καὶ Νέστωρ ὁ Νηρεὺς⁶ ἰσάμενος ἐκεῖσε.
Ὁ Πύλιος λεγόμενος γέρων κατὰ τὸ σχῆμα,

Ms. κατηνονησατο.

Ms. χρυσόκερκον. Voy. Pind. Olymp.
III, 52, et Tzet. Chil. II, 265.

Il y a ici une transposition dans le
manuscrit, qui place le vers 2094 avant le

précédent. Il est évident qu'il faut placer
ces vers dans l'ordre que j'ai suivi.

⁴ Lisez καὶ ξίφος.

⁵ Ms. ἄλλος, et plus loin ἀντιμισθῶσαν

⁶ Lisez Νηλεὺς.

Τῇ δὲ δυνάμει κραταιὸς ὡς πάλαι και γενναῖος,
2115 Βέλος κατέχων καὶ αὐτὸς καὶ φάσγανον ἐν μέρει,
Καὶ πνέων¹ ἀπειλητικὸν κατὰ τῶν ἐναντίων.
Ἦν και ὁ μέγας ὁ πολὺς Ὀδυσσεὺς ἐν φρονήσει
Ὁ ἐξ Ἰθάκης τὴν αὐτοῦ γέννησιν κεκτημένος,
Ὁ παραπλεύσας Χάρυβδι καὶ σίφι Λαιστρυγόνων·
2120 Καὶ Θεασάμενος λωτὸν μετὰ καὶ τῶν Κυκλώπων²,
Καὶ τῶν Σειρήνων³ τῶν μελῶν ἀκούσας τῶν καλλίστων·
Ὅστις φυγὰν τὰ φάρμακα τῆς Καλυψῶ καὶ Κίρκης
Διέβη καὶ τὴν ἀμπωτὴν τῇ φυσικῇ φρονήσει,
Καὶ τοὺς νυμφίους ἔκτεινεν αἴφνης τῆς Πηνελόπης.
2125 Ποιήσας και πολλὰ⁴ τινὰ τρόπαια καὶ μεγάλα.
Παρίστατο βουγῆος καὶ τίς ἀνὴρ ἐκεῖσε
Αἴας ὀνομαζόμενος, παῖς δὲ τοῦ Τελαμῶνος,
Ὅς εἶχε δὲ⁵ μετάρσιον ἀσπίδα καὶ μεγάλην,
Καὶ πανταχόθεν ἄτρωτος ὑπῆρχεν ἐν πολέμοις.
2130 Ἦν και Τυδεΐδης ὁ στερρὸς ἰστίμενος ἐκεῖσε,
Ὁ Αἰτωλὸς, ὁ δυνατὸς, ὁ παῖς τοῦ Διομήδους·
.....
Και Ὄρ⁶ ὁ μέγας βασιλεὺς, ὁ τῆς Βασάν ἀνάσσειν
Στερρότατος γενόμενος και δυνατὸς ἐν βίῳ.
Ἦν δὲ καὶ ἄλλο φοβερὸν ἵνδαλμα τὴν ιδέαυ,
2135 Μέγιστον καθορώμενον κατὰ τὴν ἡλικίαν.
Σαμέγαρ ἦν τὸ εἶδωλον, ὅστις πατάξας πάλαι
Ἐξακοσίους δυνατοὺς μετὰ ποδὸς ἀρότρου⁷,

¹ Ms. πνέων

² Ms. σίφολαί τρυγόνων.

Ms. μετὰ καὶ τὸν κυκλόπουν.

³ Ms. συρίνων.

⁴ Πολλὰ placé au-dessus de τινά.

⁵ Ms. δὲ au-dessus.

⁶ Il y a ici une transposition, et proba-

blement une lacune. Les vers 2128-2134 devraient être placés plus haut, à la suite des personnages de la Bible. c'est-à-dire avant le vers 2054.

⁷ Lisez Ὄγ au lieu de Ὄρ. *Deuteron* cap. III, 1.

⁸ *Jud.* III, 31. Cedren. I. p. 95.

Θέαμα πᾶσιν ἔδειξε τούτους πεζονευμένους.

Και μετ' αὐτὸν ἰστιάμενος ὑπῆρχεν ὀπλισμένιος

2140 Ὁ Ψέα γιγαντογενῆς Καύκασος ὁ γεννάδας,
(1) τὴν ἰσχὺν ἀήττητος ἐν πᾶσι τοῖς ἀνδρείοις.

Ἦν οὖν ἰδεῖν και Ψαλευθεὶς τῆς ἀματώνος στήλην¹,
Νέαν τυγχάνουσαν φαιδρὰν καὶ παλαμναίαν κόρην.

2145 Παριστιάμενην καὶ αὐτήν ἐκεῖσε σπαθηφόρον,
Ἄσπιδηφόρον ἐν ταύτῳ καὶ τεθωρακισμένην,
Πρὸς συμπλοκάς εἰς πόλεμον οὔσαν ἠτοιμασμένην.

Ἄλλο δὲ εἶδωλον αὐτῆς πλεσίον παρεισθήκει,
Τόξον κατέχον τῇ λαιᾷ καὶ κουλεὸν εἰς ὤμους,
Καὶ τὰ νευρά² τῇ δεξιᾷ τεῖνον μετὰ τοῦ βέλους.

τὴν νευρὰν

2150 Ἦν³ δὲ τὸ εἶδωλον ἀνδρὸς ἄγαν μαχιμωτάτου,
Τοῦ Μωσομάχου τοῦ δεινοῦ φαρετροβελοφόρου⁴,
Ὅς Ἰουδαῖος εὖστοχος τοξότης ὦν καὶ πρῶτος,
Ἐν τοῖς πολέμοις⁵ ἔπληττε πολλοὺς ὑπεναντίους.

Ἦν συνιστιάμενος αὐτῷ καὶ τίς ἀνὴρ γενναῖος·

2155 Ὁ Κάδμος ἦν ὁ βασιλεὺς, ἡ δόξα τῶν ἐν ῥώμῃ⁶,
Ῥωμαλέος καὶ κραταιὸς ἦν ὁ κλεωὸς καὶ μέγας,
Διάδημα βασιλικὸν καὶ σιέφος ἐνημμένος,
Καὶ σκῆπτρον φέρων τῇ χειρὶ καὶ δίστιμόν τι ξίφος.

Ἐκτορος δὲ τὸ ξόανον πλεσίον εἶδον τούτου,

2160 Φάσγανον φέρον τῇ χειρὶ λαμπρὸν ἐσθλιθωμένοι,
Καὶ τεθειμένον τηλαυγῶς τοῦ χαλκουργοῦ τῇ τέχνῃ.
Ἦν δὲ τὸ εἶδωλον πολὺ⁷ κατὰ τὴν ἡλικίαν,
Φέρον τῇ τούτου κεφαλῇ καὶ περικεφαλαίαν,
Καὶ ταύτη μέγα σίλιθουσεν καὶ μέγα δαδουχοῦσαν⁸.

¹ Je lirais ἰδεῖν θαλήστριδος τῆς ἀμαζό-
ρος στήλην, sans και.

² Ms. τῇ νευρᾷ.

³ Les vers 2150-2153 appartiennent
encore aux personnages bibliques.

⁴ Ce composé manque aux lexicques.

⁵ Ms. πολέμοι.

⁶ Peut-être τῆς ῥώμης.

⁷ Ms. πολλήν.

⁸ Ms. σιλήουσα et δαδουχοῦσα.

2165 Τοσοῦτος δε την φρόνησιν ἦν ὁ τεχνίτης ἄρα,
Καί τόσον ἐδίασατο τὴν τέχνην καὶ τὴν ὕλην,
Ὡστε δοκεῖν τοῖς βλέπουσιν αὐτὸν ἐκεῖνον εἶναι
Τὸν Ἔκτορα τὸν κραταιὸν πρὸς μάχην προπηδῶντα,
Καὶ τὸν ἀγχίνου Πάτροκλον τῷ ξίφει θανατοῦντα.

2170 Οὗτος πολλοὺς περιφανεῖς Ἕλληνας ἀποκτεῖνας
Μεγάλην δόξαν εὗρατο παρὰ παντὸς ἀνθρώπου.
Κἂν ὑπέρου ἀπέκτειεν αὐτὸν ἐν τῷ πολέμῳ
Ὁ μαχιμώτατος ἀνὴρ, ὁ δυνατὸς Πηλεΐδης.

Πλησίον τούτων ἴσταντο χρυσοῦς ἀνδρίας¹ μεγάς,
2175 Βασιλικὴν μὲν τὴν σπολὴν φορῶν καὶ τὴν ἐσθῆτα.

Ἀσπίδα δὲ καὶ οὐτοσί καὶ δόρυ φέρων μέγα,
Μακρὸν καὶ δολιχόσκιον, καὶ φόβον ἐπισείων.
Ὁ Ἀγαμέμνων ἦν αὐτὸς ὁ τῶν Ἑλλήνων ἀναξ,
Ὅν ἐκτεινεν ἢ μοιχαλὶς² ὑπέρου Κλυταιμνήστρα.

2180 Οὗτος κρατήσας ἀνδρικῶς ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος,
Ἀνηγορεύθη βασιλεὺς ἀπάντων τῶν Ἑλλήνων,
Ποίσας καὶ τὸν πόλεμον τὸν Τρωϊκὸν ἐκεῖνον,
Προφάσει νύμφης τῆς αὐτοῦ τῆς εὐειδοῦς Ἑλένης·
Καὶ γὰρ ὁ ταύτης σύνευνος Μενέλαος Ἀτρεΐδης,

2185 Ὡς λόγος, Ἀγαμέμνονος κασίγνητος ὑπῆρχεν.

Ἄλλαι δὲ σῆλαι σύνεγγυς ἴσταντο τούτου δυο.

Ἀλεξάνδρου τέ³ πρὸς θεοὺς ἄγαν ἀσεβεστιάτου,
Καὶ Διὶ φόβου τοῦ κλεινοῦ, τῶν τοῦ Πριάμου παίδων,
Οἱ τὴν ἰσχὺν ἀκράτητοι πρὸς πόλεμον καὶ μάχας·

2190 Καὶ Τεῦκρος τούτων ἐγγιστὰ καὶ Πάνδαρος ὁ μέγας.

Τόξα καὶ βέλη φέροντες καὶ σὺν αὐτοῖς⁴ φάρετρας.

Ὡς ἀγαθοὶ τὴν τοξικὴν, ὡς ἄριστοι τοξόται.

Ms. χρυσοῦς ἀνδρίας.

² Ms. ἡμιχαλῆς.

³ Ms. Ἄλλ' ἦν καὶ οὕτω (sic), et a la fin
du vers ἀσεβεστιάτου. La suite prouve

qu'il est question de Paris. Voy. Cedren.

I, p. 228. La mesure demanderait plutôt
καὶ Ἀλεξάνδρου

⁴ Ms. φέροντας καὶ σὺν αὐτοῖς

[τοῦ / 8]

Ἰσίατο δὲ και Φινεες ὁ σίρατηγος ἐκεῖνος,
Ὅς ἐξιλάσατο ποτὲ ταῖς προσευχαῖς τῷ Θεῷ,
2195 Ὅτε συνεξεκέντησε¹ τῷ τούτου σειρομάσῃ
Αἰσχρὰν Μαδιανίτιδι λάγνον Ἰσραηλίτην,
Καὶ Ξραῦσιν ἔδειξεν αὐτοῖς κοπάσασαν μεγίστην.
Ἰσίατο δὲ και ξόανον χρυσοῦν τοῦ Μακεδόνοσ,
Τοῦ ἀετοῦ και κραταιοῦ και πάντων ὑπερέρου.
2200 Ἀλέξανδρόν μοι νόησον ἐκεῖνον τὸν Φιλίππου,
Τὸν τῶν Περσῶν τὸν ἄνακτα Δαρεῖον καθελόντα,
Καὶ πᾶσαν τὴν ὑφῆλιον δόρατι κατασχόντα,
Καὶ τρόπαια σῆσάμενον² ἄπειρα και μεγάλα,
Κανδάκης³ τὲ βασιλεια τῆς τῶν Περσῶν κυρίας
2205 Ἀμισιόρησαντα καλῶς τῇ τούτου παρουσίᾳ,
Τῆς συνετοῦς ἐν πίνακι πρὶν τούτου γραψαμένης.
Οὔτος κατετροπώσατο, φημί, τὰς Ἀμαζόνας·
Οὔτος Ἰνδῶν ἀπέκτεινε τὸν βασιλέα Πῶρον,
Και πρὸς Βραχμᾶνας ἀπελθὼν φρονιμωτάτους ἄνδρας,
2210 Ἐμαθεν ὡς οὐδὲν ἐστὶν ὁ τοῦ παρόντος βίος⁴.
Οὔ και τὸ κλέος μέχρι νῦν ἄδεται παρὰ πάντων.
Τοῦ δὲ ξοάνου τοῦ χρυσοῦ τούτου τοῦ Μακεδόνοσ
Σύνεγγυς ἴσιατο χαλκῇ στήλῃ τοῦ Παλαμῆδουσ,
Τοῦ και γραμμάτων σύνταξιν⁵ και ἀριθμοὺς και μέτρα
2215 Καὶ στήθμια τὸ πρῶτιστον ὡς λόγος εὐραμένου",
Καὶ κατὰ χεῖρα κραταιῶσ φανέντος ἐν πολέμοισ·
Οὔ και τὸ κλέος μέγιστον ὤφθη παρὰ τοῖσ πάλαι.

S. Germain de Constantinople, cod. Coisl. 278, fol. 216 v.: Συνεκέντησον τῇ γαστήριμαργία τὴν πορνείαν ὡς ἄλλουσ Ἰσραηλίτην και Μαδιανίτην. Et un peu apres: Καὶ τον Ἰσραηλίτην πρῶτον βαλὼν, εἶτα τὴν ὑπεσίραμμένην Μαδιανίτην συνεκέντησας. Voy. aussi Grec. Orithod. ed.

Quirini, t. I, p. 170, outre le chap. xxii des Juges.

² Ms. σῆσάμενος.

³ Voy. le *Thesaurus*, v. Κανδάκη.

⁴ Ms. βίου. Ου. τὸ τοῦ παρόντος βίου.

⁵ Ms. συντάξεις.

⁶ Ms. εὐραμένωσ

Αδεραζὰς· καλούμενος ἀνὴρ γιγαντιαῖος
Θωρακοφόρος ἴσῆατο σύνεγγυς και ξιζήρης,
1220 Ἀσπίδα φέρων σὺν αὐτῇ και τόξον και φαρέτραν².
Τούτου τὴν κλίην σιδηρᾶν εἶναι τινὲς ληροῦσι
Τὸ μῆκος ἐνεάπηχυ, τετράπηχυ³ τὸ πλάτος.
Τούτου τὸ μέγεθος τινὲς οἶμαι καταπλαγέντες
Στήλαις λαμπραῖς ἐσύσῆρον ἐτίμησαν ἀφρόνως,
1225 Εἶτα νομίσαντες Θεὸν τὸν ἔχθιστᾶ⁴ Θεάνοντα.

Περὶ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ.

Τοῦ⁵ Ἰησοῦ γὰρ τοῦ Ναυῆ τὴν στήλην τίς ἐξεῖποι·
Οὐ μόνον γὰρ τὸ μέγεθος εἶχεν ὑπὲρ τὰς ἄλλας,
Ἀλλὰ και πλάτος, και γλυφὴν ἐντέχνως ἐξαισίαν.
Ἐδόκει γὰρ τριάκοντα και δύο δεσμεῖν σχοίνων⁶,
1230 Δι' ἧς τοὺς ἀνδρας ἰσχυροὺς, μεγέθει⁷ τοὺς μεγίστους,
Και κατασφάττειν ἀναιδῶς πάντας τοὺς ἐναντίους,
Και τουτονὶ τὸν ἥλιον ἐπιτιμᾶν τὸν γίγαν,
Ἀπεγγυώμενος⁸ αὐτὸν ἅμα σὺν τῇ σελήνῃ
Στήναι τοῦ δρόμου παντελῶς και μὴ προβαίνειν πλέον,
1235 Ὡς ἂν τροπώσῃται καλῶς αὐτοῦ τοὺς πολεμίους.
Τῆς στήλης ταύτης σύνεγγυς ἴσῆατο αὔθις ἄλλη
Καθωπλισμένη σίερεῶς ὕπλοις ποικιλοχρόοις,
Φόνιον μᾶλλον βλέπουσα πρὸς πάντας και θυμῶδες,
Και τοὺς πρὸς ταύτην βλέποντας ὡσπερ ἐπαπειλοῦσα,
1240 Ἐξηρτισμένην φέρουσα⁹ χρυσότευκτον ἀσπίδα,

Ce nom est inconnu. Les détails concernant le lit de fer de ce personnage se rapportent au roi Og, dont il a été question plus haut, *Deuter.* 111, 11. Cette description et ce qui suit appartient encore à la galerie biblique

¹ Ms. φαρέτρα

³ Ms. ἐνεαπήχει, τετραπήχει

⁴ Peut-être αἰσχιστᾶ.

⁵ Il y avait d'abord Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γὰρ

⁶ Ms. σχοίνω.

⁷ Ms. μεγέθη.

⁸ Ms. ἀπαγγυόμενος.

⁹ Ms. ἐξηρτισμένην φέρουσαν.

Και την αἰχμὴν κραδαίνουσα ἔκαι πόλεμοι ζητοῦσα·
Ἡσίπιος μᾶλλον ἐκπλαγείς τὸ κάλλος καὶ θαυμάσας
εἶπον τῇ Κόρῃ μειδιῶν ἠρέμα, « Δίδαξόν με
τὰς περὶ ταύτης τῆς λαμπρᾶς στήλης καὶ ξιφηφόρου,
2245 τῆς σπουδαζούσης πολεμεῖν ὥσπερ καὶ προπηδώσης². »
« Οὗτος Ῥωμαῖος τις ἐστὶν ἀνὴρ, » εἶπεν ἡ Κόρη,
τῶν ἄλλων δοκιμώτατος ἱππέων σίρατηλάτης.
Ὅσους καὶ θαυμάμενος ἐν τῷ καιρῷ τῆς μάχης
τοὺς Ἰουδαίους τοὺς κακοὺς, τοὺς μυσαροὺς ἀνθρώπους,
2250 Ὀμοῦ κατὰ τῆς φάλαγγος ἀτάκτως ὠθουμένους,
ἐλαύνει μὲν τὸν ἀετοῦ τεχνικώτατον ἵππον,
φθάσει δὲ τοῦτον³ τρέχοντα τὸν Ἰουδαῖον⁴ ἄνδρα.
ἀνδρα γενναῖον, ἐνοπλον, ξιφοροτολμητίαν⁵.
Ἔτι δὲ δρόμῳ πτερωτῷ τῷ ἵππῳ φερομένῳ
2255 Προσεπικλίνεται μικρὸν καὶ νεύει⁶ πρὸς γῆν κάτω,
καὶ τῶν σφυρῶν δραξάμενος τοῦ φεύγοντος γενναίως
ἀλκῇ χειρὸς τῆς δεξιᾶς ἀρπάζει θαυμασίως
τὸν Ἰουδαῖον τὸν σιερρόν καὶ τεθωρακισμένον,
καὶ λάφυρον λαμπρότατον τῷ Καίσαρι προσάγει.
2260 Ὅσπερ θαυμάσει⁷ ἑξόμπαντας τῆς δεξιᾶς τὸν τόποι,
καὶ τὴν ἀλκὴν τοῦ σώματος, τὴν ξένην ὀπίσθιαν.
καὶ τὸ σίρατηγικώτατον καὶ τὸ τῆς εὐτυχίας.
Ὁ Τίτος δ' ὁ περιζήμος Καῖσαρ τιμήσας τοῦτον
ὥς τῇ ἰσχύϊ θαυμασίον, ὡς ἀρίστον ἱππότην.
2265 Δώροισ αὐτὸν βασιλικοῖς ἀμείβεται πρεπόντως,
τὸν δὲ ληφθέντα παρ' αὐτοῦ προσιάσσει φορευθῆναι.
Ὅς γοῦν ἀνδρεῖος καὶ αὐτὸς ᾧδε κατεστήλώθη. »

Ms. κραδαινοντα.

² Ms. προπηδώσαν.

Ms. τοῦτον au-dessus.

⁴ Ms. Ἰουδαίων.

⁵ Je lirais ξιφοροτολμητίαν. Ce composé manque aux lexiques.

⁶ Ms. νεύσει.

⁷ Peut-être θαυμάσει.

Ἰστῆτο καὶ τινὸς ἀνδρὸς ὠραίου νέου στήλη
Οὐπω τὸν ἰουλον καλῶς ἔχοντος ἠύξημένοι·
2270 Ἐδόκει δὲ φαινόμενος ἄοπλος ὄλως εἶναι,
καὶ σφαῖραι μόνῃ τῇ χειρὶ κατέχων μολυβδίνην,
καὶ τί γλυκὺ καὶ χαριέν καὶ προσηνὲς πρυσβλέπων·
Βελλεροφόντην οἶομαι τὸν νεανίαν εἶναι,
τὸν καὶ τὴν Χίμαιραν ποτέ τὴν οὔσαν φλογοζόρον·
2275 Αἰρηηκότα κραταιῶς τῇ τοῦ Πηγάσου πῆψει.
Οὐτῶ¹ δὲ συναριθμῖος² καὶ τις ἀνὴρ ὑπῆρχει,
Πελῶριος, βουγαῖος, μέγας, ἄγριος, γίγας,
εἷνα καὶ μόνον ὀφθαλμὸν ἔχων ἐν τῷ μετώπῳ,
καὶ τῶν ὀδόντων τῶν αὐτοῦ τὴν θέσει καμπυλώδης³
2280 τὸν Κύκλωπά μοι νόησον τοῦτον τὸν βροτοφθόρον,
τὸν κατεσθίοντα βροτοὺς δίκην θηρὸς ἀγρίου·
Ὅν Ὀδυσσεὺς ἐτύφλωσεν κοιμώμενον ἐν μέθῃ,
καὶ τοῦτον εἶασε τυφλὸν τῇ νόσῳ παραμένειν⁴.
Ἦσαν δὲ καὶ τινὲς πολλαὶ στήλαι τῶν Ἀμαζόνων,
2285 καὶ τῶν γιγάντων πλείονες, ἅς μὴ θελήσας βλέπειν
Ἐκάθισα χαμαὶ πρὸς γῆν ὡς δῆθεν ῥαθυμήσας.
Ἡ Κόρη δὲ με βλέψασα⁵ ναρκήσαντα συντόμως,
καὶ τῶν ξοάνων τὴν πληθὺν μὴ θέλοντα προσβλέπειν,
«Ὅρα⁶, ὦ ξέρε, τὴν χαλκῆν στήλην τὴν ἰστῆμένην,
2290 ἣτις ἐσθίει τοὺς βροτοὺς, ἔφησε, τοὺς πηλοσίον·
εἷνα δὲ μόνον ἀβλαβῆ τῆς κεφαλῆς κατέχει.
τὴν Σκύλλαν ταύτην νόησον τὴν οὔσαν ἐν Χαρύδει,
τοῦ Ὀδυσσεὺς τρώγουσαι⁷ τοὺς ἔλους συμπλωτῆρας,

¹ Je lirais Toutῶ.

² Jo. Stauracius in S. Demetrium, cod. Coisl. 146, fol. 81 r. : Ὁ προφητῶν, ὡ ἀποστόλων, ὡ μαρτύρων, ὡ διδασκάλων συναριθμῖαι καὶ συμπράκτορ.

³ Ms. καμπυλῶδες. Le *Thesaurus* ne

donne que la forme καμπυλοειδῆς Voy. plus loin, v. 2695.

⁴ Ms. παραμαίνειν.

⁵ Ms. βλέψαντα.

⁶ Περὶ τῆς σκύλλας à la marge

⁷ Ms. τρώγουσα εὐτηρήσασα.

- Ἀπήμαντον τηρήσασαν μόνον τὸν Ὀδυσσεά,
 2295 Ὡς ἐν δυνάμει κραταιὸν, ὡς ἐν φρονήσει μέγαν. »
 Καὶ ταῦτα μὲν τὰ ξόανα τὰ πρὸς τοῦ τρίτου τείχους.
 Στραφεῖς δὲ πρὸς τὸ τέταρτον τεῖχος τοῦ παραδείσου
 Τὰς ἰσλαμένας ἐν αὐτῷ σήλας ἐσκόπουν αὔθις.
 Εἶδον· οὖν πρῶτον ἄγαλμα τὸ τῆς Εὐγνωμοσύνης¹,
 2300 Σκῆπτρον κατέχον τῇ χειρὶ τῇ δεξιᾷ χρυσίον,
 Βιβλίον δὲ λαμπρότερον φέρον ἐν ταῖς ὠλέναις·
 Ἐδήλου δὲ συμβολικῶς τοῖς βλέπουσιν, ὡς οἶμαι,
 Τῶν σκῆπτρων τὴν ἀγχίνοιαν ἀνάμνησιν ἢ βίβλος,
 Ἦν γίνεσθαι διδάσκουσιν σοφοὶ διὰ βιβλίων.
 2305 Καὶ δεύτερον τὸ ξόανον εἶδον τῆς Ἀγρυπνίας²,
 Πελιδνοῦς ἔχον ὀφθαλμοὺς ὡσπερ καὶ μεμυκότας,
 Καὶ σχῆμα βλέπον· πρὸς τὴν γῆν ὑπνω βεβαρημένη·
 Καὶ τρίτον τῆς Φρονήσεως⁴ ἠνδαλμα πάλιν εἶδον,
 Σχῆμα μὲν ἔχον ταπεινὸν καὶ κόσμιον καὶ πρᾶον,
 2310 Τῷ δὲ δακτύλῳ τῆς χειρὸς τὸ μέτωπον κατέχον·
 Συμβολικῶς διδάσκουσα⁵ μὴ μέγα φρονεῖν, ξένη,
 Καὶ προτιμᾶν τὰ γήϊνα τῶν μὴ φθαρτῶν ἀφρόνως,
 Ἀλλὰ φροντίζειν ἑσαεὶ μενόντων αἰδίων.
 Ἦν δὲ καὶ ἡ Ταπεινώσις⁶ τὰς χεῖρας δεδεμένας
 2315 Σταυροειδῶς δεικνύουσα τῇ τοῦ τεχνίτου τέχνῃ.
 Καὶ⁷ μετ' αὐτὴν παρίσταντο τῶν ἀρετῶν ἡ δόξα,
 Ἡ τοῦ θανάτου τοῦ πικροῦ πολλοὺς ἐκλυτρουμένη,
 Τάλαντα πλεῖστα φέρουσα καὶ πένησι διδοῦσα,
 Καὶ τοῖς πτωχοῖς παρέχουσα πάντα τὸν ταύτης πλοῦτον.
 2320 Ταύτην προδήλως ἐννοῶ τὴν Ἐλεημοσύνην,

¹ Εὐγνωμοσύνη à la marge.

² Ἀγρυπνία à la marge.

³ Probablement βεβαρημένον, à moins qu'on ne rapporte βεβαρημένη à Ἀγρυπνία.

⁴ Φρόνισις à la marge.

⁵ Διδάσκουσα se rapporte à Φρόνισις.

⁶ A la marge Ταπεινώσις.

⁷ A la marge Ἐλεημοσύνη.

Τὴν Συγατέρα τοῦ Θεοῦ, τῶν ἀρετῶν τὴν πρώτην.

Σὺν τούτοις ἡ πανεύφημος Ἰστοροσύνη¹,
Ἡ πάντων τούτων τῶν τερπνῶν κυρία καὶ δεσποίνη ·
Καὶ σύνεγγυς Ἐγκράτεια² μετὰ τῆς Ἀληθείας.

2325 Εἶτα πρὸς τούτοις ἡ κλεινὴ μετὰ Φιλαδελφίας³,
Νησιεῖα τε καὶ Προσευχὴ σὺν τῇ Δικαιοσύνῃ.

Μέσου δὲ τούτων Ἰστοροσύνη τῶν ἀρετῶν ἡ πρώτη,
Ἡ πάντιμος, ἡ Θαυμαστὴ καὶ βασιλὶς Ἀγάπη ·
Καὶ καθεξῆς Ὑποταγὴ μετὰ τῆς Ἡσυχίας,

2330 Ὑπομονὴ τε κραταῖα μετὰ καὶ τῆς Ἀνδρείας,
Καὶ τῶν λοιπῶν τῶν ἀρετῶν, ἀπλῶς εἰπεῖν, αἱ σιῆλαι
Ἄνωθεν παρεισθήκισαν τοῦ προρρήθέντος τείχους.

Τὴν ἀρετὴν δεικνύουσα μεγίστη⁴ τοῦ τεχνίτου
Τοιαύτη τις ἐτύγχανεν ἡ Θεσις τῶν ξοάνων ·

2335 Τί δ' ἂν τις εἴποι συνελθὼν καὶ τὰ τοῦ παραδείσου
Ἡ τούτοις πᾶσι προφανῶς ἀπαράμιλλον εἶναι;
Γυρόθεν γὰρ εἰσήκεισαν πλησίον τοῦ τείχους
Ἄκαρπα δένδρα στοιχηδὸν ὡσπερ χορὸς τις πρῶτος ·
Εἶτα⁵ χορὸς τις δεύτερος τῶν ἀειφύλλων⁶ δένδρων

2340 Ἰσλάμενος ἐτύγχανεν ἔσωθεν τῶν ἀκάρπων ·
Καὶ τρίτος Ἰστοροχορὸς τῶν καρποφόρων δένδρων,
Ἐχόντων πάντων⁷ εἰς τὴν γῆν τοὺς κλῶνας κεκλιμένους⁸,
Καὶ κάτω πάντας νεύοντας τῶν ὀπωρῶν τῷ βάρει.

Εἶπέ τις τὴν συνέχειαν τούτων τῶν δένδρων βλέπων

2345 Ὅρος ὄραν δασύτερον ἐνὸς τοῦ παραδείσου.

¹ A la marge Σωφροσύνη.

² A la marge Ἐγκράτεια et Ἀλήθεια.

³ D'où leverbe φιλαδελφία, dans Germ. Constantinopol. cod. Coisl. 278, fol. 227 v.: Νησιεύοντες, ἀγρυπνοῦντες, φιλαδελφοῦντες καὶ τὰ ἀλλήλων βάρη βαστάζοντες.

⁴ Ms. μεγίστη.

⁵ Ms. εἶτε

Ms. ἀειφύλων. On peut ajouter aux lexiques les composés suivants : Ἀειφύλλοστος. S. Maxim. Opp. t. II, p. 47. — Ἀειπόθητος. Theod. Stud. Epist. p. 313, E. ed. Venet. 1728. — Ἀειρρόως. Tzetz. Epist. 7.

⁷ Peut-être πάντας. Voy. vs. 237h

⁸ Ms. κεκλιμένους.

Κατὰ δὲ τὸ ἀκρότατον τοῦ παραδείσου τούτου
 Ἦσαν καὶ Θάμνων ἄπειρα τούτων πεφυτευμένα,
 Ὡραῖα πάντη τὴν μορφὴν ὄντα καὶ τὴν ιδέαν,
 Καὶ τὸν παράδεισον λαμπρὸν δεικνύοντα τῆς Κόρης.
 2350 Ἦν οὖν ἰδεῖν παράδοξον τῶν δένδρων τὴν φυτείαν·
 Ἡ τῶν ἀκάρπων γὰρ πληθὺς καὶ τῶν καρπίμων δένδρων
 Καὶ τῶν ὀρνέων τὰς φωνὰς τῶν ὄντων ἐν ταῖς Θάμναις¹
 Χορὸν ἐξεικονίζουσι γυναιῶν χορευτρίων²,
 Φωνούντων ἄσμα λιγυρὸν ἐν τῇ χορεύσει τούτων.
 2355 Οὕτως τὰ δένδρα στίοιχηδὸν ἔπηξεν ὁ τεχνίτης·
 Οὕτως τὸν τούτου Θάλαμον ἔσῆσε κατ' εὐθείαν,
 Ὡς ἀπὸ τῆς ὀράσεως μόνης εὐφραίνειν πάντας.
 Τοῦ κυκλικοῦ δὲ σχήματος τῶν δένδρων οὕτω πάντων
 Πέδον ὑπῆρχε μέγιστον, πλήρες ὑπάρχον δένδρων
 2360 Καὶ βροτανῶν παντοδαπῶν, ἀνθέων τε ποικίλων,
 Ὡραιζόντων ἐνταυθοῖ ταῖς πολυμόρφοις χροαῖς·
 Κάρου δὲ πλειῆστον ὡσανεὶ τοῖς μύροις ἐποιοῦντο.
 Κατὰ δὲ το μεσαίτατον τῆς πεδιάδος ταύτης
 Ἄνωθεν ἦσαν εὐωδεῖς ξένοι ξενοπρασῖαι³,
 2365 Φέρουσαι μὲν ἠδύπνοον πνοὴν ἐν τοῖς μυκτῆρσι,
 Τέρπουσαι δὲ καὶ τὴν ψυχὴν τῇ ξένη θυμηδίᾳ.
 Τίς δὲ, τὴν συνηρέφειαν πάντων τῶν δένδρων βλέπων,
 Τῶν φύλλων τὴν ἐναλλαγὴν, τῶν ὀπωρῶν τὸν τύπον,
 Τῶν Θάμνων τὴν συνέχειαν καὶ τῶν ἀναδενδράδων,
 2370 Τῶν βροτανῶν τὴν σύνθεσιν, τὴν πῆξιν τῶν καλάμων,

¹ Peut-être Θάμνοις. Le mot Θάμνος est toujours du masculin. On lit cependant dans le *Thesaurus*: « Θάμνος, ἡ, cod. Mediol. ap. Themist. Or. II. p. 150. C. Sed tous Θάμνος, 22, p. 272. C. »

² Ms. χορευτρίων. Il y avait d'abord φωνευτρίων

Ajoutez ce mot au *Thesaurus* ainsi que les suivants : Ξενογαμία, cod. Par. 2506. fol. 4 v. — Ξενοθανασία, *Ibid.* fol. 45 v. — Ξενόπτερος κολοίβς, cod. Par. 2750 A. fol. 22 v. — Ξενοτρόπως, Melet. *Pig. Epist.* p. 109. — Ξεώνυμος, Tzetz. ap. *Cram. An. Ox.* t. III. p. 307, 32.

Και τῶν ἀνθῶν την καλλονήν, και τῶν βαφῶν το χρῶμα,
Οὐ κατεπλάγη παρευθῆς, εἰ μὴ ὡς ἦν λιθώδης;
Τοσαῦται δ' ἦσαν ἐκκρεμεῖς¹ ὀπῶραι πρὸς τοὺς κλάδους,
Ὡς τῷ φορτίῳ κλίνεσθαι πάντας τοὺς κλώνας² κάτω.
2375 Ἐχαιρον γοῦν εἰς τοὺς καρποὺς βλέπων και τὰς ὀπῶρας,
Τὰς μὲν φερούσας ἐξωθεν τὴν γεῦσιν γλυκυτάτην,
Τὰς δὲ τὴν γεῦσιν εἰδοθεν ἠδίστην φυλατιούσας.
Κατὰ δὲ τὸ μεσαίτατον τῶν προσεχόντων³ δένδρων
Ἴα και κρίνα, δένδρα τε βάλσαμα σὺν ἀκίμοις,
2380 Μετὰ ῥόδων ἐφύοντο ὁμοῦ ἐν τῷ λειμῶνι,
Ἄπερ θεῶν οὐ τὴν μικρὰν τοῖς θεαταῖς παρεῖχεν.
Οὕτω γοῦν οὗτος ὁ λειμῶν εἶχε τὴν τέρψιν ξείην.

Περὶ τῶν ὑδάτων τοῦ λειμῶνος.

Εἶχε δὲ και τινὰς πηγὰς και βρύσεις οὐκ ὀλίγας
Ἐξερχομένας ἐκ τῆς γῆς, κύκλῳ περιρρέουσας,
2385 Ψυχροτέρας περὶ πολὺ χιόνος λελυμένης,
Εἰς μίαν ἴσην ἀγωγὴν πάσας συνενωμένας,
Ὅθεν κατεποτίζετο πᾶς ὁ λειμῶν ἐκεῖνος,
Ἐχῶν πλησμίαν ἐξ αὐτῶν τὴν ἀρδουσιν καθόλου.

Περὶ τῆς κινσιέρνης τοῦ λειμῶνος.

Κατὰ δὲ τὸ μεσαίτατον τοῦ παραδείσου τούτου
2390 Κινσιέρνα τίς ἐτύγχανεν εὐρύχωρος⁴ τὸ πλάτος,
Ὀλίγου βάθος ἔχουσα κάτω πρὸς τὸν πυθμένα.
Εἶχε δὲ κτίσιν ἀρρήτου ἀπὸ κρυστάλλων λίθων
Ἐχόντων τὴν λευκότητα πάνυ καθαρωτάτην.
Τῶν δὲ χειλέων ὑπερθεν τῆς θαυμαστῆς κινσιέρνης
2395 Ὀρνέων ἴσταντο χορὸς και ζῶων οὐκ ὀλίγων,

κλάδοι ἐκκρεμεῖς. Hippisat. p. 181.

² Ms. κλώνους.

³ Probablement προεχόντων

⁴ Ms. εὐρύχορος.

Ἀπὸ κρυστάλλων καὶ αὐτὰ λίθων ἐγγεγλυμμένα.
Τῶν ζώων δὲ τὰ σίματα τούτων καὶ τῶν ὀρνέων
Τέχνη τιμὴ μηχανικῇ ἦσαν ἀνεωγμένα·
Ἄτινα πρὸςδεχόμενα τὰ ρεῖθρα τῶν ὑδάτων
2400 Ἐν τοῖς ποσὶ τοῖς ἑαυτῶν διὰ τινῶν σωλήνων
Πάλιν αὐτὰ κατέχευεν ἔνδοθεν τῆς κινστέρινης,
Ἐκ τῶν σιμάτων ἑαυτῶν κρουνηδὸν κεχυμένα.
Ταῦτα παρεῖχον τοῖς πολλοῖς ἄμετρον θυμηδῖαν·
Τοσοῦτον γὰρ ἦν καθαρὸν καὶ διαυγὲς τὸ ὕδωρ,
2405 Ὡς καὶ τὸν πάτον τηλαυγῶς φαίνεσθαι τῆς κινστέρινης,
Ὅθεν ἐδόκει κάτοπτρον αὐτῇ τοῦ παραδείσου.
Ἄπαντα γὰρ τὰ ἀκαρπα καὶ καρποφόρα δένδρα,
Τὸ πλῆθος τε τῶν ὀπωρῶν, καὶ τῶν φυτῶν καὶ θάμνων.
Αἶ τε βοτάναι καὶ χροιαὶ τῶν εὐωδῶν ἀνθέων,
2410 Αἶ ποῖαι καὶ τὰ ὄρνεα καὶ τὰ τῶν ζώων γένη,
Καὶ πᾶν ἄλλο φυόμενον ἐντὸς τοῦ παραδείσου,
Ταύτης ἐντος ἐφαίνοντο τῆς θαυμαστῆς κινστέρινης.
Καὶ ἦν καὶ τοῦτο θέαμα φρικτὸν τοῖς καθορῶσιν.
Ἄν δέ τις ἴσως¹ ἄνεμος ἀνέπνευσε πολλάκις,
2415 Οἶδας ἂν λειοκύμονα² θάλλουσαν τὴν κινστέρινα,
Κυματουμένην γαληνῶς τῷ πλήθει τῶν ὑδάτων,
Καὶ τοὺς ἰχθύας ἀνωθεν ταύτης ἀναγομένους,
Καὶ κυκωμένους τῇ μικρᾷ κινήσει τῶν ὑδάτων·
Πολλοὶ γὰρ ἐννηχόμενοι³ τοῖς ὕδασι ὀρώντο·

¹ Ms. *είσως*

² Le *Thesaurus* ne cite qu'un seul exemple du verbe *λειοκυμονέω*, tiré de Suidas. En voici d'autres : Gerinan. Constantinopolitanus, cod. Coisl. 278, fol. 171 v.: *Ὄταν τὴν μυστικὴν ἀρουραν ταύτην ληίοις κομῶσαν ἐμψύχοις κατόψομαι τῷ ζεφύρῳ λειοκυμονοῦσι τοῦ ζωοποιοῦ πνεύματος.*—

Mich. Psellus, cod. Par. 1182, fol. 94 r
Ἡ τε θάλασσα ἐξενπιάζει λειοκυμονοῦσα
καὶ ἡμέροις ἐπίφριττοσα κύμασι. On peut
ajouter aux lexiques le mot *λειοπρόσω-
πος* employé par Théodore Studite, cod.
Par. 891, fol. 130 r. A la place de *οἶδας* il
faut probablement *εἶδες*.

³ Ms. *ἐνήχούμενοι* (*sic*).

Περὶ τῶν ἐν τῇ κινσίερνῃ ἰχθύων.

2420 Ἐχῆνοι¹, τρίγλαι, καὶ σαργοὶ, καὶ βάτραχοι, καὶ βάτοι,
 Καὶ μέγιστοι πολύποδες, τρυγόνες τε καὶ μύλλοι,
 Καρκῖνοι, νάρκοι², σκάροι τε καὶ γένος τῶν ὀσίρέων,
 Σηπίαι, σπάροι, βλέννοι³ τε, σκορπίοι καὶ μαινίδες,
 Κωβίοι, λάβρακες ὁμοῦ, κάραβες⁴ καὶ καρίδες,
 2425 Ξιφίαι⁵ καὶ συάκια⁶ σὺν φιλομήλαις⁷ ἰσκαῖς,
 Φάγροι, καὶ ψῆσσαι⁸, σκήνοι⁹ τε καὶ γαλεοὶ¹⁰ ἀλύες¹¹,
 Μορμύρων πλῆθος, ὄρκυνοι καὶ γόμφοι καὶ πανθίαι¹²,
 Καὶ τινὰ γένη πλείονα νηκτῶν¹³ ἐσθιομένων,
 Οἶμαι πρὸς βρῶσιν καὶ τροφὴν τῆς Θαυμασίας Κόρης.

Περὶ τῆς ἀμπέλου τοῦ λειμῶνος.

2430 Εἶδον ἐκεῖ καὶ ἄμπελον κυκλόθεν τῆς κινσίερνης
 Ῥάγας πολλὰς πολυειδεῖς φέρουσαν καὶ μεγίστας,
 Τὰς μὲν ἐχούσας τὴν χροιάν ὡσπερ λυχνίτου λίθου,
 Τὰς δὲ τὸ χρῶμα μέλανας, τὰς δὲ χρυσαλλιζούσας·
 Ὡν καὶ τὸ μῆκος καθορῶν τὸν νοῦν κατεπλητίσθη.

12 χρυσαλλιζούσας

Περὶ τῆς ἐν τῷ λειμῶνι ἀναδενδράδος.

2435 Ἐσκεπε δὲ τὴν ἀσκεπῆ κινσίερναν παραδόξως
 Ἀναδενδράς ψαμμέγιστος¹⁴ εἰς ὕψος τεταμένη,
 Καὶ τοῖς ὀρῶσι τὶ ξένον¹⁵ δοκῶ ἐκ Θέας μόνης·

¹ J'ai cité les vers 2420-2449 dans le *Journal des Savants*, sept. 1850, p. 571.

² Probablement νάρκαι.

³ Ms. βλύνοι.

⁴ La forme usitée serait κάραβοι.

⁵ Ms. ξιφοία.

⁶ Ms. σιάκια. Probablement une autre forme de σύζιναι.

⁷ Peut-être φιλομήλοισ

Meliténote

⁸ Ms. φάγροι, ψησία.

⁹ Peut-être σκύμνοι

¹⁰ Ms. γαλαίοι.

¹¹ Peut-être και μύες.

¹² Au lieu de πανθίαι je lirais ἀνθίαι.

¹³ Ms. νηκῶν.

¹⁴ Peut-être ψαμμέγιστον. Cependant plus bas, ἡδίστος au féminin.

¹⁵ Je lirais ξένον τι, à cause de l'accent.

Τὸ¹ τῶν βοτρυῶν ἢ πληθὺς καὶ τῶν ραγῶν τὸ μῆκος
 Χαμαὶ πρὸς γῆν ἠνάγκαζον συγκλίνεσθαι τὸ κλῆμα.
 2440 Ὡν καὶ τὴν γεῦσιν ἀκριβῶς τίς παραστήσει λόγος;
 Τίς ἀναγγέλη ῥήματα τοῖς ὄλως ἀγνοοῦσιν;
 Οὕτω τερψίθυμός² τις ἦν ἢ τῶν βοτρυῶν ψαῦσις·
 Οὕτως ἢ γεῦσις ἠδιστός³, οὕτω καὶ γλυκυτάτη·
 Οὕτω προσῆν θυμιτερπῆς⁴, οὕτω μελιτοφόρος⁵.
 2445 Οἶμαι καὶ τὴν βασιλισσαν χαίρεσθαι τέ καὶ θάλλειν
 Τῇ τῶν βοτρυῶν καλλονῇ καὶ τῶν ραγῶν τῷ πλήθει·
 Αἱ τῶν κλημάτων γὰρ πλοκαὶ καὶ τῶν ἀναδενδράδων,
 Καὶ τῶν ἐλίκων τὸ πολὺ καὶ τὸ βοτρυοφόρον
 ὄροφον ὡσπερ φαεινὸν ἄλλον ἐν τῷ λειμῶνι⁶.

f. ξένον

Περὶ τοῦ κάλλους τοῦ λειμῶνος.

2450 Ἦν οὔν ἰδεῖν τι θεάμα ξένον ἐν πᾶσι τούτοις·
 Ἐκόμα γὰρ ἢ τῶν φυτῶν πανήγυρις ἐκεῖνη
 Αἱ τῶν ἀκάρπων αἱ θαλαί⁷ δένδρων πληθὺς ἀρρήτως,
 Ὅ τῶν εὐκάρπων ἔφθει ἐκείθει χορὸς ἄλλος
 Τῶν ἀειφύλλων ξύλων τέ καὶ τῶν φιλύδρων αὐθις.
 2455 Καὶ τῶν πετάλων ὁ ἔσμος καὶ τῶν κλάδων τὸ πλήθος,
 Τῶν ἀκρεμόνων σὺν αὐτοῖς καὶ τῶν ὀρπήκων πάντων,
 Καὶ τῶν καρπῶν ἢ σύνθεσις, καὶ τῶν δένδρων· το δάσος.
 Οἰκίας ἀνακτορικῆς ὄροφον ἐμμοῦντο.
 Οὕτως ἐστέγασεν αὐτὸν ὁ θαυμαστός τεχνίτης·
 2460 Οὕτως αὐτὸν ὠρόφωσε τὸν θαυμαστὸν λειμῶνα,

ξένον / 94

¹ Au lieu de τὸ je lirais καί.
² D'ou le substantif τερψίθυμία, employé par Théod. Lascaris, cod. Par. 1193. fol. 24 v. : Τερψιθυμίαν τῆ ψυχῇ αὐτῶν ἐμποιεῖ.
³ Il fait ἠδιστός féminin, à cause de la place de l'accent. Voy. vs. 2432.
⁴ J'aimerais mieux θυμιτερπῆς.
⁵ Ce mot manque au *Thesaurus*. Il se trouve dans le dictionnaire de MM. Planchie et Pillon avec un point d'interrogation.
⁶ Il manque un verbe ici.
⁷ Peut-être Καὶ τῶν ἀκάρπων οἱ θαλαίλοι.

Ὡς μὴδ' αὐτὸν τὸν ἥλιον ενδοθεν τούτου βαίνειν
 Εἰ μήπω μόνον ἐν καιρῷ και ζάλης τοῦ λειμῶνος,
 Ὅταν τῶν δένδρων τὰ πολλὰ κοινῶς φυλλορροῶσιν¹
 Καὶ τούτων ἀπορρίπτωσιν² πᾶσαν τὴν εὐκοσμίαν.
 2465 Καὶ οὕτω μὲν τὰ τῶν φυτῶν καὶ τῶν ἀναδειδράδων.

Περὶ πρασιῶν εὐωδῶν.

Αἱ πρασῖαι δὲ τῶν ἀνθῶν τῶν εὐωδῶν ἐκείνων,
 Αἱ πλήρεις ἦσαν καὶ φυτῶν ὄντων τῶν μυριπυλῶν,
 Ἄρα λεχθήσονται τινὶ ῥαδίως; οὐκουν οἶμαι.
 Τίς γὰρ αὐτῶν τὴν σύνθεσιν, τὴν τάξιν καὶ τὸ κάλλος,
 2470 Καὶ τὴν πολλὴν ἰσότητά τῷ λόγῳ διαγράψει;
 Ἐδόκει γὰρ ὁ τεχνικὸς ἐκείνων φυτοκόμος³
 Ἐν πᾶσι τούτοις χρήσασθαι σπαρτίοις ἰσομέτροις.
 Αἱ μὲν γὰρ ῥόδα ἔφυον, αἱ δὲ μυρρίνας ἤνθουν·
 Αἱ δὲ νάρκισσον ἴα τε καὶ κρίνα σὺν βαλσάμοις,
 2475 Ἄλλα δ' αὖ ἄλλαι πρασῖαι καὶ κόκκον καὶ ἄλλὰ τι⁴
 Ὅσα μὲν πέφυκεν ἢ γῆ εὐώδες⁵ ἀναφέρειν.

Περὶ χροῖων τῶν εὐωδῶν βοτανῶν.

Παμποίκιλον ὠρᾶτο δὲ τὸ χρωμα τῶν ἀνθέων·
 Τῶν μὲν γὰρ ῥόδων ἢ πληθὺς ἴσῆατο πορφυρόχρους,
 Τὰ δὲ τῶν μύρτων τὰς μορφὰς εἶχον σμαραγδιζούσας,
 2480 Ὁ νάρκισσος λευκόχρυσος ἐφαίνετο μακρόθεν,
 Τῶν ἴων δὲ κοκιανὸν⁶ ὡς θαλασσόχρουν⁷ ἄρα,
 Εἰ που τινὸς ἀπήλαυσεν αὔρας καὶ τῆς τυχούσης,
 Σκιρτώμενον⁸ καταμικρὸν δίκην τινῶν κυμάτων,

κόκκον / ἀλλὰ τι

τὸ κυανῶν

¹ Ms. Φυλλοροοῦσι.

² Ms. ἀπορρίπτουσι.

³ Εἰ νῦν φυτοκόμος.

⁴ Peut-être ἀλλὰ τι.

⁵ Peut-être εὐώδες. ou pluriel εὐώδη.

⁶ Ce mot est évidemment corrompu.

⁷ Anon. de lapidib. cod. Par. 2424. fol. 190 v.: Βηρυλλος ὁ διαυγῆς καὶ λαμπρος, ὁ θαλασσόχρους.

⁸ Ms. σκιρτούμενον.

Ὡς ἴτε καὶ βλέπειν τοὺς πολλοὺς¹ τῶν πόρρωθεν βλεπόντων
 2485 Γαληνιῶσαν Ξάλασσαν ἔνδον τοῦ παραδείσου.
 Τῶν κρίνων δὲ τῶν καθαρῶν ἐκείνων ἢ λευκότης,
 Τῶν δὲ βαλσάμων ἢ λαμπρὰ καὶ πρασινόχρους² Ξέα
 σμαραγδ- Τοῖς Ξεωμένοις ποταμὸς ἐδόκει στιατλώδης,
 Σμάραγδος ἐλογίζετο λίθος τοῖς ὕδοιπόροις.

Περὶ τῶν ἐν τῷ λειμῶνι ὀρνέων.

2490 Τὰς τῶν ὀρνέων δὲ φωνὰς τῶν ἐν τῷ κήπῳ ὄντων,
 Καὶ τὴν μελίρρυτον φωνὴν τούτων τῶν κελαδούντων,
 Τίς ἄρα διηγήσεται, τίς παραδώῃ λόγος,
 Κἂν μυριόγλωσσος³ ἐστίν, κἂν ἄμετρα καυχᾶται;
 Τὰ μὲν καθήμενα πρὸς γῆν καὶ συχνοκελαδοῦντα⁴,
 2495 Τὰ δὲ περιπετόμενα καὶ λιγυροφθογοῦντα,
 Ἄλλα συνεφιζάνοντα⁵ τοῖς ὄρπηξι τῶν κλάδων,
 Καὶ μουσικὸν ἐξάδοντα φθόγγον ὡς ἐν κιθάρα.

Περὶ τῶν ἐν τῷ λειμῶνι ἀνέμων.

Πρὸς τούτοις εἶχεν ὁ λειμῶν καὶ τινα τέρψιν ἄλλην·
 Ἐπνει γὰρ πνεῦμα γαληνὸν διὰ παντός ἐν τούτῳ,
 2500 Σείον⁶ ἠρέμα τὰ φυτὰ καὶ τὰς βοτάνας πάσας,
 Καὶ τὸν ἐσμὸν τῶν ὀπωρῶν κινουῖν καὶ καταχέου·
 Εἶπες ἂν τοῦτο ζέφυρον εἶναι τοῦ παραδείσου.
 Ἐπνει πρὸς αὔξην τῶν ἐκεῖ καὶ βλάστην ἀνειμένων
 Καὶ πέμπειν⁷ ἄρρητον χαρὰν καὶ ξένην εὐωδίαν.
 2505 Τοιαύτην τὴν εὐπρέπειαν γίνωσκε τοῦ λειμῶνος,

¹ Ms. πολλά.
² Ce mot manque aux lexiques, ainsi que le suivant στιατλώδης.
³ Anon. cod. Esc. II, T, 10, fol. 417 v.:
 Εἰ δε ολα Περσῶν ἔθνη καὶ μυριόγλωστον
 γλώτταν ἀλλόφυλον τὸ ἐνυάλιον ἀλαλά-

ζουσαν τοῦτό σοι τὸ βασιλειον ἐγχους ἐπι-
 δησε (ἐπέδησε?) καὶ συνέθραυσε.
⁴ Ajoutez ce mot aux lexiques.
⁵ Ms. ἀλλὰ συνεφιζάνοντο.
⁶ Ms. σείων — καταχέων
⁷ Je lirais πέμπον

Τοιαύτην την καλλωπισιν, τοιαύτην την ιδέαν
Εὐφραίνουσιν ὡς οἶμαι σχεδὸν καὶ τοὺς ἀγγέλους
Τῶν γὰρ ζεφύρων αἱ πνοαὶ τῶν ἐν τῷ παραδείσῳ,
Ὁ ἦχος τὲ τῶν τερψυχῶν¹ καὶ τῶν κοινῶν δειδρίων,
2510 Ὁ κτύπος δὲ τῶν ὀπωρῶν καὶ τῶν γλυκοκαλάμων,
Καὶ τῶν ὑδάτων ἢ πνοῇ, καὶ κρότος ὁ τῶν θάμνων,
Τῶν ἀνθηρῶν τε βοτανῶν ἢ ποικιλόχρους θέα,
Καὶ τῶν ἀνθῶν τῶν εὐωδῶν πάντων ἢ εὐωδία,
Ὁ τε αἶθρ ὁ θαυμαστός ὁ φοβερός ἐκεῖνος,
2515 Καὶ τῶν σίρουθίων αἱ φωναὶ τῶν λιγυροφθογγούτων,
Τῶν ἀηδόνων αἱ φθογγαί, καὶ χελιδόνων μέλη,
Τῶν ψιτλακῶν τὰ ἄσματα, τῶν σπίνων μελωδίαί,
Καὶ τῶν τετλίγων αἱ ᾠδαὶ μέγα τερετιζόντων,
Ἐφέρου ξένην ἠδονὴν παντὶ τῷ παραδείσῳ·
2520 Ὅθεν καὶ καθηδύνητο τῆς κόρης ἡ καρδία,
(Ἦν γὰρ ἄνεμος ἠδονῆς ἐκεῖ πεπληρωμένος,)
Καὶ ὁδμῆς γέμουσα πολλῆς καὶ ξένης εὐφροσύνης.
Καὶ οὐλοῦ γὰρ περιόξος ἡ θέα τοῦ λειμῶνος
Καὶ θαυμαστὴ καὶ χαριεῖς² πᾶσι τοῖς καθορῶσι.

Περὶ τοῦ λοετροῦ.

2525 Πρὸς δὲ τὸ δυτικώτερον μέρος τοῦ παραδείσου
Λουτρὸν ἀνωκοδόμητο λαμπρότερον³ καὶ μέγα,
Μετὰ σιλβόντων τηλαυγῶς καὶ πολυτίμων λίθων·
Ταῖς ἀρμονίαις δὲ προσῆν ἄργυρος κεχυμένος,
Ἐχων τοὺς ἠλούς συνεχεῖς ἐκ καθαροῦ χρυσίου·
2530 Αἱ δὲ τῶν ἡλῶν κεφαλαὶ λεόντων ἦσαν κάραι,
Καὶ τῶν ἀρμῶν ὡς ἐκ τινῶν προκύπτουσαι θαλάμων,

¹ Peut-être τερψυχῶν. Bien qu'on ne connaisse point d'exemple de ce mot, il est de bonne formation.

² Dans le ms. χαριῆς. Je lirais χαριέσσα καὶ θαυμαστὴ.

³ Peut-être λαμπρότατον.

Ὡς ἰε δοκεῖν τοὺς βλέποντας τὰς κεφαλὰς ἐκεῖνας
Ἀγρίων εἶναι τὸ λουτρόν εἰρκτὴν δεινῶν λεόντων.

Περὶ τοῦ πάτου τοῦ λοετροῦ.

Ἐσῶθεν δέ γε τὸ λουτρόν εἶχεν ὠραῖον πάτου,
2535 Ἀπὸ πολλῶν πολυειδῶν λίθων κεκοσμημένον
Συντεθειμένον τεχνικῶς καὶ συγκεκολλημένον·
Ὡς φαίνεσθαι πολύχρουν καὶ πάντερπνον τὸν πάτον·
Ἐκ τῆς τῶν λίθων συμπλοκῆς καὶ τῆς συνηρεφείας.

Περὶ τοῦ τεύχους τοῦ λοετροῦ.

Ὁ τοῖχος δέ τοῦ λοετροῦ ἔνδοσιν φαιδρὸς ὑπῆρχεν·
2540 Εἶχε καὶ ζῶνας διαυγεῖς ἐκ λίθων σαρδονύχων,
Ἐτέρας ἐκ σμαράγδων τέ, καὶ πλείους ἐκ κρυστάλλων,
Ἐκ τῶν σαπφείρων ἄλλας δέ, καὶ ὑακίνθων ἄλλας,
Κᾶκ τῶν λίθων διαυγῶν ἄλλας ἐτέρας ζῶνας,
Ὡς φαίνεσθαι τὸ λοετρόν πᾶσι τοῖς λελουμένοις
2545 Διεζωσμένον τεχνικῶς ζῶναις ποικιλοχρόαις.
Οὕτως ἐκατεκάλλυνε¹ τὸ τεῖχος ὁ τεχνίτης,
Ὡς τοὺς λουθῆναι θέλοντας πρὸς θεῖον τούτου τρέχειν
Τοῦ λούσματος² προκρίναι τὸ τοῦ λοετροῦ τὸ κάλλος.

Περὶ τῶν λεκανῶν τοῦ λοετροῦ.

Λεκάνας δ' ἦσαν τέσσαρες ἰστιάμεναι μεγάλαι·
2550 Ὡν ἡ μὲν μία σμάραγδος ὑπῆρχε μονωτάτη,
Ἡ δ' ἄλλη λίθος κρύσταλλος χιόνος λευκοτέρα,
Ἡ τρίτη δ' ἦν ὑακίνθος πολύτιμος ὠραία,
Ἡ δὲ τετάρτη φαινὸς λυχνίτης ἀνθρακώδης,
Ὡν ἄνωθεν εἰσθήκισαι κάραι χρυσαῖ λεόντων,

¹ Ce double augment se rencontre quelquefois dans les écrivains du moyen âge.

Notre poète l'emploie pour la mesure.
² Ajoutez ce mot au *Thesaurus*.

2555 Το σίωμα τούτων ἔχουσαι χανδὸν ἀνεωγμένον¹.
Καὶ τὸ θερμὸν ἐκπέμπουσαι πρὸς τὴν λεκάνην ὕδαρ.
Ἄλλαι δὲ πάλιν τὸ ψυχρὸν ἐκ τῶν σιωμαίων ὕδαρ
Δίην σωλήνος πρὸς αὐτὰς ἐκχέουσαι πηλοσμένως²,
Και ἦν ἡ κρᾶσις τῶν ψυχρῶν καὶ τῶν θερμῶν ὑδάτων
2560 Συγκεκραμένων³ μάλιστ' αὖ τοῖς ἐν τῷ βαλανείῳ.

Περὶ τῆς ὀροφῆς τοῦ λοετροῦ.

Ἡ δ' ὀροφή τοῦ λοετροῦ λίθος ἦν ὀνυχίτης,
Χρυσοῦς προσφέρων ἄνωθεν ἡλίου ἀκτινοβόλους,
Ὡς φαίνεσθαι τὸν οὐρανὸν μετὰ καὶ τῶν ἀστέρων.
Ἄνωθεν εἶναι τοῦ λουτροῦ καὶ σιάνης πληροῦν τόπον.
2565 Τοιοῦτον ἦν τὸ λοετρὸν, τοιαύτην εἶχε κτίσιν,
Τοιαύτην τὴν οἰκοδομήν, τοιαύτην καὶ τὴν θέσιν.
Εἰς τέρψιν πάντως καὶ αὐτὸ τῆς θαυμασίας Κόρης.

Περὶ τοῦ θρόνου τῆς Σωφροσύνης.

Μέσον δ' ἐκείνου τοῦ λαμπροῦ καὶ ζείου παραδεισου
Θρόνος τις ἔκειτο χρυσοῦς, ἔργου σοφοῦ τεχνίτου.
2570 Ἐκμάχος⁴ ὄλος ἐκ χρυσοῦ χυτὸς καθαρωτάτου.
Φέρων ἀπὸ χυμεύσεως παντοίων ζώων γένη.
Ὡ διαυγεῖς ἐτύγχανον λίθοι κεκοσμημένοι,
Συντεθειμένοι τεχνικῶς παρὰ τοῦ χρυσοχόου.
Ἦσαν δὲ πρῶτον σιόιχηδὸν ἄνωθεν οἱ λυχνῖται⁵.
2575 Ὡσπερ φλογώδεις πέμποντες ἀκτῖνας τοῖς ὀράσι,
Και πυραυγεῖς⁶ δεικνύοντες τὸν θρόνον τοῦ τῆς Κόρης·
Και κάτωθεν ὑάκινθοι πολύτιμοι, μεγάλοι,
Ἐχοντες χρῶμα διαυγές κρυστάλλοβενετίζον,

¹ Ms. ἀνεωγμενα.

² Pour peplisiménes

³ Ms. συκεοασμένα

⁴ Ce mot manque aux lexiques.

⁵ Ms. λυχνίτες.

Peut-être πυροση.

Καὶ μετὰ τούτους σμάραγδος χλοκώδης, ὑδατώδης,
2580 Φέροντες τέρψιν οὐ μικρὰν τοῖς βλέπουσι τὸν Φρόνον.
Κατὰ δὲ τὸ ἀκρότατον τῆς κεφαλῆς τοῦ Φρόνου
ἴσταντο μάργαροι πολλοὶ χρυσῶ προσηλωμένοι,
Ὡσεὶ καρύου ἑποντικῶ μέγεθος κεκτημένοι.
Τοσοῦτον κατεκόσμησεν τὸν Φρόνον ὁ τεχνίτης,
2585 Ὡς Θαῦμα πᾶσι πρόκεισθαι τοῖς ἐπὶ γῆς ἀνθρώποις.
Τοιαύτην οὖν τὴν σύνθεσιν εἶχεν ὁ Φρόνος ἅπας,
Τοιαύτην τὴν εὐπρέπειαν, τοιοῦτον καὶ τὸ σχῆμα·
Ἄλλ' εἶχε καὶ τι ποῖημα τῶν προρρήθέντων κρεῖττον,
Τὸ φρόνιμον, ὡς ἔοικε, ἐμφαῖνον τοῦ τεχνίτου.

Περὶ τῶν τεσσάρων ποδῶν τοῦ Φρόνου καὶ τῶν τεσσάρων ἀρετῶν.

2590 Τέσσαρας πόδας εἶχε γὰρ ἴσους χρυσοχυμεύτους,
Εἰς ἀνδριάντας γυναικῶν καλῶς τετορνευμένους²,
Ὡν αἱ μορφαὶ τῶν ἀρετῶν εἰκόνιζον τὰς πρώτας,
Τὴν Θαυμασίαν τετρακτὺν τῶν εὐ καλῶν κρηπίδων,
Ὡς εἶναι τὸν μὲν ἕνα ποῦν Φρονήσεως τὸν ἕνα,
2595 Τὸν δ' ἄλλον τῆς ἀρρενωπῆς καὶ τολμηρᾶς Ἀνδρείας,
Τὸν ἕτερον τῆς ἀψευδοῦς καὶ θείας Ἀληθείας,
Καὶ τὸν σὺν τούτοις τέταρτον στήλην Δικαιοσύνης.

Ὁ πρῶτος ποῦς τοῦ Φρόνου ἢ Φρόνησις.

Ἰστάτο γοῦν ἢ Φρόνησις εὐσχήμων καὶ κοσμία,
Τὴν δεξιὰν μὲν ἀνωθεὶ ἔχουσα τεταμένην,
2600 Καὶ πρὸς αὐτὸ τὸ μέτωπον τὸν δάκτυλον κολλῶσα,
Τὴν δὲ λαιὰν ἐπικλιῆ φέρουσα πρὸς τὸ στήθος,
Καὶ μόνον οὐ διδάσκουσα διὰ τοῦ σχήματός με,
Ὅτι τὸν θέλοντα σοφὸν αἰσθήσεως τῷ Φρόνω
Ἐνιδρυθῆναι καὶ καλὴν ἀνάπαυσιν εὐρῆσαι,

¹ Ms. καρῖου. — ² Probablement τετορνευμένους.

2605 Χρῆ κεφαλὴν τὴν ἑαυτοῦ τιμᾶν ἀνυπερθέτως,
Ἦτις ἐστὶν ὁ ποιητῆς, ὁ συνοχεὺς τῶν ὄλων,
Καὶ φιληδότους λογισμοὺς ἐλαύνει ἐκ καρδίας.
Τοῦτο γὰρ οἶμαι τὴν λαιᾶν σαφῶς συμπαραμφαίνειν¹,
Μέρος τὸ περικάρδιον συνθλίβουσιν τοῦ στήθους.
2610 Τοιοῦτον μὲν Φρονήσεως ἐτύγχανε τὸ σχῆμα,
Ἐνὸς ποδοῦ ἀποπληροῦν, ὡς ἔφη, ὑπουργίαν.

Ὁ δεύτερος ποῦς τοῦ Θρόνου ἢ Ἀνδρεία.

Τὸ τῆς Ἀνδρείας δ' ἴσιατο συνήθως ὠπλισμένον,
Τὸ κράνος ἐν² τῇ κεφαλῇ, τῇ δεξιᾷ τὴν σπάθην,
Καὶ τὴν ἀσπίδα τῇ λαιᾷ, καὶ σιδηροῦν χιτῶνα
2615 Μέχρις³ ὀσφύος κάτωθεν, ὃν θώρακα καλοῦσι.
Πρὸς τούτοις μίτραν, κουλεόν, φαρέτραν, τόξον, βέλη,
Καὶ τᾶλλα τὰ προσήκοντα τοῖς στρατηλάταις ὅπλα,
Ἴν'⁴ ἔχοιεν οἱ βλέποντες ὑπόδειγμα κυρίως
Ὅτι τὸν φέρειν μέλλοντα τινῶν τὰς ἀσθενείας
2620 Ἀνδρεῖον εἶναι καὶ σιεβρόν πάντα καθωπλισμένον,
Καὶ κτείνειν μὲν τοὺς ἀφανεῖς ἐχθροὺς καὶ πολεμίους,
Φέρειν δὲ καὶ τὰ τῶν ἐχθρῶν γενναιοφρόνως⁵ βέλη
Τῷ ποικιλόφρονι νοῦ πάντοθεν πεφραγμένον⁶.
Ἰδέ⁷ καὶ Θῆλυ τὴν μορφὴν τὸ τῆς Ἀνδρείας σχῆμα,
2625 Ἄλλ' ὅμως οἶδεν ἄρρενος ἀπογενναῖν ἀνδρείαν.

Ὁ τρίτος ποῦς τοῦ Θρόνου ἢ Ἀλήθεια.

Ἰδέ⁸ καὶ τὸ θαυμασίον τῆς Ἀληθείας σχῆμα

¹ Ms. ἐμπαραμφαίνειν, et το στήθος.

² Dans le ms ω pour ἐν.

³ Ms. μέχρι καὶ ὀσφύος.

⁴ Ms. ἢν ἔχοιεν.

⁵ Cet adverbe, qui manque au *Thesaurus*, a aussi été employé par Théodore

Meliténote.

Studite, cod. Par. 891. fol. 109 r. Voy.

également le cod. Par. 2403. fol. 49, et

Catal. codd. gr. Nan. p. 145.

⁶ Ms. πεφραγμένος

⁷ Ms. εἰ δέ.

⁸ Ms. τί δέ.

Τῇ δεξιᾷ φερούσης μεν λαμπάδα φλογοζόρον,
Τῇ δε λαιᾷ τοῦ στόματος ψαυούσης τῶν χειλέων,
Ἢ πάντως ὅτι φῶς ἐστὶν καὶ φῶς φλογίζον αὐθις
2630 λαμπρύνουσα τοὺς ἀληθεῖς καὶ φλέγουσα τοὺς ψεύδεις,
Ὡς οἶδε φλέγειν τὸν κηρὸν τὸ πῦρ καὶ κατακαίει·
Τὸ δὲ κρατεῖν τοῦ στόματος κρατεῖν ἐστὶ τοῦ ψεύδους.
Εἰ δὲ κηρὸς ὕλη φωτὸς καὶ μέλιτος δοχεῖον,
Γινοῖς καὶ τοῦτο προφανῶς ὡς ἀπὸ τῶν συμβόλων.
2635 Ὅτι γλυκαίνειν δύναται καὶ τρέφειν καὶ φωτίζειν
Πᾶς λόγος προερχόμενος ἐξ ἀληθῶν χειλέων,
Καὶ πλέον οἶδε τοῦ φωτὸς ὁ ἀληθῆς¹ ἐκλάμπειν.
Καὶ συστήριζει τὸν λαμπρὸν θρόνον τῆς Σωφροσύνης.

(1) τέταρτος ποῦς τοῦ θρόνου ἢ Δικαιοσύνη.

Τὸ μέντοι θαυμασιότερον Δικαιοσύνης σχῆμα
2640 Ἐν τῇ λαιᾷ μὲν πλάσιγγα χειρὶ τὸ φῶς² κατεῖχει,
Ἰσὺρροπον τὰ σιάθμια κατ' ἄμφω κεκτημένη³,
Τὴν δεξιὰν δὲ τείνουσα πρὸς οὐρανοῦ τὸ ὕψος,
Καὶ τοῦτο πρὸς τὸν θεατὴν ἄνευ φωνῆς βρώσης,
Ὅτι τὴν πλάσιγγα θεοῦ βλέπων τὴν ἀνωτάτην
2645 Ὄρθῶς εἰς πάντας δίκασε τὰς ἀδεκάστους κρίσεις,
Ἄδωροδόκητος κριτῆς ὢν ἐν τοῖς κρινομένοις·
Ὅρα τεχνίτου μηχανίην, ὄρα τεχνίτου φρένα⁴.
Οἶμαι γὰρ οὕτω συνετῶς οὕτω κατασκευάσαι
Πρὸς πλείονα καταρτισμὸν τοῦ θρόνου τῆς κυρίας
2650 Ὡς συνεχῶς προσβλέπουσα τὰς ἀρετὰς ἐν τούτῳ,
Μὴ κατεπαίρειν τε πολλὰ μηδὲ κομπάζειν μέγα,
Ἀλλὰ φρονεῖν μὲν ταπεινὰ τὴν φρόνησιν ὀρῶσα.

¹ Ms. ὁ ἀληθῆς λόγος ἐκλάμπειν. J'ai re-
tranché λόγος, qui se trouve déjà au vers
précédent et qui rend celui-ci trop long.

² Peut-être σοφῶς.

³ Ms. κεκτημένη.

⁴ Ms. φρέντην.

Ἀνδρίζεται δὲ συνετῶς βλέπουσα τὴν ἀνδρείαι,
Φιλεῖ δὲ τὴν ἀλήθειαν τὴν σιήλην αἰδουμένη,
1655 Καὶ πᾶσαν πρᾶξιν καὶ βουλήν ζυγὸν εὐθυδικαίας¹
Τῷ κριτικῷ τοῦ λογισμοῦ πάντοτε ταλαντεύει·
Ἐγγὺς τὴν σιήλην ἔχουσα τὴν τῆς Δικαιοσύνης
Καὶ τῶν τεσσάρων ἀδελφῶν φαίνεται διφρηλάτης².
Οὕτως κατωχυρώσατο τὴν τέχνην ὁ τεχνίτης,
1660 Μὴ ποτε ταύτην ἢ πληθὺς τῶν εὐφρανῶν κινήσῃ³
Καὶ χαυνωθῇ ταῖς ἡδοναῖς ἴσως καὶ παρεκκλίνῃ.
Θέλων δὲ⁴ μὴ τῶν ἀρετῶν καὶ μόνοι τῇ μιμήσει,
Ἄλλὰ γε καὶ τῶν λυπηρῶν ἐκδειματοῦν⁵ τῷ φόβῳ,
Ἄκουσον τί σοφίζεται καὶ τί κατασκευάζει.

Περὶ τῶν ἰσλαμένων δύο σιηλῶν εἰς τὸν θρόνον αὐτῆς,
ἦγον ζωῆς καὶ θανάτου.

1665 Ἐνθεν κάκειθεν ἐσίησε τοῦ θρόνου σιήλας δύο·
Ὡν ἡ μὲν μία γύναιον ἐτύγχανεν ὡραῖον,
Κεχαλκευμένοι τεχνικῶς ἐκ καθαροῦ χρυσοῦ,
Χαροποιὸν τὸ πρόσωπον δεικνῦον καὶ τὴν ἑσάει,
Κυματομένους τῶν τριχῶν προσφέρων⁶ τοὺς πλοκάμους,
1670 Καὶ τὴν μορφήν ἀσύγκριτον καὶ ξένον χαρακτήρα,
Ἐν ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶν λαμπρὰν φιάλην⁷ ἔχον
Μεγίστην, χρυσοχάλκευτον, ἐσφυρηλατισμένην,
Ἐν ἣ προσήσαν⁸ τὰ τερπνὰ πάντα τοῦ βίου τούτου,

¹ Lisez εὐθυδικίας. Théodore Lascaris, cod. Par. 3048, fol. 78 r.: Πόσον δ' ἔχειν καὶ τὴν εὐθυδικίαν, πόσον τὸ κριτικόν, πόσον τὸ μεγαλοπρεπὲς καὶ μεγαλοφυές.

² Mieux διφρηλάτης.

³ Ms., κινήσει et les verbes suivants à l'indicatif.

⁴ J'ai ajouté δέ.

⁵ Du verbe ἐκδειματῶν, qui manque au Thesaurus, vient le substantif ἐκδειμάτωμα employé par German. Constantinopol. cod. Coisl. 278, fol. 5 v.: Πορεύονται εὐστοχοὶ βολίδες ἀστράπης, ταῦτα τὰ ἐξ αἰθέρος ἐκ δειματώματα.

⁶ Ms. προσφέρειν.

⁷ Ms. θυ ἔχων. Au-dessus ἀλην.

⁸ Ms. προσούσαν.

Μάργαροι, λίθοι καὶ χρυσοί, ἄργυρος καὶ ξοτάναι,
2675 Δένδρα καὶ κτήνη¹ καὶ νηκτὰ καὶ πετεινὰ καὶ ζῶα,
Τὰ μὲν πρὸς γῆν συρόμενα, τὰ δὲ περιπατοῦντα,
Καὶ πέπλων εἶδη διαυγῶν καὶ πᾶν εἶδος ὠραῖον.
Εἰς τὴν φιάλην ἔφερεν το γύναιον ἐκεῖνο
Καὶ πρὸς τὴν Κόρινθον ετενευ τὰς χεῖρας ἀμφοτέρας,
2680 Ὡσπερ διδοῦσα² πρὸς αὐτὴν ἐκεῖνην τὴν φιάλην.
Οὕτω μὲν οὖν φανόμενοι τὸ σχῆμα τοῦ γυναικίου
Εὐτέλως παριστάμενοι τοῦ Ξρόνου δεξιόθεν·
Πρὸς δὲ τὸ μέρος τὸ λαίον τέτευχε τούναντιον,
Ἄνδρα χαλκοῦν καὶ δυσειδῆ καὶ μέγαν καὶ ζοφώδη,
2685 Μελάγχρου, ἀγριώτατον καὶ ξδελυκτὸν τῆ Ξεία,
Κόρας ὑφαίμους ἔχοντα καὶ λεοντώδη χεῖλη,
Καὶ τρίχας ἄνω τὴν ὀρμὴν χοιροειδῶς³ ἐχούσας,
Φόνιον δὲ που βλέποντα δεινῶς πρὸς τοὺς ὀρῶντας,
Τῇ μὲν παλάμῃ τῆς χειρὸς ποτιήριον κρατοῦντα,
2690 Τῶν ἀπευκταίων τοῖς ξροτοῖς φαρμάκων ἐμπλησμένοι⁴,
Τῇ δεξιᾷ δὲ φάσγανον μακρὸν καὶ καμπυλῶδες,
Ἐσίλωμένον, σιδηροῦν, δίστιμον, τεθηγμένον·
Ὡς πρὸς τὴν Κόρινθον μανικῶς ὄραν σφοδρῶς ἐδόκει,
Ὡς πικέρνης ἀναιδῆς διδοῦς αὐτῇ τὸ πῶμα⁵,
2695 Καὶ τῇ χειρὶ τὴν ἀπειλὴν σημαίνων τοῦ φασγάνου.
Ταύτας τὰς σήλας ἔγωγε βλέπων ἐξεθαμβήθη,
Καὶ καθ' αὐτὸν ἐθαύμαζον φρονιτίζων τίνοσ χάριν.
Ἐκ δεξιῶν μὲν ἔστησεν Κόρινθον ὁ καλλιτέχνης,
Καὶ πάντες τὴν ἀπόφασιν εὐραμεν τοῦ Ξανάτου
2700 Παρὰ τοῦ πάντων ποιητοῦ τοῦ ζῶντος εἰς αἰῶνας,

¹ Ms. κτείνει.

² Ms. διδοῦσιν.

³ Ms. χοιροειδῶς.

⁴ Ce qui confirme la glose d'Hésychius.
Ἐμπλησμένην, πεπλησμένην.

⁵ Peut-être πῶμα. Jo. Cinnam lib. II.
n° 8. Ἄνηρ πικρὰ Πέρσαις ἐπιφανῆς, ὃς
δειπνοῦντι τῷ σουλτάν ἐνετίθει τὸ ἔκπωμα
ταῖν χερσίν· Πικέρνην τοῦτον Ῥωμαῖοι κα-
λοῦσι. Voy. Ducange, v. Πικέρνη.

- Ὅς πάντα τὰ ὁρώμενα παραγαγὼν τῷ λόγῳ,
 Ἀπάντων ἔστι ξασίλευς τῶν ἄνω καὶ τῶν κάτω.
 Οὗτός ἐστιν ἐμὸς πατήρ, οὗτος αὐτός, οὐκ ἄλλος·
 Μητέρα δέ μου νόησον τὴν ἀκαταληψίαν,
 2705 Ἀγάπην καὶ ταπεινώσιν εἶναι τὰς ἀδελφάς μου·
 Τὴν ἀληθῆ ἠσιλείαν δὲ γίνωσκε τιθηνόν μου,
 Ἥς τοὺς μαζοὺς ἐθήλασα βρεφόθεν ἀκορέστως,
 Οὐ γάλα ῥέοντα ρευσίον, ἀλλὰ τοὺς Ξείους λόγους,
 Δι' ὧν ἀρδεύονται ψυχαὶ πάντων τῶν φιλοθέων,
 2710 Δι' ὧν καταφωλίζονται καὶ σώζονται κυρίως.
 Τρεῖς μὲν τὰς Μούσας λέγουσι τὰς γαλακτοτροφούσας
 Καὶ τιθηνούσας τοὺς σοφοὺς ἐκείνους τῶν Ἑλλήνων,
 Ἄς καὶ πολλὰς¹ φημίζουσι παρόχους εἶναι λόγων,
 Σαπφῶ, Κλειῶ καὶ Ἐρατῶ ταύταις ἐπωνυμίαις.
 2715 Ἐμὰς² δὲ μούσας νόησον τὰς Ξεολόγους βίβλους,
 Τὰς Ξεϊκάς καὶ σὺν αὐτῶ³ τὰς ἠθικὰς ἐκείνας·
 Λόγους γὰρ αὗται γάλακτος βλυσιάνουσι πλουσίως,
 Καὶ τὰς ἀνίκμους τῶν ψυχῶν καὶ κατεξηραμένας
 Εἰς γινῶσιν ἐμβιβάζουσιν τῆς οὐρανοῦ δρόσου.
 2720 Ταύτας τὰς μούσας νόησον ἐμὰς Ξεραπαινίδας,
 Ἀπὸ σπαργάνων τὰς αὐτῶν Ξηλὰς μοι παρεχούσας.
 Ἐνταῦθα δὲ προσιέταγμα καὶ κατοικεῖν καὶ μένειν
 Περι τοὺς δόμους Ξαυμασίους κρείττους τούτους, ξένε.
 Αἱ δύο πρὸς ἀνάπαυσιν ἔχουσιν ἀδελφαί μου,
 2725 Ὡν⁴ καὶ τὸ κάλλος οὐ μικρὸν ὃ βλέπεις διαφέρει,
 Ἐνθα καὶ συναυλίζονται τῇ τοῦ πατρὸς κελεύσει.
 Οὕτως εἰποῦσα παρευθὺς εἰς τὸν ναὸν ἐχώρει,
 Ἐμοῦ κατόπιν ξαίνοντος καὶ συνακολουθοῦντος.

¹ Peut-être πολλῶν. Sappho ne faisait point partie des neuf muses. Voy. Apollod. Bibl I, 3, 1. Ms. Αρετῶ.

² Ms. ἐμοῦς

³ Peut-être σὺν αὐταῖς

⁴ Ms. ὅν

Περὶ τοῦ ἱαοῦ.

- Εἶχεν δ' ἐκεῖνος ὁ ἱαὸς κατασκευὴν ποικίλην
 2730 Ἐκ τιῶν λίθων διαυγῶν πρασίνων τακτωρίων¹,
 Οἷτινες καὶ χλοάζουσι ἐλατίον τῶν σμαράγδων,
 Ὅτι καὶ σμαραγδίζουσι καὶ ἤτινες ὀρῶνται,
 Ἐκ γένους ὅντες καὶ αὐτοὶ σμαράγδων χλοιαζόντων².
 Οὐ τὸ κάλλος ἀμήχανον ἦν ἰδεῖν ἐν ἀνθρώποις·
 2735 Τὸν Σολομώντειον ἱαὸν σχεδὸν καὶ γὰρ ἐνίκα.
 Οὐκ ἦν ἐν τούτοις τις χαλκός, οὐ σίδηρος, οὐ ξύλον,
 Οὐ λίθων διακύσμησις τραχέων καὶ συνήθων,
 Οὐ πλίνθων³ πλάσις, οὐ πηλός, οὐ σύγχυσις ἀσβέσιου,
 Οὐκ ἄλλο τι τῶν ὑλικῶν τῶν φθορομημέων·
 2740 Ἀλλ' ὄλος ἦν ἀπὸ χρυσοῦ καὶ λίθων πολυτίμων,
 Ἀπὸ μαρμάρων φαιεῶν, ἐκ καθαρῶν ἀργύρων,
 Εἰς ὄνομα τοῦ πλάσιου μου Θεοῦ τοῦ φιλιθρώπου,
 Καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ Πνεύματος, Τριάδος τῆς ἁγίας·
 Εἰς ὃν συχινῶς ἐσχόλαζεν ἠύκτωρ καὶ καθ' ἡμέραν,
 2745 Πρὸς ὃν εἶχε τῆν ἔμφασιν πᾶσαν ἀδιαλείπτως
 Κορεινυμένην τῆς τρυφῆς τοῦ Θεοῦ παραδείσου·
 Εἰς ὃν ἀγάλλονται χοροὶ παθοῦσι τῶν δικαίων,
 Καὶ τῶν γηϊνῶν καὶ φθαρτῶν πάντων καταφρονηοῦσι.

Περὶ τοῦ τάφου τῆς Κόρης.

- Κατὰ δὲ τὸ προαύλιον ταύτης τῆς ἐκκλησίας
 2750 Μνημεῖον εἶδον φοβερόν, καὶ Ξάμβει συνεσχέθη
 Ἄν δέδοικε τὸν Ξάνατον σκοπὸν ἢ σωφροσύνην,
 Ἄν ἀρετὰς καλύπτουσι ὡς τοὺς νεκροὺς οἱ τάφοι.
 Καὶ τί τὸ μέγα Ξέαμα, καὶ τί τοῦ τάφου χρεῖα,

¹ Ms. τακτωρίων. Voy. v. 1124.

των, comme plus haut. 2731. χλοάζουσι

² Peut-être l'auteur a-t-il écrit χλοαζόν·

³ Ms. πλίνθων.

- Ἐλογιζόμην καθ' αὐτόν, πολλὰς ἐπινοίας σίρρέφων.
 2755 Ἡ δὲ προγοινοῦσα μου καλῶς ταύτας τὰς ἐπιθυμῆσεις
 Πᾶσαι τὴν ἀμφισβήτησιν ἔλυσε θαυμασίως,
 Ἦ οὐ θνήσκουσιν αἱ ἀρεταί, λέγουσα, νεανία·
 Οὐ γὰρ θνήσκειται περὶ κάσιν, οὐδὲ φθαρταί τὴν φύσιν·
 Αἱ τοῦ ἀφθάρτου γὰρ πατρὸς ἀφθαρτοὶ θυγατέρες.
 2760 Πλὴν τοῖς ποθοῦσιν ἀρετὰς μνήμη θανάτου χρεῖα
 Καὶ σπείναγμῶν καὶ κωκυτῶν καὶ θρήνων καὶ δακρύων·
 Τούτου γὰρ χάριν ἔσθλησεν τὸν τάφον τοῦτον ὧδε. »
 Καὶ ἦν δακρύων πρόξενος ὡς ἀληθῶς ὁ τάφος·
 Οἶαν γὰρ τὴν κατασκευὴν εἶχε παρηλλαγμένην,
 2765 Ἐκ λίθων μὲν ἦν λαξευθεῖς εὐτέχνως αἱματίτου,
 Τὴν ὄψιν μελανίζουσιν ἔχοντος καὶ ζοφώδη,
 Δηλοῦντος τοῦ λαξεύσαντος συμβολικῶς τὸν τάφον
 Τὸ τοῦ θανάτου ζοφερόν ἐκ τῆς χροιάς τοῦ λίθου·
 Οὓς γὰρ οἱ τάφοι κρύπτουσι τούτους καλύπτει ζόφος.
 2770 Ἄνωθεν δὲ τοῦ μνήματος τοῦ λελατομημένου
 Στοά τις ἦν περικαλλῆς, εἰς ἡμικύκλου σχῆμα
 Ἐπηγερμένον τεχνικῶς παρὰ σοφοῦ τεχνίτου,
 Μοισειδῆς ἐκ καθαροῦ καὶ τηλαυγοῦς χρυσοῦ,
 Τὰ ἔνδοι κούφῃ, καὶ πολλῶν ἐλίκων πεπλισμένη¹,
 2775 Καὶ τετραμένη γύρωθεν ὅπαῖς μυριαρίθμοις,
 Ἄφ' ὧν εἰσδύων ἄνεμος ἔνδοθεν τῶν ἐλίκων
 Στροβούμενος, εἰλούμενος ἀρρήτω τιμῇ τέχνῃ
 Ποτὲ μὲν ἔπεμπει κλαυθμοὺς θρηνηδουσῶν γυναικῶν
 Ἐπερχομένων εἰς νεκρὸν καὶ μοιρολογουμένων²,
 2780 Ὅταν πρᾶεῖα τίς φωνὴ προσέπειναι δηλονότι
 Ποτὲ δὲ πλήθους συμμιγοῦς γοερὰν τραγῳδίαν,
 Ὡς ὄχλων πλείστων ὑπ' ἀνδρῶν βαρβάρων συσχεθέντων,
 Ὅτε πολλάκις ἄνεμος σφοδρότερος εἰσῆλθεν.

¹ Ms. πεπλισμένον. — ² Ms. μουσῶν.

Οὕτως εὐτέχνως τὰς ὀπὰς ἔτευξεν ὁ τεχνίτης·
 2785 Οὕτως τὸν τάφον γοερὸν ἐποίησε τῆς Κόρης,
 Ὅπας μεγάλας τετευχῶς ἄλλας μικράς, μεγάλας,¹
 Καὶ τινὰς ἄλλας πλείονας καὶ μόλις φαινομένας,
 Καὶ πρὸς αὐτὰς τὰς σύριγγας ἔνδον κατασκευάσας,
 Ὡστὶ τοῦ πνεύματος αὐτῶν μέσον εἰσερχομένου
 2790 Ἐναρθρον πέμπουσαι σχεδὸν Θρηῆνον ἐκ τῆς καμάρας
 Τὸν ἐν τῷ τάφῳ κείμενον ὥσπερ μοιρολογοῦνται².
 Καὶ ἦν τὸ μέλος τῶν ὀπῶν λύπης πεπληρωμένον,
 Ὡς καὶ τοὺς ὄντας μήκοθεν κινεῖν πρὸς Θρηνηφῶδιαν
 Καὶ πείθειν τρέχειν ἅπαντας ἄκοντας πρὸς τὸν τάφον·
 2795 Ὅθεν ἰστιάμην ἐννεὸς οὐκ ἔχων τί προκρῖναι.
 Ἐξεπλητίομην γὰρ ὁρῶν τὸ μέγεθος τοῦ δόμου,
 Καὶ τῶν ἐντὸς καὶ τῶν ἐκτὸς καὶ τῶν³ μεστίων χαρίτων.
 Τῆς κλίνης τὴν κατασκευὴν, καὶ τὸ τῆς ταύτης πέπλον
 Ἐθαύμαζον, καὶ τῶν φυτῶν τῶν κρυστάλλινων ὕψος,
 2800 Τῶν ἰνδαλμάτων τὴν πλεθύν, τὴν τέρψιν τοῦ λειμῶνος,
 Τὴν τῆς κινσίερης σύνθεσιν καὶ τῶν ἐν τῇ κινσίερι,
 Καὶ τῶν ὀρνίθων τὰς φωνὰς τῶν λιγυροφθογγούτων,
 Καὶ τοῦ λουτροῦ⁴ τὰς χάριτας καὶ τὸ τοῦ Θρόνου κάλλος.
 Εἴ πως ἐπήνουν τὸν ναὸν καὶ τὸν τοῦ τάφου λίθον,
 2805 Καὶ τῆς σίοᾶς τὴν μηχανὴν τὴν ἀνωθεν τοῦ τάφου·
 Διαπαντὸς εὐφύμουν δὲ τὴν τέχνην τοῦ τεχνίτου·
 Ἦνίκα δὲ τὸ πρόσωπον ἔβλεπον τῆς δεσποίνης,
 Τῶν φαινομένων ἐκφαντῶν⁵ ἀπάντων ἀμνημόνου,
 Καὶ πάντα ἔπειθον⁶ αὐτῆς θαυμάζειν τὴν ιδέαυ.

¹ Peut-être ἄλλας, μικρὰς μὲν ἄλλας.

² Ms. μοιρολογοῦνται.

³ Peut-être ὄντων.

⁴ Ms. λοετροῦ, contre la mesure.

⁵ Cet exemple prouverait qu'il faut écrire ἐκφαντὸς, et non ἐκφαντος. Henri Estienne est d'un avis contraire.

⁶ Ms. ἐπειθεν.

Περὶ τοῦ κάλλους αὐτῆς.

- 2810 Ἄκουσον δὲ καὶ τῆς μορφῆς τὴν ἔκφρασιν ἐκείνης,
Καὶ τέρψῃθι καὶ χάρηθι¹ τῇ ταύτης διηγήσει,
Καὶ θαύμασον καθ' ἑαυτὸν τῆς ἀρετῆς τὸ κάλλος.
Πᾶσι γὰρ ἦν ἀμήχανος, ἀσύγκριτος, ῥοδόχρους,
Εὐοφρῦς², εὐστολος, λαμπρὰ, πρᾶξι, λεπτιότατη,
2815 Λευκὴ καθάπερ ἡ χιών, χαρίεσσα, κοσμία,
Εὐρινος³, εὐχρους, εὐεϊδής, ὑπόξανθος, οὐλόθριξ⁴,
Τὴν ἡλικίαν εὐπρεπῆς, εὐμετρος⁵ κατὰ πάντα,
Τὸ σχῆμα πάνυ ὀρθίος ὡς ἀτριβῆς τις κίων,
Καὶ τὴν κυπάρισσον αὐτὴν νικῶσα τῇ συγκρίσει,
2820 Ποτιζομένη ταῖς ῥοαῖς, ὡς οἶμαι, τῶν χαρίτων.
Ταύτης τὸ βᾶδισμα γλυκὺ, τέρπον τοὺς καθορῶντας·
Δίκην γὰρ αὐτῆ ποταμοῦ τὴν κίνησιν ποιοῦσα,
Ποταμοπεριπάτητος⁶ ἐδείκνυτο τοῖς πᾶσι,
Βαδίζουσα γαλήνιον καὶ φαίνουσα ταχέως.
2825 Τὴν κεφαλὴν χρυσοειδῆ τῆς κόμης ξανθιζούσης
Ἦτίον⁷ ἐνταῦθα τις ἰδὼν μακρόθεν ἰσθιαμένην,
Ὡς εἶναι χρυσοπλόκαμον τὴν κόρην καὶ χρυσόχρουν,
Χρυσοχυτοξανθότριχον σίλβουσιν ὡς χρυσίον.
Εἶχε καὶ μέτωπον λευκὸν χιονογαλακτῶδες,
2830 Καὶ λεπτιότατας τὰς ὀφρῦς, πλὴν οὐ ξανθὰς τὴν τρίχα,
Ἀλλὰ τι χρῶμα κυανὸν εὐχρουν ἐνδεικνυμένας,

εἶπεν ἄντάχα

¹ Ms. χάριτι.

² Ms. εὐοφρος. Tzetz. *Anteh.* 115: Ἡ γὰρ σὴν λευκὴ, τερενόχροος, εὐοφρος, εὐριν. *Hephæst.* Theban. cod. Par. 2415, fol. 9 v. *Eioφpυς, μέσος το μέγεθος καὶ λεπτός.*

³ *Hephæst.* Theban. cod. Par. 2417, fol. 46 r.: *Μικροκέφαλος, εὐρινος.* On disait également εὐριν. voy. la note précédente.

Meliténote.

⁴ Ms. ὀλόθριξ

⁵ Ms. ἀμετρος.

⁶ Ajoutez ce composé au *Thesaurus*, ainsi que les mots ποταμοφορία, cod. Par. 2661, fol. 272 v., et ποταμόρειθρος, *De Mirac. S. Demetrii*, *Bolland. Oct. t. IV*, p. 162: *Δάκρυα ποταμόρειθρα ἐκχεόμενα.*

⁷ Probablement un verbe corrompu

- Ὡς φαίνεσθαι τοῖς βλέπουσιν τὴν Θέσιν τῶν ὄφρῳν ·
 Ἀψίδας εἶχε κυανὰς, εὐκύκλους, ἡμικύκλους ·
 Τὸ βλέμμα ταύτης ἐνυγρον, χαρίτων πεπλησμένον ·
 2835 Ἡ ρίς τὴν Θέσιν εὐπλαστός, ἀνάλογος, εὐθεΐα,
 Τὴν τοῦ προσώπου τὴν μορφήν κάλλος συντεθειμένη.
 Λί παρειαὶ δὲ τρίχροον ἐπέφανον τὸ χρῶμα,
 Λευκὸν ὁμοῦ καὶ κόκκινον καὶ περιπορφυρίζον¹ ·
 Ὡς τοῖς ὁρῶσι φαίνεσθαι τὰς παρειὰς ἐκεῖνας
 2840 Πορφυρολευκοκόκκινον ἔχειν χρωματουργίαν.
 Τὰ χεῖλη δὲ κοκκοβαφῆ² φαινόμενα τὴν Θέαν,
 Παρομοιοῦντα προφανῶς τοῖς μυριπνόοις ῥόδοις
 Ἐκ τῶν καλύκων νυμφικῶς ἄρτι προερχομένοις³ ·
 Οὕτως ὠρῶντο φαινὰ κοκκινοβεβαμμένα⁴,
 2845 Ὡστε δοκεῖν τοῖς βλέπουσιν τὰ χεῖλη τὰ τῆς Κόρης
 ἔχειν βαφὴν ῥοδοβαφῆ⁵ καὶ ῥόδων εἶναι φύλλα.
 Ὁ πῶγων δὲ λευκότητος κρυστάλλογαλακτόχρους⁶ ·
 Οὕτως ἡ Κόρη τὴν μορφήν πᾶσαν ὑπερενίκα.
 Ἐμπνουν ἐδόκουν γοῦν ὁρᾶν τῷ τότε τὴν σελήνην,
 2850 Ἡ καὶ τὸν ἥλιον αὐτὸν ἐπὶ τῆς γῆς βαδίζειν
 Ὡς εἰς ἀνθρώπου σχῆμα τι' οὕτω μεταπλασθέντα,
 Καὶ πείθειν εἶχον ἑαυτὸν ὡς αὔλον ἡ Κόρη
 Σχήματι φέρουσα μορφήν ἔλη συγκεκραμένη⁷ ·
 Τὸ προσημάντηρον μαθῶν ἅπαν ἀπλανεστίεως,
 2855 Ὁ μόλις ἴσχυσα μαθεῖν ὑσπερον ἐκ τῆς Κόρης.
 Καὶ τίς ἐκεῖνης τῆς μορφῆς συγγράψαιτο τὸ κάλλος:

¹ Ce mot manque aux lexiques.

² Voy. plus haut, vers 456.

³ Ms. προερχόμενα.

⁴ Ajoutez ce mot aux lexiques.

⁵ Ms. ροδοβαφῆν.

⁶ Ce composé manque au *Thesaurus*, auquel on peut ajouter aussi le mot κρυ-

στάλλωσις, employé par Jean Stauracius in *S. Demetrium*, cod. Coisl. 146. fol. 28v.

Καὶ τῆς ἐμφύτου τῶν πολιτῶν δυνάμεως τελεία κρυστάλλωσις.

⁷ Ms. σχήματι.

⁸ Il y avait δλην συγκεκραμένην, mais on a gratté les ν.

Τίς παραδώη τῇ μορφῇ, καὶ τίς διαμορφώσει
 Ποικιλοχρόοις χρώμασι ζωγράφων τὴν παρθένον;
 Ποῖος δὲ λόγος ποιητῶν εὐγλώττων παραστήσει;
 2860 Πάντων ὁρῶν τὰς χάριτας τοῦ κάλλους μειδιώσας¹.
 Καὶ τῆς σοφίας τὸ πολὺ, καὶ τὸ γλυκὺ τοῦ λόγου,
 Ὀμηρος ὁ σοφώτατος ἔγραψεν ἂν τὴν Κόρη.
 Ἰστιάται μέσον τῶν μουσῶν καὶ μέσον τῶν χαρίτων,
 Ἡ καὶ παραδείσου τερπνὸν εἶναι τῶν νηρηίδων
 2865 Ἄνθῶν παντοίων εὐωδῶν καὶ δένδρων πεπλησμένον².
 Οὐδὲν δ' ἰσάξιον αὐτῆς ἀπείρων Ξαυμασίῳ³.
 Ὄθεν τῶν πᾶσιν ἡμερτῶν εὐφορηθεῖς³ εἰς κόρον
 Ἰμνον εὐχαριστήριον ἀνέπεμπον τῇ Κόρῃ,
 Ὡς τῆς τοσαύτης ἡδονῆς καὶ τῆς χαρᾶς προξένω⁴.
 2870 Ἡ δὲ λαβοῦσα τῆς χειρὸς ἤγαγε πρὸς τὴν πύλιν,
 Καὶ λόγοις πρὸς με συμπαθῶς ἐχρήσατο τοιούτοις·
 « Ἄνθρωπε, λέγουσα, φθαρτὲ, φίλε τῆς ἀφθαρσίας,
 Οἰκτείρω σε τῆς πρὸς ἡμᾶς αὐτόμολος⁵ ἐλθόντα,
 Καὶ βούλομαι διδάξαι σε τὴν γνῶσιν τῶν ἐνθάδε,
 2875 Τῶν ἔξωθεν καὶ τῶν ἐντὸς φημί τοῦ παραδείσου,
 Ὅπως διδάσκαλος φανῆς⁶ πολλοῖς τῶν ὀψιγόνων
 Πρὸς ἀρετὴν τὸ φρόνημα τῶν νέων διεγείρων.
 Καὶ δὴ μοι πρόσχες ἀκριβῶς, καὶ τὰ βελτίω γνοίης.
 Ἡ μὲν ὁδὸς ἦν ὠδευες ἐκείνην καταμόνας,
 2880 Ἡ τῶν ἀνθέων τῶν φθαρτῶν καὶ δένδρων πεπλησμένη,
 Χάρυβδι μέσον ἔχουσα κρυβδὴν ὄρωρυγμένην,
 Ὅδὸς ὑπῆρχεν ἀντικρυς τοῦδε τοῦ πλάνου βίου,
 Τέρπουσα μὲν ταῖς ἡδοναῖς, πέμπουσα⁷ δὲ πρὸς χάος

Ms. μειδιώσα.

² Ms. πεπλησμένων.

³ Lisez ἐμφορηθεῖς

⁴ Ms. προξένου

Peut-être : Οἰκτείρω σὲ τὸν πρὸς ἡμᾶς
αὐτόμολον ἐλθόντα.

⁶ Ms φανείς.

⁷ Τέρποντα et πέμποντα dans le man.

Τοὺς τερπομένους ἡδοναῖς¹ αἰφνης τῆς ἀμαρτίας.
2885 Χάρυβδις γὰρ ὡς ἀληθῶς ἐστὶν ἡ ἀμαρτία,
Πρὸς ἣν φιλήδοναι² ψυχαὶ αἰπίουσι ἀπροόπιως,
Ὡς τοῖς γηϊνοῖς καὶ φθαρτοῖς οὔσαι προσηλωμένοι,
Καὶ τὰς αἰσθήσεις συνετῶς οὐ χαλιναγωγοῦσαι.
Αἱ τῶν παθῶν γὰρ ἡδοναὶ καὶ τὰ τερπνὰ τοῦ κόσμου
2890 Δένδροισι παρεικάζονται, φυτοῖς τε καὶ βοτάναις·
Ἀμάραντον³ γλυκύτητα καὶ τέρψιν κεκτημένα·
Πλὴν εἴ τις βλέπει⁴ πρὸς αὐτὰ διαπαντός οὐ θέλει,
Ἄλλ' ὥσπερ κτῆνος πρὸς τὴν γῆν δι' ὄλου κατανεύει
Καὶ γοεραῖς τῶν νοερῶν ἐπισκοτεῖ φροντίσιν,
2895 Ἄλλ' ὡς κυρίως ἄνθρωπος ἀθρεῖν ἄνω τὴν ὠπα,
Εὐθέως ἐλλαμφθήσεται ταῖς ξέναις λαμπηδόσιν
Ἐτῶν οἰκημάτων τῶν ἐμῶν, μισήσει δὲ τὰ κάτω,
Καὶ πρὸς τὴν λάμψιν τοῦ φωτὸς δραμεῖν ἐπιζητήσει,
Οὐ μέντοι μόνος καὶ χωρὶς ἐμοῦ τῆς σωφροσύνης
2900 Τῆς τῶν φρουρίων τῶν ἐπὶ λύουσης τὰς δυνάμεις
Καὶ πᾶσαν ἀδιόδευτον τούτου μηχανουργίαν
Διοδεύτην⁵ τοῖς πρόσφυξιν πᾶσι παρεχομένης·
Ὁ γὰρ οἰκείοις χρώμενος θελήμασιν ἢ εἴση
Καὶ ἐκζητῶν παρὰ θεοῦ βοήθειαν εὐφρόνως,
2905 Μηδ' ὀδηγὸν πρὸς τὰ καλὰ τὴν Σωφροσύνην ἔχων,
Εἰρχθήσεται μὲν τάχις τῶν πρώτων τῶν φρουρίων,
Πικρὰν δὲ τὴν ἀπώλειαν καὶ κόλασιν εὐρήσει,
Διπλῆν ζημίαν πεπονηθὼς ἐξ ὑπερηφανίας.

Ἑρμηνεῖα τῶν ἐπὶ φρουρίων.

(1) τῶν ἐπὶ γὰρ ἀριθμὸς φρουρίων δυσαλώτων

¹ Ms. ἡδονῆς.

² Lisez φιλήδονοι.

³ Dans le ms. ἀμάραντων. Le copiste a sans doute omis quelques vers.

⁴ Dans le ms. βλέπει.

⁵ Lisez διόδευτον. Voy. vers 633.

⁶ Ms. παρεχομένη.

⁷ J'ai ajouté l'article δ.

- 2910 Αινίττεται σοι τὸ πολὺ τῶν νοητῶν παγίδων·
Καὶ¹ κωλύουσι εὐμαρῶς πρὸς ἀρετὴν βαδίσαι
Καὶ τῶν αἰῶνων τῶν ἐπὶ τὰς δυσχερεῖς διόδους·
Ἄς ἐπὶ λύμη τῶν ψυχῶν καὶ τῶν καλῶν κωλύμη²
Εἰς γενεὰς καὶ γενεὰς εἰς τοὺς ἐπὶ αἰῶνας
- 2915 Ἐστῆσεν ὡσπερ φρούρια κλόνου³ καὶ μετὰ τρόμου,
Ὡς τῆς κακίας ἐρασῆς, πατήρ τῆς πονηρίας,
Τὰ πάθη λέγω τῆς σαρκὸς, καὶ τοὺς πικροὺς πολέμους,
Καὶ πᾶσαν ἄλλην κάκωσιν ὡς ποταμούς καὶ Θῆρας,
Βόθρους καὶ τείχη⁴ μέγιστα, γεφύρας σιενωτάτας.
- 2920 Καὶ τᾶλλα πάλιν τῶν ἐπὶ πολυειδῶν φρουριῶν
Τῶν ἐπὶ Θήκαις⁵ ταῖς ἐμαῖς· ὁ διελθὼν τὰς Θύρας,
Τὴν πύλην τὴν δυσάνοικτον, ἣν Κέρβερος μὲν ἔξω,
Ἐνδοθεν Θεῖος ἄγγελος καθὼς ὄρας φυλάττει,
Φάσγανον φέρων ταῖς χερσὶν καὶ βέλος φλογοζόρον.
- 2925 Ἀφόβως εἰσελεύσεται καὶ μετὰ παρρησίας
Τὸν τῶν ἀφθάρτων ἐννοιῶν θεάσασθαι λειμῶνα.
Καὶ τοῖς ἐν τούτῳ θαυμαστοῖς τὸν νοῦν ἐνασχολεῖσθαι,
Οὐδόλως μνεῖαν τῶν ρευστῶν ποιούμενος ἐνθάδε.
Τίς γὰρ ὄρων τῶν ἔκπαλαι σοφῶν ἀνδρῶν τὴν στήλην,
- 2930 Καὶ τῶν ἀνδρείων σὺν αὐταῖς⁶ κριτῶν καὶ βασιλέων.
Καὶ τῶν ἐν ἄλλοις πολλαχῶς φανέντων εὐδοκίμων·
Καὶ ἀγαθοῖς καὶ πονηροῖς καὶ φαύλοις καὶ μὴ φαύλοις,
Εἰ τούτων τὸ διάφορον ἠκριβωμένον μάθοι⁷,
Καὶ πῶς οἱ μὲν εὐρίσκουσι ἀφθαρτον βασιλείαν.
- 2935 Οἱ δέ γε φαῦλοι κόλασιν φρικτὴν εἰς τοὺς αἰῶνας,
Ὅ τῶν κακῶν ἐκφεύξεται⁸ καὶ τῶν καλῶν ζητήσῃ: το κακῶν — το καλῶν

¹ Peut-être αἰ. Κολυούσιν dans le ms

² Ms. καλλῶν κωλήμην.

³ Ms. κλόνον.

⁴ Ms. τείχοι.

⁵ Ms. ἐπιθήκαις.

⁶ Sous-entendu στήλαις.

⁷ Ms. μάθει.

⁸ Ms. ἐκφεύγεται.

αὐτὸ καὶ κακῶν ἀφεύξεται καὶ το
καλῶν

το

Τίς δὲ καὶ τούτου τοῦ ναοῦ καταμαθῶν τὴν χάριν,
Τοῦ τὴν ἀπάθειαν σαφῶς καθυπογράφοντός¹ σοι,
Οὗ καὶ πρὸς τὸ προπύλαιον συμβολικῶς μνημεῖον
2940 Δηλοῦν ὡς τὴν ἀπάθειαν μνήμη χωρὶς Ξανάτου
Οὐδεὶς κατάρθρωσέ ποτε τῶν γηγενῶν ἐν βίῳ.
Καὶ γὰρ ὡς οἶκος τίμιος Τριάδος τῆς ἁγίας
Ἡ πάναγνος ἀπάθεια, τῶν ἀρετῶν τὸ κράτος,
Ἡ τοῦ Ξανάτου μνήμην δὲ μόνην μελέτην ἔξει
2945 Ὡς δι' αὐτῆς ἐλεύσειεν πρὸς ὕψος ἀπαθείας·
Ἐναργῆ μνήμην τήρησον Ξανάτου σῆ καρδιά²,
Καὶ πρὸς τὴν ἐξοδὸν σαφῶς ἐτοίμασον τὰ ἔργα,
Τοῦτο δὴ ἐνθυμούμενος ἠκριβωμένως ὅτι
Οὐδεὶς διῆλθεν ἄνθρωπος τὴν πύλην τῆς εἰσόδου,
2950 Ὡς οὐ παρήλθεν ὡς Ξνητὸς τὴν πύλην τῆς ἐξόδου.
Ἐκ γῆς παρήχθη γὰρ Ξνητὸς καὶ γῆ πάλιν ὄφθησεν,
Καθάπερ πάντες οἱ Ξνητοὶ σάρκα λαβόντες ταύτην.
Πύλην δὲ νόησον τὴν γῆν, ἀφ' ἧς γυμνὸς ἐξῆλθες,
Καὶ πάλιν πάντων γυμνωθεὶς πρὸς ταύτην ἀπελεύσει,
2955 Καὶ πάλιν μετὰ Ξάνατον φρικτῶς ἐξανασθήσει,
Ὅτε τὰ γένη τῶν βροτῶν πάντων τῶν ἀπ' αἰώνων
Αἰφνης ἐξανασθήσονται σάλπιγγος κρουομένης,
Ὡς λόγον ἀποδώσונτες τῶν πεπλημμελημένων,
Καὶ κύψονται καὶ κλαύσονται πάντες οἱ κακεργάται,
2960 Καὶ πρὸς τὸ πῦρ ριφήσονται ἐκεῖνο τῆς γεέννης.
Οἱ δὲ βιώσαντες καλῶς, μὴ πράξαντες δὲ φαῦλα,
Χαρήσονται³, τερφθήσονται, σκιρτήσουσι μεγάλως,
Καὶ συναριθμηθήσονται χοροῖς τοῖς τῶν ἀγγέλων,
Λαβόντες τὸν Παράδεισον, ὡσπερ ἀντιμισθίαν.
2965 Ἐκεῖ χαρὰ διηνεκῆς καὶ τέρψις τῶν ἀγγέλων·
Ἐκεῖ χοροὶ τῶν νοητῶν ἀγγέλων, ἀρχαγγέλων,

Ms. καθ' ὑπογράφον τόσοι. — ² Ms. σὴν καρδίαν. — ³ Ms. χαρίσονται

- Οἱ τον παντάνακτα Θεόν ὑμνοῦσιν ἀσιγήτως.
Ἐκεῖ ἐστὶν τέρψις πολλή καὶ θυμηδία ξένη,
Καὶ γῆθος ἀνεκλάλητον, αἰώνιος ζωὴ τε
- 1970 Μὴ πληρουμένη πώποτε, τῷ χρόνῳ παρεκτοῦσα.
Ἐκεῖ πληθὺς τῶν προφητῶν καὶ πάντων τῶν μαρτύρων
Ἀγάλλεται² τὰ μέγιστα, βλέπουσα χαρμοσύνας
Καὶ τῶν δικαίων ἐν ταυτῷ καὶ τῶν ἁγίων ὅλων.
Ὁμοῦ συναγελάζονται τερπόμενοι τῇ Θεᾷ
- 1975 Τοῦ Παραδείσου τὰ φυτὰ τὰ θεοφυτευθέντα.
Ἐκεῖ δοξάζει Χερουβὶμ τὸν πάντων βασιλέα,
Ὡς ποιητὴν καὶ κύριον καὶ κτίστην τῶν ἀπάντων.
Ἐκεῖ γεραίρει Σεραφὶμ Χριστὸν τὸν ζωοδότην,
Ὡς μόνον παντοκράτορα καὶ μόνον ποιητὴν τε.
- 1980 Ἐκεῖ δυνάμεις οὐρανῶν καὶ πᾶσαι ἐξουσίαι,
Ἄρχαι καὶ κυριότητες καὶ θρόνοι λειτουργοῦσιν.
Πάντων ἐν φόδῳ τῷ Θεῷ⁴ θρόνω παρεστώτα.
Ἐκεῖ λοιπὸν ἀνάπαυσις πάντων τῶν ἀπ' αἰώνων
Τῶν βιωσάντων ἐπὶ γῆς καλῶς καὶ θεαρέστως.
- 1985 Ἐκεῖ βεβαία χαρμονὴ πέρασ οὐ κεκτημένη,
Καὶ δόξα πλήρης ἡδονῆς καὶ πάσης εὐφρασίας.
Ἐκεῖ δικαίων ἡ ζωὴ λῆγος⁵ μηδέπω σχοῦσα.
Ἐκεῖ ζωὴ περιχαρῆς αἰΐζωος διόλου,
Ἰὶ τοῦ θανάτου τὴν ὀρμὴν μηδέπω φοβουμένη.
- 1990 Ἐκεῖ⁶ καὶ Τάρταρος ἐστὶν καὶ ζόφος Ἄδου ξένος,
Καὶ τῶν ὀδόντων ὁ βρυγμὸς ὁ φοβερὸς καὶ μέγας.
Ἐκεῖ προσρέει ποταμὸς ὁ πύρινος καὶ ζέων,
Καὶ φλέγων τοὺς ἁμαρτωλοὺς, εἰ καὶ μὴ καταφλέγων.

¹ Peut-être τοῦ χρόνου παρεξοῦσα, οὐ χρόνῳ παρεκταθείσα.

² A la marge Ἀγαλλίασις en rouge.

³ Ajoutez ce mot au Thesaurus, qui ne donne que Θεοφύτευτος et Θεόφυτος.

⁴ Probablement Θεοῦ ... παρεστώτων.

⁵ Cette forme inusitée, τὸ λῆγος, vient probablement de λήγω.

⁶ A la marge et à l'encre rouge. Τάρταρος.

ja / οὔ / οὔ / τῷ

Ἐκεῖ σκότος ἐξώτερος, ἐνδότερος ὁ ζόφος,
 2995 Ὅνπερ ἀνθρώπου λογισμὸς οὐ δύναται λαλῆσαι.
 Ἐκεῖ σκώληξ ἀκοίμητος, ὁ τρώγων ἀεννάως
 Καὶ κατεσθίων ἀφειδῶς καὶ κόρον μὴ λαμβάνων,
 Ἄπαντας περιμένουσι τοὺς μὴ καλῶς φρονοῦντας
 Μηδὲ τοῖς παραγγέλμασι τοῖς θείοις πειθαρχοῦντας
 3000 Μηδὲ μὴ ὡς¹ ἀγνοήσασιν ἐν τῷ παρόντι βίῳ,
 Ἀλλὰ ποθοῦσι ταῖς τρυφαῖς θέλγεσθαι ταῖς τοῦ βίου,
 Καὶ καθ' ἐκάστην ἀμείρα παρανομεῖν ἡμέραι,
 Καὶ ἀσελγαίνειν ἀκρατῶς, καὶ κλέπτειν, καὶ φονεύειν.
 Τοὺς δὲ μετανοήσαντας καὶ κλαύσαντας ἐνταῦθα
 3005 Καὶ πλύνουσι² τὰ πταίσματα τούτων μετὰ δακρύων,
 Καὶ προσευχῇ διηνεκεῖ³, καὶ κόπῳ, καὶ νηστείᾳ,
 Καὶ τῶν δακρύων ταῖς ῥοαῖς, καὶ μᾶλλον ἀγρυπνία,
 Ὁ τοῦ Θεοῦ Παράδεισος δέξεται κληρονόμους.
 Ἐκεῖ κλαυθμὸς καὶ κωκυτὸς οὐκ ἔστιν οὐδὲ θρήνηος,
 3010 Οὐ στεναγμὸς, οὐδ' ὄδυρμὸς⁴, οὐ λύπη καὶ πικρία.
 Λοιπὸν ψυχῇ⁵: τί μέλλεις, τί βραδύνεις;
 Αὔριον γὰρ ὁ θάνατος ἀνέτοιμον εὐρών σε
 Ἀρπάξει καὶ θερίσει σε τῇ τμητικῇ δρεπάνῃ,
 Καὶ πρὸς κολάσεις πέμψει σε τὰς μὴ φερούσας τέλος,
 3015 Ὡν τῆς μερίδος, ξένη μοι, Κύριος ῥύσαιτό σε,
 Καὶ βασιλείας δείξει σε τῆς ἄνω κληρονόμον.
 Μέγας⁶ εἶ, εἶπον, βασιλεῦ, Κύριε, παντοκράτωρ,
 Καὶ θαυμασιὰ τὰ ἔργα σου, καὶ ξένα, καὶ μεγάλα,
 Καὶ λόγος βρότειος οὐδεὶς πρὸς ἕμνον ἐξαρκέσει,
 3020 Τῶν θαυμασίων σου πολλῶν ὄντων καὶ παραδόξων.

πως υπερνύκασιν

ἀνάστητε /

αι /

¹ Les mots μηδε μη ὡς sont corrompus.
 Peut-être μηδέν πως (τῶν ἐν τῷ βίῳ).
² Peut-être πλύνοντας
 Ms. δηνεκεῖ.

³ Ms. ὁ δ' ὄδυρμὸς
⁴ Il manque quatre syllabes.
⁵ A la marge et à l'encre rouge: ὦ
 θαῦμα

Σὺ γὰρ κελεύσει και βουλή παραγαγών τὰ πάντα,
Και σὺ προνοία διοικεῖς τὸν κόσμον και θελήσει,
Σὺ συναρμόσας πᾶν κτιστὸν στοιχείων¹ ἐκ τεσσάρων
Ἐν μόνοις τέτρασι καιροῖς ἐστέφανωσας ὄλον

3035 Τὸν κύκλον τοῦ λυκάβαντος τοῦ δωδεκαμηναιου.
Σέ τρέμουσιν αἱ νοεραὶ πᾶσαι δυνάμεις μόνον,
Σέ νῦν ὑμνεῖ φωτοφανῶς ἥλιος και σελήνη,
Και δόξαν ἀναπέμπουσαι δοξολογοῦσι μέγα².

Ἐν σοὶ τυγχάνει τὰ πολλὰ τοῦ θείου πόλου τούτου
3030 Ἄστρα φανέντος οὐρανοῦ σὺν τοῖς ἐπὶ πλανήταις.
Σοῦ³ δ' ὑπακούει και τὸ φῶς ὡς ὄντος φωτοδότου.
Σέ φρίττουσιν ὡς παντουργὸν ἄβυσσοι τῶν υδάτων.

Exultem uelintem
Μοὶ αὖ βραμ
ση νη Σ... 3035
Χ... 0.εφ

Σοὶ⁴ και πηγαὶ δουλεύουσιν, ὡς πηγὴν ζωῆς ἔχων⁵.
Σὺ⁶ καθάπερ δέρριν ἔτεινας τὸν οὐρανὸν προβάτου.
Σὺ⁷ ἐστέρεώσας τὴν γῆν ἐπὶ τῶν θεμελίων,
Βάθρον μηδὲλως στερεὸν ἔχουσαν⁸, ἀλλὰ ὕδωρ.
Σὺ δὲ περιετείχισας τὴν θάλασσαν ἐν ψάμμῳ.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

Σὺ τοῦτον τὸν λεπτότατον ἀέρα, παντέργέ μου,
Ἐχχεας⁹ πρὸς ἀναπνοὰς πάντων τῶν ζώων τούτων,
3040 Τῶν ὀρωμένων ἐπὶ γῆς και τῶν αἰθεροδρόμων,
Βροτῶν φημὶ και πετεινῶν και ζώων τετραπόδων.
Σέ λειτουργοῦσιν ὡς¹⁰ αἰ δυνάμεις τῶν ἀγγέλων,
Και προσυμνοῦσι και χοροὶ τῶν θείων ἀρχαγγέλων.
Σὺ γὰρ ὢν ἀπερίγραπτος Θεὸς, ἀνέκφραστός τε,

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

3045 Ἀναρχος¹¹ τὲ και ποιητὴς πάντων και παντοκράτωρ,
Ἐπὶ γῆς ἤλθες δουλικὴν λαβὼν μορφήν ἐθέλων.

Και ἀναρχος τῆς

Ms. στοιχείων.
² Il faut sans doute transposer ces deux vers, et mettre le 3028 avant le précédent.
³ Ms. σὺ δ'.
⁴ Ms. σὺ και.
⁵ Il faudrait ἔχοντι

⁶ Peut-être Σὺ δ' ὡσπερ δέρριν.
⁷ Peut-être Σὺ δ' ἐστέρεώσας
⁸ Ms. ἔχουσα.
⁹ Probablement ἔχχεας.
¹⁰ Peut-être εἰσαεῖ.
¹¹ Ms. Αναρχος και ποιητὴς.

- Οὐ γὰρ ἔφερες, δέσποτα, δι' οἰκτιρμῶν σου σπλάγχνα
Ὅρᾶν τὸ γένος τῶν βροτῶν τυραννούμενον βία
Ἵπὸ τοῦ δαίμονος αὐτοῦ τοῦ ψυχοβροτολέτου.
3050 Ὁμολογοῦμεν σοῦ, Χριστέ, τὴν χάριν τὴν μεγάλην,
Κηρύττιομεν τὸν ἔλεον ὃν εἰς ἡμᾶς εἰργάσω·
Σὺ γὰρ ὄφθεις ἐπὶ τῆς¹ γῆς ὁ Θεὸς ἡμῶν πάντων.
Καὶ τοῖς ἀνθρώποις ὡς Θεὸς Θέλων συνανασίσῃσεις.
Δέομαι νῦν, παμβασιλεῦ², τῆς σῆς φιλανθρωπίας
3055 Μὴ ξένον με τοῦ νοητοῦ γενέσθαι Παραδείσου·
Ἄλλ' ὄνπερ³ νῦν τὸν αἰσθητὸν εἶδον λειμῶνα τοῦτον
Καὶ τῶν αὐτοῦ χαρμονικῶς ἀπήλαυσα χαρίτων,
Οὕτως κάκεῖνον ἴδοιμι τὸν νοητὸν λειμῶνα
Καὶ τούτου πάντων τῶν τερπνῶν χαρίτων ἀπολαύσω.
3060 Ὅτι⁴ πρέπει σοι δόξα, βασιλεῦ, πάντων εἰς τοὺς αἰῶνας,
Ὡ τρισυπόστατε⁵ Τριάς, οὐσία μονομένη.
Δόξα σοι, τρισίφωτε⁶, τῇ δούση τέλος⁷.

¹ L'ai ajoutée της.

² Ms. παμβασιλεῦς.

³ Ms. ἀλλ' ὄνπερ.

⁴ Ce vers a deux syllabes de trop; je retrancherais ὅτι. Encore βασιλεῦς dans le manuscrit.

⁵ D'où l'adverbe τρισυποστάτως, employé par S. Germain de Constantinople, cod. Coisl. 278, fol. 122 v. : Καὶ ὃν τρόπον ἐπιποθεῖ ἡ ἔλαφος ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων, οὕτως ἐπιποθεῖ ἡ ψυχὴ μου πρὸς τὸν Θεὸν τὸν ἰσχυρὸν, τὸν ζῶντα, τὸν ἐν Ἰορδάνῃ τρισυποστάτως φανερωθέντα.

⁶ Je lirais τρισσόφωτε. Ce mot manque

au *Thesaurus*, ainsi que les suivants : Τρισσοκλής, Théod. Lascar. cod. Par. 1195, fol. 68 r. — Τρισσολαμπέω, Quirini. *Offic. orthod.* t. I, p. 8; cod. Par. Suppl. 287, fol. 18 v. — Τρισσόμορφος, *Catal. Bandini.* t. III, p. 357, qui écrit à tort τρισίμορφος. — Τρισσοφανής, *Spicil. Rom.* t. II, p. 6, à moins qu'on ne lise τρισσοφνης. — Τρισσώνυμος, cod. Par. 1277, fol. 180 r.

⁷ Les deux derniers vers sont écrits à l'encre rouge. Le dernier a trois syllabes de moins. Peut-être Καὶ δόξα σοι, τρισσόφωτε, ou bien Δόξα σοι, ὡ τρισσόφωτε, τῇ δούση μοι τὸ τέλος.

ADDITION.

—

A la notice sur les membres de la famille des Meliténistes (p. 2 et suiv.) il en faut ajouter un cinquième nommé Jean, auquel Michel Gabras a adressé une lettre. Cette lettre est la 140e du recueil conservé dans le manuscrit grec de Venise n° 446. C'est sans doute à l'un de ces personnages, et peut-être à notre poète, qu'il faut attribuer les vers publiés par Ducange (*Glossar. med. gr. s. v. Χαβρευ*) d'après le manuscrit grec de Paris 1310, fol. 65 v° et qui portent en tête Τοῦ Μελιτινιάτου. Voy. M. Boissonade, *Anecd. gr. t. III*, p. 477.